แผนพัฒนาจังหวัด

สุรินทร์

ฉบับทบทวน ปี 2570

วัดบูรพาราม

หมู่บ้านช้าง

ผามะนาว

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
สำนักงานจังหวัดสุรินทร์ ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดสุรินทร์

0 4451 6075

SURIN0017.2@GMAIL.COM

สันเล่ม

แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์
ฉบับทบทวน พ.ศ.2570

แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์

(พ.ศ. 2566 - 2570)

ฉบับทบทวนปี 2570

สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
โทร/โทรสาร 0-4451-6075 มท. 37670

คำนำ

แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับทบทวนปี 2570 ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่างๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เป็นกรอบการดำเนินงานจัดทำแผน รวมทั้งได้นำการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป ปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ตลอดจนการประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา ศักยภาพการพัฒนาในปัจจุบัน และโอกาสในการพัฒนาในอนาคตของจังหวัด โดยนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ รวมทั้งได้ดำเนินการหารือร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา 53/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 และหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนด

แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566–2570 ฉบับทบทวนปี 2570 จังหวัดสุรินทร์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดทำจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดียิ่ง มุ่งหวังเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาจังหวัดที่ส่วนราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค องค์กรเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจะต้องจัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้องเกื้อกูลบูรณาการ ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ.
สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
โทร./โทรสาร 0-4451 -6075 / มท. 37670
กันยายน 2568

สารบัญ

	หน้า
1. บทสรุปผู้บริหาร	1
2. ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยยะของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 และ สรุปสาระสาคัญของแผนพัฒนาจังหวัด	2
3. สาระสำคัญแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566-2570)	9
3.1 ข้อมูลเพื่อการพัฒนา	9
3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ	9
(1) ความเป็นมา	9
(2) ลักษณะทางกายภาพ	10
(3) การปกครอง	12
(4) โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงการบริการ	13
3.1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ	31
(1) ด้านเศรษฐกิจ	11
(2) สถานการณ์การค้าชายแดน	37
(3) สถานการณ์เศรษฐกิจด้านการเกษตร	44
(4) อุตสาหกรรม	87
(5) สุดยอดผลิตภัณฑ์ OTOP	90
(6) ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์	95
(7) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	110
(8) ด้านสังคม	115
(11) การสาธารณสุขและสถานพยาบาล	138
(12) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	144
(13) สถิติข้อมูลการประกาศพื้นที่ประสบสาธารณภัย	147
3.1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่	148
3.1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา (พ.ศ. 2566-2568)	149
3.2 ประเด็นการพัฒนา	153
3.2.1 บทวิเคราะห์	153
3.2.2 เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด	164
3.2.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์	164
3.2.4 ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์	164
3.2.5 แบบฟอร์มสรุปแผนงานและโครงการสำคัญของจังหวัด (แบบ จ.1)	168
3.2.6 บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ	170
3.2.7 โครงการแบบย่อ (Project Brief)	177
(1) ประเด็นการพัฒนาที่ 1	178
(2) ประเด็นการพัฒนาที่ 2	190
(3) ประเด็นการพัฒนาที่ 3	207
(4) ประเด็นการพัฒนาที่ 4	214
(5) ประเด็นการพัฒนาที่ 5	224
ภาคผนวก ก.	242
ภาคผนวก ข.	257

1. บทสรุปผู้บริหาร

สืบเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติเรื่องราชการบริหารส่วนภูมิภาคในส่วนของจังหวัด โดยกำหนดให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนา และจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด โดยให้คำนึงถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชนในจังหวัด ประกอบกับ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 มาตรา 21 ให้ ก.บ.จ. จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยคำนึงถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชนในจังหวัด ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค และนโยบายของรัฐบาล รวมตลอดถึงความพร้อมของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชน และมาตรา 27 ก.บ.จ. อาจปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดใหม่ก่อนสิ้นอายุของแผน โดยให้ดำเนินการตามมาตรา 21 และมาตรา 24 ด้วย โดยอนุโลม ซึ่งมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566 และมติ ก.น.บ. ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2567 ได้มีมติให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดดำเนินการทบทวน แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2566 – 2570 ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี หรือวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัด เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 – 2570 จังหวัดสุรินทร์ ร่วมกับส่วนราชการ ภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2566-2570 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 โดยได้รวบรวมข้อมูลสถิติและข้อมูลพื้นฐานจากส่วนราชการ และระบบ Data Catalog ของจังหวัดสุรินทร์ เพื่อนำมาใช้ในวางแผนพัฒนาและติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยข้อมูลที่ถูกจัดเก็บจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ได้แม่นยำ รวมทั้ง ได้มีการสำรวจความต้องการของประชาชนผ่านเว็ปไซต์ Surin One Plan เพื่อจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี จึงได้นำการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป ปัญหาและความต้องการของพื้นที่ การประเมินผลดำเนินการที่ผ่านมา และศักยภาพการพัฒนาในปัจจุบัน ตลอดจนโอกาสในการพัฒนาในอนาคตของจังหวัด โดยนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อประกอบจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ หลังจากนั้น ได้ดำเนินการตามกระบวนการประชุมหารือร่วมกันกับบุคคลจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัด เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัด ตามมาตรา 53/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 เพื่อให้แผนฯ ทันต่อสถานการณ์ สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.จังหวัด) นำผลการประชุมมาปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์ แล้วจัดส่งไปยังทีมบูรณาการกลางที่เกี่ยวข้องภายในเวลาที่กำหนด

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566–2570 ฉบับทบทวนปี 2570 ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งจากทุกภาคส่วน โดยมีความมุ่งหวังเพื่อให้แผนพัฒนาจังหวัดฯ เป็นกรอบแนวทางที่ส่วนราชการ องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทุกภาคส่วนในจังหวัดใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนของหน่วยงานให้สอดคล้องประสานและบูรณาการไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดสุรินทร์บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

2. ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยยะของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 และสรุปสาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จังหวัดสุรินทร์

แผนระดับ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)	**ยุทธศาสตร์ชาติ** ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน **1. เป้าหมาย** : ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น **2. ประเด็น** 2.1 การเกษตรสร้างมูลค่า ประเด็นย่อย เกษตรปลอดภัย 2.2 ประเด็น สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว ประเด็นย่อย ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม 2.3 โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ประเด็นย่อย เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ	**ยุทธศาสตร์ชาติ** ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 1. เป้าหมาย : อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล **2. ประเด็น** 2.1 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ประเด็นย่อย (1) อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ (2) รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	**ยุทธศาสตร์ชาติ** ด้านการพัฒนาและเสริมสรางศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ **1. เป้าหมาย** คนไทยเป็นคนดีคนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 2. ประเด็น 2.1 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต - ประเด็นย่อย (1) ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย (2) ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น (3) ช่วงวัยแรงงาน 2.2 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี - ประเด็นย่อย (1) การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ 2.3 การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ - ประเด็นย่อย (1) การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต

แผนระดับ 2	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (หลัก) <u>ประเด็น การเกษตร</u> • เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น • แผนย่อยของแผนแม่บทฯ (1) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น - เป้าหมายแผนย่อย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (2) เกษตรปลอดภัย - เป้าหมายแผนย่อย สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น -แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจน ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยและการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าระดับสากล (3) เกษตรชีวภาพ - เป้าหมายแผนย่อย สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา (3.1) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็กบนฐานทรัพยากรชีวภาพ (3.2) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ (4) เกษตรแปรรูป - เป้าหมายแผนย่อย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	**แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13** หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง <u>เป้าหมาย</u> 1) มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพและความยั่งยืนของภาคเกษตร 3) เพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม <u>แนวทางการพัฒนา</u> 1) การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาด ของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง 2) การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูงจากแบบอย่างความสำเร็จในประเทศ 3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ 4) การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน <u>เป้าหมาย</u> 1) การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น 2) การท่องเที่ยวไทยมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ <u>แนวทางการพัฒนา</u> 1) การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวทั่วไป 2) การยกระดับบริการและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดสากล 3) การพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากรในภาคการท่องเที่ยว <u>หมุดหมายที่ 5</u> ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค <u>เป้าหมาย</u> 1) ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค

	รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ (5) เกษตรอัจฉริยะ - เป้าหมายแผนย่อย สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรในร่ม และ เกษตรแนวตั้ง เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลงและเข้าสู่สังคมสูงอายุ <u>ประเด็น การท่องเที่ยว</u> • เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น • แผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม - เป้าหมายแผนย่อย (1) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น (2) เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น <u>ประเด็น โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล</u> • เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น • แผนย่อยของแผนแม่บทฯ โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ - เป้าหมายแผนย่อย ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง	<u>แนวทางการพัฒนา</u> 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนเพื่อเป็นประตูการค้าการลงทุนและฐานเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค <u>หมุดหมายที่ 10</u> ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ <u>เป้าหมาย</u> 1) ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน <u>แนวทางการพัฒนา</u> 1) การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต <u>เป้าหมาย</u> 1) คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉม ฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข 2) กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต 3) ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต <u>แนวทางการพัฒนา</u> 1) การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ 2) การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง 3) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

	- แนวทางการพัฒนา การขนส่งทางถนน พัฒนาโครงข่ายถนนเพื่อรองรับปริมาณความต้องการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างพื้นที่บริเวณด่านการค้าและประตูการค้าหลักตามแนวระเบียงเศรษฐกิจพัฒนาโครงข่ายถนนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมืองและพื้นที่พิเศษ พื้นที่เกษตรกรรม ท่องเที่ยว อุตสาหกรรมและเชื่อมต่อกัน ระบบการขนส่งรูปแบบอื่น และบำรุงรักษาโครงข่ายถนนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีคุณภาพ สามารถทำหน้าที่เป็นระบบเสริมเพื่อเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งไปยังโครงข่ายการขนส่งรูปแบบอื่นๆ รวมทั้งสนับสนุนการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ในเขตเมือง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางข้าม ทางเท้า และทางจักรยาน เพื่อสร้างมาตรฐานและคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนผู้ใช้บริการ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ใช้ยานพาหนะที่ใช้พลังงานสะอาดและมีประสิทธิภาพการใช้พลังงานสูง รวมทั้งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาจุดเสี่ยงจุดอันตรายเพื่อเพิ่มความปลอดภัยและลดความสูญเสียจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนน <u>ประเด็น การเติบโตอย่างยั่งยืน</u> •เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน แผนย่อยของแผนแม่บทฯ (1) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว - เป้าหมายแผนย่อย พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน (2) การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล - เป้าหมายแผนย่อย การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น - แนวทางการพัฒนา รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	

	<u>ประเด็น ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต</u> • เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต • แผนย่อยของแผนแม่บทฯ (1) การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย - เป้าหมายแผนย่อย เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น - แนวทางการพัฒนา (3.1) จัดให้มีการเตรียมความพร้อมทั้งสุขภาวะ เจตคติความรู้และทักษะให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์พร้อมทั้งส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ (3.2) จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาวะที่ดีและสมวัย (3.3) จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีที่สมวัยทุกด้าน (2) การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น - เป้าหมายแผนย่อย วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนระบบบริการสุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างระบบสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวน์ปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการด าเนินชีวิตของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น (3) การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน - เป้าหมายแผนย่อย แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานฝีมือให้เป็นผู้ประกอบการใหม่และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ และมีโอกาสและทางเลือกทำงานและสร้างงาน	

	<u>ประเด็น การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี</u> • เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น • แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ - เป้าหมายแผนย่อย ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึง ประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น - แนวทางการพัฒนา สร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของคนทุกกลุ่มวัย <u>ประเด็น ศักยภาพการกีฬา</u> • เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัยเคารพกฎ กติกามากขึ้น ด้วยกีฬา • แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ - เป้าหมายแผนย่อย คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนเรียนรู้วิธีการที่ถูกต้องในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาขั้นพื้นฐาน	

แผนระดับ 3	**แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2566-2570** **-** วิสัยทัศน์ “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” เป้าหมาย : อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคะวันออกเฉียงเหนือขยายตัวเพิ่มขึ้น ยุทธศาสตร์ที่ 1 บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การแก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ	**แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1** ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ไหม และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สาระสำคัญแผนพัฒนาจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”	ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (ให้ระบุทั้งตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มขึ้น (GPP) ร้อยละ 2

↓

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด	1. การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน	2. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ	3. การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน	4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	5. การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย

↓

แผนงาน	แผนงาน การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน	แผนงานการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ	แผนงาน การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน	แผนงาน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	แผนงาน การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย

↓

โครงการสำคัญ	1. โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน 2. โครงการพัฒนางานพื้นที่โครงการเกษตรอทิตยาทร และโครงการพระราชดำริฯ จังหวัดสุรินทร์ 3. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำใต้ดินเพื่อสนับสนุนงานด้านการเกษตรจังหวัดสุรินทร์	1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ 2. โครงการยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหมสู่ตลาดสากลอย่างยั่งยืน 3. โครงการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการค้า การลงทุน และการบริการ	1. โครงการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน	1. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 2. โครงการเพิ่มศักยภาพการใช้น้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งอย่างยั่งยืน	1. โครงการการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 2. โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดสุรินทร์ ปี 2570 3. โครงการเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย 4. โครงการขับเคลื่อนขยายผลศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดสุรินทร์

3. สาระสำคัญแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ (พ.ศ. 2566-2570)

3.1 ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

(1) ความเป็นมา

จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานจังหวัดหนึ่ง จากหลักฐานทางโบราณคดีที่พบในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ สันนิษฐานได้ว่าเป็นพื้นที่ที่เคยมีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์เมื่อประมาณ 2,500 ปีล่วงมาแล้ว ในสมัยที่พวกขอมเรืองอำนาจอยู่ในบริเวณนี้ เมื่อขอมเสื่อมอำนาจลง เมืองสุรินทร์ได้ถูกทิ้งร้างจนกลายเป็นป่าอยู่นานจนกระทั่งถึง พ.ศ. 2306 หลวงสุรินทร์ภักดี (เชียงปุม) ซึ่งเดิมเป็นหัวหน้าหมู่บ้านเมืองที ได้ขอให้เจ้าเมืองพิมายกราบบังคมทูลขอพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จากพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยามรินทร์ ย้ายหมู่บ้านจากบ้านเมืองทีมาตั้งอยู่ที่บริเวณบ้านคูประทายบริเวณซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองสุรินทร์ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากเห็นว่าเป็นบริเวณที่มีชัยภูมิเหมาะสม มีกำแพงค่ายคูน้ำล้อมรอบ 2 ชั้น มีน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การประกอบอาชีพและอยู่อาศัย ต่อมาหลวงสุรินทร์ภักดีได้กระทำความดีความชอบเป็นที่โปรดปราน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านคูประทายเป็น ***"เมืองประทายสมันต์"*** และเลื่อนบรรดาศักดิ์หลวงสุรินทร์ภักดี เป็น ***"พระสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง"*** ให้เป็นเจ้าเมืองปกครอง

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 1 (พ.ศ. 2329) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อ ***"เมืองประทายสมันต์"*** เป็น ***"เมืองสุรินทร์"*** ตามสร้อยบรรดาศักดิ์ของเจ้าเมือง เมืองสุรินทร์ มีเจ้าเมืองปกครองสืบเชื้อสายกันมารวม 11 คน จนถึง พ.ศ. 2451 ได้มีการปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดินเป็นแบบเทศาภิบาล ส่วนกลางจึงได้แต่งตั้งพระกรุงศรีบุรีรักษ์ (สุม สุมานนท์) มาดำรงตำแหน่งข้าหลวงประจำจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นคนแรกของเมืองสุรินทร์

ที่ตั้ง

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเส้นแวงที่ 103 และ 105 องศาตะวันออก เส้นรุ้งที่ 15 และ 16 องศาเหนือ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ทางรถยนต์ประมาณ 450 กิโลเมตร ทางรถไฟ 420 กิโลเมตร อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และสุรินทร์

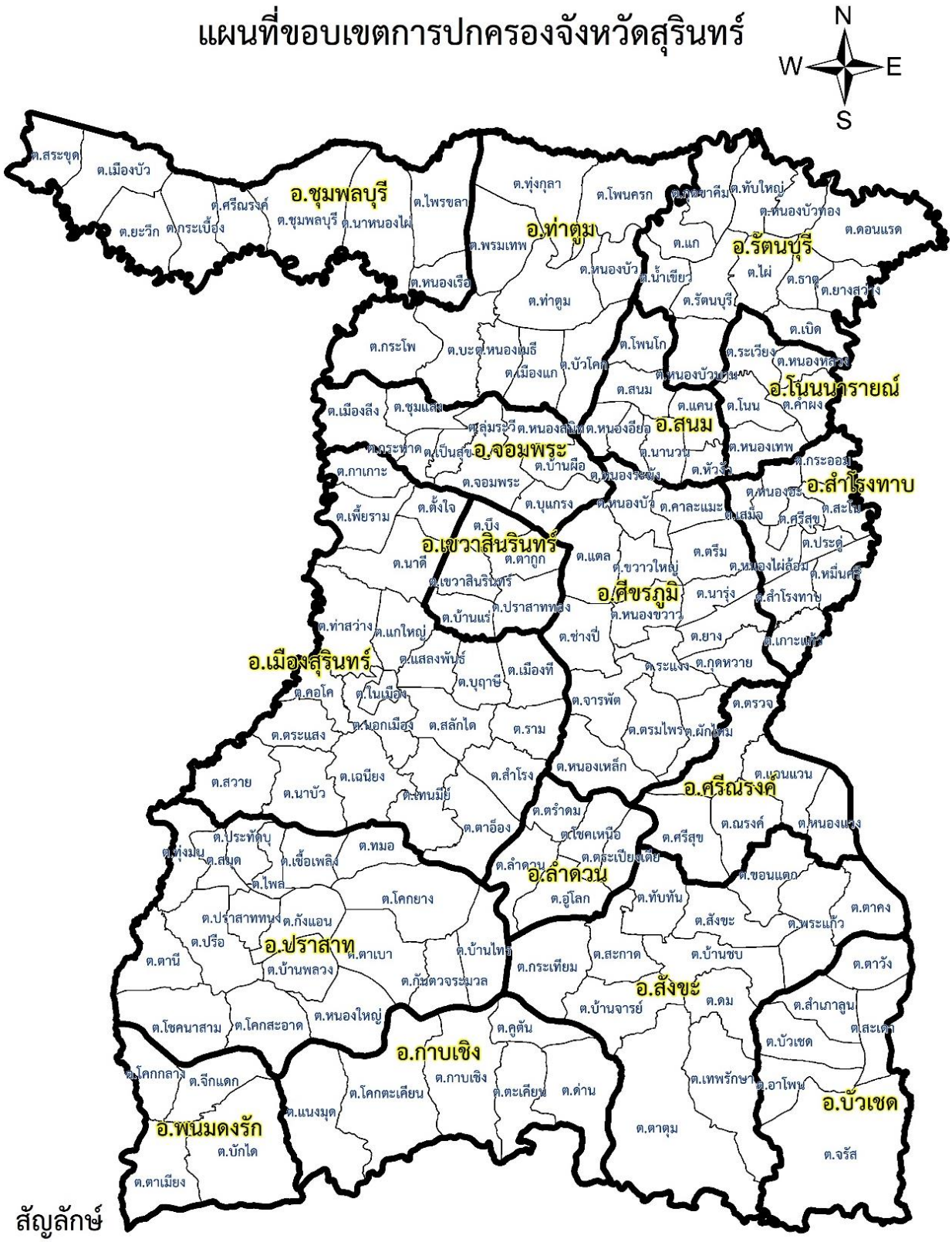
ขนาดพื้นที่

จังหวัดสุรินทร์ มีเนื้อที่ประมาณ 8,124.06 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 5,077,535 ไร่ ลำดับที่ 24 ของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของพื้นที่ทั้งประเทศ และลำดับที่ 11 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 4.80

ลักษณะทางสังคม จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี และความเป็นอยู่เนื่องจากประชากรที่พูดภาษาต่างกัน 4 กลุ่ม หรือ "สุรินทร์ 4 เผ่า" คือ เขมร กูย ลาว และจีน แต่ประชากรทั้งหมดมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีความสามัคคี อยู่ร่วมกันอย่างสงบ ต่างได้รักษาวัฒนธรรม ประเพณี ภาษา ของตนไว้เป็นอย่างดี และเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น จังหวัดสุรินทร์

ศาสนา มีจำนวนวัด (มหานิกาย) 906 แห่ง พระสงฆ์ 5,981รูป สามเณร 445 รูป วัด (ธรรมยุต) 153 แห่ง พระสงฆ์ 1,003 รูป สามเณร 35 รูป โดยมีพระอารามหลวง คือ วัด ศาลาลอย และวัดบูรพาราม เป็นวัดสำคัญเก่าแก่ของจังหวัด มีอายุประมาณ 200 ปี เป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อพระชีว์ พระพุทธรูปสำคัญประจำจังหวัด รวมทั้ง วนอุทยานพนมสวายมีพระพุทธสุรินทรมงคล (นาม พระราชทาน) พระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่สุดในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้เดินทางไปสักการะ จะได้เคาะระฆัง 1,080 ใบ เสริมสิริมงคลแก่ชีวิตด้วย) มีโบสถ์คริสต์ 27 แห่ง มัสยิด 1 แห่ง (แหล่งข้อมูล สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุรินทร์) (ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุรินทร์)

(2) ลักษณะทางกายภาพ

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดอุดรมีชัย ราชอาณาจักรกัมพูชา ในพื้นที่ 4 อำเภอ คือ บัวเชด สังขะ กาบเชิง และพนมดงรัก ความยาวตลอดแนวชายแดน ประมาณ 125 กิโลเมตร (ข้อมูลจากแผนที่ทางทหาร ฝ่ายยุทธการ กกล.สุรนารี)

ลักษณะภูมิประเทศ ตั้งอยู่บนที่ราบสูงโคราช มีลักษณะภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบสลับสันดอนลาดต่ำจากทิศใต้ไปทางทิศเหนือสู่แม่น้ำมูล สภาพภูมิประเทศแบ่งออกได้เป็น 3 เขต ดังนี้

เขตตอนเหนือของจังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ (อำเภอจอมพระ อำเภอสนม) และที่ราบลุ่ม (อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี และอำเภอโนนนารายณ์) พื้นที่ทางตอนเหนือ จะมีป่าโปร่งและทุ่งใหญ่อยู่เป็นบางตอน ซึ่งอยู่ในที่ราบลุ่มแม่น้ำมูลในเขตของ ***"ทุ่งกุลาร้องไห้"*** พื้นที่จะต่ำมาก ในเขตอำเภอท่าตูม และอำเภอชุมพลบุรี ทำให้มีน้ำท่วมในฤดูฝน

เขตตอนกลางของจังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม แต่มีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ดอนสลับที่ลุ่มดอนลาด เช่นเดียวกัน (อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ อำเภอศีขรภูมิ อำเภอสำโรงทาบ อำเภอลำดวน และอำเภอศรีณรงค์) แต่ไม่มากเท่าทางตอนใต้ของจังหวัด

เขตตอนใต้ของจังหวัด สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบสูง มีภูเขาสลับซับซ้อนหลายลูกมีป่าทึบสลับป่าเบญจพรรณ ตามบริเวณแนวชายแดน (อำเภอบัวเชด อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง และอำเภอพนมดงรัก) ที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย ถัดจากบริเวณภูเขาลงมา จะเป็นบริเวณที่ราบสูงลุ่มๆ ดอนๆ ลาดเท มีลักษณะเป็นลูกคลื่นดอนลาดมาก (ด้านทิศเหนือของอำเภอปราสาท และอำเภอสังขะ) และจะค่อยๆ ลาดเทไปทางตอนกลาง และตอนเหนือของจังหวัด

ลักษณะภูมิอากาศ ของจังหวัดสุรินทร์ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้จังหวัด สุรินทร์มีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพามวลอากาศขึ้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝนประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนตุลาคมทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป ฤดูกาลของจังหวัดสุรินทร์พิจารณาตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้ เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง โดยมีอากาศหนาว จัดในบางวันและเดือนที่มีอากาศหนาวมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงปกคลุมประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีอากาศร้อนอบอ้าว โดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนจะเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดของปี

ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรมาปกคลุมประเทศไทย ประกอบกับในช่วงดังกล่าวร่องความกดอากาศต่ำที่พาดอยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทำให้อากาศเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดในรอบปีแต่อย่างไรก็ตามนอกจากปัจจัยดังกล่าวที่ทำให้มีฝนตกชุกแล้ว ยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพายุหมุน เขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

(3) การปกครอง

(3.1) เขตการปกครองและประชากร

แบ่งการปกครองออกเป็น 17 อำเภอ 158 ตำบล 2,128 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจังหวัด) 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 28 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 144 แห่ง ชุมชน 41 ชุมชน แยกเป็นรายอำเภอได้ ดังนี้

ตาราง : แสดงเขตการปกครอง จำแนกเป็นรายอำเภอจังหวัดสุรินทร์

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	พื้นที่ (ตร.กม.)		ระยะทางถึงศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
		จำนวน	ร้อยละ		ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลเมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
1. เมืองสุรินทร์	255,489	903.84	11.13	10	20	290	2	20	32
2. ปราสาท	151,308	908.84	11.19	28	18	241	3	17	-
3. สังขะ	129,818	1,009.00	12.42	47	12	187	1	12	9
4. ศีขรภูมิ	132,940	561.61	6.91	34	15	228	2	14	-
5. รัตนบุรี	90,976	202.83	2.50	70	12	162	1	12	-
6. ท่าตูม	93,820	643.26	7.92	52	10	165	2	9	-
7. สำโรงทาบ	51,976	375.25	4.62	54	10	100	2	9	-
8. ชุมพลบุรี	69,914	520.26	6.40	91	9	124	5	5	-
9. จอมพระ	57,705	314.00	3.87	26	9	105	3	7	-
10. สนม	42,645	203.00	2.50	51	7	79	2	6	-
11.บัวเชด	41,326	479.00	5.90	70	6	68	1	6	-
12. ลำดวน	30,807	301.00	3.71	26	5	51	1	5	-
13. กาบเชิง	59,620	574.00	7.07	58	6	86	2	4	-
14. ศรีณรงค์	46,300	410.00	5.05	64	5	64	-	5	-
15. พนมดงรัก	37,537	318.00	3.91	78	4	55	-	4	-
16. เขวาสินรินทร์	33,645	201.00	2.47	14	5	55	1	4	-
17. โนนนารายณ์	34,419	199.17	2.45	72	5	68	-	5	-
รวม	**1,358,502**	**8,124.06**	**100.00**		**158**	**2,128**	**28**	**144**	**41**

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์

การบริหารราชการแผ่นดิน จังหวัดสุรินทร์ มีส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของจังหวัด จำนวน 326 หน่วยงาน แยกเป็น

- ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง จำนวน 88 หน่วยงาน
- ส่วนราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด จำนวน 33 หน่วยงาน
- ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 173 หน่วยงาน
- รัฐวิสาหกิจ จำนวน 14 หน่วยงาน
- หน่วยงานพิเศษ จำนวน 15 หน่วยงาน
- หน่วยงานในกำกับของกระทรวงการคลัง จำนวน 1 หน่วยงาน
- หน่วยงานในกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 2 หน่วยงาน

(3.2) รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุรินทร์

เขตเลือกตั้งที่	ชื่อ – สกุล	สังกัด
1	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย
2	นายชูชัย มุ่งเจริญพร	พรรคเพื่อไทย
3	นางสาวผกามาศ เจริญพันธ์	พรรคภูมิใจไทย
4	นายพรเทพ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย
5	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย
6	นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ	พรรคภูมิใจไทย
7	นายเรืองวิทย์ คูณวัฒนาพงษ์	พรรคภูมิใจไทย
8	นางปทิดา ตันติรัตนานนท์	พรรคภูมิใจไทย

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุรินทร์

(4) โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงบริการ

(4.1) ประปา ข้อมูลการใช้น้ำประปาของพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ปี 2567

กปภ.สาขา	จำนวนผู้ใช้น้ำ (ราย)	จำนวนผู้ใช้น้ำ (ลบ.ม./วัน)	กำลังผลิต (ลบ.ม./ปี)	น้ำผลิต (ลบ.ม./ปี)	น้ำผลิตจ่าย (ลบ.ม./ปี)	พื้นที่ใช้น้ำ
สุรินทร์	39,061	0.743	17,958,000	16,065,735	13,886,531	เมืองสุรินทร์ จอมพระ ลำดวน
ศีขรภูมิ	9,024	0.621	3,024,000	2,653,644	2,517,360	ศีขรภูมิ สำโรงทาบ
รัตนบุรี	10,319	0.574	3,801,600	3,456,000	3,191,588	รัตนบุรี ท่าตูม สนม
สังขะ	11,415	10,210	3,735,598	3,573,198	2,483,406	สังขะ กาบเชิง บัวเชด
รวม	**69,819**	**10,212**	**28,519,198**	**25,748,577**	**22,078,885**	

จากข้อมูลการใช้น้ำของการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า สาขาที่มีจำนวนผู้ใช้น้ำมากที่สุดคือสาขาสุรินทร์ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่เขตเมือง มีผู้ใช้น้ำถึง 39,061 ราย คิดเป็นกว่าครึ่งของจำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมดในจังหวัด และมีกำลังการผลิตสูงถึง 17.96 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี อย่างไรก็ตาม ปริมาณน้ำที่ผลิตจริงมีเพียง 16.06 ล้านลูกบาศก์เมตร และสามารถจ่ายน้ำได้เพียง 13.89 ล้านลูกบาศก์เมตร แสดงให้เห็นถึงการสูญเสียน้ำระหว่างกระบวนการผลิตถึงกว่าร้อยละ 13 ในส่วนของสาขาอื่น ๆ ได้แก่ ศีขรภูมิ รัตนบุรี และสังขะ มีจำนวนผู้ใช้น้ำในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือราว 9,000–11,000 รายต่อสาขา โดยมีกำลังผลิตและปริมาณน้ำที่ผลิตอยู่ในช่วง 2.6–3.7 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และสามารถจ่ายน้ำได้มากกว่า 80% ของน้ำที่ผลิต ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพพอสมควร แม้ว่าจะยังมีการสูญเสียน้ำอยู่บ้าง ทั้งนี้ควรตรวจสอบตัวเลขปริมาณใช้น้ำเฉลี่ยต่อวันของสาขาสังขะ (10,210 ลบ.ม./วัน) ซึ่งดูไม่สอดคล้องกับผู้ใช้น้ำ 11,415 รายและตัวเลขอื่นๆ ในตาราง โดยรวม จังหวัดสุรินทร์มีกำลังการผลิตน้ำรวม 28.5 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ผลิตจริงได้ 25.7 ล้านลูกบาศก์เมตร และสามารถจ่ายน้ำให้ประชาชนได้ 22 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือประมาณ 86.8% ของน้ำผลิต แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการน้ำของ กปภ. ที่อยู่ในระดับดี แต่ยังมีโอกาสในการพัฒนาเพื่อลดการสูญเสียน้ำ แต่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดสุรินทร์ แต่ให้บริการครอบคลุมในพื้นที่เศรษฐกิจหลัก ส่วนพื้นที่ห่างไกลหรือชนบทหลายอำเภอยังพึ่งพาระบบประปาท้องถิ่นหรือแหล่งน้ำตามธรรมชาติ

(4.2) ข้อมูลการใช้ไฟฟ้าของพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2565 - 2567

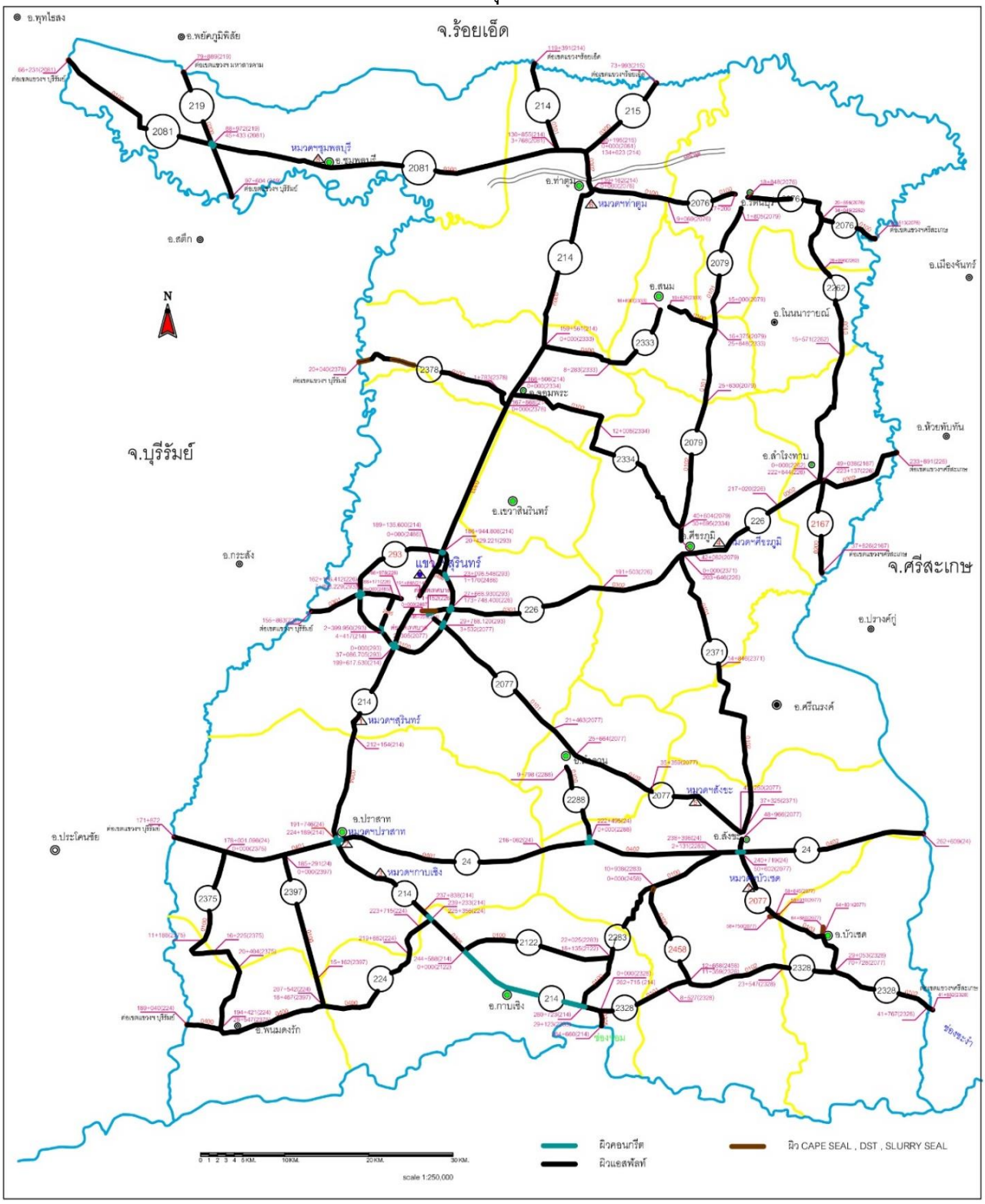
ข้อมูลการใช้ไฟฟ้า	ประจำปี	
	2566	2567
จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	386,058	384,472
พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ (กิโลวัตต์ - ชั่วโมง)	1,042,287,766	1,110,453,113
บ้านอยู่อาศัย	536,069,532	575,345,117
กิจการขนาดเล็ก	183,304,009	185,750,798
กิจการขนาดกลาง	197,685,169	209,124,827
กิจการขนาดใหญ่	102,376,899	115,601,587
อื่นๆ	22,590,905	24,371,800

ในช่วงปี 2566 ถึง 2567 การใช้พลังงานไฟฟ้ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้เพิ่มจากประมาณ 1,042 ล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมงในปี 2566 เป็นกว่า 1,110 ล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมงในปี 2567 หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 6.5 แม้ว่าจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าจะลดลงเล็กน้อยจาก 386,058 ราย เหลือ 384,472 ราย แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละรายมีการบริโภคไฟฟ้าเฉลี่ยต่อรายเพิ่มมากขึ้น เมื่อพิจารณาแยกตามประเภท พบว่า ภาคครัวเรือนมีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นสูงที่สุด คิดเป็นกว่า 575 ล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมงในปี 2567 เพิ่มขึ้นจาก 536 ล้านหน่วยในปีก่อนหน้า สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิตที่เน้นการใช้ไฟฟ้ามากขึ้น ทั้งในด้านความสะดวกสบายและเทคโนโลยีภายในบ้าน ส่วนกิจการขนาดเล็กและขนาดกลางก็มีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเช่นกัน แสดงถึงแนวโน้มการฟื้นตัวของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะกิจการขนาดใหญ่ที่มีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นกว่า 13% จากปีที่ผ่านมา สะท้อนถึงการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจในภาพรวมที่มีความเคลื่อนไหว ในปี 2567

(4.3) การคมนาคมขนส่งทางบก

จังหวัดสุรินทร์มีเส้นทางคมนาคมหลักทั้งทางรถยนต์รถไฟ มีทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และเส้นทางมาตรฐานหลายสาย ทำให้การเดินทางติดต่อภายในจังหวัด การเดินทางสู่จังหวัดใกล้เคียง และกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วย ความสะดวกมีถนนทางหลวง 24 สาย และทางหลวงชนบท 52 สาย

(1) โครงข่ายความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงสุรินทร์

- การเดินทางรถยนต์ การเดินทางจากกรุงเทพฯ มายังจังหวัดสุรินทร์ ระยะทางประมาณ 450 กิโลเมตร ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ผ่านจังหวัดปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา แล้วแยกเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ผ่านจังหวัดสระบุรี นครราชสีมา จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 24 ผ่านจังหวัดบุรีรัมย์ แยกซ้ายเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 214 (ตรงแยกอำเภอปราสาท) จนถึงจังหวัดสุรินทร์ ระยะทางจากตัวจังหวัด (อำเภอเมืองสุรินทร์) ไปยังอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสุรินทร์ เรียงจากใกล้ไปไกล ดังนี้

- อำเภอเขวาสินรินทร์ 14 กิโลเมตร
- อำเภอจอมพระ 25 กิโลเมตร
- อำเภอลำดวน 26 กิโลเมตร
- อำเภอปราสาท 28 กิโลเมตร
- อำเภอศีขรภูมิ 34 กิโลเมตร
- อำเภอสังขะ 51 กิโลเมตร
- อำเภอสนม 51 กิโลเมตร
- อำเภอท่าตูม 52 กิโลเมตร
- อำเภอสำโรงทาบ 54 กิโลเมตร
- อำเภอกาบเชิง 58 กิโลเมตร
- อำเภอศรีณรงค์ 64 กิโลเมตร
- อำเภอรัตนบุรี 70 กิโลเมตร
- อำเภอบัวเชด 70 กิโลเมตร
- อำเภอโนนนารายณ์ 75 กิโลเมตร
- อำเภอพนมดงรัก 78 กิโลเมตร
- อำเภอชุมพลบุรี 91 กิโลเมตร

ตารางข้อมูลแสดงรายละเอียดถนนในความรับผิดชอบ

ที่	รหัสสายทาง	ชื่อถนน	ระยะทาง (กม.)	จำนวนผู้ใช้/วัน
1	214	จอมพระ - เชื้อเพลิง	39.149	18,411
2	226	ลำน้ำชี - บ้านพม่า	31.436	22,218
3	293	ถนนวงแหวนรอบเมืองสุรินทร์	37.087	13,374
4	2077	สุรินทร์ - ลำดวน	19.158	11,434
5	2485	โคกมะเมียน - ดงมัน	4.417	5,567
6	2486	แกใหญ่ - แสลงพันธ์	1.17	4,562
7	2487	เทศบาลเมืองสุรินทร์ - บ้านโสน	0.668	6,541
8	24	จรอกใหญ่ - กระเทียม	44.19	21,349
9	214	เชื้อเพลิง - ปราสาท	15.446	7,222
10	2375	บักดอก - พนมดิน	28.547	2,125
11	2397	นิคมสร้างตนเองปราสาท - ช้างหมอบพัฒนา	18.467	3,108
12	214	ปราสาท - ช่องจอม	37.06	5,105
13	224	ตาเมียง - หินโคน	36.316	3,448
14	2122	บักจรัง - มะโน	18.135	1,191
15	2328	แยกเข้าช่องจอม - ปวงตึก	8.527	1,281
16	226	บ้านพม่า - ห้วยทับทัน	42.388	12,586
17	2079	ห้วยจริง -ศีขรภูมิ	16.452	2,552
18	2167	ท่าด่าน - สำโรงทาบ	11.212	955
19	2262	สำโรงทาบ - ม่วงหมาก	34.046	3,069
20	2334	จอมพระ - ศีขรภูมิ	30.695	1,040

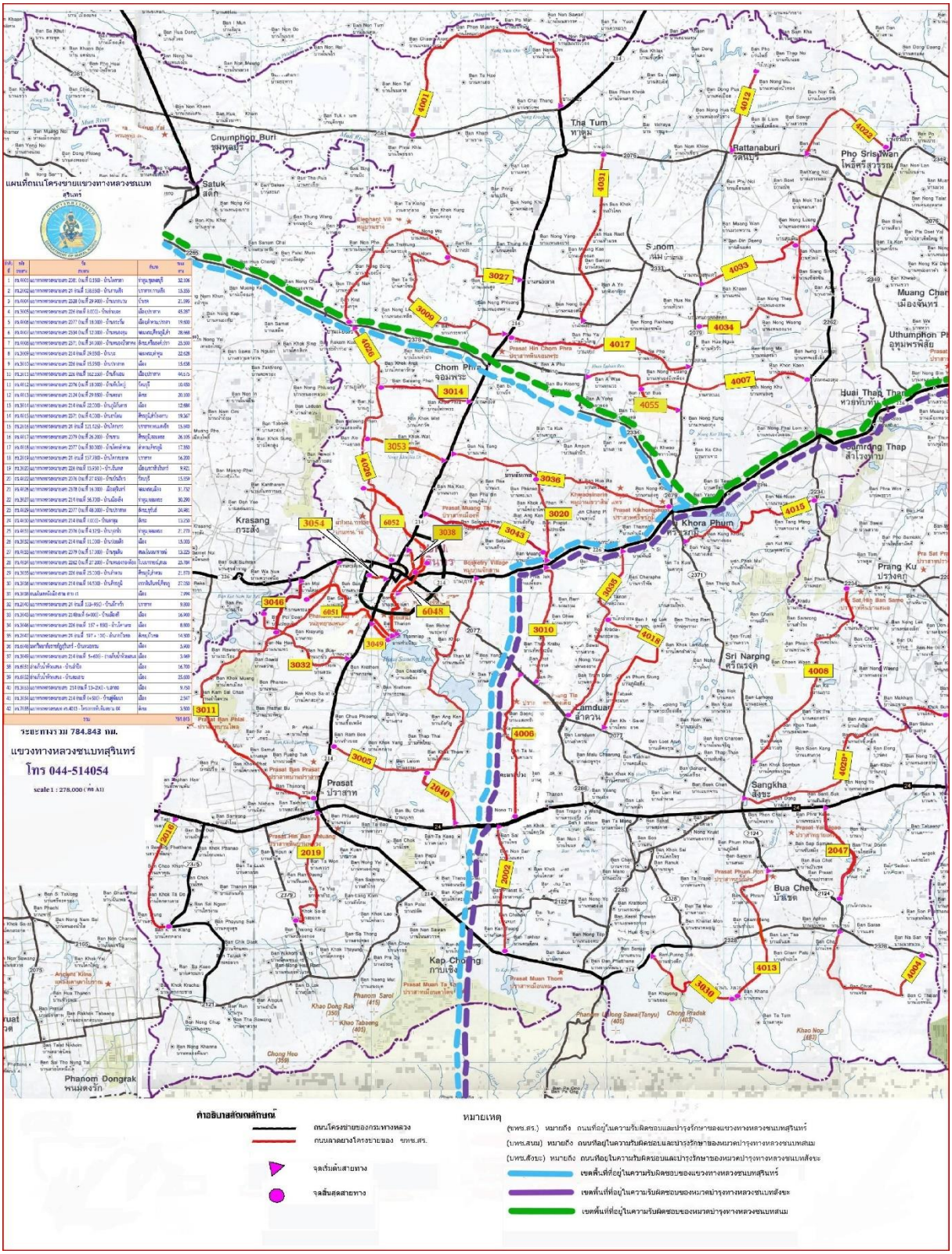
ที่	รหัสสายทาง	ชื่อถนน	ระยะทาง (กม.)	จำนวนผู้ใช้/วัน
21	2371	ศีขรภูมิ - ศรีณรงค์	14.846	4,088
22	24	กระเทียม - ห้วยสำราญ	46.547	15,850
23	2077	ลำดวน - สังขะ	25.787	5,717
24	2288	หนองยาว - ลำดวน	9.798	2,514
25	2371	ศรีณรงค์ - สังขะ	22.479	4,088
26	214	ตาฮะ - จอมพระ	35.019	15,938
27	2076	ท่าตูม - หนองฮู	34.865	12,144
28	2079	รัตนบุรี - ห้วยจริง	23.825	2,552
29	2333	หนองสนิท - ศรีสำโรง	22.923	2,346
30	2378	จอมพระ - สะพานบุรีรินทร์	20.04	3,162
31	2077	สังขะ - บัวเชด	21.762	7,120
32	2283	สังขะ - บ้านด่าน	26.992	2,463
33	2328	ปวงตึก - นาตำบล	33.455	1,935
34	2458	โคกไทร - ปวงตึก	12.658	1,642
35	214	ห้วยพลับพลา - โคกปูน	11.464	4,164
36	215	สาหร่าย - ตาฮะ	11.202	8,326
37	219	ห้วยพลับพลา - สตึก	17.715	14,391
38	2081	ตาฮะ - ลำพังชู	66.231	18,612
รวมระยะทางทั้งสิ้น			**932.174**	

บทวิเคราะห์ โครงข่ายถนนในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ถือเป็นหนึ่งในโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่สนับสนุนทั้งการคมนาคมภายในจังหวัด และเชื่อมโยงการขนส่งกับจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะการเดินทางระหว่างอำเภอหลัก เช่น เมืองสุรินทร์ จอมพระ ปราสาท ท่าตูม และรัตนบุรี ซึ่งล้วนพึ่งพาเส้นทางสายหลักอย่างทางหลวงหมายเลข 214 และ 226 เป็นหลัก แม้ระบบถนนเหล่านี้จะมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ แต่ก็ยังคงประสบปัญหาหลายประการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้งานอย่างมาก ปัญหาที่ปรากฏชัดมีดังนี้ (1) จุดตัดและทางแยกที่เป็นจุดเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ โดยเฉพาะบริเวณทางแยกศรีจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นจุดตัดทางหลวงหมายเลข 214 เส้นทางสุรินทร์ – ร้อยเอ็ด และทางหลวงหมายเลข 2378 เส้นทางอำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ – อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นจุดตัดระหว่างทางหลวงสายหลักที่มีการจราจรหนาแน่นตลอดทั้งวัน ปัจจุบันจุดแยกแห่งนี้ยังคงเป็นแยกระดับพื้นราบ ไม่มีสะพานหรือระบบแยกระดับเพื่อแยกกระแสการจราจร นอกจากนี้ยังไม่มีสัญญาณไฟจราจรควบคุม ทำให้เกิดความสับสนระหว่างผู้ขับขี่ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสาร และรถบรรทุกที่ผ่านเส้นทางดังกล่าว ผลที่ตามมาคือมีสถิติการเกิดอุบัติเหตุในบริเวณนี้บ่อยครั้ง โดยเฉพาะในช่วงกลางคืนหรือช่วงเวลาเร่งด่วนที่ทัศนวิสัยลดลง (2) ปริมาณจราจรที่หนาแน่นในเขตเมืองสุรินทร์ ซึ่งเกิดจากการที่ถนนสายหลักของกรมทางหลวง เช่น ทล.214 และ ทล.226 ตัดผ่านใจกลางเมือง โดยไม่มีเส้นทางเบี่ยงหรือทางเลี่ยงเมืองในหลายช่วงที่เพียงพอ แม้ว่าจะมีโครงการทางเลี่ยงเมืองสุรินทร์บางส่วนแล้วเสร็จไป ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา แต่การกระจายการจราจรยังคงไม่สมดุล เนื่องจากการเติบโตของเมือง การขยายตัวของเขตชุมชน

และปริมาณยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การจราจรติดขัดโดยเฉพาะในช่วงเวลาเช้าและเย็น ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนแล้ว ยังมีผลต่อประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์ การขนส่งสินค้าเกษตร และการท่องเที่ยวอีกด้วย (3) สภาพผิวถนนในบางสายของทางหลวงยังมีปัญหาเรื่อง “การชำรุดและไม่เหมาะสมกับลักษณะการใช้งาน” เช่น ทางหลวงหมายเลข 2378 ซึ่งเชื่อมระหว่างอำเภอจอมพระไปยังตำบลไทรงาม โดยถนนสายนี้เป็นหนึ่งในเส้นทางที่มีการใช้งานโดยรถบรรทุกขนาดใหญ่เพื่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตรและวัตถุดิบเข้าสู่ศูนย์กลางเศรษฐกิจในตัวจังหวัด ผิวจราจรในบางช่วงมีร่องล้อ ลูกรังแฉะ หรือแตกร้าว เนื่องจากรับน้ำหนักเกินกว่าที่ออกแบบไว้ในระยะยาว ทำให้ผู้ใช้ทางมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ และ (4) ผลกระทบจากน้ำท่วมและปัญหาระบบระบายน้ำที่ไม่เพียงพอ ซึ่งมักเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝน ถนนสายสำคัญอย่าง ทล.226 และ ทล.214 มักมีบางช่วงที่ถูกน้ำท่วมขังจนต้องปิดเส้นทางชั่วคราว หรือสัญจรได้เพียงบางช่องจราจรเท่านั้น ซึ่งเป็นปัญหาระบบระบายน้ำที่ไม่สามารถรองรับปริมาณน้ำฝนได้อย่างทันท่วงที โดยเฉพาะพื้นที่ลุ่มต่ำหรือที่อยู่ใกล้ลำห้วยและแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งทำให้ถนนเสื่อมโทรมเร็วกว่าปกติ อีกทั้งยังเพิ่มภาระด้านงบประมาณในการซ่อมบำรุงในแต่ละปี

เมื่อพิจารณาภาพรวมของโครงข่ายถนนในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จะเห็นได้ว่า แม้จะมีโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุมพื้นที่หลักทุกอำเภอ และมีการดำเนินโครงการพัฒนาต่อเนื่องในบางช่วง แต่ปัญหาเชิงโครงสร้างที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างครบถ้วน ได้แก่ จุดเสี่ยงอุบัติเหตุ ระบบจราจรในเขตเมือง การเสื่อมสภาพของผิวทาง และระบบระบายน้ำ ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเดินทางที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ทั้งนี้จำเป็นต้องมีการลงทุนเพิ่มเติมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การวางผังจราจรใหม่ การใช้เทคโนโลยีเพื่อตรวจวัดสภาพถนน และการวางระบบระบายน้ำที่เหมาะสมในระยะยาว เพื่อให้โครงข่ายถนนของกรมทางหลวงในจังหวัดสุรินทร์สามารถรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและความปลอดภัยของประชาชน

(2) โครงข่ายความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์

2.2 ตารางข้อมูลแสดงรายละเอียดถนนในความรับผิดชอบ

ลำดับ	รหัสสายทาง	ชื่อสายทาง / เส้นทาง	อำเภอ	ระยะทาง (กม.)
1	สร.4001	แยกทางหลวง 2081 – บ.ไพรขลา	ศีขรภูมิ	32.106
2	สร.4018	แยกทางหลวง 2077 – บ.โคกลำดวน	ลำดวน, ศีขรภูมิ	17.35
3	สร.3035	แยกทางหลวง 226 – บ.ลำดวน	ศีขรภูมิ, ปราสาท	21.87
4	สร.2002	แยกทางหลวง 24 – บ.กาบเชิง	ปราสาท, กาบเชิง	15.355
5	สร.6052	อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง – บ.ละเอาะ	เมืองสุรินทร์	25.6
6	สร.4006	แยกทางหลวง 2077 – บ.กระวัน	เมือง, ลำดวน, ปราสาท	19.6
7	สร.4007	แยกทางหลวง 2334 – บ.หนองดุม	ปราสาท	28.868
8	สร.4004	แยกทางหลวง 2328 – บ.นาสนวน	บัวเชด	21.595
9	สร.3053	แยกทางหลวง 214 – บ.อาลอ	เมืองสุรินทร์	9.75
10	สร.4026	แยกทางหลวง 2378 – เมืองสุรินทร์	จอมพระ, เมืองสุรินทร์	31.732
11	สร.6051	อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง – บ.อำปึล	เมืองสุรินทร์	16.7
12	สร.4031	แยกทางหลวง 2076 – บ.บุอาไร	เมืองสุรินทร์	21.27
13	สร.3036	แยกทางหลวง 226 – บ.ระกา	เมืองสุรินทร์	14.442
14	สร.3010	แยกทางหลวง 226 – บ.ตาเมาะ	สนม, ท่าตูม	18.322
15	สร.4022	แยกทางหลวง 226 – บ.หนองคู	รัตนบุรี	9.921
16	สร.2047	แยกทางหลวง 24 – บ.บัวเชด	สังขะ, บัวเชด	14.32
17	สร.4015	แยกทางหลวง 2371 – บ.โนนสวรรค์	ศีขรภูมิ, สำโรงทาบ	19.367
18	สร.4033	แยกทางหลวง 2076 – บ.กันโทรก	ปราสาท	13.225
19	สร.4012	แยกทางหลวง 2076 – บ.ทับใหญ่	รัตนบุรี	10.45
20	สร.4029	แยกทางหลวง 2077 – บ.ปราสาท	ศีขรภูมิ	24.981
21	สร.4034	แยกทางหลวง 2333 – บ.บุใหญ่	ศีขรภูมิ	12.222
22	สร.2040	แยกทางหลวง 24 – บ.โนนเพ็ด	ปราสาท	10.5
23	สร.4008	แยกทางหลวง 2283 – บ.ท่าตูม	ปราสาท	11.1
24	สร.4013	แยกทางหลวง 2328 – บ.คะนา	ปราสาท	13.25
25	สร.3046	แยกทางหลวง 214 – บ.หมากมี่	ท่าตูม	15.1
26	สร.4035	แยกทางหลวง 2076 – บ.หนองขี้เหล็ก	ท่าตูม	14.1
27	สร.2046	แยกทางหลวง 24 – บ.แกรง	บัวเชด	13.3
28	สร.3043	แยกทางหลวง 214 – บ.แกใหญ่	ท่าตูม	15.3
29	สร.3032	แยกทางหลวง 214 – บ.โนนกลาง	จอมพระ	18.1
30	สร.3020	แยกทางหลวง 226 – บ.ท่าสว่าง	เมืองสุรินทร์	11.7
31	สร.3011	แยกทางหลวง 214 – บ.ตาเตน	เมืองสุรินทร์	9.8
32	สร.6048	แยกทางหลวง 226 – บ.ละเอาะ	เมืองสุรินทร์	11.5
33	สร.3054	แยกทางหลวง 214 – บ.จารย์	เมืองสุรินทร์	14.25
34	สร.3031	แยกทางหลวง 214 – บ.ขุมดิน	เมืองสุรินทร์	13
35	สร.3005	แยกทางหลวง 226 – บ.รำเบอะ	เมือง, ปราสาท	19.5
36	สร.2019	แยกทางหลวง 24 – บ.โคกสะอาด	ปราสาท	16

ลำดับ	รหัสสายทาง	ชื่อสายทาง / เส้นทาง	อำเภอ	ระยะทาง (กม.)
37	สร.3042	แยกทางหลวง 214 – บ.หนองผาย	ท่าตูม	12.3
38	สร.3052	แยกทางหลวง 214 – บ.โนนสะเดา	สนม	14
39	สร.4030	แยกทางหลวง 214 – บ.ไพรพัฒนา	รัตนบุรี	13.4
40	สร.3022	แยกทางหลวง 214 – บ.โคกจ๊ะ	สนม	14.2
41	สร.3030	แยกทางหลวง 214 – บ.โคกยาง	รัตนบุรี	10.6
42	สร.4016	แยกทางหลวง 2077 – บ.ลำดวน	ศีขรภูมิ	12.9
รวมระยะทาง				**682.946**

บทวิเคราะห์ ถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงชนบท โดยแขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์ มีสภาพเสื่อมโทรมเร็วกว่าที่ควรจะเป็นเนื่องจากการใช้งานที่เกินขีดความสามารถของถนน เช่น การผ่านของรถบรรทุกหนักที่ใช้เส้นทาง โดยเฉพาะในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวพืชผล เช่น อ้อย ข้าว และมันสำปะหลัง ที่ต้องขนส่งจากไร่นาไปยังโรงงานแปรรูปหรือจุดรับซื้อ โดยถนนหลายสายไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับน้ำหนักมาก จึงทำให้ปัญหาถนนยุบตัว ผิวทางแตก ร่อนเป็นแผ่น หลุมบ่อและร่องล้อ ทำให้ผู้ใช้ทางต้องชะลอความเร็วหรือหลีกเลี่ยงเส้นทางนั้นในช่วงฤดูฝน ซึ่งเป็นช่วงที่ถนนบางสายไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ อีกทั้งในบางพื้นที่น้ำไม่สามารถไหลออกได้อย่างสะดวก ทำให้เกิดการซึมเข้าสู่ชั้นโครงสร้างถนน ก่อให้เกิดการพังทลายจากภายในหรือส่งผลให้ผิวถนนพอง ยุบตัว หรือเสียหายซ้ำในจุดเดิมอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่เคยได้รับการซ่อมแซมมาแล้ว นอกจากนี้ยังพบว่า การบำรุงรักษาถนนในระดับเชิงป้องกันยังไม่ได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ถนนหลายสายที่มีรอยแตกร้าวขนาดเล็กหรือน้ำขังเฉพาะจุด หากได้รับการซ่อมแซมทันเวลาก็สามารถยืดอายุถนนออกไปได้อีกหลายปี แต่กลับพบว่ามีเพียงการซ่อมแซมเมื่อถนนเสื่อมสภาพหนักแล้วเท่านั้น ทำให้ค่าใช้จ่ายในการซ่อมสูงกว่าหลายเท่าตัว ในด้านความปลอดภัย ถนนลาดยางในชนบทหลายสายไม่มีไหล่ทางหรือมีไหล่ทางแคบและทรุดโทรม ไม่มีเส้นจราจรหรือป้ายเตือนชัดเจน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีโค้งลาดชันหรือจุดตัดกับถนนอื่น ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะในช่วงกลางคืนหรือเมื่อฝนตกหนัก ทั้งยังขาดไฟฟ้าส่องสว่างในจุดที่จำเป็น เช่น หน้าโรงเรียน วัด หรือทางแยกชุมชน ทำให้การใช้ถนนในช่วงเวลากลางคืนเป็นไปด้วยความยากลำบากและอันตราย อีกทั้ง ยังพบปัญหาไหล่ทางแคบหรือไม่มีไหล่ทางเลยในบางช่วงของถนน ซึ่งทำให้การจอดรถฉุกเฉินหรือการหลบหลีกในสถานการณ์จำเป็นเป็นไปอย่างยากลำบาก โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่มีจักรยานยนต์ รถอีแต๋น และรถพ่วงใช้ถนนร่วมกันเป็นจำนวนมาก การไม่มีไหล่ทางที่เพียงพอทำให้ผู้ใช้ทางต้องแย่งช่องจราจร ซึ่งเสี่ยงต่ออุบัติเหตุอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงเวลากลางคืนหรือช่วงฝนตกที่ทัศนวิสัยไม่ดี นอกจากนี้ไหล่ทางในหลายพื้นที่ยังมีลักษณะเป็นดินนิ่ม ทรุดตัว หรือมีการเซาะพังของขอบทาง จนทำให้ถนนแคบลงจากมาตรฐานเดิม และไม่สามารถรองรับการเดินเท้าของประชาชน หรือการหลบหลีกของยานพาหนะที่มีปัญหาได้ อีกทั้งในบางเส้นทางที่เป็นถนนสายรองหรือถนนที่เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน แม้จะมีการลาดยางแต่ไหล่ทางกลับไม่ได้รับการก่อสร้างควบคู่กันไป หรือไม่มีคันทางที่เสริมความมั่นคงของผิวจราจร ทำให้เมื่อฝนตกหนัก น้ำไหลกัดเซาะขอบถนน เกิดการพังทลายของโครงสร้างถนนและทำให้การใช้งานในระยะยาวมีปัญหา

(3) การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง ได้แก่ รถเมล์ รถตู้ รถทัวร์ รถสองแถว รถสองแถวใหญ่ หรือรถสองแถวเล็ก หรือชื่อเรียกเฉพาะตามพื้นที่ ดังนี้

ประเภทรถโดยสารประจำทาง	ชื่อสายรถประจำทาง/เส้นทาง (จุดเริ่มต้น - สิ้นสุด)	ระยะเวลาเดินทาง (ชั่วโมง)	รองรับผู้โดยสาร (ที่นั่ง/คัน)	จำนวนเที่ยว/วัน
หมวด 2 (เส้นทางการขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสารซึ่งมีจุดเริ่มต้นจากกรุงเทพมหานครไปยังส่วนภูมิภาค)	1. สาย 31 กรุงเทพฯ – สุรินทร์ (นครชัยแอร์) (กรุงเทพ – สุรินทร์)	7	24-50	15
	2. สาย 937กรุงเทพฯ - จักราช – สนม (สวัสดีสุรินทร์) (กรุงเทพ – สนม)	7	21-30	2
	3. สาย 940 กรุงเทพฯ - สุรินทร์ – ศรีสะเกษ (นครชัยแอร์) (กรุงเทพ – ศรีสะเกษ)	7	21-30	2
	4. สาย 944 กรุงเทพฯ - รัตนบุรี – อุบลราชธานี (สมบัติทัวร์) (กรุงเทพ – อุบลราชธานี)	7	21-30	2
หมวด 3 (เส้นทางการขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสารซึ่งมีเส้นทางระหว่างจังหวัด)	1. สาย 258 ประโคนชัย – ปราสาท (บริษัท ขนส่ง จำกัด) (ประโคนชัย – ปราสาท)	1	13-24	
	2. สาย 274 นครราชสีมา – สุรินทร์ (แอร์สุรินทร์) (นครราชสีมา – สุรินทร์)	3.30	21-30	
	3. สาย 281 ขอนแก่น – สุรินทร์ (วาปีเดินรถ) (ขอนแก่น – สุรินทร์)	4	21-30	
	4. สาย 292 สุรินทร์ – ศรีสะเกษ (กระจ่างยนต์ขนส่ง) (สุรินทร์ – ศรีสะเกษ)	1.45	20	
	5. สาย 550 ร้อยเอ็ด - เมืองสรวง – สุรินทร์ (สุรินทร์ขนส่ง) (ร้อยเอ็ด – สุรินทร์)	2.30	21-30	
	6. สาย 561 ปรางค์กู่ – สำโรงทาบ (ปรางค์กู่ – สำโรงทาบ)	1	13-24	
	7. สาย 563 นครราชสีมา - ห้วยแถลง – สุรินทร์ (นครราชสีมา– สุรินทร์) (ศรีมงคลขนส่ง)	3.30	21-30	
	8. สาย 599 สุรินทร์ - ลำชี – กระสัง (สุรินทร์ –กระสัง)	0.45	13-24	
	9. สาย 814 ศรีสะเกษ – รัตนบุรี (ศรีสะเกษ – รัตนบุรี)	1.30	21-30	
	10. สาย 842 อุบลราชธานี – ช่องจอม (เอ็ม.โอ.โยธาการ) (อุบลราชธานี – ช่องจอม)	4	21-30	
หมวด 4 (เส้นทางการขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสารในเขตจังหวัดสุรินทร์)	1. สาย 1483 สุรินทร์ – รัตนบุรี (สุรินทร์ – รัตนบุรี)	1.30	20	
	2. สาย 1485 สุรินทร์ – บ้านช่องจอม (สุรินทร์ – บ้านช่องจอม)	1.30	20	
	3. สาย 1487 สุรินทร์ – ศีขรภูมิ (สุรินทร์ – ศีขรภูมิ)	0.45	20	
	4. สาย 1489 สุรินทร์ – บ้านจรัส (สุรินทร์ – บ้านจรัส)	1.45	21-30	
	5. สาย 1490 ปราสาท – สังขะ (ปราสาท – สังขะ)	1	13-24	

ประเภทรถโดยสารประจำทาง	ชื่อสายรถประจำทาง/เส้นทาง (จุดเริ่มต้น - สิ้นสุด)	ระยะเวลาเดินทาง (ชั่วโมง)	รองรับผู้โดยสาร (ที่นั่ง/คัน)	จำนวนเที่ยว/วัน
	6. สาย 1494 ศีขรภูมิ – รัตนบุรี (ศีขรภูมิ – รัตนบุรี	1.45	13-24	
	7. สาย 4228 สุรินทร์ – บ้านหนองหลวง (สุรินทร์ – บ้านหนองหลวง	1.15	20	
	8. สาย 4255 รัตนบุรี – สำโรงทาบ (รัตนบุรี – สำโรงทาบ	1.15	13-24	
	9. สาย 4256 ศีขรภูมิ – จอมพระ (ศีขรภูมิ – จอมพระ)	1	13-24	
	10 . สาย 4273 สุรินทร์ - บ้านเมืองลีง(ก) (สุรินทร์ - บ้านเมืองลีง(ก))	1	13-24	
	11. สาย 4284 สุรินทร์ – บ้านสวาย (สุรินทร์ – บ้านสวาย)	0.45	23-24	
	12. สาย 4337 สุรินทร์ - บ้านฉันเพล – ศีขรภูมิ (สุรินทร์ - บ้านฉันเพล – ศีขรภูมิ)	1.45	13-24	
	13. สาย 4400 สุรินทร์ - ศีขรภูมิ – รัตนบุรี (สุรินทร์ - รัตนบุรี)	0.45	20	
	14. สาย 4411 จอมพระ - บ้านโนนงิ้ว – บ้านท่าศิลา (จอมพระ – บ้านท่าศิลา)	1.30	13-24	
	15. สาย 4450 สุรินทร์ - บ้านหนองตาด – บ้านเมืองลีง (สุรินทร์ – บ้านเมืองลีง)	0.45	13-24	
	16. สาย 4458 สังขะ – บ้านหนองโจงโลง (สังขะ – บ้านหนองโจงโลง)	0.45	13-24	
	17. สาย 4486 จอมพระ – บ้านกระโพ (จอมพระ – บ้านกระโพ)	0.45	13-24	
	18. สาย 4487 จอมพระ – บ้านโพธิ์ (จอมพระ – บ้านโพธิ์)	0.45	13-24	
	19. สาย 4492 สังขะ – บ้านโนนคูณ (สังขะ – บ้านโนนคูณ)	0.30	13-24	
	20. สาย 4685 รัตนบุรี – บ้านทับ (รัตนบุรี – บ้านทับ)	0.45	13-24	
	21. สาย 4686 ศีขรภูมิ - สำโรงทาบ – บ้านเกาะแก้ว (ศีขรภูมิ – บ้านเกาะแก้ว)	0.40	13-24	
	22. สาย 4687 สังขะ – บ้านปวงตึก (สังขะ – บ้านปวงตึก)	0.25	13-24	
	23. สาย 4689 ท่าตูม – บ้านอาจญา (ท่าตูม – บ้านอาจญา)			
	24. สาย 4720 สุรินทร์ – บ้านตาเมียง (สุรินทร์ – บ้านตาเมียง)	1.45	13-24	

(4) รถโดยสารไม่ประจำทาง ได้แก่ รถจักรยานยนต์สาธารณะ (วินมอเตอร์ไซค์, บริการรถจักรยานยนต์ผ่านแอปฯ) และรถยนต์รับจ้างสาธารณะ (Taxi, บริการรถยนต์ผ่านแอปฯ หรือชื่อเรียกเฉพาะตามพื้นที่)

ประเภทรถโดยสารไม่ประจำทาง	จำนวนรถที่ให้บริการ (คัน)	จำนวนผู้ให้บริการ (คน)	วัน/เวลาให้บริการ
แท็กซี่สุรินทร์	5	5	ทุกวัน
ชุมพลบุรีขนส่ง (กรเดชทัวน์)	17	17	ทุกวัน
บจก. กิจรุ่งเรืองสุรินทร	1	1	ทุกวัน
หจก. ปทายสมันสุรินทร์	1	1	ทุกวัน

บทวิเคราะห์ สถานการณ์ด้านการเดินรถ เส้นทางการเดินรถมีการกำหนดมาเป็นระยะเวลานาน จำเป็นต้องมีการศึกษาและกำหนดปรับปรุงเส้นทางให้ตรงตามความต้องการเดินทางของประชาชน และการขยายตัวของเมืองในปัจจุบัน ราคาค่าโดยสาร ผู้ประกอบการจะมองว่าอัตราค่าโดยสารที่กำหนดในเงื่อนไขเป็นอัตราที่ไม่สะท้อนกับต้นทุนการเดินรถในปัจจุบันทั้งราคาเชื้อเพลิง ค่าแรง และค่าซ่อมบำรุง อีกทั้ง จำนวนผู้โดยสาร ปัจจุบันผู้โดยสารที่ใช้บริการรถโดยสารประจำทางหมวด 4 ลดลงจากอดีตเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะช่วงหลังการระบาดของ COVID-19

ด้านผู้โดยสาร ผู้โดยสารหรือประชาชนในปัจจุบันมีพฤติกรรมการเดินทางที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จากเดิมที่ประชาชนนิยมใช้รถโดยสารประจำทางเป็นหลัก แต่ปัจจุบันประชาชนนิยมใช้รถยนต์ส่วนบุคคล หรือรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลกันมากขึ้น เนื่องจากได้รับความสะดวก รวดเร็ว ไม่ต้องเสียเวลารอรถโดยสารประจำทาง ประชาชนสามารถออกรถป้ายแดงหรือรถมือสองมาใช้งานกันได้อย่างง่ายขึ้น ส่งผลให้ประชาชนนิยมออกรถมาใช้ในการเดินทางกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งสะดวก รวดเร็ว และถึงที่หมายได้โดยไม่เปลี่ยนโหมดการเดินทาง

การขยายตัวของเมืองของอำเภอรอบนอกทั้งการเปิดสาขาของห้างสรรพสินค้าขายปลีก ทำให้ปัจจุ บันประชาชนไม่ค่อยมีความจำเป็นต้องเข้าไปในอำเภอเมืองเหมือนในอดีต ส่วนมากจะไปอำเภอเมืองสุรินทร์เพื่อไปโรงพยาบาลและไปเรียน

ตัวรถและผู้ขับรถ รถโดยสารประจำทางหมวด 4 ปัจจุบันมีอายุการใช้งานกันมาเป็นระยะเวลานาน มีสภาพที่เก่ามาก อุปกรณ์ส่วนควบบางชิ้นมีสภาพไม่พร้อมใช้งาน อาจเสี่ยงต่อการทำให้เกิดอุบัติเหตุ และมีค่าบำรุงรักษาที่สูงส่งผลให้ต้นทุนการบำรุงรักษาของรถโดยสารประจำทางสูงขึ้นตามไปด้วย ต้นทุนการเดินรถปัจจุบันมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะค่าเชื้อเพลิง ผู้ขับรถโดยสาร ปัจจุบันพบว่ามีอายุค่อนข้างเยอะ และไม่มีทายาทมาสานต่อซึ่งหากผู้ขับรถกลุ่มนี้จำเป็นต้องหยุดขับรถ ในอนาคตจะไม่มีผู้ขับรถโดยสารประจำทางหน้าใหม่เข้ามาในระบบ เนื่องจากกลุ่มวัยทำงานปัจจุบันไม่สนใจมาประกอบ อาชีพขับรถโดยสารประจำทาง เพราะว่ามีทางเลือกในการ ประกอบอาชีพที่หลากหลายสามารถสร้างรายได้ให้มากกว่างานขับรถโดยสารประจำทาง

(4.4) การคมนาคมขนส่งทางราง

- รถไฟ ปัจจุบันมีรถไฟ จากสถานีกรุงเทพอภิวัฒน์-สุรินทร์ ระยะทางประมาณ 420 กิโลเมตร โดยผ่านจังหวัดปทุมธานี อยุธยา สระบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ จนถึงสุรินทร์ เปิดการเดินรถเร็ว รถด่วน รถด่วนพิเศษ และรถดีเซลราง ปรับอากาศ กรุงเทพ-สุรินทร์

- ตารางเดินรถไฟเที่ยวขึ้นเส้นทาง ศีขรภูมิ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

กำหนดเวลาขบวนรถไปเส้นทาง

ศีขรภูมิ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี

ขบวน	สถานีต้นทาง	ออก	SURIN STATION สถานีสุรินทร์			สถานีปลายทาง	ถึง	หมายเหตุ
Number	Main Station	Depart	ถึง Arrive	หยุด Stop	ออก Depart	Last Station	Arrive	Commentary
145	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	15:50	00:30	2	00:32	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	03:35	รถเร็ว Rapid
139	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	19:25	03:15	2	03:17	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	06:15	รถเร็ว Rapid
23	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	21:05	04:13	1	04:14	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	06:35	รถด่วนพิเศษ Special Express
423	ลำชี Lumchee	04:40	04:46	4	04:50	สำโรงทาบ Samrong thap	05:40	ท้องถิ่น Local
67	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	22:05	05:08	2	05:10	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	07:50	รถด่วน Express
425	ลำชี Lumchee	05:30	05:36	2	05:38	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	08:30	ท้องถิ่น Local
141	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	23:05	07:26	3	07:29	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	10:20	รถเร็ว Rapid
421	นครราชสีมา Nakhorn Rachsima	06:10	09:04	6	09:10	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	12:15	ท้องถิ่น Local
21	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	06:10	12:09	2	12:11	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	14:00	รถด่วนพิเศษ Special Express
419	นครราชสีมา Nakhorn Rachsima	11:15	14:01	2	14:03	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	16:45	ท้องถิ่น Local
135	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	07:10	15:07	3	15:10	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	18:00	รถเร็ว Rapid
71	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	10:35	17:08	3	17:11	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	19:50	รถด่วนดีเซลราง Express Diesel Railcar
427	นครราชสีมา Nakhorn Rachsima	14:20	17:20	3	17:23	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	20:15	ท้องถิ่น Local
233	กรุงเทพฯ หัวลำโพง Bangkok	11:30	20:00	-	-	สุรินทร์ Surin	20:00	ธรรมดา Ordinary

- ตารางเดินรถไฟเที่ยวขึ้นเส้นทาง ศีขรภูมิ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

กำหนดเวลาขบวนรถไปเส้นทาง

บุรีรัมย์ นครราชสีมา กลางกรุงเทพอภิวัฒน์

ขบวน	สถานีต้นทาง	ออก	SURIN STATION สถานีสุรินทร์			สถานีปลายทาง	ถึง	หมายเหตุ
Number	Main Station	Depart	ถึง Arrive	หยุด Stop	ออก Depart	Last Station	Arrive	Commentary
234	สุรินทร์ Surin	05:20	-	-	05:20	กรุงเทพฯ หัวลำโพง Bangkok	14:25	ธรรมดา Ordinary
424	สำโรงทาบ Samrong thap	05:50	06:55	8	07:03	นครราชสีมา Nakhorn Rachsima	09:50	ท้องถิ่น Local
72	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	05:40	07:47	2	07:49	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	14:30	รถด่วนดีเซลราง Express Diesel Railcar
428	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	06:20	09:02	3	09:05	นครราชสีมา Nakhorn Rachsima	11:45	ท้องถิ่น Local
136	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	07:00	09:36	3	09:39	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	17:55	รถเร็ว Rapid
146	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	09:30	12:15	2	12:17	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	20:45	รถเร็ว Rapid
426	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	12:35	15:26	2	15:28	นครราชสีมา Nakhorn Rachsima	18:25	ท้องถิ่น Local
22	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	14:50	16:37	4	16:41	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	22:35	รถด่วนพิเศษ Special Express
422	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	15:15	18:01	3	18:04	ลำชี Lumchee	18:15	ท้องถิ่น Local
142	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	17:35	20:20	2	20:22	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	04:10	รถเร็ว Rapid
420	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	18:45	20:57	2	21:00	ลำชี Lumchee	21:10	ท้องถิ่น Local
24	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	19:00	21:22	1	21:23	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	04:50	รถด่วนพิเศษ Special Express
68	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	19:30	21:58	3	22:01	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	06:30	รถด่วน Express
140	อุบลราชธานี Ubon Racha Tani	20:30	22:54	2	22:56	กลางกรุงเทพอภิวัฒน์ Krung Thep Aphiwat Central Terminal	07:10	รถเร็ว Rapid

การพัฒนาโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงชุมทางถนนจิระ – อุบลราชธานี เป็นหนึ่งในแผนการพัฒนาระบบรางที่มีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งถือเป็นจังหวัดที่มีเส้นทางรถไฟสายดังกล่าวพาดผ่านและมีบทบาทสำคัญในฐานะจุดเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งระหว่างจังหวัดและภูมิภาค โครงการนี้มีระยะทางรวมทั้งสิ้นประมาณ 307.6 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยกำหนดแนวเส้นทางจากสถานีชุมทางถนนจิระ จังหวัดนครราชสีมา ไปสิ้นสุดที่สถานีอุบลราชธานี รวมทั้งหมด 35 สถานี และอีก 6 ป้ายหยุดรถ ในส่วนของจังหวัดสุรินทร์ โครงการรถไฟทางคู่สายนี้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอศีขรภูมิ และอำเภอสำโรงทาบ

รูปแบบสถานียกระดับ สุรินทร์

มีสถานีรถไฟที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดรวมทั้งสิ้น 9 สถานี ประกอบด้วย สถานีลำชี สถานีสุรินทร์ สถานีบ้านตะโก สถานีบุฤาษี สถานีเมืองที สถานีกระโดนค้อ สถานีศีขรภูมิ สถานีบ้านกะลัน และสถานีสำโรงทาบ โดยสถานีสุรินทร์ได้รับการกำหนดให้เป็นสถานีขนาดใหญ่พิเศษ และเป็นหนึ่งในสถานียกระดับของโครงการ ขณะที่สถานีศีขรภูมิเป็นสถานีขนาดใหญ่ และสถานีสำโรงทาบเป็นสถานีขนาดกลาง ส่วนสถานีบ้านตะโก แม้เดิมจะเป็นเพียงป้ายหยุดรถ แต่ได้รับการยกระดับเป็นสถานีเต็มรูปแบบ เพื่อรองรับการจัดตั้งจุดขนถ่ายตู้สินค้า (CY) เช่นเดียวกับสถานีบุฤาษี ที่กำหนดให้เป็นศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าในระดับภูมิภาค การออกแบบโครงการให้ความสำคัญกับประเด็นด้านความปลอดภัย โดยเฉพาะการลดความเสี่ยงจากจุดตัดระหว่างถนนกับทางรถไฟที่มีอยู่เดิม จึงได้วางแนวทางแก้ไขจุดตัดด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่ ถนนยกระดับข้ามทางรถไฟ (Overpass) ท่อลอดทางรถไฟ (Box Underpass) และทางรถไฟยกระดับในบางช่วง (Elevated Railway) ทั้งนี้เพื่อลดการแยกพื้นที่ชุมชนออกจากกัน และเพิ่มความต่อเนื่องของโครงข่ายถนนและทางรถไฟให้สามารถใช้งานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ พื้นที่แนวเส้นทางในจังหวัดสุรินทร์เป็นแนวราบทำให้สามารถออกแบบให้รองรับความเร็วขบวนรถได้สูงสุดถึง 160 กิโลเมตรต่อชั่วโมง โดยไม่จำเป็นต้องเวนคืนที่ดินเพิ่มเติมมากนัก ซึ่งช่วยลดภาระงบประมาณและผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงรถไฟย่อย (Rolling Stock Light Maintenance Facility) ที่สถานีลำชี เพื่อใช้เป็นศูนย์ปฏิบัติการซ่อมบำรุงในระดับพื้นฐาน Zero Level ถึง Second Level สำหรับสนับสนุนการให้บริการขบวนรถในเส้นทางดังกล่าว การกำหนดตำแหน่งสถานีบุฤาษีและบ้านตะโก ให้เป็นจุด CY หรือศูนย์รวบรวมและขนถ่ายตู้สินค้า เป็นการเพิ่มศักยภาพด้านโลจิสติกส์ของจังหวัดสุรินทร์ให้สามารถเชื่อมโยงกับโครงข่ายขนส่งระดับภูมิภาคและประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการขนส่งทางรางที่จะช่วยลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม โครงการรถไฟทางคู่สายนี้จึงไม่เพียงแต่ตอบโจทย์ด้านการเดินทางของประชาชนเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การค้า และการพัฒนาพื้นที่อย่างรอบด้าน โดยเฉพาะในจังหวัดสุรินทร์ ที่จะได้รับประโยชน์ทั้งในเชิงการคมนาคมขนส่ง การลงทุน การท่องเที่ยว และคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

ตำแหน่งที่ตั้งของย่านกองเก็บและขนถ่ายสินค้า (CY)

จากการพิจารณาความเหมาะสมในการจัดวางตำแหน่งที่ตั้งของย่านกองเก็บและขนถ่ายสินค้า (CY) ได้เลือกตำแหน่งที่ตั้งไว้ 4 สถานี

- บ้านตะโก (บุรีรัมย์)
- บุฤาษี (สุรินทร์)
- หนองแวง (ศรีสะเกษ)
- บุ่งหวาย (อุบลราชธานี)

(4.3) การคมนาคมขนส่งทางอากาศ

การเดินทางโดยเครื่องบิน ณ ท่าอากาศยานบุรีรัมย์

- ระยะทางจากศาลากลางจังหวัดสุรินทร์ ผ่านอำเภอจอมพระ ไปยังท่าอากาศยานบุรีรัมย์ ประมาณ 85 กม. ใช้เวลา ประมาณ 1 ชั่วโมง 20 นาที

- ระยะทางจากศาลากลางจังหวัดสุรินทร์ ผ่านอำเภอเมืองบุรีรัมย์ ไปยังท่าอากาศยานบุรีรัมย์ ประมาณ 91 กม. ใช้เวลา ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที

ข้อมูลเที่ยวบิน : ประจำเดือนกันยายน 2568

จาก	เวลา	ถึง	เวลา	หมายเลขเที่ยวบิน	สายการบิน
ดอนเมือง	06.55	บุรีรัมย์	07.55	FD 3522	AirAsia
ดอนเมือง	15.05	บุรีรัมย์	16.05	FD 3520	AirAsia
สุวรรณภูมิ	16.00	บุรีรัมย์	17.05	FD 4511	AirAsia
จาก	**เวลา**	**ถึง**	**เวลา**	**หมายเลขเที่ยวบิน**	**สายการบิน**
บุรีรัมย์	08.25	ดอนเมือง	09.15	FD 3523	AirAsia
บุรีรัมย์	16.35	ดอนเมือง	17.30	FD 3521	AirAsia
บุรีรัมย์	17.35	สุวรรณภูมิ	18.40	FD 4512	AirAsia

การเดินทางจาก จังหวัดสุรินทร์ ไปยังสนามบินบุรีรัมย์ (สตึก)

รถโดยสารประจำทาง (สุรินทร์–บุรีรัมย์) มีรถประจำทางระหว่างจังหวัด โดยผู้ให้บริการหลักคือ ศรีมงคล สุรินทร์ (Sri Mongkol Transport) ออกจากสถานีขนส่งสุรินทร์ 12 รอบต่อวัน ตั้งแต่ 06:15 น. – 22:30 น. ค่าโดยสารประมาณ 70 บาท ใช้เวลาประมาณ 50–60 นาที ถึงตัวเมืองบุรีรัมย์ และโดยสารต่อโดยรถตู้บุรีรัมย์ - สตึก ไปยังสนามบินบุรีรัมย์ หรือการใช้บริการรถแท็กซี่/เช่ารถ แท็กซี่จากสนามบินบุรีรัมย์ไปสุรินทร์มีให้บริการ ราคาประมาณ 750–950 บาท/คัน (เหมาะกับ 2–3 ท่าน) ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 14 นาที

(4.6) การไปรษณีย์ จังหวัดสุรินทร์มีที่ทำการไปรษณีย์ รวม 17 แห่ง

อำเภอ/สาขา	จำนวน (แห่ง)	รหัสไปรษณีย์
1. เมืองสุรินทร์	4	
1.1 ตำบลนอกเมือง		32000
1.2 ถนนธนสาร ตำบลในเมือง		32000
1.3 ถนนกรุงศรีนอก ตำบลในเมือง		32001
1.4 ถนนธนสาร ตำบลในเมือง		32002
2.ท่าตูม	1	32120
3.รัตนบุรี	1	32130
4.ปราสาท	1	32140
5. สังขะ	1	32150
6. สนม	1	32160
7. สำโรงทาบ	1	32170
8.จอมพระ	1	32180
9.ชุมพลบุรี	1	32190
10. ศีขรภูมิ	1	32110
11.กาบเชิง	2	
11.1 ถนนสุรินทร์-ช่องจอม ตำบลกาบเชิง		32210
11.2 ตำบลด่าน		32210

อำเภอ/สาขา	จำนวน (แห่ง)	รหัสไปรษณีย์
12. ลำดวน	1	32220
13. บัวเชด	1	32230
14. พนมดงรัก	-	-
15. ศรีณรงค์	-	-
16. เขวาสินรินทร์	-	-
17. โนนนารายณ์	-	-
รวม	**17**	

บทวิเคราะห์ ภาพรวมจังหวัดสุรินทร์มีที่ทำการไปรษณีย์จำนวน 17 แห่ง ในพื้นที่ 13 อำเภอ (จาก 17 อำเภอ) โดยอำเภอที่ไม่มีที่ทำการไปรษณีย์ : 4 อำเภอ ได้แก่ พนมดงรัก ศรีณรงค์ เขวาสินรินทร์ และโนนนารายณ์ การกระจายตัวของที่ทำการไปรษณีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์มีจำนวน 4 มากที่สุด แยกย่อยถึง 3 รหัส (32000, 32001, 32002) แสดงถึงความหนาแน่นของการให้บริการในเขตเมืองสุรินทร์ ส่วนอำเภอกาบเชิงมีที่ทำการไปรษณีย์จำนวน 2 แห่ง ซึ่งการแสดงถึงบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจและโลจิสติกส์เนื่องจากอำเภอกาบเชิงเป็นที่ตั้งของด่านพรมแดนช่องจอม ซึ่งเป็นจุดผ่านแดนถาวรที่สำคัญระดับประเทศใช้สำหรับการค้าชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ทำให้มีการขนส่งสินค้า การติดต่อสื่อสาร และการเดินทางของประชาชนทั้งสองฝั่งแดนอย่างต่อเนื่องและคึกคัก ส่วนอำเภอชุมพลบุรี, ท่าตูม, จอมพระ, ปราสาท, รัตนบุรี, สนม, ศีขรภูมิ, สังขะ, ลำดวน, สำโรงทาบ, บัวเชด 1 แห่ง/อำเภอ กระจายตัวทั่วจังหวัด และอำเภอพนมดงรัก, ศรีณรงค์, เขวาสินรินทร์, โนนนารายณ์ ไม่มีที่ทำการไปรษณีย์

(4.4) เทคโนโลยีและการสื่อสาร :

ข้อมูลจากการสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2567 พบว่า ประชากรที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป มีการใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 10.70 การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เชื่อมต่อร้อยละ 78.00 ส่วนข้อมูลการใช้โทรศัพท์มือถือร้อยละ 91.20 ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับข้อมูลการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน

ประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามการใช้อินเทอร์เน็ต/โทรศัพท์มือถือ และการมีโทรศัพท์มือถือ จำแนกรายปี

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	การสำรวจ	จำนวนและร้อยละ	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
การใช้อินเทอร์เน็ต		จำนวน (พันคน)	1,011.72	971	963
		ร้อยละ	100.00	100	100
	ใช้	จำนวน (พันคน)	694.43	758	751
		ร้อยละ	68.64	78.1	78.0
	ไม่ใช้	จำนวน (พันคน)	317.29	213	211
		ร้อยละ	31.36	21.9	22.0
การใช้โทรศัพท์มือถือ		จำนวน (พันคน)	1,011.72	971	963
		ร้อยละ	100.00	100	100
	ใช้	จำนวน (พันคน)	892.30	885	878
		ร้อยละ	88.20	91.1	91.2
	ไม่ใช้	จำนวน (พันคน)	119.43	86	85

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	การสำรวจ	จำนวนและร้อยละ	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
		ร้อยละ	11.80	8.9	8.8
การมีโทรศัพท์มือถือ		จำนวน (พันคน)	1,011.72	971	963
		ร้อยละ	100.00	100	100
	มี	จำนวน (พันคน)	739.55	748	744
		ร้อยละ	73.10	76.7	77.2
	ไม่มี	จำนวน (พันคน)	272.17	223	219
		ร้อยละ	26.90	23.3	22.8

(ที่มา : เว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/16.aspx)

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประชากรไทยอายุ 6 ปีขึ้นไปในช่วงระยะเวลา 3 ปี คือ พ.ศ. 2564–2566 โดยเฉพาะในด้านการใช้อินเทอร์เน็ต การใช้โทรศัพท์มือถือ และการมีโทรศัพท์มือถือเป็นของตนเอง ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนถึงทั้งความก้าวหน้าในเชิงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างรวดเร็ว

1. การใช้อินเทอร์เน็ต

ในปี 2564 มีประชากรที่ใช้อินเทอร์เน็ตคิดเป็นร้อยละ 68.64 ของประชากรทั้งหมดในกลุ่มอายุ 6 ปีขึ้นไป ขณะที่ในปี 2565 ตัวเลขนี้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 78.10 ก่อนที่จะปรับตัวลดลงเล็กน้อยเป็นร้อยละ 78.00 ในปี 2566 การเพิ่มขึ้นในปี 2565 อาจเกิดจากผลกระทบของสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ที่ผลักดันให้การทำงาน การเรียน และกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ต้องดำเนินผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น ขณะที่อัตราที่ชะลอตัวในปี 2566 อาจสะท้อนถึงการเข้าสู่ภาวะอิ่มตัวของตลาดกลุ่มประชากรที่มีศักยภาพในการเข้าถึงและใช้งานเทคโนโลยีได้อยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ยังมีประชากรประมาณร้อยละ 22 ที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในปี 2566 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ไม่น้อย และน่าจะครอบคลุมกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ เด็กในครัวเรือนยากจน หรือผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งยังขาดโอกาสในการเข้าถึงทั้งอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ต

2. การใช้โทรศัพท์มือถือ การใช้โทรศัพท์มือถือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2564 มีผู้ใช้คิดเป็นร้อยละ 88.20 ของประชากรทั้งหมด และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 91.10 และ 91.20 ในปี 2565 และ 2566 ตามลำดับ การใช้โทรศัพท์มือถือในระดับที่สูงเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่ามือถือได้กลายเป็นส่วนสำคัญของชีวิตประจำวันของคนไทย และเป็นเครื่องมือหลักในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร การทำธุรกรรมทางการเงิน รวมถึงการเรียนรู้ในโลกยุคดิจิทัล

3. การมีโทรศัพท์มือถือเป็นของตนเอง ข้อมูลในส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่าง “การใช้” และ “การมี” โทรศัพท์มือถือ โดยในปี 2566 มีเพียงร้อยละ 77.2 ของประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือเป็นของตนเอง ขณะที่มีผู้ใช้จริงถึงร้อยละ 91.2 นั่นหมายความว่าประชากรราวร้อยละ 14 ใช้โทรศัพท์มือถือที่ไม่ใช่ของตนเอง อาจเป็นของคนในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด ซึ่งสะท้อนถึงภาวะการแบ่งปันอุปกรณ์ภายในครัวเรือน โดยเฉพาะในครัวเรือนที่มีรายได้น้อยหรือในพื้นที่ชนบท การมีโทรศัพท์มือถือเป็นของตนเองจึงมีนัยยะสำคัญต่อการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ที่อิงกับตัวตนทางดิจิทัล เช่น การยืนยันตัวตนผ่าน OTP การลงทะเบียนโครงการภาครัฐ หรือการเข้าถึงแอปพลิเคชันด้านสุขภาพและการเงิน หากประชาชนไม่มีอุปกรณ์เป็นของตนเอง ก็อาจถูกกีดกันจากบริการเหล่านี้โดยไม่รู้ตัว

3.1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

(1) ด้านเศรษฐกิจ

ภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2568

เศรษฐกิจประเทศไทย ปี 2568 มีแนวโน้มชะลอลงจากปี 2567 ตามแนวโน้มการชะลอตัวของการส่งออกสินค้าที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินมาตรการขึ้นภาษีนำเข้าเพื่อการตอบโต้ทางการค้าของสหรัฐฯ และมาตรการตอบโต้จากประเทศคู่ค้าสำคัญ รวมทั้งผลกระทบทางอ้อม ผ่านแนวโน้มการชะลอตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก ขณะเดียวกันการผลิตภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับแรงกดดันจากการเพิ่มขึ้นของสินค้านำเข้าและการแข่งขันทางด้านราคาที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นการชะลอตัวของการส่งออกและการผลิตท่ามกลางความไม่แน่นอน ของมาตรการทางการค้าและเศรษฐกิจโลก มีแนวโน้มที่จะส่งผลให้การฟื้นตัวของการลงทุนภาคเอกชนมีความล่าช้าออกไป นอกจากนี้ การขยายตัวของเศรษฐกิจยังมีข้อจำกัดจากภาระหนี้สินครัวเรือนและภาคธุรกิจที่อยู่ในระดับสูง รวมถึงความเสี่ยงจากแนวโน้มความผันผวนในภาคเกษตร ทั้งผลผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยยังมีแรงสนับสนุนสำคัญจากการเพิ่มขึ้นของแรงสนับสนุนจากรายจ่ายลงทุน ภาครัฐ การขยายตัวของการอุปโภคบริโภคภายในประเทศ รวมถึงการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวเนื่อง

ปัจจัยสนับสนุน

1) การเพิ่มขึ้นของแรงสนับสนุนจากรายจ่ายภาครัฐโดยเฉพาะรายจ่ายลงทุน สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเหลื่อมปีประจำปีงบประมาณ 2568 ดังนี้ (1) การเพิ่มขึ้นของกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2568 ในวงเงินรวม 3.685 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 จากปีงบประมาณก่อนหน้า โดยเมื่อพิจารณาจากสมมติฐานอัตราเบิกจ่ายที่คาดไว้ ในกรณีฐาน สำหรับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2568 อยู่ที่ร้อยละ 91.2 แบ่งเป็น งบรายจ่ายประจำร้อยละ 98.0 และรายจ่ายลงทุนร้อยละ 70.0 ตามลำดับ ส่งผลให้คาดว่าจะมีเม็ดเงินงบประมาณที่มีการเบิกจ่ายเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจรวม 3.36 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2 จากปีก่อน แบ่งเป็น รายจ่ายประจำ 2.73 ล้านล้านบาท (ลดลงร้อยละ 3.3) และรายจ่ายลงทุน 6.26 แสนล้านบาท (ขยายตัวร้อยละ 40.8) และ (2) กรอบงบประมาณรายจ่ายเหลื่อมปีประจำปีงบประมาณ 2568 รวมทั้งสิ้น 2.75 แสนล้านบาท ถือเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2563 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 70.6 จากปีงบประมาณก่อนหน้า เนื่องจากความล่าช้าในกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2567 แบ่งเป็น รายจ่ายประจำ 4.21 หมื่นล้านบาท และรายจ่ายลงทุน 2.33 แสนล้านบาท คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 56.9 และร้อยละ 73.5 ตามลำดับ

2) การขยายตัวของการอุปโภคบริโภคภายในประเทศ ที่ยังมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง ตามการขยายตัว ของการใช้จ่ายในหมวดบริการและหมวดสินค้าไม่คงทนเป็นสำคัญ สะท้อนจากการขยายตัวของดัชนีการบริโภคภาคเอกชน โดยเฉพาะในหมวด บริการและสินค้าไม่คงทนที่ขยายตัวร้อยละ 7.8 และร้อยละ 0.7 ในไตรมาสแรกของปี 2568 โดยการบริโภคมีปัจจัยสนับสนุนสำคัญจาก ตลาดแรงงานที่ยังคงแข็งแกร่ง สะท้อนจากอัตราการว่างงานที่อยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 0.89 ในไตรมาสแรกของปี 2568 เทียบกับร้อยละ 1.01 ในไตรมาสเดียวกันของปีก่อน รวมทั้งแนวโน้มการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของจำนวนการจ้างงานนอกภาคเกษตร ประกอบกับแรงกดดันด้านเงินเฟ้อที่มีแนวโน้มทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ ที่ส่งผลให้การดำเนินนโยบายการเงินผ่อนคลายลง

3) การฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยว โดยเป็นผลมาจาก (1) แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ แม้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วง 4 เดือนแรก (มกราคม - เมษายน 2568) มีจำนวนทั้งสิ้น 12.1 ล้านคน ลดลงร้อยละ 0.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดระยะไกล (Long Haul) เพิ่มขึ้น อาทิ รัสเซีย (เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.4) ฝรั่งเศส (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 21.4) และอิสราเอล (เพิ่มขึ้นร้อยละ 91.1) และคาดว่านักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงกว่าระดับก่อน

หน้าการแพร่ระบาดโควิด-19 ซึ่งจะสามารถชดเชยการลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดระยะใกล้ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากจีนและมาเลเซียได้ ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดระยะไกลดังกล่าว ยังมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของนักท่องเที่ยวต่างชาติปรับตัวเพิ่มขึ้น และคาดว่าจะทำให้รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปีก่อน นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีปัจจัยสนับสนุนจากการเพิ่มขึ้นของ เส้นทางบิน รวมทั้งการจัดกิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการดำเนินภายใต้กรอบนโยบายปีท่องเที่ยวไทย 2568 (Amazing Thailand Grand Tourism & Sport Year 2025) และการเป็นเจ้าภาพกีฬาซีเกมส์ ในช่วงเดือนธันวาคม 2568 และ(2) แนวโน้ม การขยายตัวอย่างต่อเนื่องของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเฉพาะกลุ่มท่องเที่ยวเมืองหลัก ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมส่งเสริม การท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง

(ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

ภาวะเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2568

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายงานภาวะเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปี 2568 คาดว่าจะ ขยายตัวที่ 1.2 - 2.2 % ผลจากสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย ส่งผลให้ ผลผลิตเกษตรขยายตัวในทุกพืชสำคัญ ทำให้การผลิต ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวตามหมวดอาหาร ด้านภาคการค้า ขยายตัวจากรายได้ภาคเกษตรที่อยู่ในเกณฑ์ดี อีกทั้งบางส่วนยัง ได้รับผลดีจากมาตรการกระตุ้นจากภาครัฐ ช่วยสนับสนุนการ บริโภค ขณะที่ภาคก่อสร้างขยายตัว โดยได้รับอานิสงส์จากการลงทุนก่อสร้างภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ภาคอสังหาริมทรัพย์ ยังคง หดตัวจากอุปสงค์ที่อ่อนแอและภาระหนี้ที่ยังอยู่ในระดับสูง ส่งผล ให้การฟื้นตัวช้ากว่าที่ประเมินไว้

ภาคเกษตร ขยายตัว จากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยในช่วงเพาะปลูก ทั้งข้าว ยางพารา อ้อย และมันสำปะหลัง โดยยางพาราขยายตัวจากแรงส่งด้านราคาและผลผลิตที่ดีต่อเนื่อง และมันสำปะหลัง ขยายตัวตามการเพิ่มพื้นที่ปลูกเพื่อทดแทนอ้อยและข้าวโพดที่มีต้นทุนสูงขึ้น ทั้งนี้ สถานการณ์ โรคใบด่างคาดว่าปรับตัวดีขึ้นบ้าง

ภาคอุตสาหกรรม ขยายตัว จากหมวดอาหารที่ขยายตัวต่อเนื่องจากปัจจัยสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อผลผลิต ทางการเกษตร ทำให้การผลิตยางพาราแปรรูป การผลิตน้ำตาล และการสีข้าวปรับดีขึ้น

ภาคการค้า ขยายตัวเล็กน้อย จากรายได้ภาคเกษตรที่อยู่ในเกณฑ์ดีช่วยพยุงการใช้จ่ายสินค้าอุปโภคบริโภค อีกทั้งบางส่วนยังได้รับผลดีจากมาตรการกระตุ้นจากภาครัฐในระยะถัดไป อย่างไรก็ตาม ประชาชนยังมีความกังวลเรื่องค่าครองชีพที่อยู่ในระดับสูง รวมถึงความตึงตัวในภาคการเงินและ ภาระหนี้ ทำให้การบริโภคในหมวดยานยนต์ยังฟื้นตัวช้า

ภาคการก่อสร้าง กลับมาขยายตัว จากการลงทุนก่อสร้างภาครัฐ โดยเฉพาะการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ตามงบประมาณปี 68 ที่ได้รับการจัดสรรมากขึ้น รวมถึงมีเม็ดเงินเบิกจ่ายเหลื่อมปีจากปี 67

ภาคอสังหาริมทรัพย์ หดตัว โดยผู้บริโภคฐานรากที่เป็นกลุ่มใหญ่ยังประสบปัญหาด้านกำลังซื้อ ภาระหนี้และคุณภาพของสินเชื่อที่ด้อยลง ส่งผลให้การฟื้นตัวช้ากว่าที่คาดการณ์ไว้ ขณะที่ผู้บริโภคกลุ่มบน มองว่าการฟื้นตัวของเศรษฐกิจยังมีความไม่แน่นอน ทำให้ส่วนใหญ่ยังชะลอการซื้ออสังหาริมทรัพย์ออกไปก่อน

(ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (Gross Regional Product : GRP)

จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ณ ราคาประจำปี ในปี 2566 พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) 1,808,413 ล้านบาท (ปี 2565 เท่ากับ 1,776,603) คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 10.07 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวต่อปี 99,271 บาท (ปี 2565 มีมูลค่า 97,107 บาท) สำหรับภาคที่มีผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) มากที่สุด ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 8,570,179 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 47.73 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) รองลงมา ได้แก่ภาคตะวันออก 3,229,062 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 17.98 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)

ภาค	มูลค่า GRP ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)		GRP ต่อคนต่อปี (บาท)	
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2566
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1,776,603	1,808,413	97,107	99,271
เหนือ	1,331,011	1,390,863	118,630	124,552
ใต้	1,399,940	1,437,591	143,682	146,832
ตะวันออก	3,274,507	3,229,062	514,552	496,847
ตะวันตก	645,263	636,869	176,369	174,207
กลาง	900,039	881,689	283,891	278,250
กทม.และปริมณฑล	8,050,640	8,570,179	462,701	488,534
เฉลี่ยทั้งประเทศ	**2,482,572**	**2,564,952**	**248,788**	**256,345**
GDP ประเทศ	**17,378,002**	**17,954,667**	**248,788**	**256,345**

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง : อัตราการขยายตัวและโครงสร้างรายได้จากการผลิตรายภาค (ร้อยละ)

ภาค	อัตราขยายตัว/หดตัว (ร้อยละ)		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2566
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.30	-0.64	10.22	10.07
เหนือ	2.05	1.90	7.66	7.75
ใต้	3.64	3.79	8.06	8.01
ตะวันออก	1.74	0.73	18.84	17.98
ตะวันตก	4.05	-4.17	3.71	3.55
กลาง	-2.18	-3.33	5.18	4.91
กทม. และปริมณฑล	3.55	3.93	46.33	47.73
ประเทศ	**2.58**	**2.02**	**100.00**	**100.0**

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์)

ในปี พ.ศ. 2566 จะพบว่า ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มากที่สุด เท่ากับ 343,510 ล้านบาท ขณะที่จังหวัดสุรินทร์ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เท่ากับ 92,775 ล้านบาท สัดส่วน 14.88 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ เพิ่มขึ้นจากปี 2565 จำนวน 3,078 ล้านบาท

ตาราง : แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ที่	จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม GPP (ล้านบาท)			อัตราการขยายตัว/หดตัว GPP ณ ราคาปีฐาน (ร้อยละ)		
		ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
1	นครราชสีมา	319,250	338,682	343,510	6.43	1.81	-1.07
2	ชัยภูมิ	69,524	74,692	78,665	3.97	1.20	1.66
3	บุรีรัมย์	98,752	106,000	108,467	5.40	2.33	-0.20
4	สุรินทร์	86,746	89,698	92,775	1.25	-0.68	0.70
เฉลี่ยกลุ่มจังหวัด		**143,568**	**152,268**	**155,854**	**4.26**	**1.16**	**0.28**

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคนต่อปี (GPP per capita)

จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่อปี 137,864 บาท รองลงมาเป็นจังหวัดบุรีรัมย์ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัวต่อปี 91,636 บาทจังหวัดสุรินทร์ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัวต่อปี 89,852 บาท และจังหวัดชัยภูมิ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัวต่อปี 85,951 บาท ตามลำดับ

ตาราง : แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนต่อปีของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ที่	จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนต่อปี			ขยายตัว/หดตัว (ร้อยละ)		
		ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
1	นครราชสีมา	127,585	135,624	137,864	6.43	1.81	-1.07
2	ชัยภูมิ	75,081	81,129	85,951	3.97	1.20	1.66
3	บุรีรัมย์	82,195	88,883	91,636	5.40	2.33	-0.20
4	สุรินทร์	82,630	86,150	89,852	1.25	-0.68	0.70
	ค่าเฉลี่ยกลุ่มจังหวัดฯ	101,113	107,769	110,867	5.13	1.45	-0.32
	ค่าเฉลี่ยภาคฯ	92,043	97,107	99,271	4.23	1.30	-0.64
	ค่าเฉลี่ยประเทศ	232,274	248,788	256,345	1.55	2.58	2.02

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

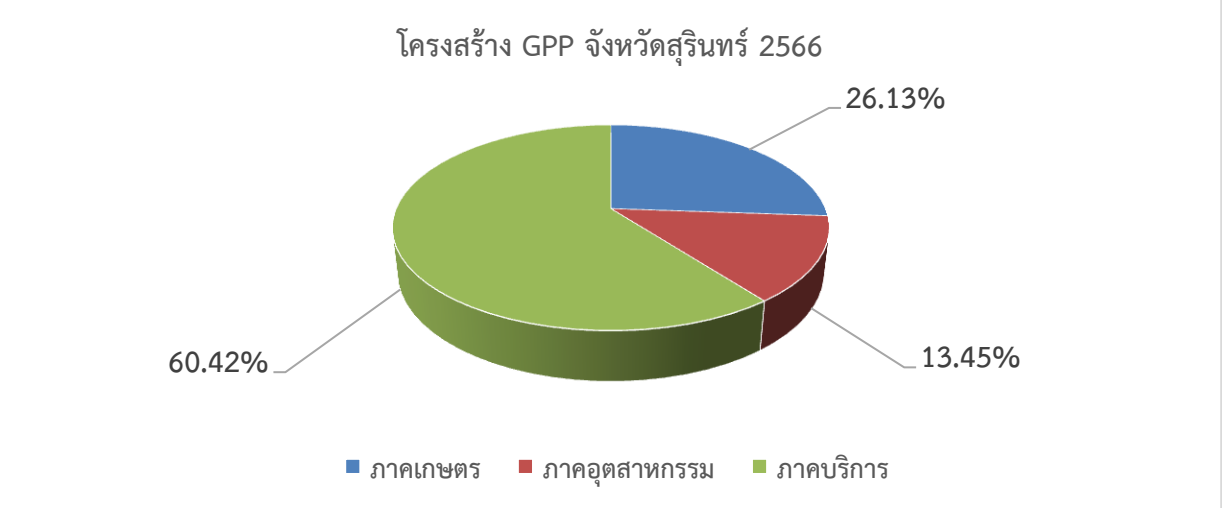
สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์

ข้อมูลล่าสุดจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า จังหวัดสุรินทร์มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. 2566 (เผยแพร่ ปี พ.ศ. 2568) มูลค่า 92,775 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3,078 ล้านบาท (ปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 89,698 ล้านบาท) อันดับที่ 34 ของประเทศ (จากจำนวน 77 จังหวัด) อันดับที่ 6 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันดับที่ 3 ของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 รอง จากจังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 89,852 บาทต่อคนต่อปี อันดับที่ 61 ของประเทศ (จากจำนวน 77 จังหวัด) อันดับที่ 10 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันดับที่ 3 ของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้น 3,702 บาทต่อคนต่อปี (ปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 86,150 บาทต่อคนต่อปี) แต่เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (110,867 บาทต่อคนต่อปี) หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (99,271 บาทต่อคนต่อปี) หรือ แม้กระทั่งระดับประเทศ (256,345 บาทต่อคนต่อปี) จะพบว่า ประชากรในจังหวัดสุรินทร์ยังมีรายได้ต่อหัวต่ำกว่าทุกค่าเฉลี่ยในทุกระดับของประเทศ

ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาปีฐาน พบว่า ในปี พ.ศ. 2566 เศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์ขยายตัวร้อยละ 0.70

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2566 แบ่งเป็น การผลิตภาคเกษตร มีสัดส่วน ร้อยละ 26.13 ภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วน ร้อยละ 13.45 และภาคบริการ มีสัดส่วน ร้อยละ 60.42

สาขาการผลิตที่สำคัญต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์ 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาเกษตรกรรมฯ สัดส่วนร้อยละ 26.13 สาขาการศึกษา สัดส่วน ร้อยละ 14.11 สาขาการขายส่งและการขายปลีกฯ สัดส่วนร้อยละ 11.90 สาขาการผลิต สัดส่วน ร้อยละ 10.31 และสาขาการเงินและการประกันภัย สัดส่วน ร้อยละ 9.35 ตามลำดับ

ตาราง : อัตราการขยายตัว (ณ ราคาปีฐาน) และโครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์ปี 2565 และ ปี 2566

สาขาการผลิตที่มีสัดส่วนสูงสุด 5 อันดับแรก	อัตราขยายตัว/หดตัว (ร้อยละ)		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี (ร้อยละ)	
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2566
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	0.46	-1.72	26.20	26.13
การศึกษา	1.63	0.65	14.24	14.11
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	-5.51	-0.53	12.02	11.90
การผลิต	-2.31	-3.24	10.70	10.31
การเงินและกิจกรรมการประกันภัย	-0.72	-4.84	9.72	9.35
GPP สุรินทร์	**-0.68**	**0.70**	**100.0**	**100.0**

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2557 – 2566) พบว่า อัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.05 สูงกว่าค่าเฉลี่ย 10 ปี ของประเทศที่เติบโตเฉลี่ย ร้อยละ 1.82 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 1.78 แต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ที่เติบโตเฉลี่ย ร้อยละ 2.06 ซึ่งสะท้อนว่าเศรษฐกิจของสุรินทร์ยังมีความแข็งแกร่งอยู่พอสมควรและมีแนวโน้มเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไปด้วยอานิสงค์จากความต้องการสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การอัดฉีดงบประมาณลงมายังพื้นที่ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล เป็นสำคัญ อย่างไรก็ดีเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์ยังต้องเฝ้าระวังจากปัจจัยเสี่ยงจากนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ภาระหนี้ครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น สภาวะอากาศที่มีความแปรปรวน ความขัดแย้งทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์ทั้งสิ้น

ตาราง : ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสุรินทร์ ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต

สาขาการผลิต	มูลค่า GPP (ล้านบาท)		
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ภาคเกษตร (Agriculture)	21,937	23,500	24,247
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง (Agriculture, forestry and fishing)	21,937	23,500	24,247
ภาคนอกเกษตร (Non-Agriculture)	64,809	66,197	68,529
อุตสาหกรรม (Industrial)	12,229	12,092	12,476
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน (Mining and quarrying)	392	752	748
การผลิต (Manufacturing)	10,071	9,593	9,568
ไฟฟ้า ก๊าซฯ (Electricity, gas, steam and air conditioning supply)	1,373	1,357	1,798
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล (Water supply; sewerage, waste management and remediation activities)	394	390	361
การบริการ (Service)	52,580	54,105	56,053
การก่อสร้าง (Construction)	4,726	4,657	5,415
การขายส่งและการขายปลีกฯ (Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles)	11,135	10,777	11,044
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า (Transportation and storage)	1,793	1,989	2,014
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร (Accommodation and food service activities)	350	456	522

สาขาการผลิต	มูลค่า GPP (ล้านบาท)		
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร (Information and communication)	652	579	625
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย (Financial and insurance activities)	7,698	8,720	8,675
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ฯ (Real estate activities)	4,223	4,067	4,052
กิจกรรมทางวิชาชีพฯ (Professional, scientific and technical activities)	24	23	30
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน (Administrative and support service activities)	118	194	204
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ (Public administration and defence ; compulsory social security)	5,082	5,010	5,197
การศึกษา (Education)	12,190	12,769	13,093
กิจกรรมด้านสุขภาพฯ (Human health activities)	3,295	3,451	3,740
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ (Arts, entertainment and recreation)	434	475	525
กิจกรรมบริการด้านอื่น ๆ (Other service activities)	859	937	918
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross provincial product (GPP))	**86,746**	**89,698**	**92,775**
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita (Baht))	**82,630**	**86,150**	**89,852**
จำนวนประชากร (Population (1,000 persons))	1,050	1,041	1,033

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(2) สถานการณ์การค้าชายแดนจังหวัดสุรินทร์-จังหวัดอุดรมีชัย ประจำเดือนพฤษภาคม 2568

(2.1) ข้อมูลทั่วไป

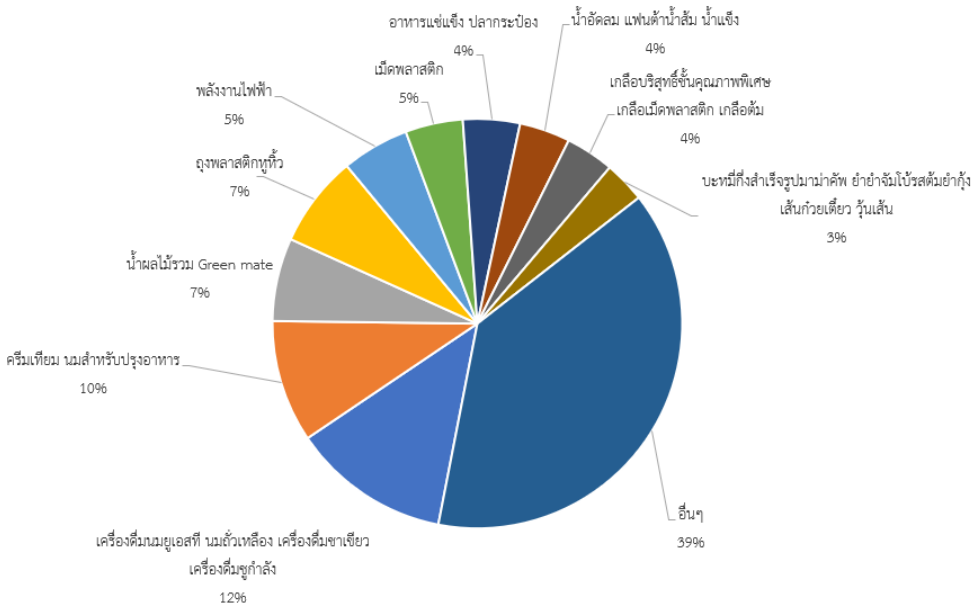
จังหวัดสุรินทร์ มีพรมแดนติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา 4 อำเภอ คือ อำเภอบัวเชด อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง และอำเภอพนมดงรัก มีความยาวตลอดแนวชายแดน ประมาณ 90 กิโลเมตร โดยมีจุดผ่านแดนถาวร 1 จุด คือจุดผ่านแดนถาวรบริเวณช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้รับการยกฐานะจากจุดผ่อนปรนการค้าเป็น จุดผ่านแดนถาวรช่องจอม – โอร์เสม็ด เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2545 ถึงเดือนพฤษภาคม 2568 เปิดทุกวัน เวลา 06.00 – 22.00 น.

(2.2) มูลค่าการค้าชายแดนไทย – กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์

ภาวะการค้าชายแดนเดือนพฤษภาคม 2568 มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น 353.61 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเมษายน 2568 มูลค่าการค้า 545.90 ล้านบาท ลดลง 192.29 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.22 เมื่อเทียบกับเดือนพฤษภาคม 2567 มูลค่าการค้า 402.01 ล้านบาท ลดลง 48.40 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.04

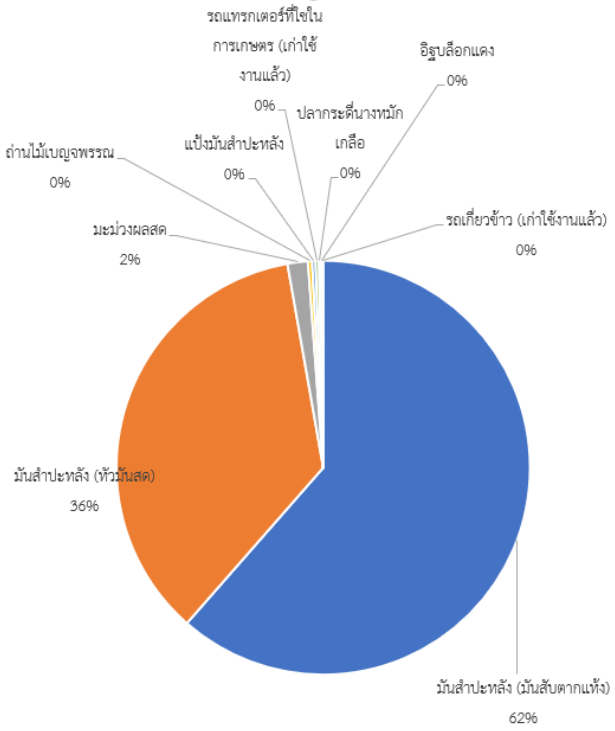
1) มูลค่าการส่งออกและสินค้าส่งออกเดือนพฤษภาคม 2568 รวมทั้งสิ้น 197.03 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเดือนเมษายน 2568 มูลค่าส่งออก 228.35 ล้านบาท ลดลง 31.32 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.72 เมื่อเทียบกับเดือนพฤษภาคม 2567 มูลค่าส่งออก 282.16 ล้านบาท ลดลง 85.13 ล้านบาท หรือร้อยละ 30.17 สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่มนมยูเอสที นมถั่วเหลือง เครื่องดื่มชาเขียว เครื่องดื่มชูกำลัง ครีมเทียม นมสำหรับปรุงอาหาร ผลไม้รวม Green Mate ถุงพลาสติกหูหิ้ว พลังงานไฟฟ้า

แผนภูมิแสดงสัดส่วนมูลค่าสินค้าส่งออกที่สำคัญ 10 อันดับแรก

2) มูลค่าการนำเข้าและสินค้านำเข้าเดือนพฤษภาคม 2568 รวมทั้งสิ้น 156.59 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเดือนเมษายน2568 มูลค่านำเข้า 317.61 ล้านบาท ลดลง 161.02 ล้านบาท หรือร้อยละ 50.70 เมื่อเทียบกับเดือนพฤษภาคม 2567 มูลค่านำเข้า 119.84 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 36.75 ล้านบาท หรือร้อยละ 30.67 สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง (สับตากแห้ง) มันสำปะหลัง (หัวมันสด) มะม่วงผลสด ถ่านไม้เบญจพรรณ แป้งมันสำปะหลัง

แผนภูมิแสดงสัดส่วนมูลค่าสินค้านำเข้าที่สำคัญ 10 อันดับแรก

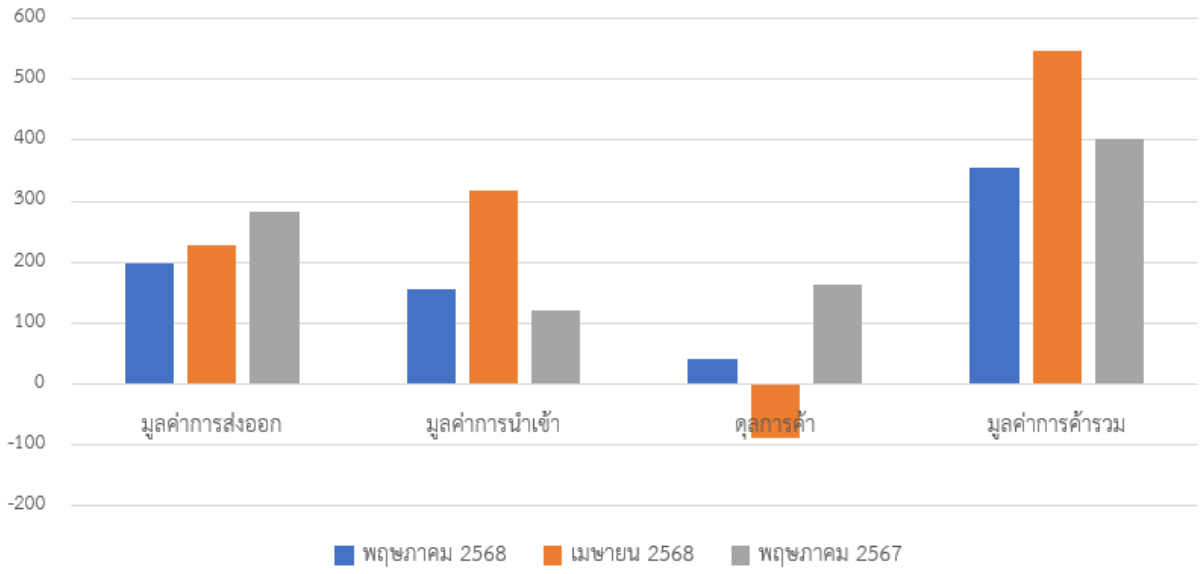
3) ดุลการค้าเดือนพฤษภาคม 2568 ดุลการค้ามูลค่าทั้งสิ้น 40.44 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเดือนเมษายน 2568 ดุลการค้า -89.26 ล้านบาท ดุลการค้าเพิ่มขึ้น 129.70 ล้านบาท หรือร้อยละ -145.30 เมื่อเทียบกับเดือนพฤษภาคม 2567 ดุลการค้า 162.32 ล้านบาท ดุลการค้าลดลง 121.88 ล้านบาท หรือร้อยละ -75.09

ตารางแสดงมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา
เดือนพฤษภาคม 2568 กับ เดือนเมษายน 2568 และ เดือนพฤษภาคม 2567

รายการ	มูลค่าการค้า (ล้านบาท)			มูลค่าการค้า (ล้านบาท)			
				พ.ค. 68 เทียบ เม.ย. 68		พ.ค. 68 เทียบ พ.ค. 67	
	พฤษภาคม 2568	เมษายน 2568	พฤษภาคม 2567	+เพิ่ม /-ลด (ล้านบาท)	ร้อยละ	+เพิ่ม /-ลด (ล้านบาท)	ร้อยละ
มูลค่าการส่งออก	197.03	228.35	282.35	-31.32	-13.72	-85.13	30.17
มูลค่าการนำเข้า	156.59	317.61	119.84	-161.02	-50.60	36.75	30.67
ดุลการค้า	40.44	-89.26	162.32	129.70	-145.30	-121.88	-75.09
มูลค่าการค้ารวม	353.61	545.90	402.01	-192.29	-35.22	-48.40	-12.04

ที่มา : ด่านศุลกากรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์

กราฟเปรียบเทียบมูลค่าการส่งออก – นำเข้า ดุลการค้า และมูลค่าการค้ารวม
เดือนเมษายน 2568 กับ เดือนมีนาคม 2568 และ เดือนเมษายน 2567

รายการสินค้าส่งออกและนำเข้าที่สำคัญ 10 อันดับแรก ชายแดนช่องจอม-โอร์เสม็ด
ประจำเดือนพฤษภาคม 2568

ลำดับ	สินค้าส่งออก			สินค้านำเข้า		
	ประเภทสินค้า	มูลค่า(ล้านบาท)		ประเภทสินค้า	มูลค่า(ล้านบาท)	
		พ.ค.68	เม.ย.68		พ.ค.68	เม.ย.68
1	เครื่องดื่มนมยูเอสที นมถั่วเหลือง เครื่องดื่มชาเขียว เครื่องดื่มชูกำลัง	24.62	31.15	มันสำปะหลัง (มันสับตากแห้ง)	96.25	291.84
2	ครีมเทียม นมสำหรับปรุงอาหาร	19.02	15.27	มันสำปะหลัง (หัวมันสด)	56	16.69
3	น้ำผลไม้รวม Green mate	12.92	13.07	มะม่วงผลสด	2.49	6.05
4	ถุงพลาสติกหูหิ้ว	14.26	10.49	ถ่านไม้เบญจพรรณ	0.50	0.92
5	พลังงานไฟฟ้า	10.48	8.02	แป้งมันสำปะหลัง	0.43	-
6	เม็ดพลาสติก	8.95	-	รถแทรกเตอร์เกษตร (เก่าใช้งานแล้ว)	0.41	0.24
7	อาหารแช่แข็ง ปลากระป๋อง	8.85	16.89	ปลากระดี่นางหมักเกลือ	0.20	-
8	น้ำอัดลม แฟนต้าน้ำส้ม น้ำแข็ง	7.89	14.28	อิฐบล็อกแดง	0.18	0.06
9	เกลือบริสุทธิ์ เม็ดพลาสติก เกลือต้ม	7.54	6.47	รถเกี่ยวข้าว (เก่าใช้งานแล้ว)	0.13	0.13
10	บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป เส้นก๋วยเตี๋ยว วุ้นเส้น	6.43	-	-	-	-
11	อื่นๆ	76.06	-112.71	อื่นๆ	0	-1.68
	รวมมูลค่าการส่งออก	**197.03**	**228.35**	**รวมมูลค่าการนำเข้า**	**156.59**	**317.61**

ที่มา : ด่านศุลกากรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์

(2.3) สถิติมูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ ปี 2560 – เดือนพฤษภาคม 2568

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	รวม	เปรียบเทียบมูลค่ารวมกับปีก่อน	เปรียบเทียบมูลค่ารวมกับปีก่อน (ร้อยละ)
2560	952.75	2,349.00	- 1,396.25	3,301.75		
2561	3,301.75	3,444.87	- 143.12	6,746.62	+ 3,444.87	+ 104.33
2562	5,796.62	2,559.41	3,237.21	8,356.03	+ 1,609.41	+ 23.86
2563	14,093.60	3,027.64	11,065.96	17,121.23	+ 8,765.21	+ 104.90
2564	8,698.36	1,468.43	7,229.93	10,166.79	- 6,954.45	- 40.62
2565	7,277.34	2,631.77	4,645.57	9,909.11	- 257.68	- 2.53
2566	4,550.59	2,584.30	1,966.32	7,134.89	- 2,774.22	- 27.99
2567	3,010.04	2,986.30	23.94	5,996.14	-1,138.75	-15.96
2568 (ม.ค.-พ.ค.)	1,110.17	1,899.17	-789.02	3,009.33		

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี / เดือน	ปี 2567				ปี 2568			
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	รวม
มกราคม	334.27	702.29	-368.02	1,036.56	234.18	296.04	-61.87	530.22
กุมภาพันธ์	372.88	538.24	-165.36	911.11	190.31	493.33	-303.03	683.64
มีนาคม	338.99	468.49	-129.50	807.47	260.30	635.60	-375.30	895.90
เมษายน	284.46	145.13	139.33	429.59	228.35	317.61	-89.26	545.96
พฤษภาคม	282.16	119.84	162.32	402.01	197.03	156.59	40.44	353.61
มิถุนายน	231.51	77.85	153.66	309.36				
กรกฎาคม	177.06	243.31	-66.25	420.38				
สิงหาคม	192.16	181.40	10.76	373.56				
กันยายน	186.48	186.51	-0.03	372.99				
ตุลาคม	172.07	133.97	39.10	307.04				
พฤศจิกายน	196.66	92.04	104.62	288.69				
ธันวาคม	241.34	97.03	144.31	338.37				
รวม	**3,010.04**	**2,986.10**	**24.94**	**5,997.13**	**1,110.17**	**1,899.17**	**-789.02**	**3,009.33**

(2.4) การออกหนังสืออนุญาตขนย้ายหัวมันสำปะหลังและมันเส้น ประจำเดือนเมษายน 2568

- สถิติการออกหนังสืออนุญาต (เมษายน 2568)

ปี (พ.ศ.)	ผู้ขออนุญาต	หัวมันสด			มันเส้น			รวม		
		หนังสืออนุญาต	ปริมาณ	มูลค่า	หนังสืออนุญาต	ปริมาณ	มูลค่า	หนังสืออนุญาต	ปริมาณ	มูลค่า
2566	10	20,314	634,813	1,032.21	7,938	248,046	1,627.74	28,252	882,859	2,689.95
2567	10	28,321	884,249	1,377.88	12,099	378,095	1,199.99	40,420	1,262.344	2,577.87
2568 มันนำเข้า (ม.ค.-เม.ย. 68)	9	4,895	152,548	186.75	10,349	323,407	1,485.86	15,244	475,991	1,672.61
ในประเทศ	1	104	3,172	7.29	-	-	-	104	3,172	7.29
รวม	**10**	**4,999**	**151,756**	**194.04**	**10,349**	**323,407**	**1,485.86**	**15,348**	**479,163**	**1,679.90**

หน่วยนับ - มูลค่า : ล้านบาท, หนังสืออนุญาต : ฉบับ, ปริมาณ : ตัน, ผู้ขออนุญาต : ราย

ปี 2568 เดือนมกราคม-เมษายน ผู้ประกอบการ 10 ราย มีการออกหนังสืออนุญาต 15,348 ฉบับ ปริมาณ 479,163 ตัน แยกเป็น ในประเทศ หัวมันสด 104 ฉบับ ปริมาณ 3,172 ตัน มูลค่า 7.29 ล้านบาท นำเข้าจากกัมพูชา หัวมันสด 4,895 ฉบับ ปริมาณ 152,584 ตัน มันเส้น 10,349 ฉบับ ปริมาณ 323,407 ตัน มูลค่ารวม 1,679.90 ล้านบาท

- การออกหนังสืออนุญาต (วันที่ 1-30 เมษายน 2568)

ลำดับที่	แหล่งที่มา	ผู้ขออนุญาต (ราย)	หัวมันสด		มันเส้น		รวม	
			หนังสืออนุญาต (ฉบับ)	ปริมาณ (ตัน)	หนังสืออนุญาต (ฉบับ)	ปริมาณ (ตัน)	หนังสืออนุญาต (ฉบับ)	ปริมาณ (ตัน)
1	ภายในประเทศ	-	-	-	-	-	-	-
2	นำเข้าจากประเทศกัมพูชา	8	442	13,767	1,697	53,031	2,139	66,798
รวม		**8**	**442**	**13,767**	**1,697**	**53,031**	**2,139**	**66,798**

ในเดือนเมษายน 2568 มีการออกหนังสืออนุญาตขนย้ายหัวมันสำปะหลังสดและมันเส้นให้กับผู้ประกอบการ 8 ราย มีการออกหนังสืออนุญาต 2,139 ฉบับ ปริมาณ 66,798 ตัน แยกเป็น หัวมันสด 442 ฉบับ ปริมาณ 13,767 ตัน มันเส้น 1,679 ฉบับ ปริมาณ 53,031 ตัน

แนวโน้ม และสถานการณ์ ประจำเดือนเมษายน 2568

ด้านปริมาณ มีผู้ประกอบการยื่นขอขนย้ายหัวมันสดและมันเส้นจำนวน 8 ราย ปริมาณ 66,798 ตัน ลดลงจากเดือนก่อน 64,483 ตัน เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่แล้วเพิ่มขึ้น 31,892 ตัน คิดเป็นร้อยละ 91 ราคาเฉลี่ยรับซื้อหัวมันสำปะหลังสด (คละ) กก.ละ 1.50 บาท มันเส้น กิโลกรัมละ 4.50 บาท

(2.5) รายงานการส่งออก สินค้าปศุสัตว์ ประจำเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2568

การส่งออก

- ไก่พื้นเมืองคละเพศเดือนพฤษภาคม 2568 มูลค่า 5,916,000 บาท เมื่อเทียบกับเดือนเมษายน 2568 มูลค่า 5,352,000 บาท ลดลง 564,000 บาท หรือร้อยละ 10.54

- ไข่ไก่เพื่อการบริโภคเดือนพฤษภาคม 2568 มูลค่า 0 บาท เมือเทียบกับเดือนเมษายน 2568 มูลค่า 0 บาท ลดลง 0 บาท หรือร้อยละ 0

- สุกรพันธุ์เดือนพฤษภาคม 2568 มูลค่า 0 บาท เมื่อเทียบกับเดือนเมษายน 2568 มูลค่า 0 บาท ลดลง 0 บาท หรือร้อยละ 0

- ซากสัตว์และผลิตภัณฑ์แปรรูปเดือนพฤษภาคม 2568 มูลค่า 4,631,310 บาท เมื่อเทียบกับเดือนเมษายน 2568 มูลค่า 7,484,610 บาท ลดลง 2,853,300 บาท หรือร้อยละ 38.12

รวมมูลค่าการส่งออกสินค้าปศุสัตว์เดือนพฤษภาคม 2568 มูลค่า 10,547,310 บาท เมื่อเทียบกับเดือนเมษายน 2568 มูลค่า 12,836,610 บาท ลดลง 2,289,300 บาท หรือร้อยละ 17.83

ที่มา: ด่านกักกันสัตว์จังหวัดสุรินทร์

(2.6) สถิติการเดินทางเข้า-ออก ชายแดนไทย-กัมพูชา ในเดือนเมษายน 2568

- สถิติการเดินทางเข้ามา เดือนเมษายน 2568 รวมทั้งสิ้น 46,365 คน แบ่งเป็น คนไทย 32,605 คน คนกัมพูชา 13,296 คน และคนต่างชาติ 464 คน เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคม 2568 จำนวน 44,175 คน สถิติการเดินทางเข้าเพิ่มขึ้น 2,190 คน หรือ ร้อยละ 4.96

- สถิติการเดินทางออก เดือนเมษายน 2568 รวมทั้งสิ้น 46,608 คน แบ่งเป็น คนไทย 32,697 คน คนกัมพูชา 13,478 คน และคนต่างชาติ 433 คน เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคม 2568 จำนวน 46,608 คน สถิติการเดินทางออกเพิ่มขึ้น 1,591 คน หรือร้อยละ 3.53

- สถิติยานพาหนะ เข้า-ออก เดือนเมษายน 2568 รวม 3,435 คัน แบ่งเป็น รถยนต์นั่ง 932 คัน รถบรรทุก 2,503 คัน เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคม 2568 จำนวน 5,290 คัน สถิติยานพาหนะ เข้า-ออก ราชอาณาจักรไทย-กัมพูชา ลดลง 1,855 คัน หรือร้อยละ 35.07

(2.7) สถิติการเดินทางเข้า-ออก ราชอาณาจักรไทย-กัมพูชาปี 2560 – เดือนเมษายน 2568

ปี/เดือน	เดินทางเข้า (คน)				เดินทางออก (คน)				จำนวนยานพาหนะประเภทต่างๆ (คัน)		
	คนไทย	คนกัมพูชา	คนต่างชาติ	รวม	คนไทย	คนกัมพูชา	คนต่างชาติ	รวม	รถยนต์	รถบรรทุก	รวม
2560	378,565	187,496	6,241	572,302	390,298	206,645	9,362	606,305	7,959	6,643	14,612
2561	515,951	165,964	8,955	690,870	536,958	165,201	11,263	713,422	8,938	5,528	14,466
2562	438,260	166,076	7,055	611,391	450,539	164,174	8,461	623,174	14,561	12,208	26,769
2563	95,926	31,273	2,363	129,562	97,417	33,242	2,403	133,062	7,455	30,161	37,616
2564	6,199	2	0	6,201	6,050	19	9	6,080	2,208	2,804	11,073
2565	249,147	75,872	2,694	327,713	250,914	71,628	2,935	325,477	6,247	35,248	35,100
2566	401,402	144,096	7,761	553,259	404,165	157,571	41,650	569,819	4,796	6,101	3,938
2567	386,897	162,553	8,210	557,660	384,578	180,102	8,358	573,035	7,176	25,184	32,360
ม.ค. 68	32,159	11,624	914	44,697	31,835	11,043	1,032	43,910	544	2,368	2,912
ก.พ. 68	32,936	9,767	773	43,476	33,047	9,523	972	43,542	1,309	2,774	4,083
มี.ค.68	35,642	7,998	535	44,175	35,885	8,563	569	45,017	1,885	3,405	5,290
เม.ย.68	32,605	13,296	464	46,365	32,697	13,478	433	46,608	932	2503	3,435
รวม	**133,342**	**42,685**	**2,686**	**178,713**	**133,464**	**42,607**	**3,006**	**179,077**	**4,670**	**11,050**	**15,720**

ที่มา : ด่านตรวจคนเข้าเมืองกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

(2.8) ปัญหาและข้อเสนอแนะ

- ปัญหา ปัญหาทางด้านการสื่อสาร ต่างฝ่ายต่างไม่เข้าใจกัน ส่งผลให้การตกลงราคาไม่สำเร็จ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การซื้อขายไม่เกิดขึ้นจริง

- ข้อเสนอแนะ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาดูแล และอำนวยความสะดวก ให้กับผู้ประกอบการ ฉ,ธจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษาไทย ภาษากัมพูชา และภาษาอังกฤษ ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้ประกอบการที่ประสงค์จะทำธุรกรรมทางการค้า การลงทุน ร่วมกันระหว่าง ประเทศไทย และราชอาณาจักรกัมพูชา

(3) สถานการณ์เศรษฐกิจด้านการเกษตรของจังหวัดสุรินทร์

(3.1) ปริมาณน้ำฝน

พ.ศ.	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด (องศาเซลเซียส)	อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด (องศาเซลเซียส)
2565	145	2256.2	32.64	22.57
2566	119	1426.2	33.76	23.23
2567	106	1011.0	34.60	23.87
อัตราการเปลี่ยนแปลง	**- 13 วัน**	**- 415.2 มม.**	**+ 0.84**	**+ 0.64**

- **การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝน**

จากข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2565-2567 พบว่าจังหวัดสุรินทร์มีปริมาณน้ำฝนลดลงอย่างต่อเนื่องและรุนแรง โดยในปี 2565 มีปริมาณน้ำฝน 2,256.2 มิลลิเมตร ลดลงเหลือ 1,426.2 มิลลิเมตรในปี 2566 และลดลงต่อไปอีกเหลือเพียง 1,011.0 มิลลิเมตรในปี 2567 การลดลงของปริมาณน้ำฝนคิดเป็นร้อยละ 55 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2565 และ 2567 หรือลดลงถึง 1,245.2 มิลลิเมตรในระยะเวลาเพียง 3 ปี ซึ่งถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการเกษตร โดยจำนวนวันที่ฝนตกก็มีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน ในปี 2565 มีฝนตก 145 วัน ลดลงเป็น 119 วันในปี 2566 และลดลงต่อไปอีกเหลือ 106 วันในปี 2567 การลดลงของจำนวนวันฝนตกคิดเป็นร้อยละ 27 หรือลดลง 39 วันในระยะเวลา 3 ปี

- **การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ**

อุณหภูมิเฉลี่ยของจังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 32.64 องศาเซลเซียสในปี 2565 เป็น 33.76 องศาเซลเซียสในปี 2566 และเพิ่มขึ้นเป็น 34.60 องศาเซลเซียสในปี 2567 การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิคิดเป็น 1.96 องศาเซลเซียสในระยะเวลา 3 ปี ซึ่งถือว่าสูงมากเมื่อเทียบกับมาตรฐานการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

- **ผลกระทบด้านการเกษตร**

1. พืชเศรษฐกิจหลัก

1.1 ข้าวหอมมะลิเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสุรินทร์ อาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ จากการขาดแคลนน้ำส่งผลต่อทุกระยะการเจริญเติบโตของข้าว ตั้งแต่ระยะกล้าที่มีอัตราการรอดตายลดลง 15-20% ระยะแตกกอที่การแตกกอลดลง 20-30% ไปจนถึงระยะออกรวงที่เป็นช่วงสำคัญที่สุดแต่ไม่มีน้ำเพียงพอ และอุณหภูมิที่สูงขึ้นส่งผลต่อคุณภาพของข้าวหอมมะลิ เมื่ออุณหภูมิสูงกว่า 35 องศาเซลเซียส การสร้างสาร 2-อะเซทิล-1-ไพโรลีน ซึ่งเป็นสารที่ให้กลิ่นหอมจะลดลง ทำให้กลิ่นหอมของข้าวหอมมะลิลดลงจากปกติ นอกจากนี้ ข้าวยังมีปัญหาแตกหักเพิ่มขึ้น และความยาวเมล็ดสั้นลง และทำให้ผลผลิตข้าวหอมมะลิลดลง ส่วนราคาขายก็ลดลง เนื่องจากคุณภาพที่ด้อยลง ทำให้เกษตรกรสูญเสียรายได้

1.2 มันสำปะหลัง - พืชทนแล้ง

มันสำปะหลัง แม้ว่าจะเป็นพืชที่ทนแล้งได้ดีกว่าข้าว แต่เมื่ออุณหภูมิสูงเกิน 38 องศาเซลเซียส การสะสมแป้งในหัวมันจะลดลง ใบจะร่วงก่อนกำหนด และการสังเคราะห์แสงจะลดลง ส่งผลให้หัวมันมีขนาดเล็กลงและแข็งกร้าน น้ำหนักลดลง ปริมาณแป้งลดลง ซึ่งส่งผลต่อราคาขายให้กับโรงงานแป้ง

1.3 ข้าวโพด - อาหารสัตว์สำคัญ

ข้าวโพด ซึ่งเป็นพืชอาหารสัตว์สำคัญได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในช่วงออกดอกที่ต้องการน้ำมาก การขาดน้ำทำให้เกสรแห้งและการผสมติดไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้เมล็ดบนฝักไม่เต็ม อุณหภูมิสูงยังเร่งการแก่ของเมล็ดทำให้เมล็ดแห้งแข็งเร็วเกินไป ผลผลิตข้าวโพดลดลง ขนาดฝักสั้นลง และจำนวนเมล็ดต่อฝักลดลง

1.4 อ้อย - พืชที่ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุด

อ้อยเป็นพืชที่ต้องการน้ำมาก ในขณะที่มีฝนเพียง 1,011 มิลลิเมตร ทำให้ขาดน้ำ การขาดน้ำส่งผลให้หน่อแตกช้า จำนวนลำต้นน้อย และความสูงของต้นอ้อยลดลง ที่สำคัญคือการสะสมน้ำตาลในช่วงสุดท้ายจะลดลงอย่างมาก ร้อยละน้ำตาลลดลง นอกจากนี้ อากาศร้อนแห้งยังเพิ่มการระบาดของเพลี้ยอ้อยและโรคราแป้งในอ้อย

2. ปศุสัตว์ในระบบเกษตรผสมผสาน

2.1 การเลี้ยงโคกระบือได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนอาหารหยาบ เนื่องจากหญ้าเนเปียร์มีผลผลิตลดลง และฟางข้าวมีปริมาณน้อยลงตามผลผลิตข้าวที่ลดลง เกษตรกรต้องซื้ออาหารหยาบเพิ่มขึ้น ความเครียดจากความร้อนส่งผลให้โคนมให้นมลดลง โคเนื้อมีน้ำหนักเพิ่งช้าลง และอัตราการติดท้องลดลง เป็นต้น การเลี้ยงสุกรประสบปัญหาค่าอาหารที่แพงขึ้นเนื่องจากข้าวโพดมีราคาสูงขึ้น ต้นทุนอาหารเพิ่มขึ้น สุกรใช้พลังงานไปกับการระบายความร้อนแทนการเจริญเติบโต ทำให้น้ำหนักเพิ่มช้าลง และอัตราการตายเพิ่มขึ้นในลูกสุกร

2.2 การเลี้ยงไก่ไข่และไก่เนื้อได้รับผลกระทบจากอากาศร้อน ไก่ไข่ให้ไข่ลดลง ขนาดไข่เล็กลงและน้ำหนักไข่ลดลง ไก่เนื้อเจริญเติบโตช้าและอัตราการแปลงอาหารแย่ลง

3. ผลกระทบด้านทรัพยากรน้ำ

3.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำห้วยและคลองต่างๆ ในจังหวัดสุรินทร์มีระดับน้ำลดลงเร็วขึ้นเนื่องจากปริมาณฝนที่ลดลงและอัตราการระเหยที่เพิ่มขึ้นจากอุณหภูมิสูง แหล่งน้ำหลายแห่งแห้งขอดก่อนสิ้นฤดูแล้ง บ่อน้ำตื้นและบ่อบาดาลมีระดับน้ำใต้ดินลดลง หลายพื้นที่ต้องขุดบ่อลึกขึ้นหรือเปลี่ยนไปใช้น้ำประปาที่มีต้นทุนสูงกว่า

3.2 อ่างเก็บน้ำและเขื่อนขนาดเล็กต่างๆ มีปริมาณน้ำสำรองลดลงอย่างมากจากปกติ การกระจายน้ำเพื่อการเกษตรต้องจำกัดปริมาณและพื้นที่ เกษตรกรหลายรายไม่สามารถเข้าถึงน้ำเพื่อการเกษตรได้อย่างเพียงพอ ระบบชลประทานเดิมที่ออกแบบไว้สำหรับปริมาณฝนเฉลี่ย 1,500-2,000 มิลลิเมตรต่อปี ไม่สามารถรองรับสถานการณ์ฝนน้อยลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่อส่งน้ำและคลองส่งน้ำหลายสายแห้งขอดในช่วงที่พืชต้องการน้ำมากที่สุด ดังนั้น การจัดสรรน้ำต้องมีการวางแผนที่เข้มงวดขึ้น โดยจำกัดพื้นที่เพาะปลูกและเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีอยู่จำกัด

(3.2) พื้นที่แหล่งน้ำ

(3.2.1) ชลประทานและระบบชลประทาน

จังหวัดสุรินทร์มีอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน 16 แห่ง ฝายในลำน้ำจำนวน 4 แห่ง มีพื้นที่ชลประทานทั้งหมดประมาณ 116,732 ไร่ และพื้นที่รับประโยชน์ทั้งหมดประมาณ 163,482 ไร่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน 16 แห่ง ปริมาตรเก็บกัก 145.298 ล้านลูกบาศก์เมตรมีพื้นที่ชลประทานประมาณ 122,495 ไร่

- ฝายในลำน้ำ จำนวน 4 แห่งปริมาตรเก็บกัก 9.382 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทานประมาณ 9,875 ไร่

- อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก จำนวน 447 แห่ง ปริมาตรเก็บกัก 41.00 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์ประมาณ 228,364 ไร่

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลกลาง มีฝายยาง จำนวน 5 แห่ง ฝายคอนกรีต 1 แห่ง ปริมาตรเก็บกัก 19.35 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทานประมาณ 59,723 ไร่

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลล่าง มีฝายจำนวน 1 แห่ง ปริมาตรเก็บกัก 74.46 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทานประมาณ 12,140 ไร่

สรุปในภาพรวมจังหวัดสุรินทร์

1. โครงการขนาดทั้งหมดกลาง 16 แห่ง มีปริมาตรเก็บกักรวม 145.298 ล้านลูกบาศก์เมตร

2. โครงการขนาดเล็กทั้งหมด 447 แห่ง มีปริมาตรเก็บกักรวม 41.00 ล้านลูกบาศก์เมตร

3. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจำนวน 96 แห่ง พื้นที่ชลประทาน 127,301 ไร่ พื้นรับประโยชน์ 165,491 ไร่

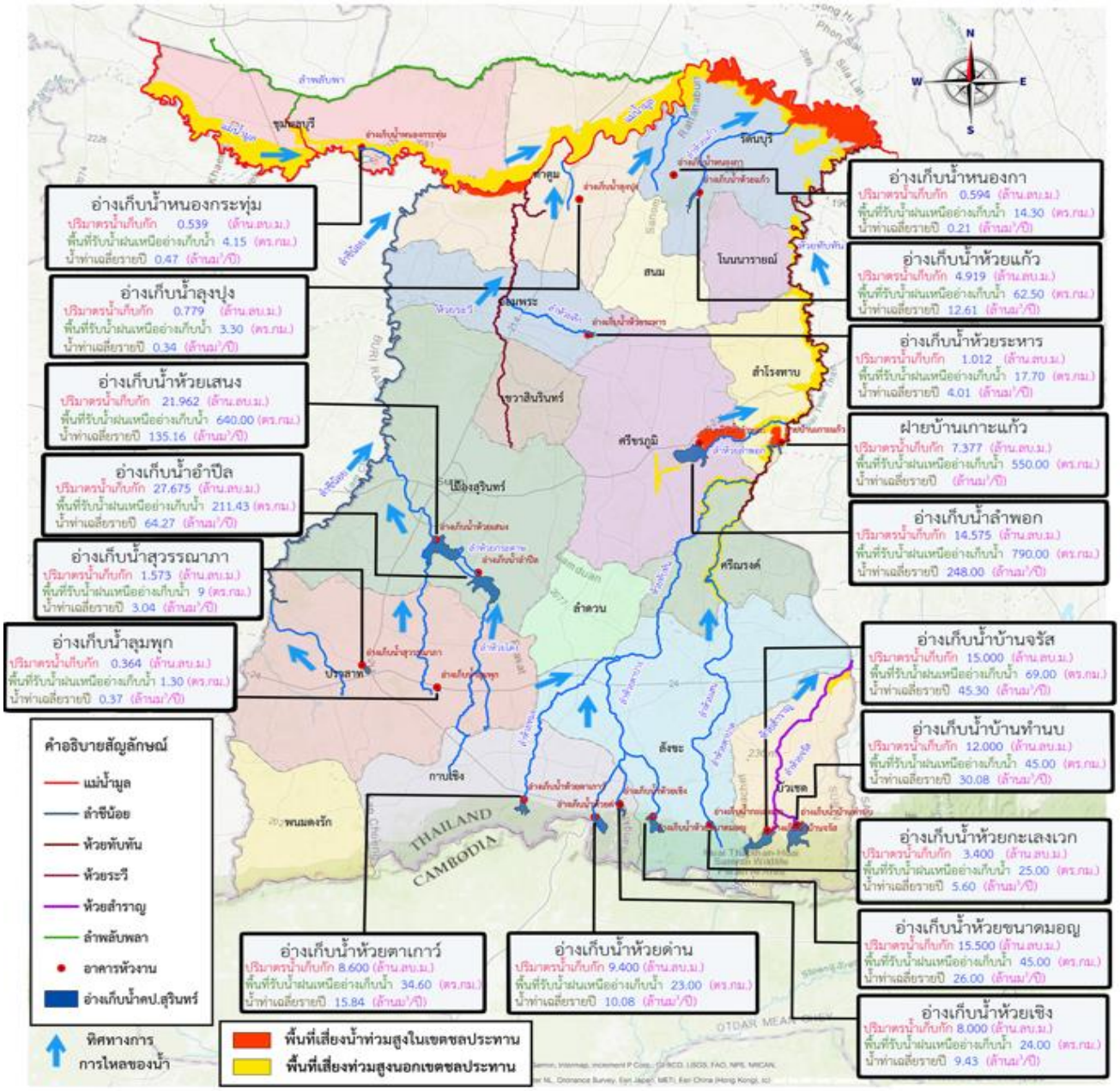
ข้อมูลจากโครงการชลประทานจังหวัดสุรินทร์ อ่างเก็บน้ำของจังหวัดมีหลายแห่ง อ่างเก็บน้ำที่สำคัญได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ตั้งอยู่บ้านเฉนียง และบ้านโคกกะเพอ ตำบลเฉนียง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีความจุที่ระดับเก็บกัก 21.96 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำเพื่อการเกษตรพื้นที่ชลประทาน 45,837 ไร่ เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญในการผลิตน้ำประปาของจังหวัด และอ่างเก็บน้ำอำปึล ตั้งอยู่ที่บ้านอำปึล หมู่ที่ 9 ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีความจุที่ระดับเก็บกัก 27.68 ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นแหล่งน้ำสำคัญ เพื่อรองรับความต้องการของอ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ส่งน้ำเพื่อการเกษตรพื้นที่ชลประทาน 27,680 ไร่ และรองรับการใช้น้ำในการอุตสาหกรรม

ตาราง : แสดงจำนวนแหล่งน้ำ จำแนกตามประเภทของแหล่งน้ำผิวดิน เป็นรายอำเภอ ของจังหวัดสุรินทร์

อำเภอ	ขนาดอ่างเก็บน้ำ			ฝาย/คอนกรีต
	รวม	กลาง	เล็ก	
1. เมืองสุรินทร์	28	2	26	7
2.ชุมพลบุรี	30	1	29	10
3.ท่าตูม	28	1	27	12
4.จอมพระ	20	1	19	6
5.ปราสาท	46	2	44	13
6.กาบเชิง	38	3	35	6
7.รัตนบุรี	17	1	16	5
8. สนม	8	-	8	2
9. ศีขรภูมิ	14	1	11	4
10. สังขะ	45	2	42	10
11. ลำดวน	5	-	5	1
12. สำโรงทาบ	11	-	10	2
13. บัวเชด	31	2	29	7
14. พนมดงรัก	20	-	20	4
15. ศรีณรงค์	8	-	8	5
16. เขวาสินรินทร์	9	-	9	4
17. โนนนารายณ์	8	-	8	3
รวม	**366**	**16**	**346**	**101**

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดสุรินทร์

แผนที่ : แสดงแหล่งน้ำ จำแนกข้อมูลทรัพยากรน้ำผิวดินในเขตชลประทาน

ตารางระดับน้ำแหล่งน้ำสำคัญ

ที่	แม่น้ำ/ลำน้ำ	สถานีตรวจวัด	ชื่อสถานีตรวจวัด	ระดับน้ำเฉลี่ย (เมตร)	ระดับน้ำเดือน พ.ค. (เมตร)	สูง/ต่ำกว่าตลิ่ง (เมตร)	แนวโน้มสถานการณ์น้ำ
1	แม่น้ำมูล	อำเภอท่าตูม	M.4	8.00	0.21	(ต่ำ) -7.79	ทรงตัว
2	ลำชีน้อย	อำเภอจอมพระ	M.159	8.20	0.83	(ต่ำ) -7.40	ลดลง
3	ลำห้วยเสนง	อำเภอเมืองสุรินทร์	M.187	3.60	1.81	(ต่ำ) -1.83	ลดลง

วิเคราะห์สถานการณ์ระดับน้ำในแม่น้ำและลำห้วยสำคัญของจังหวัดสุรินทร์

จากข้อมูลการตรวจวัดระดับน้ำในแม่น้ำและลำห้วยสำคัญของจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ แม่น้ำมูล ลำชีน้อย และลำห้วยเสนง พบว่าระดับน้ำในช่วงเดือนพฤษภาคม 2568 มีแนวโน้มอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรายปี โดยรายละเอียดของแต่ละพื้นที่มี ดังนี้

1. แม่น้ำมูล บริเวณสถานีตรวจวัด M.4 ในอำเภอท่าตูม มีระดับน้ำเฉลี่ยอยู่ที่ 8.00 เมตร แต่ในเดือนพฤษภาคม วัดได้เพียง 0.21 เมตร ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยถึง 7.79 เมตร แม้ว่าระดับน้ำจะยังคงทรงตัว แต่ก็อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมาก ซึ่งสะท้อนถึงปริมาณน้ำฝนที่ยังไม่เพียงพอในช่วงต้นฤดูฝน

2. ลำชีน้อย ที่สถานีตรวจวัด M.159 ในอำเภอจอมพระ พบว่าระดับน้ำเฉลี่ยอยู่ที่ 8.20 เมตร ขณะที่ในเดือนพฤษภาคมมีระดับเพียง 0.83 เมตร ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยถึง 7.40 เมตร และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่อาจกระทบต่อการใช้น้ำเพื่อการเกษตรและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่

3. ลำห้วยเสนง ซึ่งตรวจวัดที่สถานี M.187 ในอำเภอเมืองสุรินทร์ พบว่าระดับน้ำเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60 เมตร ส่วนในเดือนพฤษภาคมมีระดับน้ำอยู่ที่ 1.81 เมตร ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 1.83 เมตร โดยมีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน แม้ความแตกต่างจะไม่มากเท่ากับอีกสองแห่ง แต่ก็สะท้อนถึงภาวะฝนน้อยที่ควรเฝ้าระวัง

โดยสรุป แม่น้ำทั้ง 3 แหล่งมีระดับน้ำที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรายปี โดยเฉพาะแม่น้ำมูลและลำชีน้อย ซึ่งอยู่ในระดับที่ค่อนข้างวิกฤต ประกอบกับแนวโน้มที่ยังคงลดลง อาจส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร การอุปโภคบริโภค และระบบนิเวศในพื้นที่ ดังนั้นจึงควรมีการเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งวางแผนบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ และเตรียมมาตรการรองรับในกรณีที่เกิดภัยแล้งรุนแรงในระยะต่อไป

โดยจังหวัดสุรินทร์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เตรียมความพร้อมรับมือภัยแล้งและน้ำท่วมในลุ่มน้ำมูล ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแม่น้ำมูลถือเป็นแม่น้ำสายหลักที่ไหลผ่านพื้นที่ของจังหวัด และมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ทั้งในด้านการเกษตร การอุปโภคบริโภค และระบบนิเวศในท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ซึ่งตั้งอยู่ตอนกลางของลุ่มน้ำมูล จำเป็นต้องมีมาตรการและแนวทางที่เหมาะสม เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากทั้งภัยแล้งและน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยแนวทางการเตรียมความพร้อมสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้:

1. การบริหารจัดการน้ำเชิงรุก จังหวัดสุรินทร์ได้จัดทำแผนบริหารจัดการน้ำรายปีที่ครอบคลุมทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง โดยใช้ข้อมูลจากสถานีตรวจวัดระดับน้ำ เช่น สถานี M.4 และ M.159 เพื่อประเมินแนวโน้มของระดับน้ำล่วงหน้า พร้อมทั้งจัดทำแผนการจัดสรรน้ำในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการควบคุมการใช้น้ำในภาคเกษตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์

2. การพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งเก็บน้ำ โดยการขุดลอกลำห้วย ลำราง และอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ชุมชนให้สามารถเก็บน้ำได้มากขึ้นในช่วงฤดูฝน เพื่อใช้ในฤดูแล้ง สนับสนุนการสร้างฝายชะลอน้ำ ฝายประชารัฐ และสระน้ำในไร่นาเพิ่มขึ้น รวมทั้งเร่งรัดการซ่อมแซมระบบส่งน้ำหรือคลองชลประทานเดิมให้สามารถใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ

3. การเฝ้าระวังและเตือนภัยอย่างมีระบบ จัดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) โดยเฉพาะในพื้นที่ลุ่มต่ำหรือใกล้แหล่งน้ำหลัก ให้ประชาชนได้รับข้อมูลทันเวลาเมื่อมีสัญญาณอุทกภัยหรือภัยแล้งเกิดขึ้น และส่งเสริมการฝึกซ้อมรับมือภัยพิบัติในชุมชนเป็นประจำทุกปี เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว

4. การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการจัดการน้ำ ทั้งในด้านการดูแลแหล่งน้ำชุมชน การใช้น้ำอย่างประหยัด และการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในแผนจัดสรรน้ำของพื้นที่ ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรให้หันมาใช้น้ำอย่างพอเพียง หรือเปลี่ยนไปปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยในช่วงที่น้ำขาดแคลน

5. การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เช่น โครงการชลประทานสุรินทร์ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสุรินทร์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ รวมถึงภาคประชาชน เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีทิศทางร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อสถานการณ์

ตารางระดับน้ำที่กักเก็บได้ในอ่างเก็บน้ำสำคัญ

ที่	อ่างเก็บน้ำ	อำเภอ	พื้นที่	น้ำที่ระดับเก็บกัก		ปริมาตรน้ำ
			ชลประทาน	ระดับน้ำ	ปริมาตรน้ำ	ต่ำสุด
			(ไร่)	ม.(รทก.)	(ล้าน ม^3)	(ล้าน ม^3.)
1	อ่างฯ ห้วยเสนง	เมืองสุรินทร์	45,837	+146.50	21.962	0.816
2	อ่างฯ อำปึล	เมืองสุรินทร์	4,034	+154.17	27.675	1.428
3	อ่างฯ ห้วยตาเกาว์	กาบเชิง	4,392	+203.00	8.600	0.059
4	อ่างฯ ห้วยด่าน	กาบเชิง	7,206	+225.00	9.400	1.140
5	อ่างฯ ห้วยเชิง	กาบเชิง	5,487	+222.20	8.000	0.443
6	อ่างฯ สุวรรณาภา	ปราสาท	1,028	+150.50	1.573	0.022
7	อ่างฯ ลุมพุก	ปราสาท	290	+158.00	0.364	0.026
8	อ่างฯ บ้านจรัส	บัวเชด	9,599	+253.80	15.000	0.500
9	อ่างฯ บ้านทำนบ	บัวเชด	9,001	+238.00	12.000	0.400
10	อ่างฯ ห้วยขนาดมอญ	สังขะ	7,603	+226.00	15.500	0.650
11	อ่างฯ ห้วยกะเลงเวก	สังขะ	2,477	+264.50	3.400	0.400
12	อ่างฯ ห้วยลำพอก	ศีขรภูมิ	8,669	+135.20	14.575	0.650
13	อ่างฯ ห้วยแก้ว	รัตนบุรี	3,645	+135.00	4.919	0.444
14	อ่างฯ ห้วยระหาร	จอมพระ	2,480	+149.90	1.012	0.033
15	อ่างฯ ลุงปุง	ท่าตูม	464	+160.00	0.779	0.005
16	อ่างฯ หนองกระทุ่ม	ชุมพลบุรี	283	+157.50	0.539	0.006
รวม			**112,495**		**145.298**	**7.022**

แผนที่ : แสดงแหล่งน้ำ จำแนกข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์

บทวิเคราะห์/สถานการณ์น้ำ

การบริหารจัดการน้ำและระบบชลประทานจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีแหล่งน้ำประเภทต่าง ๆ กระจายอยู่ในพื้นที่ทั้ง 17 อำเภอ โดยจำแนกเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน 16 แห่ง มีปริมาตรเก็บกักรวม 145.298 ล้านลูกบาศก์เมตร ครอบคลุมพื้นที่ชลประทานรวมประมาณ 122,495 ไร่ ส่วนอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กมีจำนวนมากถึง 447 แห่ง เก็บกักน้ำรวม 41 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีพื้นที่รับประโยชน์ราว 228,364 ไร่ ทั้งนี้ ยังมีฝายในลำน้ำจำนวน 4 แห่ง มีความจุรวม 9.382 ล้านลูกบาศก์เมตร ให้บริการพื้นที่ชลประทาน 9,875 ไร่ และ

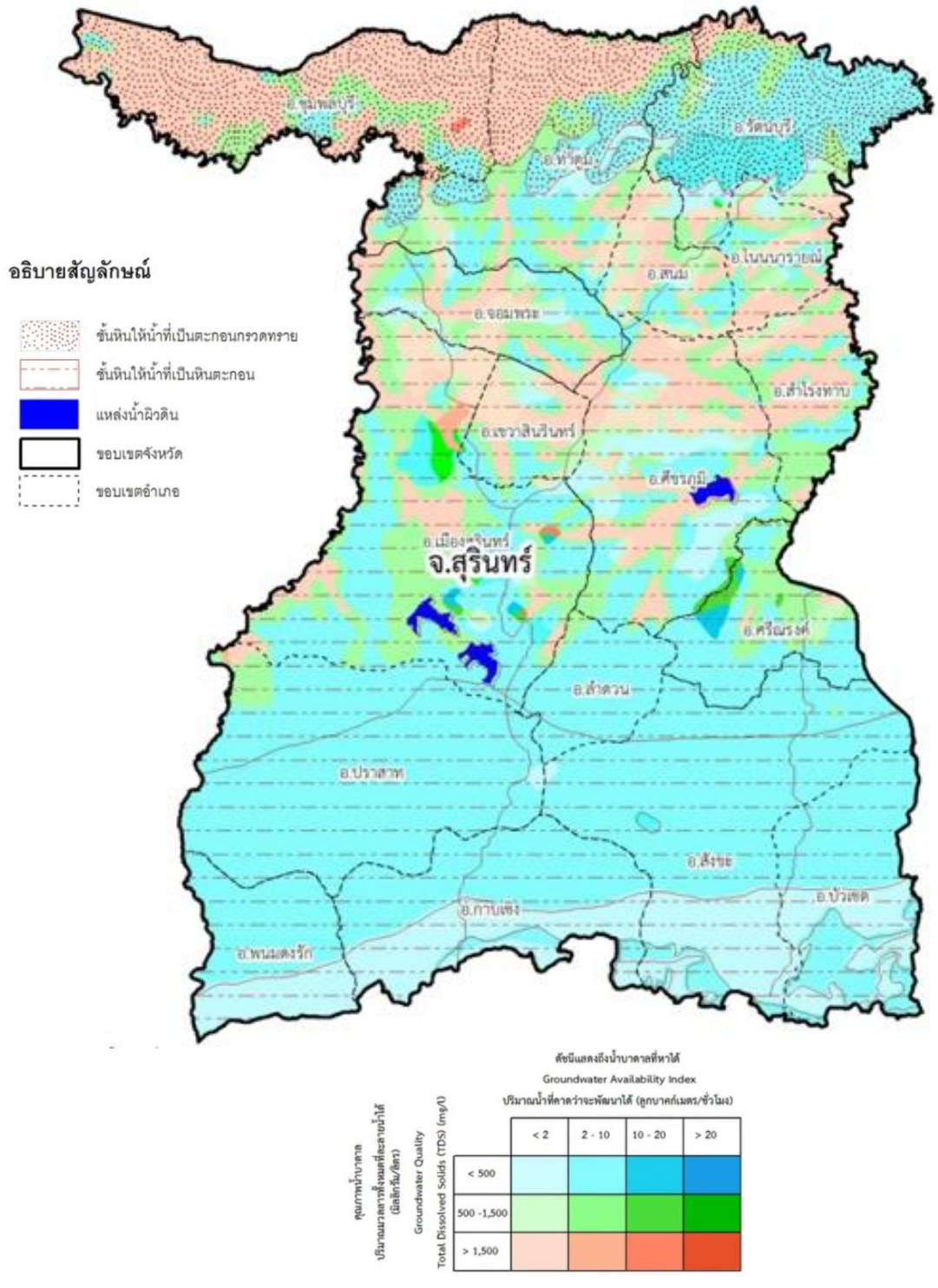
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาในพื้นที่แม่น้ำมูลตอนกลางและตอนล่างที่มีบทบาทในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มเติมอีกจำนวนมาก ในด้านการกระจายน้ำ จังหวัดสุรินทร์มีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจำนวน 96 แห่ง สามารถให้บริการพื้นที่ชลประทานรวมประมาณ 127,301 ไร่ และพื้นที่รับประโยชน์ 165,491 ไร่ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำในระดับหนึ่ง แต่จากข้อมูลพบว่าการกระจายตัวของแหล่งน้ำยังไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอที่มีจำนวนแหล่งน้ำจำกัด เช่น อำเภอลำดวน สนม ศรีณรงค์ เขวาสินรินทร์ และโนนนารายณ์ ซึ่งไม่มีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางเลย และมีจำนวนฝายหรือแหล่งเก็บกักน้ำอื่น ๆ ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับพื้นที่อื่น

จากตารางแสดงระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำสำคัญของจังหวัด ยังพบว่า หลายแห่งมีปริมาณน้ำกักเก็บต่ำกว่าศักยภาพที่ควรจะเป็น เช่น อ่างเก็บน้ำห้วยเสนงมีน้ำคงเหลือเพียง 0.816 ล้านลูกบาศก์เมตร จากความจุสูงสุด 21.962 ล้านลูกบาศก์เมตร แสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงของการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งจะส่งผลต่อการเพาะปลูก การใช้น้ำอุปโภคบริโภค ตลอดจนการผลิตน้ำประปาในเขตเมือง ปัญหาอื่นที่พบยังรวมถึงสภาพแหล่งน้ำที่เสื่อมโทรม ขาดการดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ เช่น คลองส่งน้ำที่ตื้นเขิน ฝายชำรุด หรือไม่มีระบบควบคุมอัจฉริยะที่ทันสมัย ส่งผลให้ไม่สามารถบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพในช่วงเวลาวิกฤต ในบางพื้นที่ยังพบปัญหาคุณภาพน้ำ เช่น ความขุ่น ปนเปื้อนตะกอน หรือปัญหาการใช้น้ำซ้ำซ้อนระหว่างภาคการเกษตรกับภาคอุตสาหกรรม จากสถานการณ์ดังกล่าว แนวทางการแก้ไขควรมุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการกักเก็บและกระจายน้ำอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอที่ยังขาดแคลนแหล่งน้ำขนาดใหญ่ เช่น การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กเพิ่มเติม การขุดลอกอ่างเดิม และพัฒนาฝายชะลอน้ำ รวมถึงส่งเสริมเทคโนโลยีด้านการใช้น้ำ เช่น ระบบน้ำหยด การติดตั้งอุปกรณ์วัดระดับน้ำอัตโนมัติ การใช้แอปพลิเคชันช่วยจัดการน้ำในชุมชน และการส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการน้ำในระดับท้องถิ่น จึงควรได้รับการสนับสนุนการบูรณาการแผนการจัดการน้ำระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน พร้อมทั้งวางแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่อาจส่งผลต่อความผันผวนของปริมาณน้ำฝนและภัยพิบัติในอนาคต เพื่อให้จังหวัดสุรินทร์สามารถมีความมั่นคงทางน้ำในระยะยาว และส่งเสริมความยั่งยืนในภาคเกษตรกรรม

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดสุรินทร์

(3.2.2) ข้อมูลทรัพยากรน้ำใต้ดิน

- แผนที่ข้อมูลทรัพยากรน้ำใต้ดิน

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ข้อมูลจากแผนที่ทรัพยากรน้ำใต้ดินของจังหวัดสุรินทร์ พบว่าลักษณะของน้ำใต้ดินในพื้นที่มีความหลากหลายทั้งในแง่ของปริมาณน้ำที่สามารถพัฒนาใช้ได้ และคุณภาพของน้ำที่มีการตรวจสอบผ่านค่าความเค็มหรือค่าความเข้มข้นของของแข็งละลายน้ำ (TDS) โดยในพื้นที่ทางตอนล่างของจังหวัด เช่น อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง อำเภอบัวเชด และอำเภอพนมดงรัก พบว่ามีปริมาณน้ำใต้ดินในระดับปานกลางถึงสูง โดยเฉพาะ

บริเวณที่มีสีฟ้าอ่อนถึงฟ้าเข้มในแผนที่ แสดงถึงพื้นที่ที่สามารถพัฒนาน้ำใต้ดินได้ตั้งแต่ 2 ถึงเกิน 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือมีค่าความเค็มต่ำกว่า 500 มิลลิกรัมต่อลิตร ทำให้น้ำสามารถนำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคได้อย่างปลอดภัย ส่วนพื้นที่ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอจอมพระ และบางส่วนของอำเภอศีขรภูมิ พบแหล่งน้ำใต้ดินที่มีศักยภาพสูงมาก โดยมีปริมาณน้ำที่พัฒนาได้เกิน 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ซึ่งถือว่าเหมาะสมมากต่อการพัฒนาเป็นแหล่งน้ำขนาดกลางถึงใหญ่ ทั้งเพื่อใช้ในครัวเรือน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น การเกษตรหรืออุตสาหกรรมในระดับชุมชน ในทางกลับกัน พื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัด เช่น อำเภอชุมพลบุรี และบางส่วนของอำเภอท่าตูม พบว่ามีบางบริเวณที่มีปริมาณน้ำใต้ดินน้อยกว่า 2 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และยังพบว่าคุณภาพน้ำมีแนวโน้มสูงขึ้นในด้านของค่าความเค็ม บางพื้นที่มีค่าความเค็มเกิน 1,500 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการบริโภค ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากลักษณะชั้นหินในบริเวณดังกล่าวที่เป็นตะกอนกรวดทราย ซึ่งมีความสามารถในการกักเก็บน้ำต่ำกว่าชั้นหินตะกอนทั่วไป อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะสะสมแร่ธาตุและของแข็งที่ละลายในน้ำมากขึ้นเมื่อปริมาณน้ำลดลงหรือระบบการเติมน้ำตามธรรมชาติถูกขัดขวาง ในภาพรวมของจังหวัดสุรินทร์ ชั้นหินที่พบส่วนใหญ่เป็นชั้นหินตะกอน ซึ่งมีคุณสมบัติในการอุ้มน้ำใต้ดินได้ดี และเอื้อต่อการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในระยะยาว อย่างไรก็ตาม การใช้ประโยชน์จากน้ำใต้ดินยังจำเป็นต้องดำเนินการอย่างระมัดระวังและอยู่ภายใต้การควบคุมที่ดี เพราะหากมีการสูบน้ำมากเกินขีดความสามารถของชั้นหินหรือมีการใช้โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบ อาจทำให้เกิดปัญหา เช่นการแทรกซึมของน้ำเค็ม หรือการทรุดตัวของดินในบางพื้นที่ได้ จากข้อมูลดังกล่าว สามารถคาดการณ์ได้ว่าแนวโน้มการใช้น้ำใต้ดินในจังหวัดสุรินทร์ยังคงมีความจำเป็นและมีศักยภาพในการพัฒนาต่อไป โดยเฉพาะในเขตที่มีปริมาณน้ำมากและคุณภาพดี แต่จำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดสรรน้ำอย่างเป็นระบบ การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำเป็นประจำ การควบคุมการเจาะบ่อบาดาลไม่ให้กระจุกตัวในจุดเดียวกันมากเกินไป และการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและการเพิ่มพื้นที่ซับน้ำ เพื่อให้ระบบนิเวศสามารถเติมน้ำใต้ดินได้ตามธรรมชาติ และป้องกันการสูญเสียทรัพยากรในระยะยาว การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ชลประทาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ จะเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการทรัพยากรน้ำใต้ดินของจังหวัดสุรินทร์ให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ตาราง : แสดงข้อมูลทรัพยากรน้ำใต้ดินบ่อน้ำบาดาลราชการ เป็นรายอำเภอ ของจังหวัดสุรินทร์ ปี 2567

ที่	ชื่ออำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน	บ่อน้ำบาดาลราชการ (บ่อ) รวมทุกประเภท	บ่อน้ำบาดาลราชการ (บ่อ)		
				ประเภทอุปโภค	ประเภทเกษตรกรรม	ไม่ระบุประเภท
1	กาบเชิง	86	405	332	1	72.00
2	เขวาสินรินทร์	55	99	68	1	30
3	จอมพระ	105	383	320	6	57
4	ชุมพลบุรี	123	181	48	0	133
5	ท่าตูม	165	584	417	8	159
6	โนนนารายณ์	68	171	131	0	40
7	บัวเชด	68	383	312	3	68
8	ปราสาท	245	996	739	57	200
9	พนมดงรัก	55	255	197	1	57
10	เมืองสุรินทร์	323	904	669	17	218

ที่	ชื่ออำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน	บ่อน้ำบาดาลราชการ (บ่อ) รวมทุกประเภท	บ่อน้ำบาดาลราชการ (บ่อ)		
				ประเภทอุปโภค	ประเภทเกษตรกรรม	ไม่ระบุประเภท
11	รัตนบุรี	163	748	549	48	151
12	ลำดวน	51	327	239	15	73
13	ศรีณรงค์	61	240	138	19	83
14	ศีขรภูมิ	228	604	439	14	151
15	สนม	78	249	179	0	70
16	สังขะ	188	879	694	10	175
17	สำโรงทาบ	100	314	237	0	77
รวม		**2,162**	**7,722**	**5,708**	**200**	**1,814**

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์

ข้อมูลทรัพยากรน้ำใต้ดินบ่อน้ำบาดาลราชการ เป็นรายอำเภอ ของจังหวัดสุรินทร์ ปี 2567 พบว่าอำเภอเมืองสุรินทร์มีจำนวนบ่อราชการมากที่สุดคือ 904 บ่อ ตามมาด้วยอำเภอปราสาท 996 บ่อ และศีขรภูมิ 604 บ่อ ทั้งนี้ การใช้น้ำบาดาลราชการส่วนใหญ่ก็ยังคงเน้นที่ การอุปโภคบริโภค โดยมีถึง 5,708 บ่อจากทั้งหมด 7,722 บ่อ ในขณะที่การใช้เพื่อการเกษตรกรรมมีเพียง 200 บ่อ และยังมีบ่อที่ไม่ได้ระบุประเภทอีก 1 ,814 บ่อ ซึ่งสะท้อนว่าจังหวัดสุรินทร์มีการพึ่งพาน้ำใต้ดินในระดับสูง โดยเฉพาะในภาคการเกษตร โดยภาคราชการเน้นการจัดสรรเพื่อการอุปโภคบริโภคเป็นหลักในชุมชนต่าง ๆ สิ่งที่น่ากังวลคือจำนวนบ่อที่สูงในหลายอำเภอ โดยเฉพาะพื้นที่อย่างเมืองสุรินทร์ ศีขรภูมิ และปราสาท ซึ่งอาจสะท้อนถึงความต้องการใช้น้ำที่มากจนเกินกว่าปริมาณการเติมเต็มตามธรรมชาติของชั้นน้ำใต้ดินได้ หากแนวโน้มนี้ยังคงดำเนินต่อไปโดยไม่มีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน อาจนำไปสู่ปัญหาการลดระดับน้ำใต้ดิน การแห้งแล้ง หรือคุณภาพน้ำที่ถดถอยลงในอนาคต

ตาราง : แสดงข้อมูลทรัพยากรน้ำใต้ดินบ่อน้ำบาดาลเอกชน เป็นรายอำเภอ ของจังหวัดสุรินทร์ ปี 2567

ที่	ชื่ออำเภอ	บ่อน้ำบาดาลเอกชน (บ่อ) รวมทุกประเภท	บ่อน้ำบาดาลเอกชน (บ่อ)		
			ประเภทอุปโภค	ประเภทธุรกิจ	ประเภทเกษตรกรรม
1	กาบเชิง	84	15	15	54
2	เขวาสินรินทร์	75	17	14	44
3	จอมพระ	107	23	9	75
4	ชุมพลบุรี	41	3	10	28
5	ท่าตูม	60	9	11	40
6	โนนนารายณ์	23	6	2	15
7	บัวเชด	87	7	5	75
8	ปราสาท	471	62	86	323
9	พนมดงรัก	66	1	3	62
10	เมืองสุรินทร์	637	112	167	358
11	รัตนบุรี	49	18	16	15
12	ลำดวน	176	18	6	152

ที่	ชื่ออำเภอ	บ่อน้ำบาดาลเอกชน (บ่อ) รวมทุกประเภท	บ่อน้ำบาดาลเอกชน (บ่อ)		
			ประเภทอุปโภค	ประเภทธุรกิจ	ประเภทเกษตรกรรม
13	ศรีณรงค์	104	8	3	93
14	ศีขรภูมิ	286	14	27	245
15	สนม	59	12	2	45
16	สังขะ	178	13	26	139
17	สำโรงทาบ	39	8	10	21
รวม		**2,542**	**346**	**412**	**1,784**

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์

ข้อมูลทรัพยากรน้ำใต้ดินบ่อน้ำบาดาลเอกชน เป็นรายอำเภอ ของจังหวัดสุรินทร์ ปี 2567 พบว่าอำเภอที่มีจำนวนบ่อเอกชนรวมมากที่สุดคือ “เมืองสุรินทร์” มีบ่อทั้งสิ้น 637 บ่อ ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่าทุกอำเภอ รองลงมาคืออำเภอปราสาท 471 บ่อ และศีขรภูมิ 286 บ่อ ส่วนอำเภอที่มีบ่อน้ำเอกชนจำนวนน้อย ได้แก่ โนนนารายณ์ (23 บ่อ) และลำดวน (176 บ่อ) แม้จะมีบ่อน้อยกว่า แต่ก็ยังมีการใช้ประโยชน์ที่กระจายอยู่ในหลากหลายประเภท ทั้งอุปโภค บริโภค การเกษตร และธุรกิจ หากแยกตามประเภทการใช้น้ำ พบว่าประเภทที่มีการใช้มากที่สุดในภาพรวมของเอกชน คือ การเกษตรกรรม โดยคิดเป็น 1,784 บ่อจากทั้งหมด 2,542 บ่อ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรในพื้นที่อาศัยแหล่งน้ำใต้ดินเพื่อดำเนินกิจกรรมการเกษตรอย่างแพร่หลาย รองลงมาคือการใช้น้ำเพื่อธุรกิจ และการอุปโภคบริโภค ซึ่งมีเพียง 346 บ่อ สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะพื้นที่ชนบทของจังหวัด ที่ประชาชนมีวิถีชีวิตพึ่งพาการเกษตรเป็นหลัก

(3.3) พื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์

ที่	ชนิดพืช	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
1	ข้าว	3,411,174.50	85.77
2	ยางพารา	211,204.20	5.31
3	อ้อย	195,895.36	4.93
4	มันสำปะหลัง	152,662.96	3.84
5	ปาล์มน้ำมัน	3,351.78	0.08
6	ทุเรียน	1,825.00	0.05
7	มะพร้าว	467.00	0.01
8	อินทผลัม	293.80	0.01
9	ลำไย	227.00	0.01
10	เงาะ	135.00	0.00
11	ส้มโอ	50.00	0.00
12	ข้าวโพด	47.05	0.00
รวม		**3,976,637.80**	**100.00**

แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน (2567)

จากตารางแสดงจากข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกจำแนกตามชนิดพืช พบว่ามีการใช้พื้นที่เกษตรกรรมรวมทั้งสิ้น 3,976,439.65 ไร่ โดยมีพืชหลักคือ “ข้าว” ซึ่งครอบคลุมพื้นที่มากถึง 3,411,174.50 ไร่ หรือคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 85.77 ของพื้นที่ทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของข้าวในฐานะพืชเศรษฐกิจหลักของพื้นที่ ทั้งในแง่การดำรงชีวิต การตลาด และความคุ้นชินในระบบการผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ยังเลือกปลูกข้าว แม้จะเผชิญกับความผันผวนของราคา เนื่องจากมีองค์ความรู้ดั้งเดิม ระบบชลประทาน เครื่องจักรกลรองรับ และยังสามารถนำมาใช้บริโภคในครัวเรือนได้ รองลงมาคือ “ยางพารา” มีพื้นที่เพาะปลูก 211,204.20 ไร่ หรือคิดเป็น ร้อยละ 5.31 แม้ไม่ใช่พืชท้องถิ่นดั้งเดิม แต่ได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้มีการขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเกษตรกรบางส่วนเริ่มชะลอการปลูก ยางเนื่องจากราคาผันผวนและต้นทุนสูง พืชที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากเป็นอันดับสาม ได้แก่ “อ้อย” จำนวน 195,895.36 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 4.93 ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับการเติบโตของอุตสาหกรรมน้ำตาลในภาคอีสานตอนล่าง แม้จะมีศักยภาพในเชิงอุตสาหกรรม แต่อ้อยยังประสบปัญหาด้านแรงงานและความต้องการน้ำในฤดูแล้ง “มันสำปะหลัง” มีพื้นที่เพาะปลูก 152,662.96 ไร่ หรือ ร้อยละ 3.84 เป็นอีกหนึ่งพืชเศรษฐกิจที่นิยมปลูก เนื่องจากปลูกง่าย ทนแล้ง แต่ราคาตลาดและโรคพืชเป็นข้อจำกัดที่สำคัญ พืชเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น ปาล์มน้ำมัน (3,351.78 ไร่ / 0.08%), ทุเรียน (1,825 ไร่ / 0.05%), มะพร้าว (467 ไร่ / 0.01%), อินทผลัม (293.80 ไร่ / 0.01%), ลำไย (227 ไร่ / 0.01%), เงาะ (135 ไร่ / 0.00%), ส้มโอ (50 ไร่ / 0.00%) และข้าวโพด (47.05 ไร่ / 0.00%) มีพื้นที่ปลูกน้อยมากเมื่อเทียบกับพืชหลัก อาจเนื่องจากข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อม ความไม่คุ้นชินของเกษตรกร หรือความไม่แน่นอนของตลาดรับซื้อ จากข้อมูลนี้สามารถสรุปได้ว่า พื้นที่เกษตรกรรมยังคงพึ่งพาพืชไม่กี่ชนิดเป็นหลัก โดยเฉพาะข้าวซึ่งมีบทบาทสูงสุด ขณะที่พืชเศรษฐกิจชนิดอื่น ๆ ยังมีการกระจายตัวอย่างจำกัด สะท้อนถึงโครงสร้างการผลิตที่ยังไม่หลากหลายมากนัก

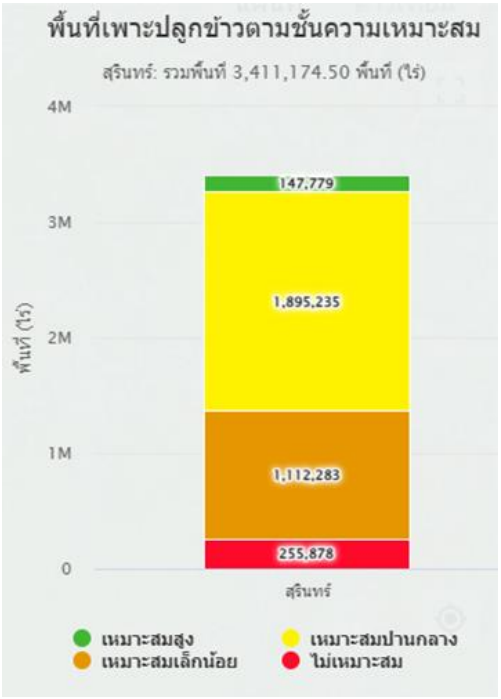
3.3.1 การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic) ปี 2567

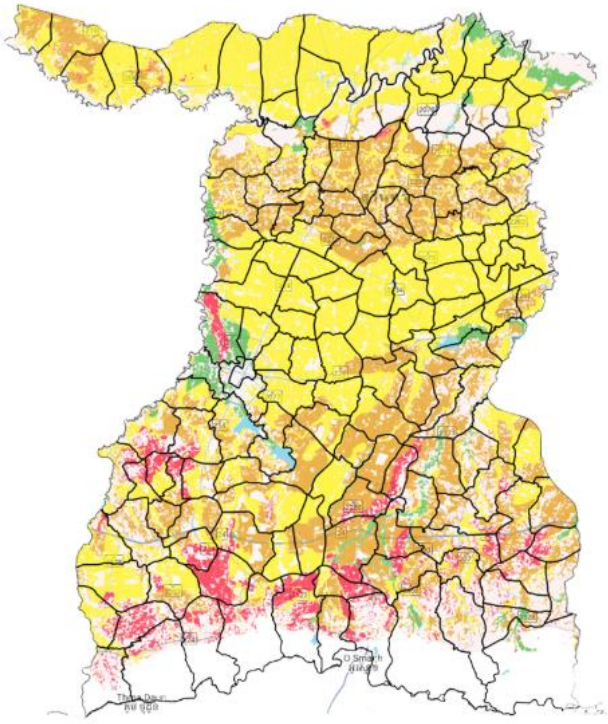
ชนิดพืช	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
ข้าว	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ	147,778.60	1,895,235.21	1,112,282.95	255,877.74	3,411,174.50
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	147,778.60	1,895,235.21	-	-	2,043,013.81
ยางพารา	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ	607.61	186,917.84	4,643.04	19,035.71	211,204.20
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	607.61	186,917.84	-	-	187,525.45
อ้อยโรงงาน	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ	17.07	193,718.58	-	2,159.71	195,895.36
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	17.07	193,718.58	-	-	193,735.65
มันสำปะหลัง	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ	-	48,757.36	8,136.45	95,769.15	152,662.96
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	48,757.36	-	-	48,757.36

ชนิดพืช	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
ปาล์มน้ำมัน	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ	-	-	439.89	2,911.89	3,351.78
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	439.89	2,911.89	3,351.78
หม่อนไหม	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ	-	409.38	4,811,914.00	239,951.63	5,052,275.01
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	789.93	-	789.93

หมายเหตุ : เหมาะสมสูง (S1), เหมาะสมป่านกลาง (S2), เหมาะสมเล็กน้อย (S3), พื้นที่ไม่เหมาะสม (N)
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

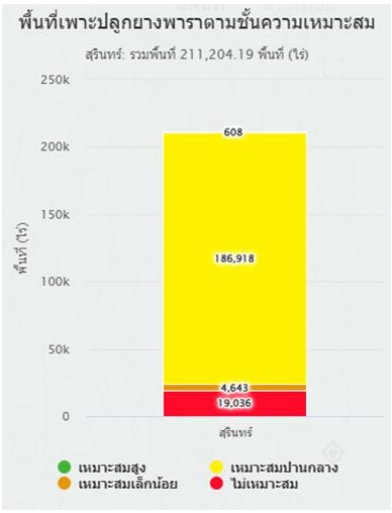
1. ข้าว (3,411,649.00 ไร่ หรือ 85.82%)

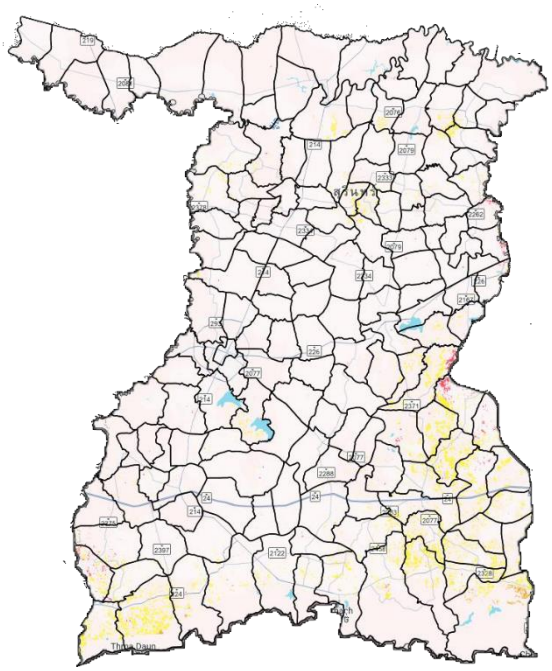
1.

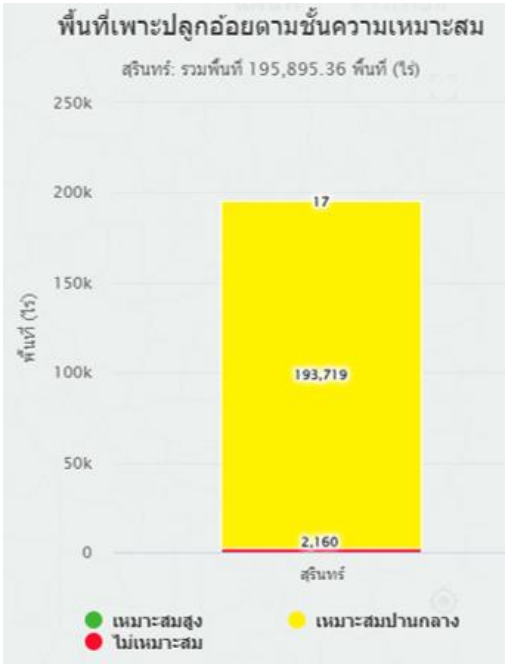
คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 85.82 ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า จังหวัดสุรินทร์ยังคงมีลักษณะเด่นในด้านการเกษตรแบบดั้งเดิม และยังเป็น “แหล่งผลิตข้าวหลัก” โดยเฉพาะ “ข้าวหอมมะลิสุรินทร์” ที่ได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศว่ามีกลิ่นหอม คุณภาพดีเยี่ยม เหมาะสำหรับการบริโภคและส่งออก สภาพภูมิประเทศของสุรินทร์ที่เป็นที่ราบลุ่มมีแหล่งน้ำจากลำห้วย หนอง บึง และแม่น้ำมูลบางช่วง ทำให้เหมาะกับการทำนาแบบน้ำน้อยหรือฝนหลวงได้ในระดับหนึ่ง อีกทั้งยังใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก เป็นระบบเกษตรที่พึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง แม้พื้นที่เพาะปลูกจะสูงมาก และข้าวจะมีสถานะเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก แต่กลับมีความขัดแย้งซ่อนอยู่ เพราะในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มที่ เกษตรกรจำนวนหนึ่งเริ่มไม่อยากปลูกข้าวอีกต่อไป หรือพยายามหาทางลดพื้นที่เพาะปลูกข้าว แล้วเปลี่ยนไปสู่พืชชนิดอื่น เหตุผลหลักของปรากฏการณ์นี้มาจากหลายปัจจัยที่ซ้อนทับกันและส่งผลต่อความมั่นคงในอาชีพของชาวนาอย่างรุนแรง (1) ปัญหาราคาข้าวที่ตกต่ำและไม่แน่นอน เนื่องจากราคาที่เกษตรกรได้รับจริงในช่วงเก็บเกี่ยวมักถูกกดจากกลไกตลาด หรือต้องขายผ่านพ่อค้าคนกลางที่มีอำนาจต่อรองสูง เกษตรกรไม่มีทางเลือกในการกำหนดราคาหรือเก็บผลผลิตไว้นานเพราะขาดแคลนระบบอบแห้งและคลังเก็บที่ดี ส่งผลให้รายได้จากการขายข้าวแต่

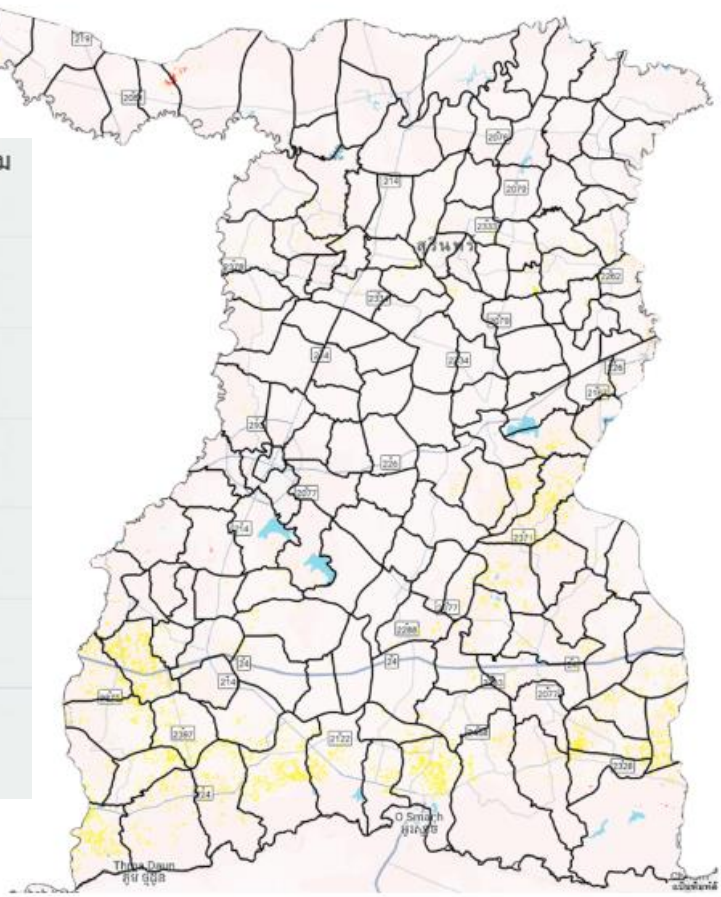
ละรอบมักไม่พอกับต้นทุนการผลิต (2) ปัญหาภัยแล้งและการจัดการน้ำ ที่ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ พื้นที่เพาะปลูกข้าวส่วนใหญ่อยู่ในระบบนาน้ำฝน ซึ่งต้องพึ่งพาปริมาณฝนจากธรรมชาติเป็นหลัก หากปีไหนฝนมาช้าตกไม่สม่ำเสมอ หรือตกในช่วงที่ไม่เหมาะสม (3) ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นสวนทางกับราคาขาย ทั้งค่าปุ๋ย สารเคมี ค่าแรง และค่าจ้างเกี่ยวข้าวล้วนเพิ่มขึ้นในทุกปี เกษตรกรหลายรายต้องกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนในฤดูกาลเพาะปลูก เมื่อสิ้นฤดูแล้วไม่สามารถขายผลผลิตในราคาที่คุ้มทุนได้ จึงต้องเผชิญกับภาวะหนี้สินสะสม บางรายจึงจำใจต้องขายที่ดินหรือเลิกทำนา

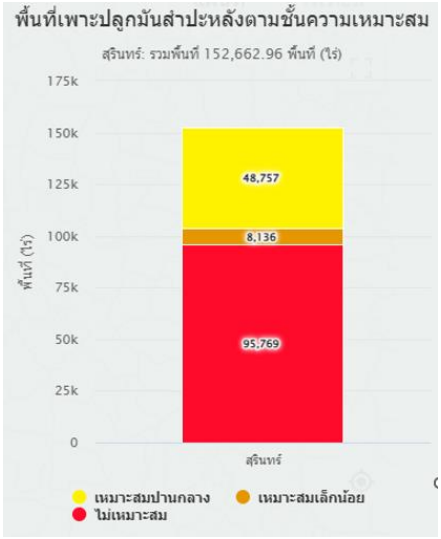

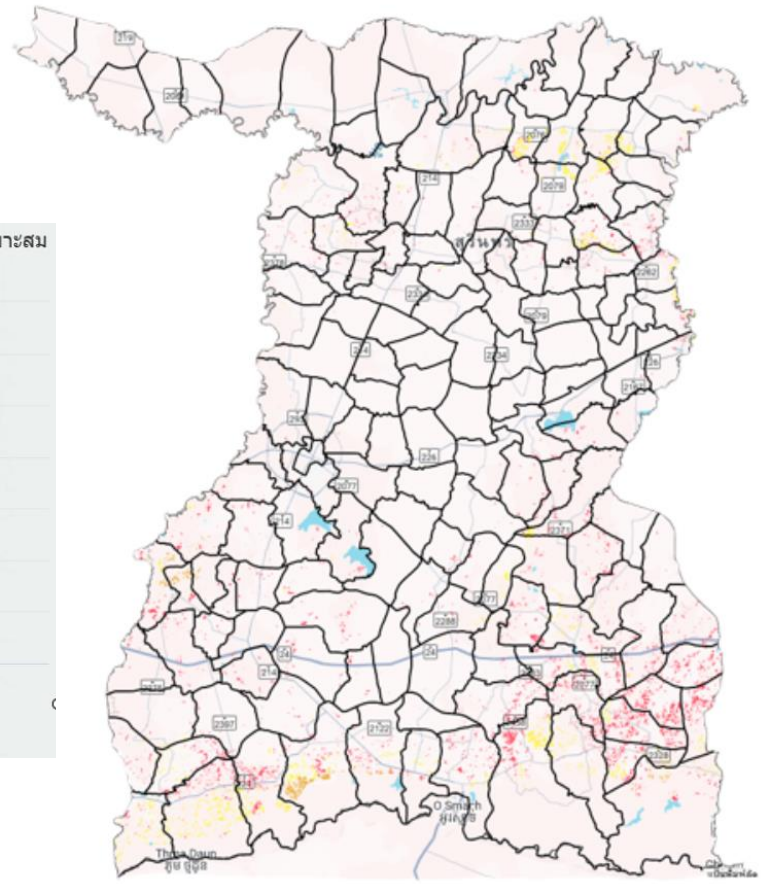
2. ยางพารา (211,204.23 ไร่ หรือ 5.31%) จากพื้นที่เพาะปลูกยางพาราพื้นที่กว่าสองแสนไร่ หรือประมาณร้อยละ 5.31 แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการปรับเปลี่ยนโครงสร้างพืชเศรษฐกิจในบางพื้นที่ ซึ่งอาจเกิดจากนโยบายสนับสนุนของรัฐในอดีต การปลูกยางพาราในสุรินทร์เริ่มขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงปี 2543 – 2555 ซึ่งเป็นช่วงที่ราคายางพาราในตลาดโลกพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลในขณะนั้นมีนโยบายส่งเสริมให้เกษตรกรภาคอีสานปลูกยางพาราในพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยให้การสนับสนุนทั้งพันธุ์ยาง เงินกู้ และการส่งเสริมผ่านหน่วยงานราชการ ทำให้เกษตรกรจำนวนไม่น้อยในสุรินทร์ โดยเฉพาะในพื้นที่สูง ดินร่วน และห่างจากระบบชลประทาน ตัดสินใจแปลงพื้นที่ว่าง พื้นที่ไร่ หรือแม้แต่พื้นที่นา มาใช้ในการปลูกยางพารา แต่ต่อมาปัญหาสำคัญที่สุดที่ทำให้เกษตรกรหลายรายเริ่มถอดใจจากการปลูกยาง คือ ราคาน้ำยางที่ผันผวนอย่างรุนแรง โดยเฉพาะหลังปี 2557 เป็นต้นมา ราคาน้ำยางดิบลดลงต่ำกว่า 40 บาทต่อกิโลกรัม บางช่วงเหลือเพียง 30 กว่าบาท ขณะที่ต้นทุนการกรีดยาง ค่าแรงคนกรีด ค่าปุ๋ยและค่าดูแลต้นยางกลับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับแรงงานที่ลงไป เกษตรกรจำนวนมากจึงเริ่มละทิ้งสวนยาง หรือปล่อยให้ต้นยางยืนต้นโดยไม่กรีด บางรายถึงขั้นโค่นต้นยางเพื่อหันไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ใช้เวลาน้อยและคืนทุนไวกว่า อีกปัญหาที่ซ้ำเติมคือ สภาพภูมิอากาศของสุรินทร์ที่ไม่เหมาะสมต่อยางในระยะยาว แม้ยางจะสามารถปลูกได้ในบางพื้นที่ของจังหวัด แต่สุรินทร์มีฤดูแล้งยาวนาน อุณหภูมิเปลี่ยนแปลงมาก และปริมาณน้ำฝนไม่สม่ำเสมอ ทำให้ต้นยางเติบโตช้า มีโรคพืชและแมลงรบกวนบ่อย การผลิตน้ำยางจึงไม่สม่ำเสมอและคุณภาพต่ำกว่าพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางหลักของประเทศ นอกจากนี้ ดินในสุรินทร์ส่วนใหญ่มีความเป็นกรดและขาดอินทรียวัตถุ จึงต้องใช้การปรับปรุงบำรุงดินสูงหากต้องการให้ยางพาราให้ผลผลิตที่ดี ดังนั้น พื้นที่ปลูกยางพาราของสุรินทร์จึงสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของเกษตรกรในการ “เปลี่ยนผ่าน” จากระบบเกษตรดั้งเดิมสู่พืชเศรษฐกิจสมัยใหม่ที่หวังว่าจะสร้างความมั่นคงให้ครัวเรือนในระยะยาว ทว่าความผันผวนของตลาด ข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ และปัจจัยเชิงโครงสร้างกลับทำให้ความฝันเหล่านั้นยังไม่เป็นจริง และแม้จะมีสวนยางอยู่จำนวนไม่น้อย แต่ในปัจจุบันก็มีเกษตรกรจำนวนไม่น้อยที่ไม่อยากปลูกเพิ่ม หรือแม้แต่ไม่อยากดูแลสวนยางของตนเองอีกต่อไป

3. อ้อย (195,901.94 ไร่ หรือ 4.93%) อ้อยเป็นอีกหนึ่งพืชเศรษฐกิจสำคัญ โดยเฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาล ซึ่งพื้นที่เกือบสองแสนไร่ในสุรินทร์ สะท้อนถึงการกระจายของแหล่งปลูกอ้อยไปยังภาคอีสานตอนล่าง การเพาะปลูกอ้อยยังต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุน เช่น ระบบชลประทาน และการเข้าถึงโรงงานน้ำตาล ซึ่งสุรินทร์อาจได้เปรียบในด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการขนส่งและการมีอยู่ของ “โรงงานน้ำตาลสุรินทร์” ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอปราสาท โรงงานแห่งนี้นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมความมั่นคงด้านการตลาด การขนส่ง และการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยโรงงานน้ำตาลสุรินทร์มีกำลังการผลิตสูงถึง 18,000 ตันอ้อยต่อวัน และมีระบบรับซื้ออ้อยจากเกษตรกรในรูปแบบสัญญาเกษตร (Contract Farming) ซึ่งสร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกรว่าผลผลิตจะมีตลาดรองรับแน่นอน ไม่ต้องเผชิญความเสี่ยงด้านราคาผลผลิตตกต่ำหรือการล้นตลาด นอกจากนี้ โรงงานยังมีการสนับสนุนเกษตรกรในด้านต่างๆ ทั้งการให้คำแนะนำในการเพาะปลูก การจัดหาพันธุ์อ้อยที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และการพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อลดต้นทุนแรงงาน อีกทั้ง ความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ระหว่างพื้นที่เพาะปลูกกับโรงงาน ยังช่วยลดต้นทุนด้านการขนส่งอย่างมาก โดยเกษตรกรไม่จำเป็นต้องขนส่งผลผลิตไปยังจังหวัดอื่นหรือต้องรอคิวนาน ลดการสูญเสียผลผลิตระหว่างทาง และเพิ่มคุณภาพอ้อยที่เข้าสู่กระบวนการผลิตได้ทันที ยิ่งไปกว่านั้น โรงงานยังนำกากอ้อยมาแปรรูปเป็นพลังงานชีวมวลเพื่อผลิตไฟฟ้าใช้ในโรงงานและจำหน่ายสู่ระบบ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มและเกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในท้องถิ่น

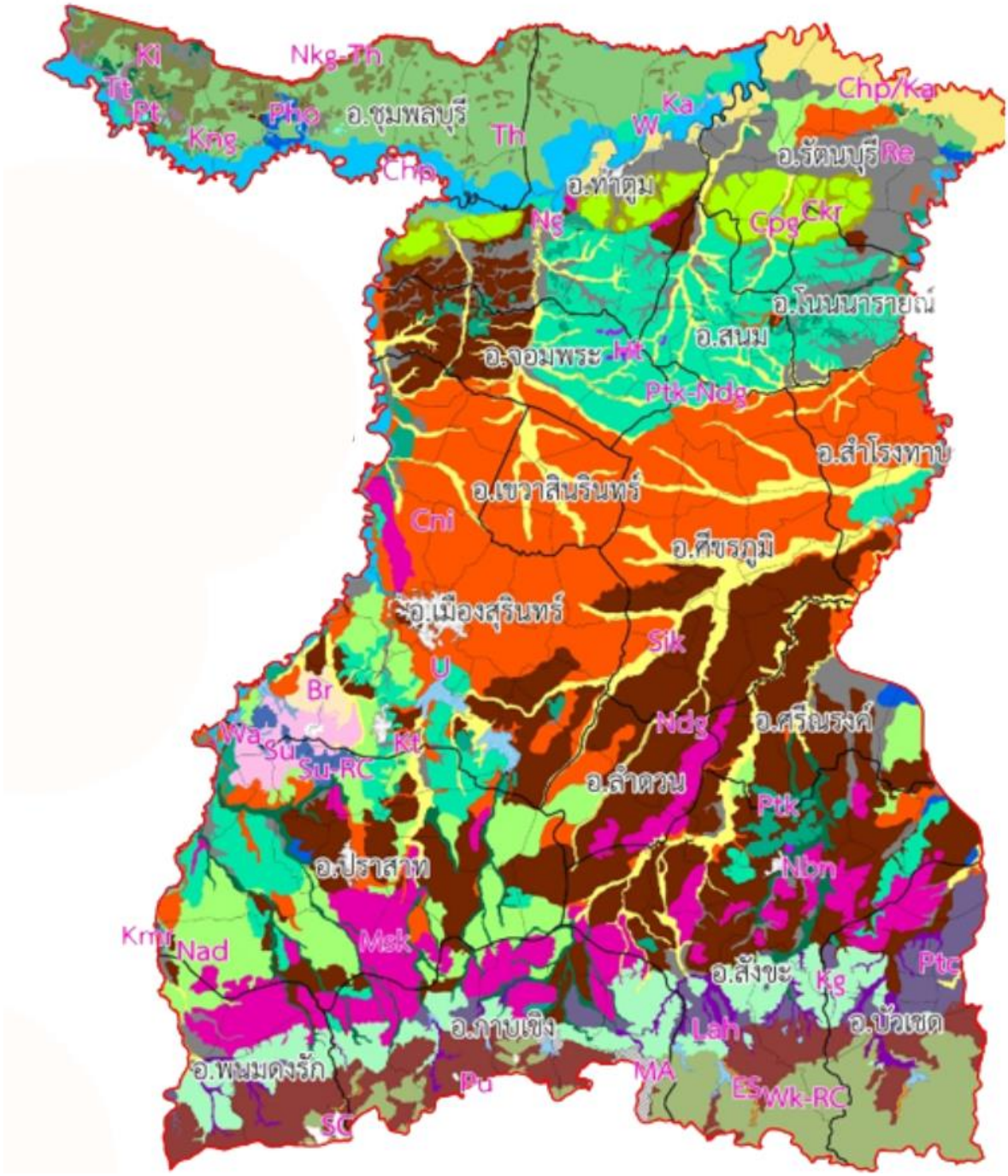

4. มันสำปะหลัง (152,669.56 ไร่ หรือ 3.84%) แม้มันสำปะหลังจะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของสุรินทร์ ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังมากถึง 152,669.56 ไร่ หรือราว 3.84% ของพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด แต่ไม่ได้สะท้อนถึงความนิยมของเกษตรกร ซึ่งหากพิจารณาลึกลงไป จะพบว่า แม้พืชชนิดนี้จะเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่แห้งแล้ง ดินไม่อุ้มน้ำ และไม่ต้องการการดูแลเอาใจใส่มากนัก แต่มันสำปะหลังก็ยังคงถูกมองว่าเป็น “ทางเลือกที่จำเป็น” มากกว่าจะเป็น “ทางเลือกที่เกษตรกรสมัครใจเลือก” จริง ๆ สาเหตุสำคัญที่ทำให้มันสำปะหลังไม่ใช่พืชที่เกษตรกรสุรินทร์อยากปลูกเป็นอันดับต้น ๆ มาจากหลายมิติ โดยเฉพาะปัญหาเรื่องราคาผลผลิตที่ผันผวน อย่างรุนแรงในแต่ละปี เพราะมันสำปะหลังเป็นพืชที่อิงกับราคาตลาดโลกอย่างใกล้ชิด เมื่อความต้องการแป้งมันและมันเส้นในตลาดโลกลดลง ราคาที่เกษตรกรจะได้รับก็ตกต่ำตามทันที บางปีราคาตกจนไม่คุ้มค่ากับต้นทุนที่ใช้ ทั้งค่าปุ๋ย ค่าแรง และค่าขนส่ง ทำให้เกษตรกรจำนวนมากต้องขาดทุนสะสม หรือชะลอการปลูกในปีถัดไป นอกจากนี้ มันสำปะหลังยังประสบปัญหา โรคระบาดทางพืช โดยเฉพาะโรคใบด่างมันสำปะหลัง ที่ระบาดในหลายพื้นที่ภาคอีสาน รวมถึงบางส่วนของสุรินทร์ โรคนี้สร้างความเสียหายอย่างหนักต่อผลผลิตและคุณภาพของหัวมัน ทำให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ลดลง บางแปลงถึงขั้นต้องไถกลบ ไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้เลย อีกทั้งระบบพันธุ์ปลูกที่ไม่หลากหลาย หรือขาดการควบคุมแหล่งพันธุ์ที่ดี ทำให้เกษตรกรไม่มีทางเลือกที่ปลอดภัยในการปลูกอย่างมั่นคง อีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรไม่ต้องการปลูกมันสำปะหลังในระยะยาว คือ การขาด โรงงานแปรรูปในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ส่วนใหญ่เกษตรกรต้องขนผลผลิตไปยังโรงงานในจังหวัดใกล้เคียง เช่น บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ หรืออุบลราชธานี ซึ่งนอกจากจะต้องเสียค่าขนส่งเพิ่มแล้ว ยังอาจต้องเผชิญกับระบบคิวโรงงานที่ล่าช้า ทำให้คุณภาพมันเสื่อมลงระหว่างรอเข้ากระบวนการผลิต ส่งผลให้ราคาที่ได้รับลดลง หรือบางครั้งต้องขายให้พ่อค้าคนกลางในราคาต่ำกว่าต้นทุน

5. ปาล์มน้ำมัน (3,351.78 ไร่ หรือ 0.09%)
แม้พื้นที่จะมีน้อยมากเมื่อเทียบกับพืชอื่น ๆ แต่การมีอยู่ของปาล์มน้ำมันบ่งชี้ถึงความพยายามของเกษตรกรในการทดลองปลูกพืชน้ำมันเพื่อเพิ่มมูลค่า แม้ว่าสภาพภูมิอากาศของสุรินทร์อาจไม่เหมาะสมเท่ากับภาคใต้ แต่หากมีเทคโนโลยีและการจัดการน้ำดี การขยายตัวของพืชชนิดนี้อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

(3.3.2) การจำแนกดิน

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ในพื้นที่ส่วนหนึ่งของที่ราบสูงโคราช ซึ่งเป็นบริเวณที่มีลักษณะทางธรณีสัณฐานเป็นที่ราบลูกคลื่นเนินต่ำ (undulating upland) สลับกับพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ ซึ่งลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวนี้ส่งผลต่อกระบวนการเกิดดิน และการกระจายตัวของประเภทดินในพื้นที่ โดยมีการจำแนกดินตามระบบ Soil Series ซึ่งเป็นระบบจำแนกที่กรมพัฒนาที่ดินใช้ในประเทศไทย เพื่อระบุลักษณะและศักยภาพของดินในแต่ละพื้นที่ได้อย่างแม่นยำ จากแผนที่และข้อมูลประกอบพบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากในจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ กลุ่มดินที่เหมาะสมดี มีพื้นที่ประมาณ 812,257 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 16.00 ของพื้นที่ทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มดินที่เหมาะสมปานกลาง ประมาณ 784,288 ไร่ (ร้อยละ 15.46) และกลุ่มดินที่ไม่เหมาะสมหรือมีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตรประมาณ 2,495,810 ไร่ หรือร้อยละ 78.76 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดยังมีข้อจำกัดด้านคุณสมบัติดินที่จำเป็นต้องจัดการและปรับปรุงอย่างเหมาะสม ชุดดินที่พบเด่นชัดและมีบทบาท

สำคัญในด้านการใช้ที่ดินในจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ชุดดินชำนิ (Cni) ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 15hi เป็นดินเหนียวลึก ระบายน้ำช้า มีความอุดมสมบูรณ์ในระดับปานกลาง เหมาะสำหรับการปลูกข้าวในพื้นที่ลุ่ม ทั้งนี้ดินประเภทนี้อาจมีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำและอาจเกิดน้ำขังหากไม่มีการวางระบบชลประทานที่ดี อีกชุดดินที่สำคัญ คือ ดินซีรีส์โนนแดง (Ndg) อยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 22a มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย พบในพื้นที่ลอนลาดถึงลูกคลื่นต่ำ ระบายน้ำได้ดี เหมาะสำหรับพืชไร่ เช่น มันสำปะหลังและอ้อย ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง เหมาะสำหรับเกษตรเชิงพาณิชย์ แต่จำเป็นต้องเสริมอินทรียวัตถุและมีการจัดการความชื้นอย่างเหมาะสม ในขณะที่ดินซีรีส์พระทองคำ (Ptk) และ ดินซีรีส์ชุมพวง (Cpg) ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 40 มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินเหนียวปนทราย พบกระจายตามพื้นที่ดอนหรือที่ลาดเอียง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ระบายน้ำดี แต่มีความเสี่ยงต่อการพังทลายของหน้าดิน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ไม่มีพืชคลุมดิน จึงควรใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การปลูกหญ้าแฝกหรือการปลูกพืชคลุมดิน ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดยังพบ ดินซีรีส์สุรินทร์ (Su) ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 46 มีลักษณะเป็นดินลึก สีเข้ม ระบายน้ำดี มีศักยภาพสูงในการเพาะปลูกพืชหลากหลายชนิด เช่น มะม่วง มะขาม พืชสวน และไม้ยืนต้น ดินชนิดนี้เป็นตัวอย่างของพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูงและควรได้รับการส่งเสริมในเชิงเกษตรกรรมอย่างเต็มที่

การวิเคราะห์แผนที่ดินยังชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะดินกับการใช้ที่ดินในปัจจุบัน โดยพื้นที่ที่อยู่ในระดับลุ่มและมีดินเหนียวลึกมักถูกใช้ในการทำนาข้าว ขณะที่พื้นที่ลูกคลื่นดินร่วนปนทรายเหมาะสำหรับพืชไร่ ทั้งนี้ การใช้แผนที่ชุดดินร่วมกับแผนที่ลุ่มน้ำ สภาพการระบายน้ำ และข้อมูลความลาดชันของพื้นที่ จะช่วยให้การวางแผนการใช้ที่ดินของจังหวัดสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ในเชิงวิชาการ แนวทางสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรดินของจังหวัดสุรินทร์ควรมุ่งเน้นที่การจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดินผ่านการเพิ่มอินทรียวัตถุและการใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม การจัดระบบระบายน้ำในพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำขัง และการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ลาดชัน การวางแผนและประยุกต์ใช้แผนที่ดินในระดับจังหวัดจึงเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมอย่างแม่นยำ (Precision Agriculture)

(3.4) ข้อมูลพื้นที่และผลผลิตด้านการเกษตรของจังหวัดสุรินทร์ ปี 2565-2567

(3.4.1) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีและผลผลิต จำแนกรายปี

ที่	ข้าวนาปี	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	3,133,327	3,116,731	3,117,370
2	จำนวนเกษตรกร (ราย)	218,360	218,787	216,350
3	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	380	383	394
4	ผลผลิต (ตัน)	1,190,664.26	1,193,707	1,228,243
5	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	14,000.00	14,800.00	15,000
6	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	16,669.30	17,666.86	18,423.64

จังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่มีชื่อเสียงและได้การรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) โดยถูกจัดให้อยู่ในพื้นที่โครงข่าย “ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้” (Thung Kula Ronghai) โดยสิ่งแวดล้อม เช่น ดินลักษณะเฉพาะ และภูมิอากาศแห้งแล้งส่งผลให้ข้าวหอมมะลิที่ปลูกในพื้นที่นี้มีลักษณะเด่นเรื่องกลิ่นหอมและคุณภาพสูงข้อมูลการผลิตระหว่างปี พ.ศ. 2565–2567 แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ปลูกข้าวในสุรินทร์มีความคงตัวอยู่ในระดับกว่า 3.1 ล้านไร่ เกษตรกรผู้ปลูกกว่า 216,000 ราย ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยอยู่ที่ 380–394 กก./ไร่ ส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 1.19 ล้านตันเป็น 1.23 ล้านตัน และมูลค่าผลผลิตเพิ่มจาก 16.7 พันล้านบาท

เป็น 18.4 พันล้านบาท ผลผลิตต่อไร่ที่ปรับตัวดีขึ้น รวมถึงราคาข้าวเฉลี่ยที่ปรับขึ้นจาก 14,000 บาท เป็น 15,000 บาทต่อตัน แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการผลิตที่ดีขึ้นจากการใช้เทคโนโลยี และแนวทางการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิผล ซึ่งอาจรวมถึงการปรับพันธุ์ การจัดการดิน และระบบชลประทานอย่างเหมาะสม ในระดับประเทศ ข้าวหอมมะลิถือเป็นสินค้าส่งออกสำคัญ โดยการส่งออกข้าวหอมมะลิของไทยอยู่ที่ 0.7 ล้านตัน มูลค่าประมาณ 621.4 ล้านเหรียญสหรัฐฯ (ประมาณ 21–22 พันล้านบาท) โดยตลาดหลัก คือ สหรัฐฯ จีน ฮ่องกง แคนาดา และสิงคโปร์ ขณะที่ไทยโดยรวมส่งออกข้าวทุกชนิดกว่า 8.76 ล้านตันในปี 2566 มีมูลค่ากว่า 5,144 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในเชิงเกษตรกรรมจังหวัดสุรินทร์ยังเป็นพื้นที่สำคัญของ “ข้าวหอมมะลิอินทรีย์” ซึ่งสามารถส่งออกไปยังตลาดระดับสากลเช่น ฝรั่งเศส ฮ่องกง สิงคโปร์ สวิตเซอร์แลนด์ และสหรัฐฯ โดยได้รับราคาดีกว่าข้าวทั่วไปถึงกก.ละ 6 บาท (15 บาทเทียบกับ 9 บาท) จากข้อมูลเชิงสถิติในช่วงปี พ.ศ. 2565–2567 พบว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวมีความคงที่อยู่ในระดับประมาณ 3.1 ล้านไร่ โดยในปี พ.ศ. 2565 มีพื้นที่เพาะปลูกรวม 3,133,327 ไร่ ลดลงเล็กน้อยเป็น 3,116,731 ไร่ในปีถัดมา และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยอีกครั้งเป็น 3,117,370 ไร่ในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งแสดงถึงความต่อเนื่องและความมั่นคงของการผลิตในจังหวัด ซึ่งหากพิจารณาเป็นด้าน จะเห็นว่าในด้านจำนวนเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำนาข้าว มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย โดยจาก 218,360 รายในปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 218,787 รายในปี พ.ศ. 2566 ก่อนจะลดลงมาอยู่ที่ 216,350 รายในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งอาจสะท้อนถึงแนวโน้มการเปลี่ยนอาชีพ หรือการรวมแปลงเพาะปลูกเข้าสู่ระบบเกษตรเชิงพาณิชย์ ผลผลิตต่อไร่ของข้าวในจังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 380 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2565 เป็น 383 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2566 และเพิ่มขึ้นอีกเป็น 394 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2567 แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านเทคโนโลยีการผลิต หรือการบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกที่ดีขึ้นอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ผลผลิตรวมของจังหวัดเพิ่มจาก 1,190,664.26 ตันในปี พ.ศ. 2565 เป็น 1,228,243 ตันในปี พ.ศ. 2567 ราคาข้าวเฉลี่ยต่อตันก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน จาก 14,000 บาทในปี พ.ศ. 2565 เป็น 15,000 บาทในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งมีผลต่อมูลค่ารวมของผลผลิตข้าวในจังหวัดสุรินทร์ที่เพิ่มขึ้นจาก 16,669.30 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2565 เป็น 18,423.64 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2567 หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 10.5% ภายในระยะเวลา 3 ปี การเติบโตของมูลค่าผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ที่สูงขึ้นสะท้อนถึงศักยภาพของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการส่งเสริมจากภาครัฐและองค์กรต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตร อีกทั้ง ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ยังมีเอกลักษณ์เฉพาะด้านกลิ่นหอม คุณภาพเมล็ด และการปลูกในระบบนิเวศน์แบบธรรมชาติ ซึ่งได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ว่าเป็น “ข้าวหอมมะลิสุรินทร์” โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ด้วยศักยภาพดังกล่าว จังหวัดสุรินทร์จึงยังคงมีความสำคัญในฐานะพื้นที่ผลิตข้าวคุณภาพระดับประเทศและระดับโลก และควรได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทั้งด้านนวัตกรรม การตลาด และการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกร

(3.4.2) พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังและผลผลิต จำแนกรายปี

ที่	ข้าวนาปรัง	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	45,066	44,608	123,083
2	จำนวนเกษตรกร (ราย)	5,864	5,310	15,860
3	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	446	437	520
4	ผลผลิต (ตัน)	20,099	19,493	64,003
5	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	9,960	11,200	8,000
6	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	200.1	218.32	512.02

ข้อมูลการปลูกข้าวนาปรังจากปี พ.ศ. 2565–2567 แสดงให้เห็นว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังในจังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มขยายตัว โดยเริ่มจาก 45,066 ไร่ในปี 2565 และมีการขยายตัวเล็กน้อยเป็น 44,608 ไร่ในปี 2566 ก่อนจะเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดเป็น 123,083 ไร่ในปี 2567 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของเกษตรกรในการเพิ่มผลผลิตช่วงฤดูแล้ง อันอาจเป็นผลจากราคาที่จูงใจหรือระบบชลประทานที่เอื้ออำนวย จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรังก็มีการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางเดียวกัน จาก 5,864 รายในปี พ.ศ. 2565 ลดลงเล็กน้อยเป็น 5,310 รายในปี พ.ศ. 2566 และเพิ่มขึ้นเป็น 15,860 รายในปี พ.ศ. 2567 แสดงถึงการกลับเข้าสู่ระบบการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่หรือจากพื้นที่ใหม่ ผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 446 กก./ไร่ในปี 2565 ลดลงเล็กน้อยในปี 2566 เหลือ 437 กก./ไร่ ก่อนจะเพิ่มขึ้น เป็น 520 กก./ไร่ในปี 2567 ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารจัดการที่ดีขึ้นและอาจเกี่ยวข้องกับการใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสม หรือเทคโนโลยีการเกษตรที่พัฒนาแล้ว ในด้านผลผลิตรวม พบว่ามีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 20,099 ตันในปี พ.ศ. 2565 เป็น 64,003 ตันในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งเติบโตมากกว่า 3 เท่าในระยะเวลา 2 ปี ขณะที่มูลค่ารวมของผลผลิตข้าวนาปรังเพิ่มขึ้นจาก 200.1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2565 เป็น 512.02 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2567 แม้ว่าราคาเฉลี่ยต่อตันจะมีความผันผวน โดยราคาข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 9,960 บาทต่อตัน เพิ่มขึ้นเป็น 11,200 บาทในปีถัดมา แต่กลับลดลงเหลือ 8,000 บาทในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งอาจเกิดจากผลผลิตที่เพิ่มมากเกินความต้องการของตลาด โดยสรุป ข้าวนาปรังในจังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มเติบโตทั้งด้านพื้นที่เพาะปลูก จำนวนเกษตรกร และปริมาณผลผลิต แม้ว่าราคาจะมีความผันผวนก็ตาม การวางแผนการตลาด และการบริหารจัดการผลผลิตเพื่อไม่ให้ล้นตลาดจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในอนาคต

(3.4.3) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังและผลผลิต จำแนกรายปี

ที่	มันสำปะหลัง	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	164,868	136,170	137,116
2	จำนวนเกษตรกร (ราย)	15,500	13,527	14,647
3	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	3,665	3,536	3,378
4	ผลผลิต (ตัน)	604,241	481,497	463,178
5	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	3,000.00	2,200.00	2,500
6	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	1,812.72	1,059.00	1,157.94

จากข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2565–2567 พบว่าพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังในจังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มลดลงในปี พ.ศ. 2566 ก่อนจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2567 โดยในปี พ.ศ. 2565 มีพื้นที่เพาะปลูก 164,868 ไร่ ลดลงเหลือ 136,170 ไร่ในปีถัดมา และเพิ่มเป็น 137,116 ไร่ในปี พ.ศ. 2567 ส่วนจำนวนเกษตรกรผู้ปลูกลดลงจาก 15,500 ราย ในปี พ.ศ. 2565 เป็น 13,527 รายในปี พ.ศ. 2566 ก่อนจะเพิ่มขึ้นเป็น 14,647 รายในปี พ.ศ. 2567ในด้านประสิทธิภาพการผลิต พบว่าผลผลิตต่อไร่ของจังหวัดสุรินทร์ลดลงเล็กน้อย จาก 3,665 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2565 เป็น 3,378 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2567 อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยนี้ยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในช่วงเดียวกันซึ่งอยู่ที่ประมาณ 3,088 กิโลกรัมต่อไร่ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพด้านการจัดการพื้นที่และพันธุ์พืชที่ดีของเกษตรกรในพื้นที่ เมื่อพิจารณาถึงผลผลิตรวม จังหวัดสุรินทร์ผลิตได้ถึง 604,241 ตันในปี พ.ศ. 2565 ลดลงเป็น 463,178 ตันในปี พ.ศ. 2567 ส่วนราคามันสำปะหลังในจังหวัดมีความผันผวน โดยปี พ.ศ. 2566 ลดต่ำสุดที่ 2,200 บาทต่อตัน ก่อนจะปรับเพิ่มเป็น 2,500 บาทต่อตันในปีล่าสุด ส่งผลให้มูลค่ารวมของผลผลิตลดลงจาก 1,812.72 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2565 เป็น 1,157.94 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2567 เปรียบเทียบกับภาพรวมของประเทศ ในช่วงปีการผลิต 2566/67 พื้นที่เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังทั่วประเทศอยู่ที่ประมาณ 9.05 ล้านไร่ ลดลงจากปีก่อนหน้า โดยผลผลิตรวมของประเทศอยู่ในช่วงประมาณ 28–33 ล้านตันต่อปี ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ของประเทศเฉลี่ยอยู่ที่ 3,088 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าของสุรินทร์เล็กน้อย สะท้อนถึงศักยภาพเชิงเทคนิคของเกษตรกรในสุรินทร์ที่อาจมีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าในบางพื้นที่ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรทั่วประเทศรวมถึงในสุรินทร์ยังเผชิญกับปัญหาสำคัญ เช่น ภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง และโรคใบด่างมันสำปะหลัง ที่ส่งผลต่อผลผลิตและต้นทุนการผลิต ขณะเดียวกัน ราคาผลผลิตก็มีความผันผวนสูง ทำให้เกษตรกรประสบความไม่แน่นอนทางรายได้ โดยเฉพาะในปีที่ผลผลิตมากแต่ราคาตกต่ำ

(3.4.4) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกยางพาราและผลผลิต จำแนกรายปี

ที่	ยางพารา	ปี พ.ศ.2564	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	247,253	247,605	245,108
2	จำนวนเกษตรกร (ราย)	26,457	26,497	26,262
3	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	203	206	204
4	ผลผลิต (ตัน)	44,048	45,857	48,179
5	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	55,920	55,360	48,190
6	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	2,463,164,160	2,538,643,520	2,321,746,010

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ปลูกยางพาราขนาดใหญ่ โดยในปี พ.ศ. 2564 มีพื้นที่เพาะปลูกรวมประมาณ 247,253 ไร่ และพื้นที่นี้ยังคงมีความคงที่ในช่วงปีถัดมา อยู่ที่ประมาณ 247,605 ไร่ในปี 2565 และลดลงเล็กน้อยเป็น 245,108 ไร่ในปี 2566 แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกยางพาราอย่างมีเสถียรภาพ และไม่เกิดการขยายตัวหรือหดตัวอย่างรวดเร็วในช่วงเวลาดังกล่าว จำนวนเกษตรกรที่ปลูกยางพาราก็มีความสม่ำเสมอในช่วงเวลานี้ โดยในปี 2564 มีจำนวนเกษตรกรประมาณ 26,457 ราย และมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในปีถัดมา โดยลดลงเป็น 26,262 รายในปี 2566 ซึ่งสะท้อนถึงความมั่นคงของกลุ่มเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุรินทร์ ผลผลิตเฉลี่ยต่อตารางไร่มีความคงที่ โดยอยู่ที่ประมาณ 203 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2564 เพิ่มขึ้นเป็น 206 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2565 และลดลงเล็กน้อยเป็น 204 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2566 แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดูแลรักษาและเก็บเกี่ยวยางพาราของเกษตรกร ผลผลิตรวมของยางพาราในจังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 44,048 ตันในปี 2564 เป็น 48,179 ตันในปี 2566 ซึ่งสอดคล้องกับพื้นที่ปลูกที่คงที่และผลผลิตต่อไร่ที่มีความสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม ราคายางเฉลี่ยต่อตันมีแนวโน้มลดลง จาก 55,920 บาทในปี 2564 เป็น 48,190 บาทในปี 2566 ซึ่งส่งผลให้มูลค่ารวมของผลผลิตยางพาราลดลงจาก 2,463 ล้านบาทในปี 2564 เป็นประมาณ 2,322 ล้านบาทในปี 2566 แม้ว่าปริมาณผลผลิตจะเพิ่มขึ้น แต่ราคาที่ลดลงส่งผลกระทบต่อรายได้รวมของเกษตรกรในพื้นที่

สถานการณการตลาด ราคายางพาราในจังหวัดสุรินทร์และระดับประเทศประสบปัญหาความผันผวนและตกต่ำอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในพื้นที่อย่างรุนแรง ในปี 2562 เกษตรกรในผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ต้องเผชิญกับปัญหาราคายางพาราลดลงจากกิโลกรัมละ 27-28 บาท เหลือเพียง 20-23 บาทภายในระยะเวลาเพียงเดือนเดียว ทำให้รายได้ของเกษตรกรลดลงอย่างมาก ซึ่งปัญหาดังกล่าวไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในจังหวัดสุรินทร์เท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ โดยเกษตรกรในหลายจังหวัดได้รวมตัวกันเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งแก้ไขสถานการณ์ราคายางพาราตกต่ำ และมีการชุมนุมเพื่อแสดงออกถึงความเดือดร้อน โดยในปี 2568 ยางพารามีปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการนำเข้าของประเทศคู่ค้าสำคัญเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา เพื่อใช้ในอุตสาหกรรม ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ รวมถึงอุตสาหกรรมทางการแพทย์ ถุงมือยาง โดยมาเลเซียซึ่งเป็นผู้นำเข้าน้ำยางข้นรายใหญ่ของไทย และเป็นผู้ผลิตถุงมือยางรายใหญ่ของโลก

(3.4.5) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกอ้อยและผลผลิต จำแนกรายปี

ที่	อ้อย	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	92,678	91,993	80,365
2	จำนวนเกษตรกร (ราย)	5,713	5,173	5,173
3	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	42,488	51,211	50,354
4	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	9,800	7,740	9,999
5	ผลผลิต (ตัน)	416,382.4	396,373.14	503,489.64
6	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	1,000	1,100	12,300
7	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	416.38	436.01	6,192.92

(ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์)

จากข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกอ้อยและผลผลิต พื้นที่เพาะปลูกอ้อยในจังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2565 มีพื้นที่เพาะปลูกอยู่ที่ 92,678 ไร่ ลดลงเล็กน้อยในปี 2566 เหลือ 91,993 ไร่ และลดลงอย่างมากในปี 2567 เหลือเพียง 80,365 ไร่ สะท้อนให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการปลูกของเกษตรกร หรือปัจจัยด้านต้นทุน/ผลตอบแทนที่อาจไม่จูงใจในการเพาะปลูกอ้อยในบางช่วงเวลา จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยก็ลดลงเช่นกัน โดยลดจาก 5,713 รายในปี 2565 เหลือ 5,173 รายในปี 2566 และคงที่ในปี 2567 อาจเป็นผลมาจากการถอนตัวจากการปลูกอ้อยของเกษตรกรบางส่วน หรือการรวมกลุ่มทำการเกษตรในพื้นที่ใหญ่ขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าพื้นที่เพาะปลูกจะลดลง แต่ผลผลิตต่อไร่มีความผันผวน โดยลดลงในปี 2566 เหลือ 7,740 กิโลกรัมต่อไร่ จาก 9,800 กิโลกรัมต่อไร่ในปีก่อนหน้า แต่กลับเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2567 เป็น 9,999 กิโลกรัมต่อไร่ แสดงให้เห็นถึงการฟื้นตัวของผลผลิต อาจเกิดจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย การบริหารจัดการแปลงที่ดีขึ้น หรือการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ปริมาณผลผลิตรวมสะท้อนแนวโน้มข้างต้น โดยในปี 2566 แม้พื้นที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นจาก 42,488 ไร่ (ในปี 2565) เป็น 51,211 ไร่ แต่เนื่องจากผลผลิตต่อไร่ลดลง จึงทำให้ผลผลิตรวมลดลงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ในปี 2567 ผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 503,489.64 ตัน ซึ่งเป็นผลจากผลผลิตต่อไร่ที่สูงขึ้น โดยราคาเฉลี่ยต่อตัน ในปี 2567 สูงถึง 12,300 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากจากปีก่อนหน้าที่อยู่ที่ 1,000 – 1,100 บาทต่อตัน ส่งผลให้ มูลค่าผลผลิตรวม พุ่งสูงเป็น 6,192.92 ล้านบาท จากเพียง 416.38 ล้านบาทในปี 2565 และ 436.01 ล้านบาทในปี 2566 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจต่อเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในจังหวัด

ข้อมูลการหีบอ้อย จำแนกรายปี

โรงงานอ้อย	ปี พ.ศ. 2565		ปี พ.ศ. 2566		ปี พ.ศ. 2567	
	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต
โรงงานอ้อยฯ (โรงงานน้ำตาลสุรินทร์)	1	16,000	1	16,000	1	16,000

จังหวัดสุรินทร์มีโรงงานหีบอ้อยเพียงแห่งเดียวคือ โรงงานน้ำตาลสุรินทร์ ซึ่งมีกำลังการผลิตอยู่ที่ 16,000 ตันต่อวันตลอดช่วง 3 ปีที่ผ่านมา แม้ว่ากำลังการผลิตจะคงที่ แต่ผลผลิตอ้อยของเกษตรกรในจังหวัดกลับมีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในปี 2567

ปี	ปริมาณอ้อยทั้งหมด (ตัน)	กำลังการหีบต่อฤดูกาล (โดยประมาณ)	สัดส่วนการใช้กำลังหีบ
2565	416,382.4	16,000 ตัน/วัน × ~90 วัน = 1,440,000 ตัน	~29% ของกำลังการผลิต
2566	396,373.14	1,440,000 ตัน (คงเดิม)	~27.5% ของกำลังการผลิต
2567	503,489.64	1,440,000 ตัน (คงเดิม)	~35% ของกำลังการผลิต

(ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์)

โดยปริมาณอ้อยที่ผลิตได้ในจังหวัดสุรินทร์ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าศักยภาพของโรงงานหีบอ้อย กล่าวคือ ปริมาณผลผลิตอ้อยในแต่ละปีมีเพียงประมาณ 27% ถึง 35% ของกำลังการผลิตสูงสุดของโรงงานน้ำตาลสุรินทร์ ซึ่งสามารถหีบอ้อยได้ถึง 1.44 ล้านตันต่อฤดูกาล หากเดินเครื่องเต็มประสิทธิภาพตลอดช่วงฤดูการหีบประมาณ 90 วัน จากข้อเท็จจริงดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าโรงงานน้ำตาลสุรินทร์ยังมีศักยภาพสำรองอีกมากในการรองรับผลผลิตอ้อยจากพื้นที่เพาะปลูก ทั้งในจังหวัดสุรินทร์เอง และอาจรวมถึงพื้นที่ใกล้เคียง จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับภาครัฐและภาคเอกชนในการร่วมมือกันผลักดันให้เกิด การเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกอ้อย หรือส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีและวิธีการเกษตรสมัยใหม่ในการ เพิ่มผลผลิตต่อไร่โดยไม่ลดคุณภาพของผลผลิต ซึ่งจะส่งผลดีทั้งต่อรายได้ของเกษตรกร และการใช้ประสิทธิภาพของโรงงานอย่างคุ้มค่าเต็มกำลัง

ข้อมูลรายงานผลผลิตน้ำตาลปีผลิตของโรงงานในจังหวัดสุรินทร์

ปี	กก.น้ำตาล/ต้นอ้อย	กก.น้ำตาล/10 ccs	ค่าความหวาน	%อ้อยสด
2566	117.04	85.74	13.65	82.41
2567	112.00	87.08	12.86	81.41
2568	112.03	85.58	13.09	93.87

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันปิดหีบสิ้นเดือนมีนาคมของทุกปี

ผลผลิตอ้อยที่นำไปผลิตน้ำตาลในจังหวัดสุรินทร์ โดยอ้างอิงจากข้อมูลรายปี พ.ศ. 2566–2568

- ค่าความหวานของอ้อย (CCS) ค่าความหวานเฉลี่ยของอ้อยในจังหวัดสุรินทร์ในช่วงปี 2566–2568 มีการเปลี่ยนแปลงโดยปี 2566 มีค่าความหวานสูงที่สุดที่ 13.65 CCS ซึ่งเป็นตัวชี้วัดว่าคุณภาพของอ้อยดีและสามารถให้ผลผลิตน้ำตาลได้มาก ขณะที่ในปี 2567 ค่าความหวานลดลงเหลือ 12.86 CCS ก่อนจะปรับขึ้นมาเล็กน้อยในปี 2568 ที่ระดับ 13.09 CCS ความผันผวนนี้สะท้อนถึงผลกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น สภาพอากาศ ปริมาณฝน และช่วงเวลาเก็บเกี่ยว

- ปริมาณน้ำตาลที่ได้ต่ออ้อย 1 ตัน ผลผลิตน้ำตาลจากอ้อย 1 ตันสูงที่สุดในปี 2566 อยู่ที่ 117.04 กิโลกรัม แสดงถึงความเหมาะสมทั้งในด้านคุณภาพอ้อยและกระบวนการผลิต ปี 2567 มีผลผลิตลดลงเหลือ 112.00 กิโลกรัม และในปี 2568 แม้ค่าความหวานดีขึ้นเล็กน้อย แต่ผลผลิตยังใกล้เคียงกับปี 2567 อยู่ที่ 112.03 กิโลกรัมต่อตัน แสดงให้เห็นว่าคุณภาพอ้อยและประสิทธิภาพหีบมีความสัมพันธ์กัน

- ประสิทธิภาพการสกัดน้ำตาล (กก./10 CCS) ปี 2567 แม้ค่าความหวานของอ้อยจะต่ำที่สุด แต่กลับมีค่าการสกัดน้ำตาลต่อ 10 CCS สูงที่สุดที่ 87.08 กิโลกรัม แสดงว่าโรงงานมีการปรับปรุงกระบวนการหีบหรือสกัดน้ำตาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ปี 2566 และ 2568 มีค่านี้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือประมาณ 85.7 กิโลกรัมต่อ 10 CCS ซึ่งถือว่าดี แต่ยังไม่เท่ากับปี 2567

- สัดส่วนของอ้อยสด ที่เข้าสู่โรงงานมีแนวโน้มดีขึ้นในปี 2568 โดยเพิ่มขึ้น จากประมาณ 81–82% ในปีก่อนหน้าเป็น 93.87% ในปีล่าสุด การเพิ่มขึ้นนี้ มีความสำคัญเพราะอ้อยสดจะให้ค่าความหวานสูงกว่าอ้อยเผาและลดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำตาลที่ผลิตได้ อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่สนับสนุนการลดการเผาในที่โล่ง อันสอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ

(3.4.6) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันและผลผลิต จำแนกรายปี

ที่	ปาล์มน้ำมัน	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	5,253	5,293	5,295
2	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	5,216	5,123	5,200
3	จำนวนเกษตรกร (ราย)	477	477	477
4	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,351	1,347	1,350
5	ผลผลิต (ตัน)	7,046.81	6,900.68	7,020
6	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	5,000	4,630	5,090
7	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	35.23	31.95	35.73

การเพาะปลูกปาล์มน้ำมันและผลผลิต ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตปาล์มน้ำมันในจังหวัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 ถึง 2567 แสดงให้เห็นถึงความคงที่ของพื้นที่เพาะปลูก โดยพื้นที่เพาะปลูกอยู่ในช่วงประมาณ 5,250 ถึง 5,295 ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้นในช่วงสามปีนี้ ขณะที่พื้นที่เก็บเกี่ยวมีความผันผวนเล็กน้อยในแต่ละปี โดยลดลงเล็กน้อยในปี 2566 ก่อนจะเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2567 ส่วนจำนวนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันยังคงที่ที่ 477 ราย แสดงถึงความเสถียรของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ ผลผลิตต่อไร่มีความคงที่ในระดับใกล้เคียงกันตลอดช่วงเวลานี้ อยู่ที่ประมาณ 1,347 ถึง 1,351 กิโลกรัมต่อไร่ ขณะที่ผลผลิตรวมมีแนวโน้มผันผวนตามพื้นที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตต่อไร่ โดยในปี 2566 ผลผลิตรวมลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2565 แต่ฟื้นตัวขึ้นในปี 2567 ในส่วนของราคาปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อตัน มีความผันผวนโดยราคาปี 2566 ลดลงจากปี 2565 และปรับตัวเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2567 ส่งผลให้มูลค่ารวมของผลผลิตมีแนวโน้มผันผวนตามราคาและปริมาณผลผลิต โดยมูลค่ารวมในปี 256 6 ต่ำกว่าปี 2565 เล็กน้อย ก่อนจะฟื้นตัวในปี 2567 เมื่อเปรียบเทียบกับภาพรวมของประเทศ ปาล์มน้ำมันในจังหวัดนี้มีพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตในสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับพื้นที่เพาะปลูกระดับประเทศที่มีประมาณหลายล้านไร่ โดยจังหวัดนี้มีส่วนแบ่งไม่ถึง 0.1% ของพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ ทำให้จังหวัดมีบทบาทเป็นแหล่งผลิตปาล์มน้ำมันในระดับท้องถิ่นมากกว่าที่จะเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ระดับประเทศ สภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าจังหวัดนี้ยังคงมีศักยภาพในการขยายพื้นที่เพาะปลูกและเพิ่มผลผลิตได้อีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีมาตรการสนับสนุนด้านการพัฒนาคุณภาพผลผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บเกี่ยว นอกจากนี้ การรักษาเสถียรภาพของราคาปาล์มน้ำมันและการสร้างช่องทางตลาดที่มั่นคงจะช่วยเพิ่มมูลค่าของผลผลิตให้สูงขึ้น ส่งผลดีต่อรายได้ของเกษตรกรในจังหวัดสำหรับปัญหาหลัก คือพื้นที่เพาะปลูกที่ไม่ขยายตัว

มากนัก ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดของที่ดินหรือความไม่พร้อมของเกษตรกรในการลงทุนเพิ่มเติม ส่งผลให้ศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตของจังหวัดถูกจำกัดอยู่ในระดับเดิม อีกทั้งผลผลิตต่อไร่ยังคงที่ ไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้รายได้ของเกษตรกรอาจไม่เพิ่มขึ้นตามความต้องการ ขณะเดียวกันราคาปาล์มน้ำมันที่มีความผันผวนในแต่ละปี ก็สร้างความไม่แน่นอนให้กับเกษตรกร ส่งผลให้การวางแผนการผลิตและการลงทุนมีความยากลำบาก ความเสี่ยงที่เกษตรกรต้องเผชิญประกอบด้วยโรคและแมลงศัตรูพืชที่สามารถทำลายผลผลิตได้ รวมถึงภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ที่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมัน นอกจากนี้ ความผันผวนของราคาตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(3.4.7) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกพืชผัก จำแนกรายปี

ที่	ชนิด	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	6,825.25	4,847.20	23,399.78
2	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	5,251.25	2,717.00	12,268.45
3	จำนวนเกษตรกร (ราย)	6,886	9,751	8,981
4	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,862.10	2,717.00	1,837.14
5	ผลผลิต (ตัน)	9,778.35	7,382.08	22,538.76
6	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	13,500	16,840	11,000
7	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	132	124.31	247.92

จากข้อมูลดังกล่าว เห็นว่าพื้นที่เพาะปลูกพืชผักของจังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในปี 2567 ที่มีการขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจาก 4,847.20 ไร่ในปี 2566 เป็น 23,399.78 ไร่ ซึ่งสะท้อนถึงผลของนโยบายหรือมาตรการสนับสนุนการผลิตพืชผักในระดับพื้นที่ที่มีประสิทธิผล ทั้งนี้ พื้นที่เก็บเกี่ยวก็เพิ่มขึ้นอย่างสอดคล้องกัน จาก 2,717 ไร่ เป็น 12,268.45 ไร่ สะท้อนถึงความพร้อมของระบบการผลิตในการนำผลผลิตเข้าสู่ตลาดอย่างเป็นระบบ จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมระบบการเพาะปลูกพืชผักมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยในปี 2566 มีจำนวนสูงสุดอยู่ที่ 9,751 ราย ก่อนจะปรับลดลงเล็กน้อยในปี 2567 เหลือ 8,981 ราย แต่อยู่ในระดับที่สูงกว่าปีฐาน (2565) ซึ่งอาจแสดงถึงการขยายตัวของเครือข่ายเกษตรกร รวมถึงความตระหนักรู้ด้านสุขภาพและความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยของผู้บริโภค ในด้านผลผลิต พบว่า ผลผลิตต่อไร่ ในปี 2566 อยู่ที่ระดับสูงสุดคือ 2,717 กิโลกรัมต่อไร่ ก่อนจะลดลงในปี 2567 เหลือ 1,837.14 กิโลกรัมต่อไร่ ปรากฏการณ์ดังกล่าวอาจเป็นผลจากการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ใหม่ที่ยังไม่ผ่านการปรับปรุงบำรุงดินหรือยังขาดระบบจัดการที่มีประสิทธิภาพเทียบเท่าพื้นที่เดิม อย่างไรก็ตาม ปริมาณผลผลิตรวมในปี 2567 เพิ่มขึ้นเป็น 22,538.76 ตัน แสดงถึงศักยภาพของระบบการผลิตโดยรวมที่มีความสามารถในการรองรับการขยายตัวของปริมาณผลผลิต ด้านราคาจำหน่าย พบว่าราคาเฉลี่ยต่อตันมีแนวโน้มผันผวน โดยมีค่าสูงสุดในปี 2566 ที่ 16,840 บาทต่อตัน และลดลงเป็น 11,000 บาทต่อตันในปี 2567 ซึ่งแม้จะเป็นการลดลงของราคาต่อหน่วย แต่ด้วยปริมาณผลผลิตรวมที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้มูลค่ารวมของผลผลิตในปี 2567 เพิ่มขึ้นเป็น 247.92 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา นอกจากนั้น จังหวัดสุรินทร์มุ่งมั่นพัฒนา “ผักอินทรีย์” ให้เป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยที่ยั่งยืน โดยการเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจากระบบเกษตรทั่วไปเป็นเกษตรอินทรีย์ อันเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลหนองสนิท อำเภอจอมพระ ที่มีการจัดตั้ง สหกรณ์การเกษตรพืชผักอินทรีย์หนองสนิท จำกัด อย่างเป็นทางการตั้งแต่ 18 มีนาคม 2563 เพื่อรวบรวมสมาชิกกว่า 113 ราย ปลูกผักอินทรีย์กว่า 22 ชนิด บนเนื้อที่กว่า 6.5 ไร่ ภายใต้มาตรฐาน Organic Thailand (เกษตรอินทรีย์ มกษ.9000 เล่ม 1-2552) และได้รับรหัสรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ TAS : 55759 โดยกระบวนการผลิตผักอินทรีย์ของที่นี่เริ่มตั้งแต่การเตรียมดินโดยไม่ใช้สารเคมี การดูแลรักษาแบบธรรมชาติ การเก็บเกี่ยวที่สะอาดและการบรรจุ–จัดเก็บอย่างปลอดภัย ส่งผลให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในคุณภาพสินค้า ภายใต้แนวคิด "ปลอดภัยมากที่สุด" ด้านการตลาด ผักอินทรีย์จากสหกรณ์นี้ส่งขายผ่านหลายช่องทาง รวมถึงตลาดชุมชนอย่าง ร้าน Tops Market

(Robinson สุรินทร์) โรงพยาบาลต่างๆ ในจังหวัด และร้านอาหารในพื้นที่ ซึ่งช่วยขยายโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึงตลาดได้โดยตรง นอกจากนี้ จังหวัดสุรินทร์ได้เปิด ตลาดสีเขียว เพื่อจำหน่ายผักผลไม้อินทรีย์อย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดจำหน่ายถาวรในที่ว่าการอำเภอเมืองสุรินทร์ และจัด “ตลาดนัดพาณิชย์” ทุกวันศุกร์หน้า สำนักงานพาณิชย์จังหวัด เวลา 07.00–12.00 น. เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงผักอินทรีย์ในราคาไม่แพง อีกตัวอย่างหนึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยจาแอม อำเภอศีขรภูมิ ซึ่งปลูกผักออร์แกนิกหลากหลายชนิด ได้แก่ สลัดหลากสายพันธุ์ คะน้าเคล กวางตุ้ง และผักพื้นบ้าน โดยใช้ระบบเว้นระยะปลูกเป็นรุ่นเพื่อให้ผลผลิตต่อเนื่อง ขายผ่าน Tops Market และในกรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์น้ำสลัดหลายรสตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ผ่านระบบ Surin Best ที่จังหวัดสุรินทร์ พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นตลาดจำหน่ายสินค้าของดีของเด่นเมืองสุรินทร์

(3.4.8) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกทุเรียน จำแนกรายปี

ที่	ชนิด	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	1,354	1,581.25	1,825
2	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	200	358	466
3	จำนวนเกษตรกร (ราย)	263	339	369
4	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	487	472	446
5	ผลผลิต (ตัน)	97.4	168.97	207.6
6	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	150,000	180,000	180,000
7	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	14.61	30.41	37.36

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)

จากข้อมูลการปลูกทุเรียนในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ พบว่า มีการขยายพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจาก 1,354 ไร่ในปี 2565 เป็น 1,825 ไร่ในปี 2567 ซึ่งแสดงถึงการลงทุนและความสนใจของเกษตรกรในการปลูกทุเรียนที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้พื้นที่เก็บเกี่ยวที่สามารถนำผลผลิตเข้าสู่ตลาดได้ก็มีการขยายตัวตามไปด้วย จาก 200 ไร่ในปี 2565 เป็น 466 ไร่ในปี 2567 แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสวนทุเรียนและความพร้อมของเกษตรกรในการดูแลและเก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวนเกษตรกรที่ปลูกทุเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 263 รายในปี 2565 เป็น 369 รายในปี 2567 ซึ่งบ่งบอกถึงการขยายตัวของกลุ่มเกษตรกรที่สนใจลงทุนในพืชเศรษฐกิจชนิดนี้ ในขณะที่ผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย จาก 487 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2565 เป็น 446 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2567 อาจสะท้อนถึงความท้าทายในการดูแลสวนทุเรียนที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วหรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ แม้ว่าผลผลิตต่อไร่จะลดลงเล็กน้อย แต่ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 97.4 ตันในปี 2565 เป็น 207.6 ตันในปี 2567 เนื่องจากการขยายพื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่เก็บเกี่ยวที่มากขึ้น ทั้งนี้ ราคาเฉลี่ยต่อตันยังคงอยู่ในระดับสูงที่ 180,000 บาทต่อตันในปี 2566 และ 2567 ซึ่งส่งผลให้มูลค่ารวมของผลผลิตทุเรียนในจังหวัดเพิ่มขึ้นจาก 14.61 ล้านบาทในปี 2565 เป็น 37.36 ล้านบาทในปี 2567 ซึ่งในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา จังหวัดสุรินทร์ โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอบัวเชด กาบเชิง และพนมดงรัก ซึ่งมีสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียนเริ่มมีการขยายตัวของการปลูกทุเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้ชื่อเรียกทางการตลาดว่า "ทุเรียนเมืองช้าง" เป็นสัญลักษณ์ใหม่ของการจำหน่ายทุเรียนของจังหวัดสุรินทร์ แม้จะเป็นพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝน แต่ด้วยการเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม การจัดการสวนแบบแม่นยำ (Precision Farming) และระบบน้ำหยดที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถปลูกทุเรียนได้ผลผลิตดีเยี่ยม โดยทุเรียนเมืองช้างส่วนใหญ่นิยมปลูกพันธุ์หมอนทอง ซึ่งให้ผลผลิตที่มีรสชาติหวาน มัน กลิ่นไม่แรง เนื้อแน่นสีเหลืองทอง เป็นที่นิยมในตลาดผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มที่ต้องการทุเรียนคุณภาพจากแหล่งปลูกใหม่ๆ นอกจากนี้ยังมีการใช้วิธีดูแลแบบเกษตรอินทรีย์

และการรับรองมาตรฐาน GAP เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิต ในด้านการสนับสนุน หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะสำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ ได้จัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ และส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดการสวนที่มีประสิทธิภาพ มีการคัดเลือกต้นพันธุ์ดีจากแหล่งที่เชื่อถือได้ และให้ความสำคัญกับการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยให้ทุเรียนเมืองช้างเป็นที่รู้จักมากขึ้นในระดับประเทศ เพื่อบริหารจัดการการปลูกทุเรียนอย่างมีระบบ ทำให้ทุเรียนเมืองช้างเริ่มได้รับการยอมรับ ทั้งในแง่ของคุณภาพและศักยภาพในการขยายตลาด ถือเป็นโมเดลของการปรับตัวด้านเกษตรกรรมสร้างรายได้ใหม่ให้กับเกษตรกร

(3.4.9) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกลำไย จำแนกรายปี

ที่	ชนิด	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	172	176	227
2	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	142	162	97
3	จำนวนเกษตรกร (ราย)	33	33	33
4	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,089	1,012	1,000
5	ผลผลิต (ตัน)	154.63	163.94	97
6	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	35	35	50
7	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	0.005	0.005	0.005

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)

การเพาะปลูกลำไยในจังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะการรักษาระดับพื้นที่เพาะปลูกที่ค่อนข้างคงที่ในช่วงปี 2565–2567 โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 172 ไร่ในปี 2565 เป็น 227 ไร่ในปี 2567 อย่างไรก็ตาม พื้นที่เก็บเกี่ยวกลับลดลงจาก 162 ไร่ในปี 2566 เหลือเพียง 97 ไร่ในปี 2567 ซึ่งสะท้อนถึงปัจจัยด้านสภาพอากาศ โรคพืช หรือการจัดการแปลงที่อาจไม่สม่ำเสมอ ทั้งนี้ จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกลำไยยังคงอยู่ที่ 33 รายตลอดสามปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงของกลุ่มผู้ผลิต ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลงเล็กน้อยจาก 1,089 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2565 เหลือ 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2567 ส่งผลให้ผลผลิตรวมลดลง จาก 163.94 ตันในปี 2566 เหลือเพียง 97 ตันในปี 2567 สอดคล้องกับพื้นที่เก็บเกี่ยวที่ลดลง อย่างไรก็ตาม ราคาเฉลี่ยต่อตันกลับปรับตัวสูงขึ้นจาก 35 บาทในปี 2565–2566 เป็น 50 บาทในปี 2567 ซึ่งอาจสะท้อนถึงอุปสงค์ในตลาดที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตที่ลดลง

(3.4.10) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกพืชสมุนไพร (ขมิ้น) จำแนกรายปี (เก็บเกี่ยวปีละครั้ง)

ที่	ขมิ้น	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	50	54	66
2	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	50	54	66
3	ผลผลิต (ตัน)	50	54	66
4	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,000	1,000	1,000
5	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	5,000	15,000	25,000
6	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	0.25	0.81	1.65
7	จำนวนเกษตรกร (ราย)	144	164	328

(3.4.11) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกพืชสมุนไพร (ตะไคร้ตัดใบ) จำแนกรายปี (เก็บเกี่ยวเดือนละ 2 ครั้ง)

ที่	ตะไคร้ตัดใบ	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	402	120	60
2	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	120	120	60
3	ผลผลิต (ตัน)	38.4	38.4	19.2
4	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,600	1,600	1,600
5	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	3,200	3,200	3,200
6	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	13.844	13.844	3.686
7	จำนวนเกษตรกร (ราย)	210	110	40

(3.4.12) ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกพืชสมุนไพร (ไพล) จำแนกรายปี (เก็บเกี่ยว 2 ปี ครั้ง)

ที่	ไพล	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	114	174	174
2	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	114	60	114
3	ผลผลิต (ตัน)	332	180	342
4	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	3,000	3,000	3,000
5	ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	18,000	22,000	25,000
6	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	1.992	3.96	8.55
7	จำนวนเกษตรกร (ราย)	144	144	144

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)

จังหวัดสุรินทร์ได้ถูกกำหนดให้เป็นเมืองสมุนไพรจังหวัดส่วนขยาย ใน ปี 2561 ดำเนินงานโครงการภายใต้ : แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560 – 2564 โดยจังหวัดสุรินทร์อยู่ในคลัสเตอร์วัตถุดิบสมุนไพร ซึ่งมี 5 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุดมศึกษา วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และ.กระทรวงสาธารณสุข เป็นเลขานุการ จังหวัดสุรินทร์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งส่วนราชการเพิ่มเติมเป็นคณะกรรมการเพื่อให้มีการดำเนินงานโครงการเมืองสมุนไพรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์และกำหนดวิสัยทัศน์ “สุรินทร์ถิ่นสมุนไพรครบวงจร เพื่อสุขภาวะและเศรษฐกิจที่ยั่งยืน” จากยุทธศาสตร์ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทย จังหวัดสุรินทร์ได้มีมาตรการสร้างความเข้มแข็งของการบริหารและนโยบายของรัฐเพื่อการขับเคลื่อนพื้นที่ฐานรากอย่างยั่งยืน พัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรยกระดับมูลค่าผลผลิตให้กับเกษตรกร ส่งเสริมการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและการสร้างเสริมสุขภาพ มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน การผลิตพืชสมุนไพรเป็นพืชที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูก เนื่องจากเป็นพืชมูลค่าสูงและมีความต้องการของตลาดอย่างมากทั้งเป็นอาหาร เครื่องเทศ และส่วนสมในการผลิตยาสมุนไพร

ปัญหาและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกพืชสมุนไพรสามารถจำแนกออกเป็นสองด้านหลัก ได้แก่ ปัญหาการดำเนินงานของเกษตรกรและความเสี่ยงต่อผลผลิต พบว่า เกษตรกรที่สามารถดำเนินการเพาะปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพมักเป็นเพียงบางกลุ่มที่มีประสบการณ์สูง เนื่องจากขั้นตอนการเพาะปลูก เก็บเกี่ยว และแปรรูปวัตถุดิบเบื้องต้นจำเป็นต้องใช้ทักษะเฉพาะ นอกจากนี้ ราคาจำหน่ายวัตถุดิบมีความผันผวน โดยเฉพาะกลุ่มที่ขายให้กับโรงพยาบาลซึ่งมักได้ราคาต่ำกว่าตลาด ขณะเดียวกันยังมีข้อจำกัดด้านแรงงาน เครื่องจักร ต้นทุนการแปรรูป และการขาดแคลนสถานที่เก็บรักษาผลผลิตที่ได้มาตรฐาน ส่งผลให้เกิดการสูญเสียคุณภาพของวัตถุดิบ อีกทั้งการแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐานด้านยาและผลิตภัณฑ์ยังต้องใช้ต้นทุนสูงเกินกว่าที่เกษตรกรรายย่อยจะรับไหว

สำหรับด้านความเสี่ยง พบว่า สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงอาจทำให้ผลผลิตเสียหายได้ง่าย และปัจจุบันจังหวัดยังอยู่ในขั้นตอนการพัฒนาพันธุ์ที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ การขาดความชื้นระหว่างรอการจำหน่ายยังทำให้ผลผลิตน้ำหนักลดลง มีการงอกก่อนเวลา และไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้ ขณะเดียวกัน กลุ่มเกษตรกรบางส่วนมีอายุสูง จึงไม่มีผู้สืบทอดงานเพาะปลูก ซึ่งอาจนำไปสู่การลดลงของพื้นที่และคุณภาพการผลิตในระยะยาว อีกทั้งบางรายที่ปรับบทบาทเป็นผู้รวบรวมผลผลิต ก็ไม่สามารถดูแลการปลูกและเก็บเกี่ยวสมุนไพรที่ต้องทำทุกเดือนได้อย่างต่อเนื่อง จึงต้องยุติการเพาะปลูกในบางชนิด

ด้านสถานการณ์ตลาด แม้จะไม่มีปัญหาด้านการจำหน่ายสำหรับกลุ่มที่ขายให้ภาคเอกชน แต่กลุ่มที่ส่งให้โรงพยาบาลยังคงต้องวางแผนการผลิตให้เหมาะสมเพื่อสามารถกระจายผลผลิตให้ได้ทั้งสองช่องทางอย่างมีประสิทธิภาพ

(3.4.13) การปลูกพืชสมุนไพร

สำหรับการปลูกพืชสมุนไพรแบบหัวไร่ปลายนา ไม่มีการปลูกพืชสมุนไพรแปลงใหญ่ มีการพัฒนาพื้นที่ปลูกสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน GAP Organic เพิ่มขึ้นทุกปี โดยส่วนราชการได้ร่วมบูรณาการ ให้ประชาชนเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน มีความรู้ด้านพืชสมุนไพร สนับสนุนพันธุ์พืช การปรับปรุงดิน การป้องกันศัตรูพืชและการเก็บเกี่ยว ซึ่งในปี 2567 เกษตรกร มีการตรวจรับรับรองแปลงพืชผักสวนครัวสมุนไพรเพิ่มเติมด้วย

ปีงบประมาณ	พืชสมุนไพรที่ตรวจรับรองแปลง (ไร่)	GAP (ไร่)	Organic (ไร่)
2563	131	101.29	29.71 (51 ราย)
2564	175.8	145.93	29.87 (51 ราย)
2565	145.42	65	80.42
2566	1,074.15	487.15	587
2567	2,735.52	753.14	1,982.38 (รวมพืชผักสมุนไพร)

โดยจังหวัดสุรินทร์มีความก้าวหน้าในการพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและปลอดภัย โดยเฉพาะพืชสมุนไพรหลักอย่างขมิ้นชันและไพล ซึ่งเป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมผลิตยาสมุนไพรระดับประเทศ โดยผลการตรวจวิเคราะห์พบว่า ขมิ้นชันที่ผลิตในพื้นที่มีปริมาณสารสำคัญ "เคอร์คูมินอยด์" อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 7.9 - 8.6 ซึ่งถือเป็นระดับที่เหมาะสมและมีศักยภาพสูงในการนำไปใช้เป็นวัตถุดิบผลิตยา ทั้งยังผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านสารฆ่าแมลงและโลหะหนัก แสดงถึงความปลอดภัยในการบริโภค ด้านการผลิตยาสมุนไพร จังหวัดสุรินทร์มีโรงงานที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน WHO GMP แล้วจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสังขะ และโรงพยาบาลกาบเชิง โรงพยาบาลสังขะได้รับการรับรองมาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 โดยผลิตยาสมุนไพรรวม 27 รายการ แบ่งเป็นยาเดี่ยว เช่น ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร มะขามแขก และเถาวัลย์เปรียง รวมถึงยาตำรับ ยาชง และยาภายนอกอีก 23 รายการ ส่วนโรงพยาบาลกาบเชิงซึ่งได้รับการรับรองเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2562 ผลิตยาสมุนไพรรวม 41 รายการ โดยมีขมิ้นชันและฟ้าทะลายโจรเป็นยาเดี่ยว และยาตำรับอื่นๆ อีก 39 รายการ แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายและขีดความสามารถในการผลิตของสถานพยาบาลในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยการนำสูตรตำรับยาแผนโบราณ "ยาแก้ไอมองคร่อ" ขึ้นทะเบียนเป็นยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ ซึ่งเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาพื้นบ้านให้มีสถานะทางการแพทย์ที่มั่นคง และสามารถต่อยอดสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ได้ในอนาคต ทั้งหมดนี้สะท้อนถึงความเข้มแข็งของระบบการพัฒนาสมุนไพรในจังหวัดสุรินทร์ ตั้งแต่ต้นน้ำคือการเพาะปลูก ไปจนถึงปลายน้ำคือการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ที่มีมาตรฐานรองรับในระดับสากล.ตาราง: มูลค่าการรับซื้อวัตถุดิบสมุนไพรในและนอกเขตจังหวัด ปี 2565–2567

ปี	มูลค่าซื้อวัตถุดิบในจังหวัด (บาท)	มูลค่าซื้อวัตถุดิบนอกจังหวัด (บาท)	รวมมูลค่าซื้อวัตถุดิบ (บาท)	ส่วนต่าง (บาท)
2565	265,062	297,000	562,062	31,938
2566	186,630	260,000	446,630	73,370
2567	314,194	375,700	689,894	61,506

จากข้อมูลมูลค่าการรับซื้อวัตถุดิบสมุนไพรในและนอกเขตจังหวัดระหว่างปี 2565 ถึง 2567 พบว่า มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของมูลค่ารวมในภาพรวม โดยในปี 2565 มีมูลค่ารวม 562,062 บาท ลดลงเล็กน้อยในปี 2566 เหลือ 446,630 บาท ก่อนจะเพิ่มขึ้น ในปี 2567 เป็น 689,894 บาท ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการวัตถุดิบสมุนไพรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในตลาด ทั้งนี้แม้มูลค่าการรับซื้อภายในจังหวัดจะเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ยังคงน้อยกว่าการรับซื้อจากนอกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยสัดส่วนการพึ่งพาวัตถุดิบจากนอกเขตจังหวัดยังคงมีมากกว่าภายในจังหวัดในทุกปี โดยในปี 2566 มีการพึ่งพาจากนอกจังหวัดถึงร้อยละ 58.2 ซึ่งสูงที่สุดในช่วงสามปีที่ผ่านมา ขณะที่ปี 2567 แม้ว่าการผลิตภายในจังหวัดจะมีการเติบโต แต่ก็ยังไม่สามารถทดแทนการนำเข้าจากนอกพื้นที่ได้ทั้งหมด สะท้อนถึงความจำเป็นในการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรในจังหวัดให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ส่วนต่างของมูลค่าการรับซื้อระหว่างในและนอกจังหวัดในปี 2566 และ 2567 ยังอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าระบบการผลิตภายในจังหวัดอาจยังไม่เพียงพอ หรือยังไม่สามารถแข่งขันกับคุณภาพและราคาของวัตถุดิบนอกพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3.5) ข้อมูลด้านปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์

(3.5.1) ข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อ จำแนกรายปี

ที่	โคเนื้อ	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	โคเนื้อที่เลี้ยง (ตัว)	579,746	618,035	626,226
2	ปริมาณผลผลิต (ตัว)	579,746	618,035	626,226
3	เกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	97,345	108,322	171,442
4	ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละ (บาท/กก.)	310	280	250
5	ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	35,000	38,500	35,000
6	มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว x จำนวนโค)	17,700,640,000	23,794,347,500	21,917,910,000
7	จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	3	3	3

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพและความพร้อมในด้านการเป็นศูนย์กลางปศุสัตว์ของประเทศ ข้อมูลจำนวนปศุสัตว์ในปี 2567 จากกรมปศุสัตว์ พบว่า จังหวัดสุรินทร์ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 171,442 ราย จำนวนโคเนื้อรวม 626,226 ตัว แบ่งเป็น โคเนื้อพื้นเมือง 336,102 ตัว โคลูกผสม 264,012 ตัว โคเนื้อพันธุ์แท้ 6,854 ตัว และโคขุน 2,563 ตัว และมีโคเนื้อสายพันธุ์วากิวที่มีมูลค่าสูง ประมาณ 4,000 กว่าตัว มากที่สุดของประเทศ โดยในช่วงปี 2565 ถึง 2567 จังหวัดสุรินทร์มีจำนวนโคเนื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 579,746 ตัวในปี 2565 เพิ่มเป็น 618,035 ตัวในปี 2566 และ 626,226 ตัวในปี 2567 สะท้อนถึงการขยายตัวของการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่ ทั้งในเชิงปริมาณและบทบาทด้านเศรษฐกิจท้องถิ่น ข้อมูลยังระบุว่าปริมาณผลผลิตโคเนื้อเท่ากับจำนวนโคที่เลี้ยง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจำนวนโคทั้งหมดในระบบถูกนับเป็นศักยภาพในการผลิต ด้านจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปี 2567 ที่พุ่งสูงถึง 171,442 ราย

จาก 108,322 รายในปี 2566 และ 97,345 รายในปี 2565 การเพิ่มขึ้นนี้สะท้อนถึงความนิยมในการเลี้ยงโคที่สูงขึ้น และเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพและความเหมาะสมที่จะได้รับการผลักดันให้เป็นศูนย์กลางปศุสัตว์ของประเทศ เนื่องจากจังหวัดที่โคมากเป็นลำดับที่ 2-6 อยู่ใกล้จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และร้อยเอ็ด นอกจากนี้ยังพบว่าปริมาณและมูลค่าการจำหน่ายโคเนื้อและซากโคยังมีจำนวนมากที่สุดในประเทศ โดยเฉพาะเนื้อโคขุน เนื้อโควากิว ของจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นที่รู้จักและมีความต้องการทางการตลาดเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคหุ้นสุรินทร์ที่เป็นวิสาหกิจที่มีความพร้อม ทั้งการสร้างพันธมิตรเครือข่าย การผลิตโคเนื้อพรีเมี่ยม เป็นต้น ปัจจุบันมีกลุ่มเครือข่าย 18 กลุ่ม มีโคขุนเข้าโรงเชือด 1,476 ตัวต่อปี สร้างมูลค่าการจำหน่ายซากที่เกรด 3.5 อยู่ที่ 21,917,910,000 บาทต่อปี และในปี 2567 จังหวัดสุรินทร์ร่วมกับภาคเอกชนและกลุ่มผู้เลี้ยงโค ร่วมกันเสนอให้ “เนื้อสุรินทร์” ได้รับการพิจารณาขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เพื่อยื่นขอจดสิทธิบัตรในนามจังหวัดสุรินทร์ ดังนั้น หากจังหวัดสุรินทร์ได้รับการผลักดันให้เป็นศูนย์กลางปศุสัตว์ของประเทศ ที่มีพร้อมด้านระบบแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ สายพันธุ์โคมาตรฐานฟาร์ม และโรงฆ่าสัตว์ที่มีมาตรฐาน จะทำให้เนื้อโคของจังหวัดสุรินทร์เป็นเนื้อโคที่มีคุณภาพสูง สร้างมูลค่าการจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ต่อไป

- ปญหา/ความเสี่ยง/แนวโนมความเสียหาย ในด้านราคาผลผลิต พบว่าราคาเฉลี่ยเนื้อโคชำแหละลดลงต่อเนื่องจาก 310 บาท/กิโลกรัมในปี 2565 เหลือ 280 บาทในปี 2566 และ 250 บาทในปี 2567 ส่วนราคาเฉลี่ยต่อตัวก็มีความผันผวน โดยเพิ่มขึ้นในปี 2566 ก่อนจะกลับมาลดลงในปี 2567 การลดลงของราคามีผลกระทบต่อมูลค่ารวม ซึ่งแม้จำนวนโคจะเพิ่มขึ้น แต่มูลค่ารวมกลับลดลงจาก 23,794 ล้านบาทในปี 2566 เหลือ 21,917 ล้านบาทในปี 2567 สะท้อนให้เห็นว่าราคาตลาดมีอิทธิพลสูงต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจของปศุสัตว์ ส่งผลให้จำนวนโคเนื้อและราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละ และราคาเฉลี่ยต่อตัวสวนทางกัน ในขณะที่จำนวนโคเนื้อเพิ่มขึ้นแต่ราคาโคเนื้อมีแนวโน้มต่ำลง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในการจำหน่ายโคเนื้อ และตลอดช่วงสามปี จำนวนโรงฆ่าสัตว์ยังคงอยู่ที่ 3 แห่งตลอด ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับปริมาณโคที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว หากต้องการเพิ่มศักยภาพของห่วงโซ่อุปทานเนื้อโค อาจพิจารณาการเพิ่มหรือพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ให้มีความทันสมัยและได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

- สถานการณการตลาด : สถานการณ์โคเนื้อในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ยังเป็นปัญหา คือ ราคาของโคเนื้อทั่วไปยังตกต่ำ ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อเกิดภาวะขาดดุลและไม่สามารถระบายโคที่มีสู่ตลาดได้เนื่องจากความอุปสงค์ของโคเนื้อทั่วไปยังไม่สามารถตอบอุปทานของตลาดมากพอจะจำหน่ายโคเนื้อออกได้ ในขณะที่ตลาดโคเนื้อคุณภาพเริ่มเข้าสู่ตลาดมากขึ้นโดยเฉพาะตลาดบนหรือผู้ที่มีกำลังจ่าย จึงเป็นที่มาของการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อที่จะเจาะโคเนื้อคุณภาพเข้าสู่ตลาดที่มีอุปทานอย่างต่อเนื่อง

(3.5.2) การเลี้ยงกระบือ จำแนกรายปี

ที่	กระบือ	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	จำนวนกระบือที่เลี้ยง (ตัว)	147,368	154,149	155,910
2	ปริมาณผลผลิต (ตัว)	147,368	154,149	155,910
3	จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	32,833	32,270	32,489
4	ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละ(บาท/กก.)	310	200	250
5	ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	43,000.00	39,686.00	37,000.00
6	มูลค่ารวม (บาท)	6,336,824,000	6,117,557,214	5,768,670,000

จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า จำนวนกระบือที่เลี้ยงและปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 147,368 ตัว ในปี 2565 เป็น 155,910 ตัว ในปี 2567 อย่างไรก็ตาม จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือกลับลดลงเล็กน้อย โดยเฉพาะในปี 2566 ก่อนจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2567 ส่วนด้านราคาจำหน่ายพบว่าราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละต่อกิโลกรัม และราคาขายเฉลี่ยต่อตัวมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะปี 2566 ที่ราคาตกลง ส่งผลให้มูลค่ารวมของผลผลิตลดลงจากกว่า 6.3 พันล้านบาทในปี 2565 เหลือเพียงประมาณ 5.7 พันล้านบาทในปี 2567 แสดงให้เห็นถึงความผันผวนของราคาตลาดแม้ผลผลิตจะเพิ่มขึ้นก็ตาม

- ปญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย เกิดจากราคาเฉลี่ยของเนื้อกระบือชำแหละมีความผันผวนค่อนข้างสูงในช่วงปีที่ผ่านมา สะท้อนถึงความไม่แน่นอนของกลไกตลาดและความต้องการบริโภคในพื้นที่ โดยเฉพาะในจังหวัดสุรินทร์และพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งตลาดเนื้อกระบือยังคงมีขนาดจำกัด เนื่องจากพฤติกรรมผู้บริโภคยังไม่นิยมบริโภคเนื้อกระบืออย่างแพร่หลายเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ทั้งนี้ ความไม่แพร่หลายในเชิงวัฒนธรรมการบริโภคและข้อจำกัดด้านช่องทางการตลาดยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อเสถียรภาพด้านราคาของเนื้อกระบือในระดับท้องถิ่น

- สถานการณการตลาด : แนวโน้มการเลี้ยงกระบือในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ยังคงดำเนินต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยสนับสนุนสำคัญคือความเหมาะสมของลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ ซึ่งเอื้อต่อการเลี้ยงสัตว์ในระบบเปิด รวมถึงการมีแหล่งอาหารธรรมชาติที่เพียงพอ ประกอบกับความนิยมในการเลี้ยงกระบือที่ยังคงปรากฏให้เห็นจากการดำเนินกิจกรรมทางการตลาด เช่น ตลาดนัดโค-กระบือที่จัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอในพื้นที่ สะท้อนถึงความต่อเนื่องของระบบการผลิตและการค้ากระบือในระดับชุมชน อันเป็นเครื่องชี้วัดถึงศักยภาพของการเลี้ยงกระบือในจังหวัดสุรินทร์

(3.5.3) ข้อมูลการเลี้ยงไก่และการเลี้ยงไก่ไข่ จำแนกรายปี

ที่	รายการ	ปี พ.ศ. 2565		ปี พ.ศ. 2566		ปี พ.ศ. 2567	
		จำนวน (ตัว)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	จำนวนเกษตรกร (ราย)
1	ไก่เนื้อ	602,704	1,196	565,221	1,110	554,240	1,051
2	ไก่ไข่	256,797	7,700	223,865	7,318	269,991	6,948
3	ไก่พื้นเมือง	4,455,917	118,942	4,452,144	119,197	4,404,388	119,027
4	ไก่ลูกผสม	28,461	739	33,846	796	33,030	790
5	ไก่พ่อ/แม่พันธุ์	11,854	1,118	11,972	1,009	3,398	301
รวม		**5,356,894**	**119,938**	**5,287,048**	**120,235**	**5,265,047**	**120,049**

หมายเหตุ : จำนวนเกษตรกร 1 ราย เลี้ยงไก่มากกว่า 1 สายพันธุ์

พบว่าการเลี้ยงไก่ไข่และไก่เนื้อในพื้นที่จังหวัดมีลักษณะและแนวโน้มที่แตกต่างกันทั้งด้านจำนวนเกษตรกร ปริมาณผลผลิต และสถานการณ์ตลาด ดังนี้

แนวโน้มการเลี้ยง

- ไก่เนื้อ: จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มไก่พ่อแม่พันธุ์ที่ลดลง ขณะที่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองและลูกผสมยังคงอยู่ในระดับคงที่

- ไก่ไข่: แม้จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จะลดลงเช่นกัน แต่มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนฟาร์มอินทรีย์จาก 8 เป็น 16 ฟาร์มในปี พ.ศ. 2567 สะท้อนถึงความสนใจในการเลี้ยงไก่ไข่ระบบอินทรีย์มากขึ้น ดังนี้

ปี พ.ศ.2565 จำนวนฟาร์ม ได้แก่ ฟาร์มอินทรีย์ 8 ฟาร์ม , GAP 8 ฟาร์ม

ปี พ.ศ.2566 จำนวนฟาร์ม ได้แก่ ฟาร์มอินทรีย์ 8 ฟาร์ม , GAP 8 ฟาร์ม

ปี พ.ศ.2567 จำนวนฟาร์ม ได้แก่ ฟาร์มอินทรีย์ 16 ฟาร์ม , GAP 8 ฟาร์ม

ผลผลิตและมูลค่า

- ไก่เนื้อ: แนวโน้มการผลิตมีลักษณะทรงตัว เนื่องจากความต้องการบริโภคยังเติบโตช้า ขณะที่ต้นทุนโดยเฉพาะราคาอาหารสัตว์ยังอยู่ในระดับสูง ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกร

- ไก่ไข่: ปริมาณไข่ไก่เพิ่มขึ้นทุกปี แม้ราคาเฉลี่ยต่อฟองจะลดลงและมีความผันผวน แต่ส่งผลให้มูลค่ารวมของไข่ไก่ต่อปียังเพิ่มขึ้นตามปริมาณที่ผลิตได้

ปัญหาและความเสี่ยง

- ไก่เนื้อ: เผชิญกับปัญหาราคาต้นทุนการผลิตที่สูง ขณะที่ราคาผลิตภัณฑ์ยังไม่สามารถปรับตัวตามได้ อีกทั้งความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศยังเติบโตช้า

- ไก่ไข่: ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนของราคาเฉลี่ยไข่ไก่ที่แกว่งตัวและแนวโน้มลดลง ซึ่งอาจส่งผลต่อความเชื่อมั่นของเกษตรกรในอนาคต รวมถึงต้นทุนอาหารสัตว์ที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

สถานการณ์ตลาด

- ไก่เนื้อ: มีศักยภาพในการขยายตลาดไปยังประเทศกัมพูชา ผ่านด่านการค้าช่องจอม โดยเฉพาะไก่พื้นเมืองที่เป็นที่ต้องการของตลาดประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลบวกต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง

- ไก่ไข่: แม้ตลาดยังมีความต้องการต่อเนื่อง ทั้งในประเทศและการส่งออก แต่ความผันผวนด้านราคายังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญสำหรับผู้ผลิตในพื้นที่

(3.5.4) ฟาร์มมาตรฐานด้านปศุสัตว์

- มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกษ) ด้านปศุสัตว์ จังหวัดสุรินทร์มีเกษตรกรที่ได้รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกษ) ด้านปศุสัตว์ (ไก่ไข่) ดังนี้

ที่	ชื่อฟาร์ม	ที่ตั้ง	จำนวนสัตว์ (ตัว)
1	พิมพ์จันทร์ฟาร์ม	6 ม.12 ต.เฉนียง อ.เมือง	ไก่ไข่ 70 ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ 30 ฟอง/วัน
2	ศูนย์วิจัยและพัฒนากระบือ (BRC ฟาร์ม)	90 ม.9 ต.นาบัว อ.เมือง	ไก่ไข่ 60 ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ 30 ฟอง/วัน
4	ศูนย์วิจัยและพัฒนากระบือ	90 ม.9 ต.นาบัว อ.เมือง	หญ้าขนอินทรีย์ จำนวน 1 ไร่ 2 งาน 72 ตารางวา
4	เพิ่มทรัพย์ฟาร์ม	71 ม.8 ต.หนองสนิท อ.จอมพระ	ไก่ไข่ 47 ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ 30 ฟอง/วัน
5	สมานชัยฟาร์ม	147 ม.3 ต.หนองสนิท อ.จอมพระ	ไก่ไข่ 42 ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ 20 ฟอง/วัน
6	มัณฑนาฟาร์ม	31 ม.3 ต.หนองสนิท อ.จอมพระ	ไก่ไข่ 35 ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ 30 ฟอง/วัน
7	ฐานิฎาฟาร์ม	247 ม.3 ต.หนองสนิท อ.จอมพระ	ไก่ไข่ 30 ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ 15 ฟอง/วัน
8	วารุณีฟาร์ม	ม.3 ต.หนองสนิท อ.จอมพระ	ไก่ไข่ 30 ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ 15 ฟอง/วัน
9	อุมาภรณ์ฟาร์ม	ม.10 ต.หนองสนิท อ.จอมพระ	ไก่ไข่ 30 ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ 15 ฟอง/วัน
10	เทียนทองฟาร์ม	ม.3 ต.หนองสนิท อ.จอมพระ	ไก่ไข่ 40 ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ 20 ฟอง/วัน
รวม			

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ (ข้อมูล ณ 16 พ.ค 2568)

- มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ด้านปศุสัตว์ จังหวัดสุรินทร์มีฟาร์มที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ด้านปศุสัตว์ ทั้งสิ้น 88 ฟาร์ม ดังตารางต่อไปนี้

ประเภทฟาร์มที่ได้รับรอง	จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรอง (ฟาร์ม)	กำลังการผลิต/ ความจุโรงเรือน (ตัว)	หมายเหตุ
ไก่ไข่ (ฟาร์ม)	8	158,000	
ไก่เนื้อ (ฟาร์ม)	15	1,239,000	
สุกร (ฟาร์ม)	60	83,000	
โคนม (ฟาร์ม)	4	184	
โคเนื้อ	1	7	
รวม	**88**		

- มาตรฐานปศุสัตว์

- โรงฆ่าสุกร GMP จำนวน 2 แห่ง
- โรงฆ่าสัตว์ปีกที่มีใบอนุญาต จำนวน 9 แห่ง
- ฟาร์มปลอดสารเร่งเนื้อแดง ฟาร์มโคขุน จำนวน 29 ฟาร์ม ฟาร์มสุกร จำนวน 61 ฟาร์ม
- ฟาร์ม GFM โคเนื้อ จำนวน 91 ฟาร์ม กระบือ จำนวน 27 ฟาร์ม สุกร จำนวน 76 ฟาร์ม แพะ จำนวน 18 ฟาร์ม ไก่พื้นเมือง จำนวน 452 ฟาร์ม ไก่ไข่ จำนวน 31 ฟาร์ม และเป็ด จำนวน 2 ฟาร์ม

(3.5.5) การผลิตนม

- บริษัทอีสานใต้แดรี่ จำกัด 218 หมู่ที่ 8 ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

1. โรงงาน เลขที่ใบอนุญาตผลิตอาหารเหลว GMP 32-1-10255

2 .ฟาร์ม จำนวน 90 ตัว (มาตรฐานฟาร์ม กษ 02-6402-32-074-03003 GAP)

- บริษัทไชโย (1595) เมเนจเม้นท์ จำกัด 205 หมู่ที่ 13 ตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ โรงงานเลขที่ใบอนุญาตผลิตอาหารเหลว GMP 32-1-04265

- สหกรณ์โคนมรัตนบุรี จำกัด 129 หมู่ที่ 3 ตำบลรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ สมาชิกส่งนม 15 ราย ได้รับรองฟาร์มโคนมมาตรฐาน GAP 2 ราย จำนวนโคนม 517 ตัว ปริมาณนม 2 ตัน/วัน

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ (ข้อมูล ณ 16 พ.ค 2568)

จังหวัดสุรินทร์จึงได้รับการประกาศให้เป็นจังหวัดนำร่องด้านเกษตรอินทรีย์โดยคณะรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2544 การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดดำเนินอย่างเป็นระบบ ผ่านกลไกทั้งภาครัฐและเครือข่ายเกษตรกร มีการจัดทำแผนแม่บทเกษตรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์ กำหนดแนวทางพัฒนาในมิติต่างๆ ทั้งการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกอินทรีย์ การอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ การพัฒนากลุ่มเกษตรกร และการส่งเสริมการตลาดสินค้าอินทรีย์ควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะการใช้ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) ที่ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงมาตรฐานอินทรีย์ได้ง่ายขึ้นและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค นอกจากนี้ สุรินทร์ยังส่งเสริมผลิตภัณฑ์อินทรีย์พื้นถิ่นที่มีความหลากหลาย เช่น ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ผักอินทรีย์ สมุนไพรอินทรีย์ และปศุสัตว์อินทรีย์ โดยเน้นการพัฒนาให้ครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ รวมถึงให้มีการการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เช่น GAP, Organic Thailand, มาตรฐานสากล และ PGS มีความสำคัญเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคว่าสินค้าปลอดภัยและมีคุณภาพสูง ช่วยเพิ่มมูลค่าและเปิดโอกาสทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งยังช่วยให้เกษตรกรปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ถูกต้อง ส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างความร่วมมือในชุมชนผ่านการตรวจสอบร่วมกัน ทำให้การผลิตโปร่งใสและตรวจสอบได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยให้สินค้าเกษตรอินทรีย์ของสุรินทร์ดังตารางต่อไปนี้

(3.6) การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

(3.6.1) การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.)

ชนิดสินค้า ปี66/67	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
1) ข้าว		
มาตรฐาน Organic Thailand	1,015	9,743
มาตรฐานสากล	1,796	38,917
มาตรฐาน PGS	247	2,082
มาตรฐาน PGS Surin	2,195	17,696
รวม	**5,253**	**68,438**
2) พืช		
มาตรฐาน Organic Thailand	111/111	176.17
รวม	**139**	**190.87**
รวมทุกชนิดสินคา	**5,392**	**68,628.87**

(3.6.2) การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand)

1.1 ข้าวอินทรีย์	**2563**	**2564**	**2565**	**2566**	**2567**
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	97,756	95,398.50	11,416.50	9,376	9,743.25
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	97,756	95,398.50	11,416.50	9,376	9,743.25
ผลผลิต (ตัน)	35,192	34,343	4,110	3,563	3,507.57
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	360	360	360	380	360
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	13,000	13,000	16,000	15,000	16,000
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	457,498,080	446,464,980	65,759,040	53,443,200	56,121,120
จำนวนเกษตรกร (ราย)	9,562	9,335	980	839	875
1.2 พืชผักอินทรีย์	**2563**	**2564**	**2565**	**2566**	**2567**
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	145	277.35	190.50	260.80	176.17
จำนวนเกษตรกร (ราย)	110	167	132	198	111

(3.6.3) การรับรอง GAP ทั้งหมด 1,724 ราย/แปลง พื้นที่ 9,506ไร่ แยกเป็น ด้านพืชอื่นๆ และด้านข้าว เกษตรกร รวม 1,399 ราย/แปลง พื้นที่ 7,747.29 ไร่ ด้านประมงเกษตรกร 111 ราย พื้นที่ 569.55 ไร่ และด้านปศุสัตว์ จำนวน 65 ฟาร์ม

การรับรอง GAP ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
1) พืชผัก (แปลง)	664	188.32
2) ข้าว	18 กลุ่ม 551 ราย	6,936
3) ประมง	111	569.55
4) หม่อน	25	76.3
5) ปศุสัตว์	65	1,451,630 ตัว
6) ยางพารา	124	1,113
รวมทั้งสิ้น	**1,724 ราย 18 กลุ่ม**	**9,506**

(ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์)

(3.7) การดำเนินงานด้านสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสุรินทร์

ประเภทสหกรณ์	2565		2566		2567	
	จำนวนสหกรณ์	จำนวนสมาชิก	จำนวนสหกรณ์	จำนวนสมาชิก	จำนวนสหกรณ์	จำนวนสมาชิก
สหกรณ์การเกษตร	66	187,934	62	179,559	59	174,162
สหกรณ์ประมง	1	107	1	107	1	114
สหกรณ์นิคม	-	-				-
สหกรณ์ออมทรัพย์	11	36,245	11	32,881	11	34,215
สหกรณ์ร้านค้า	-	-				-
สหกรณ์บริการ	7	639	6	570	6	518
สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	8	14,622	8	14,579	8	14,654
รวม	**93**	**237,547**	**88**	**227,696**	**76**	**223,663**

ในช่วงปี 2565 ถึง 2567 จังหวัดมีแนวโน้มการลดลงของจำนวนสหกรณ์โดยรวมอย่างต่อเนื่อง จาก 93 แห่งในปี 2565 ลดลงเหลือ 88 แห่งในปี 2566 และเหลือเพียง 76 แห่งในปี 2567 ขณะที่จำนวนสมาชิกสหกรณ์ก็ลดลงตามไปด้วย จาก 237,547 คนในปี 2565 เหลือ 227,696 คนในปี 2566 และลดลงอีกเล็กน้อยในปี 2567 อยู่ที่ 223,663 คน สะท้อนให้เห็นถึงภาวะการชะลอตัวของระบบสหกรณ์ในภาพรวม ซึ่งอาจเกิดจากการรวมกิจการ การยุบเลิก หรือการลดบทบาทของสหกรณ์ในบางประเภท กลุ่มสหกรณ์การเกษตรยังคงเป็นสหกรณ์หลักของจังหวัด ทั้งในแง่จำนวนสหกรณ์และสมาชิก โดยแม้จำนวนสหกรณ์การเกษตรจะลดลงจาก 66 แห่งในปี 2565 เหลือ 59 แห่งในปี 2567 แต่ยังมีสมาชิกจำนวนมากถึงกว่า 174,000 คน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาคการเกษตรที่ยังเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของจังหวัด นอกจากนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์ก็มีความมั่นคงและจำนวนสมาชิกที่มากอย่างต่อเนื่อง โดยมีสมาชิกกว่า 34,000 คนในปี 2567 และมีจำนวนสหกรณ์เท่าเดิมที่ 11 แห่งตลอด 3 ปี ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของประชาชนในการออมเงินผ่านระบบสหกรณ์ ในทางกลับกัน สหกรณ์บริการมีจำนวนลดลงจาก 7 แห่งในปี 2565 เหลือเพียง 6 แห่งในปี 2567 พร้อมกับจำนวนสมาชิกที่ลดลงจาก 639 คน เหลือ 518 คน ส่วนสหกรณ์ประเภทอื่น เช่น สหกรณ์ประมง หรือสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน มีจำนวนคงที่แต่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในจำนวนสมาชิก โดยเฉพาะสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนที่มีแนวโน้มสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี แสดงถึงบทบาทในการเป็นแหล่งเงินทุนหรือระบบการออมของชุมชนในระดับย่อย สรุปแม้ระบบสหกรณ์ในภาพรวมของจังหวัดจะมีแนวโน้มลดลงทั้งในด้านจำนวนหน่วยและสมาชิก แต่ยังคงมีบทบาทสำคัญในบางประเภทโดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตรและออมทรัพย์ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันควรเร่งฟื้นฟูหรือปรับบทบาทของสหกรณ์ประเภทอื่นให้สามารถตอบโจทย์วิถีชีวิตและเศรษฐกิจของประชาชนในยุคปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น (ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์)

(3.8) สินค้าเด่น/สินค้า GI ของจังหวัด

สินค้า GI	จำนวนกลุ่มเกษตรกร (กลุ่ม)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)
ข้าวหอมมะลิสุรินทร์	14	632	10,092
ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้	13	347	6,039

(ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์)

1) ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ (Jasmine Rice from Surin Province) ลักษณะเด่น “หอม ยาว ขาว นุ่ม” ซึ่งหมายถึง ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาวที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือกพันธุ์ข้าวหอมที่ไวต่อแสง คือ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 และพันธุ์ กข 15 ที่ผลิตในจังหวัดสุรินทร์ ในฤดูนาปี และมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติขึ้นอยู่กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ สภาพดิน ภูมิอากาศ และวิถีการผลิตในท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพของข้าวให้มีความแตกต่างจากข้าวพันธุ์เดียวกันที่ปลูกในพื้นที่อื่น หนึ่งในลักษณะเด่นที่ชัดเจนที่สุดของข้าวหอมมะลิสุรินทร์ คือ กลิ่นหอมตามธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากสารประกอบทางเคมีที่เรียกว่า “2-อะเซทิล-1-ไพรโรลีน” (2-Acetyl-1-pyrroline หรือ 2-AP) สารชนิดนี้เป็นสารระเหยที่ทำให้เกิดกลิ่นหอมเฉพาะตัว คล้ายกลิ่นใบเตย ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญของข้าวหอมมะลิไทย โดยผลการวิจัยจากกรมวิชาการเกษตรพบว่า ข้าวที่ปลูกในจังหวัดสุรินทร์มีปริมาณ 2-AP สูงกว่าพื้นที่อื่นในประเทศ (กรมการข้าว, 2562) นอกจากนั้น ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ยังมีลักษณะเมล็ดที่เรียวยาว สีขาวใส และเมื่อหุงสุกจะได้เนื้อข้าวที่นุ่ม เหนียวเล็กน้อย และไม่แข็งกระด้าง กลิ่นหอมจะยิ่งชัดเจนเมื่อข้าวสุกใหม่ ทำให้เป็นที่นิยมทั้งในครัวเรือนและภัตตาคาร และยังมีคุณค่าทางโภชนาการที่ดี เช่น เป็นแหล่งของคาร์โบไฮเดรตที่มีดัชนีน้ำตาลไม่สูงจนเกินไป มีไขมันต่ำ และไม่มีกลูเตน เหมาะสำหรับผู้บริโภคที่ใส่ใจสุขภาพ อีกหนึ่งจุดเด่นทางภูมิศาสตร์ยังสะท้อนผ่านการที่ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ได้รับการรับรอง “สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์” (Geographical Indication: GI) จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงว่าข้าวชนิดนี้มีคุณภาพพิเศษเฉพาะถิ่น ไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ง่าย โดยสิ่งบ่งชี้นี้ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลิตภัณฑ์ข้าวไทยในตลาดโลก (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2561) ซึ่งในปัจจุบันวิถีการผลิตของเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์ยังคงยึดหลักการเกษตรแบบยั่งยืน โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการปลูกข้าวในระบบนาน้ำฝน ไม่ใช้สารเคมีมากเกินจำเป็น และให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง ซึ่งสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและการพึ่งพิงธรรมชาติอย่างสมดุล อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ข้าวหอมมะลิสุรินทร์มีคุณภาพอย่างยั่งยืน กล่าวโดยสรุป ข้าวหอมมะลิสุรินทร์เป็นผลผลิตทางการเกษตรที่มีความโดดเด่นทั้งในด้านกลิ่นหอม รสชาติ เนื้อสัมผัส และคุณค่าทางโภชนาการ โดยได้รับการสนับสนุนจากปัจจัยทางธรรมชาติและวิถีชีวิตของเกษตรกรท้องถิ่น อีกทั้งยังได้รับการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐในด้านสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งช่วยยืนยันถึงความเป็นเอกลักษณ์และคุณภาพของข้าวไทยในระดับโลก ปลูกในพื้นที่ 5 อำเภอ คือ เมืองสุรินทร์ ลำดวน ปราสาท เขวาสินรินทร์ จอมพระ

2) ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ (Hom Mali Rice from Thung Kula Rong-Hai) ลักษณะเด่น ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาว ที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือกพันธุ์ข้าวหอมที่ไวต่อช่วงแสง คือ ข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และพันธุ์ กข 15 ซึ่งปลูก ในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ในฤดูนาปี และมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติ และเป็นหนึ่งในพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่มีชื่อเสียงที่สุดของประเทศไทย ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติในฐานะข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยข้าวชนิดนี้ปลูกในพื้นที่เฉพาะที่เรียกว่า “ทุ่งกุลาร้องไห้” ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ของหลายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวมถึงพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ด้วย โดยพื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ดินมีความเค็มในบางช่วงของปี มีฤดูฝนสั้นและแห้งแล้งยาวนาน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของข้าวอย่างเฉพาะเจาะจง ลักษณะเด่นประการแรกของข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ คือ กลิ่นหอมตามธรรมชาติที่เด่นชัดมาก ซึ่งมาจากสารประกอบ “2-อะเซทิล-1-ไพรโรลีน” (2-AP) เช่นเดียวกับข้าว

หอมมะลิทั่วไป แต่ปริมาณสารหอมในข้าวจากทุ่งกุลาร้องไห้มีระดับสูงกว่าพื้นที่อื่น เนื่องจากข้าวต้องเผชิญกับความเครียดจากธรรมชาติ เช่น ความแห้งแล้งและปริมาณน้ำฝนจำกัด ซึ่งกระตุ้นให้พืชผลิตสารหอมเพิ่มขึ้นตามกลไกทางชีวภาพ จึงทำให้ข้าวชนิดนี้มีลักษณะเมล็ดเรียวยาว สีขาวขุ่นเล็กน้อย เมื่อหุงสุกแล้วจะได้เนื้อข้าวที่นุ่มนวล มีกลิ่นหอมชัดเจน คงความนุ่มได้แม้เย็นตัวลง รสชาติกลมกล่อม ทั้งยังมีความคงตัวของคุณภาพสูง กล่าวคือสามารถรักษาคุณภาพกลิ่นและเนื้อสัมผัสได้ดีในกระบวนการจัดเก็บและขนส่ง ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ จากมุมมองทางภูมิศาสตร์ พื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ของจังหวัดสุรินทร์ถือเป็นพื้นที่เฉพาะที่มีคุณลักษณะเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการปลูกข้าวหอมมะลิ โดยลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทราย มีความเค็มในระดับหนึ่ง และมีน้ำจำกัดในช่วงฤดูเพาะปลูก สิ่งเหล่านี้ทำให้ข้าวที่ปลูกในพื้นที่ดังกล่าวมีการปรับตัวและพัฒนาคุณภาพทางพันธุกรรมที่พิเศษ แตกต่างจากข้าวหอมมะลิที่ปลูกในเขตอื่นๆ ของประเทศ อีกหนึ่งจุดเด่นที่สำคัญคือ ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ได้รับการขึ้นทะเบียน “สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์” (Geographical Indication: GI) ซึ่งรับรองโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยการรับรองนี้ช่วยยืนยันว่าข้าวที่ผลิตจากทุ่งกุลาร้องไห้มีคุณภาพเฉพาะถิ่น เป็นเอกลักษณ์ และไม่สามารถลอกเลียนแบบได้จากพื้นที่อื่น ทำให้ข้าวชนิดนี้มีมูลค่าเพิ่มทั้งในด้านการตลาดและการส่งออก นอกจากด้านกายภาพและการตลาด ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ยังมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวนาในจังหวัดสุรินทร์ ที่ยังคงใช้วิธีการเกษตรแบบดั้งเดิม เช่น การทำนาแบบอินทรีย์หรือกึ่งอินทรีย์ การไม่ใช้สารเคมีอย่างเข้มข้น และการปลูกตามฤดูกาลน้ำฝน ซึ่งเป็นการผลิตที่สอดคล้องกับหลักการของการพัฒนาอย่างยั่งยืน กล่าวโดยสรุป ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ของจังหวัดสุรินทร์เป็นข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงที่มีลักษณะเด่นทั้งทางกายภาพ ชีวภาพ และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีจุดแข็งจากพื้นที่การปลูกที่เป็นเอกลักษณ์ ระบบการผลิตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานรัฐ ข้าวชนิดนี้จึงไม่เพียงแต่เป็นสินค้าเกษตร หากยังเป็นสัญลักษณ์ของภูมิปัญญาและความยั่งยืนของชุมชนท้องถิ่นอีกด้วย โดยจังหวัดสุรินทร์มีการปลูกข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ในพื้นที่อำเภอชุมพลบุรี จำนวน 4 ตำบล คือ ตำบลไพรขลา ตำบลนาหนองไผ่ ตำบลชุมพลบุรี และตำบลหนองเรือ

(3.9). สินค้าเด่นที่จังหวัดสุรินทร์จะขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน 2 รายการ ได้แก่

1. เนื้อสุรินทร์ (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2568)

จังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งใหญ่ของโคในประเทศไทย โดยมีโคทั้งหมดประมาณ 626,226 ตัว ซึ่งเป็นจำนวนสูงสุดในประเทศและเป็นโคพันธุ์ลูกผสมวากิวมากกว่า 4,000 ตัว มากที่สุดในแต่ละจังหวัด เกษตรกรที่เลี้ยงโคมีมากกว่า 171,442 ราย นับเป็นหนึ่งในรายได้หลักของชุมชนเกษตรในพื้นที่ จากสถิติการนับโคพื้นเมืองหรือสุรินทร์ลูกผสมพบว่าจังหวัดสุรินทร์อยู่ในอันดับ 1 โดยมีจำนวนถึง 175,990 ตัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.36 ของโคทั้งหมดในประเทศ จังหวัดที่ตามมาใน 5 อันดับแรก ได้แก่ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ เชียงใหม่ และบุรีรัมย์ ข้อมูลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ร่วมกับวิสาหกิจชุมชนได้พัฒนาโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เริ่มตั้งแต่การฝึกอบรมเกษตรกร การจัดหาแม่โค-น้ำเชื้อวากิว การปรับปรุงอาหารและระบบเลี้ยงในคอก คุณภาพไขมันแทรกระดับ 3.5–4.5 ผลงานจากโครงการปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อแข่งขัน แสดงให้เห็นว่าในปี 2567 วิสาหกิจชุมชนสามารถผลิตลูกโคเข้าขุนตามเป้าหมาย รองรับตลาดระดับพรีเมียม โดยเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยตัวละประมาณ 100,000 บาท อีกทั้ง รัฐบาลยังสนับสนุนให้สุรินทร์เป็นศูนย์กลางการค้าโคเนื้อวากิวแห่งชาติ ผ่านการจัดงาน “วันโคเนื้อแห่งชาติ” ซึ่งเป็นเวทีพบปะนิทรรศการและเสริมศักยภาพการตลาดระดับประเทศ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าจังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในการผลิต “เนื้อสุรินทร์” (โคเนื้อวากิวลูกผสม) เป็นเนื้อโคขุนคุณภาพสูง ที่ผลิตจากโคลูกผสมสายเลือดวากิวร้อยละ 50 ขึ้นไป ซึ่งเลี้ยงและจัดการภายใต้พื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ผ่านกระบวนการขุนมาตรฐาน และตัดแต่งตามหลักสากลมีข้อได้เปรียบชัดเจนทั้งด้านจำนวนและคุณภาพ ผลงานจากความร่วมมือเชิงระบบช่วยสร้างมูลค่าให้เกษตรกรในพื้นที่ พร้อมกับเสริมศักยภาพให้สุรินทร์เป็นศูนย์กลางเนื้อวากิวของประเทศ

คุณลักษณะเด่นของ “เนื้อสุรินทร์”

- เนื้อสีแดงอมชมพู มีไขมันแทรกระดับคะแนนไขมันแทรก ไม่น้อยกว่าระดับ 3
- เนื้อนุ่ม กลิ่นหอม ไม่มีกลิ่นสาบ
- ปรุงสุกแล้วมีรสชาติดี
- ได้รับการยอมรับในตลาดระดับพรีเมียม

ส่วนลักษณะของสินค้า เนื้อสุรินทร์ (GI) มี 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทซากหรือเนื้อโคทั้งตัว ตัดแบ่งเป็น 4 ส่วนประกอบด้วย ซีกซ้ายและซีกขวาของซากโค โดยจะผ่าครึ่งตามแนวกึ่งกลางของกระดูกสันหลัง และแต่ละซีกจะทำการแบ่งเป็นส่วนหน้าของซาก (Forequarter) และส่วนหลังของซาก (Hindquarter) โดยทำการตัดแบ่งบริเวณรอยต่อกระดูกสันหลังซี่โครง 12 และ 13 โดยลักษณะของซากจะมีน้ำหนักซากอุ่นมีค่าเฉลี่ยประมาณ 320 กิโลกรัม หรืออยู่ในช่วงน้ำหนักซากอุ่น ที่ 210 ถึง 497 กิโลกรัม มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำระหว่างการบ่มอยู่ที่ 2 ถึง 4 เปอร์เซ็นต์และมีเปอร์เซ็นต์ไขมันแทรกไม่น้อยกว่า 21 เปอร์เซ็นต์

2. ประเภทของเนื้อโคที่ได้ผ่านการตัดแบ่งเป็นเนื้อชิ้นส่วนหลัก (Wholesale cut) โดยมีการตัดแบ่งชิ้นส่วนต่างๆ เช่น เนื้อสันคอ (Chuck) เนื้อซี่โครง (Rib) เนื้อสันนอก (Sirloin) เนื้อสะโพก (Round) เนื้อติดอก (Brisket) เนื้อส่วนขา (Shank) เนื้อส่วนท้อง (Short Plate) และเนื้อพื้นท้อง (Flank) โดยมีการเรียกชื่อเช่นเดียวกับการตัดแบ่งชิ้นส่วนในระบบของสากล

3. ประเภทเนื้อโคชิ้นส่วนหลักผ่านการตัดแต่งเป็นชิ้นเนื้อส่วนย่อย (Retail sale cut) เช่น สันหน้า (Chuck Shoulder) สันกลาง (Rib Set) สันแหลม (Rib Eye) ปลาช่อน (Chuck Tender) ฯลฯ

เกณฑ์การขึ้นทะเบียน “GI เนื้อสุรินทร์”

- โคลูกผสมสายพันธุ์วากิว ไม่น้อยกว่า 50%
- เลี้ยงในฟาร์มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุรินทร์
- ผ่านการคัดเลือก สร้างประวัติพันธุ์ และมีการขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้อง
- กระบวนการเลี้ยง/ขุน/แปรรูป อยู่ภายใต้แผนควบคุมและตรวจสอบย้อนกลับ

2. ผ้าไหมสุรินทร์

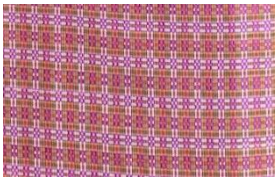
การขับเคลื่อนไหมสุรินทร์ ซึ่งมีจุดเด่นเฉพาะตัวที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นอันลึกซึ้งและสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน เส้นไหมที่ได้จากการเลี้ยงไหมพื้นเมืองของสุรินทร์มีความละเอียด นุ่มมือ และมีความเงางามตามธรรมชาติ เมื่อผ่านกระบวนการย้อมสีด้วยวัสดุจากธรรมชาติ เช่น เปลือกไม้ ใบไม้ และสมุนไพรท้องถิ่น ทำให้ได้สีสันที่นุ่มนวล ละมุนตา และไม่ซ้ำใคร การทอผ้าไหมของสุรินทร์ยังคงไว้ซึ่งลวดลายโบราณที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น สะท้อนวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มชาวสุรินทร์เชื้อสายกูย เขมร และลาว ซึ่งมีทักษะการทอผ้าไหมที่ประณีตและสวยงาม สิ่งเหล่านี้ทำให้ไหมสุรินทร์ไม่ได้เป็นเพียงผลิตภัณฑ์สิ่งทอ แต่เป็นงานศิลปะที่มีชีวิต และมีคุณค่าทั้งด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในเวลาเดียวกัน เป็นความพยายามร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาหม่อนไหมอย่างครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาอาชีพดั้งเดิม สร้างรายได้ให้ชุมชน และส่งเสริมไหมสุรินทร์ให้เป็นสินค้ามูลค่าสูงในระดับสากล โดยจังหวัดสุรินทร์ได้ดำเนิน “โครงการร้อยสีพันลายไหมสุรินทร์พันล้าน” ซึ่งในระดับต้นน้ำ มีการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมแบบปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงสนับสนุนการใช้พันธุ์ไหมพื้นเมือง การผลิตรังไหมคุณภาพ และการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เกษตรกรรุ่นใหม่

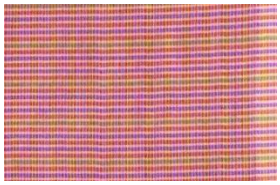
(3.10) ข้อมูลการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์
ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกต้นหม่อน สำหรับเลี้ยงไหม จำแนกรายปี

ที่	การปลูกหม่อน เลี้ยงไหม และการทอผ้าไหม	ปี พ.ศ. 2565	ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567
1	พื้นที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ไร่)	4,270	3,901	3,521
2	เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ราย)	7,636	5,595	5,436
3	ผู้ผลิตผ้าไหมและหรือผลิตภัณฑ์ไหม (ราย)	6,346	2,000	6,440
4	ผลผลิตเส้นไหม (ก.ก./ปี)	24,586	14,878	32,883
5	ราคาเส้นไหมเฉลี่ย (บาท/กก.)	1,800	1,800	2,000
6	มูลค่าผลผลิตเส้นไหมรวม (บาท/ปี)	44,254,800	26,780,400	65,766,000
7	ครัวเรือนทอผ้าไหม	6,346	2,000	6,440
8	มูลค่าการจำหน่ายผ้าไหม	15,137,720	16,204,624	20,151,488

ข้อมูลการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม และการทอผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์ในช่วงปี พ.ศ. 2565–2567 สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านปริมาณผู้ประกอบการ พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตโดยรวม โดยในช่วงสามปีที่ผ่านมา พื้นที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 4,270 ไร่ เหลือเพียง 3,521 ไร่ในปี 2567 ขณะที่จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมก็ลดลงจาก 7,636 ราย เหลือ 5,436 ราย ซึ่งอาจสะท้อนถึงปัญหาการขาดแรงงานรุ่นใหม่ หรือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเลี้ยงไหม อย่างไรก็ตาม ในปี 2567 มีจำนวนผู้ผลิตผ้าไหมกลับมาเพิ่มสูงถึง 6,440 ราย หลังจากลดต่ำในปี 2566 เหลือเพียง 2,000 ราย สอดคล้องกับปริมาณผลผลิตเส้นไหมที่เพิ่มขึ้นจาก 14,878 กิโลกรัมในปี 2566 เป็น 32,883 กิโลกรัมในปี 2567 ขณะที่ราคาจำหน่ายเส้นไหมเฉลี่ยก็ปรับเพิ่มขึ้นเป็น 2,000 บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้มูลค่าผลผลิตรวมสูงถึงกว่า 65 ล้านบาท และมูลค่าการจำหน่ายผ้าไหมก็เติบโตตามเป็น 20.1 ล้านบาทในปีล่าสุด ซึ่งบ่งชี้ถึงการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมไหมสุรินทร์ และยังแสดงศักยภาพของผ้าไหมสุรินทร์ในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนหากมีการส่งเสริมและพัฒนาต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบัน อาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในปัจจุบันกำลังเผชิญกับปัญหาและความเสี่ยงหลายด้าน โดยเฉพาะจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน ส่งผลต่อการเลี้ยงไหม ทำให้ผลผลิตทั้งรังไหมและเส้นไหมลดลง ปัญหานี้ยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นเมื่อพบว่าเกษตรกรที่ประกอบอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหมมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีทายาทสืบทอดอาชีพ ขณะที่แรงงานรุ่นใหม่หันไปประกอบอาชีพอื่นที่ให้รายได้มั่นคงกว่า นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเลี้ยงไหม เช่น การใช้สารเคมีในแปลงเกษตรใกล้เคียง หรือการพ่นสารเคมีกำจัดยุงลาย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อหนอนไหม จากปัญหาดังกล่าว ก่อให้เกิดความเสี่ยงตามมา เช่น ผ้าไหมที่ผลิตได้อาจมีคุณภาพต่ำ เพราะผู้ทอผ้าหันไปใช้เส้นไหมที่มีคุณภาพด้อยลง เนื่องจากต้นทุนเส้นไหมคุณภาพสูงสูงเกินไป นอกจากนี้ยังพบว่าบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านหม่อนไหมลดน้อยลงอย่างรวดเร็วจากการเกษียณอายุ และยังขาดนโยบายสนับสนุนด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระยะยาว หากไม่มีการแก้ไข อาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหมอาจเผชิญภาวะสูญหาย พันธุ์ไหมดั้งเดิมอาจสูญพันธุ์จากผลกระทบของภาวะโลกร้อน และต้นทุนการผลิตผ้าไหมจะยิ่งสูงขึ้นจนไม่สามารถแข่งขันในตลาดได้ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีปัญหาและความเสี่ยง แต่ตลาดยังมีแนวโน้มที่ดี โดยเฉพาะตลาดรังไหมเปล่าและเส้นไหม ทั้งในระดับหัตถกรรมและอุตสาหกรรม ที่ยังคงมีความต้องการสูง ซึ่งหากมีการสนับสนุนและฟื้นฟูอย่างจริงจัง อาชีพนี้ยังสามารถรักษาไว้ได้และสร้างรายได้อย่างมั่นคง (ที่มา: ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์)

การขับเคลื่อนโครงการร้อยสีพันลาย ไหมสุรินทร์พันล้าน ในระดับกลางน้ำ มีการสนับสนุนกลุ่มผู้สาวทอผ้าและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการพัฒนาคุณภาพเส้นไหม การย้อมสีธรรมชาติ และการออกแบบลวดลายผ้าไหมให้มีความร่วมสมัยแต่ยังคงเอกลักษณ์พื้นถิ่น นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมมาตรฐานผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับคุณภาพ ในระดับปลายน้ำ มีการขับเคลื่อนด้านการตลาด การสร้างแบรนด์ “ไหมสุรินทร์” และการผลักดันเข้าสู่การรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เพื่อเพิ่มมูลค่า และขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ นำโดยการขับเคลื่อนการดำเนินงานของนายชำนาญ ชื่นตา ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยลายผ้าอัตลักษณ์ประจำจังหวัดสุรินทร์ที่จะขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ประกอบด้วย

ชื่อลายผ้าอัตลักษณ์	ข้อมูล
ผ้าโฮล 	โฮล เป็นภาษาเขมร เป็นชื่อเรียกผ้าที่มีกรรมวิธีการทอผ้าไหมประเภทหนึ่งที่สร้างลวดลายขึ้นมาจากกระบวนการมัดย้อมเส้นไหมให้เกิดสีสันและลวดลายต่าง ๆ ก่อนแล้วจึงนำมาทอเป็นผืนผ้า ผ้าที่ทอสำเร็จเรียกว่า “ผ้าโฮล ผ้าโฮล มีพัฒนาการมาจากผ้าปูม เป็นผ้าที่ใช้กันในหมู่ชนชั้นสูงในราชสำนัก มีความวิจิตร งดงาม ปัจจุบันได้มีการประยุกต์ใช้เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถสวมใส่ได้ โดยไม่ทิ้งภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษ
ผ้าอัมปรม , อันปรม 	ผ้าอัมปรมจะปรากฏลายทอลายตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสเล็กๆ เกิดจากการมัดย้อมเส้นไหมด้วยการมัดย้อมแบบที่เรียกว่า “จองกรา” ซึ่งเป็นภาษาเขมร หมายถึง ผูกหรือมัดให้เป็นจุดประสีขาวเด่นขึ้นจากสีพื้นคล้ายเครื่องหมายกากบาทในตารางสี่เหลี่ยมเล็กๆ กระจายทั่วผืนผ้า จองกรา เป็นการมัดหมี่ชนิดหนึ่งที่มัดได้ทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน เฉพาะส่วนของเส้นไหมที่จะทำลวดลาย หรือที่เรียกว่า “กราประ” คือจุดประขาวของเส้นยืนมาชนกับจุดประขาวของเส้นพุ่งเป็นเครื่องหมายบวกหรือกากบาทบนสีพื้น
ผ้าสมอ , ผ้าสะมอ , ซมอ 	เหตุที่เรียกว่า “ผ้าลายสมอ” เพราะสีของผ้าได้มาจากการย้อมไหมด้วยเปลือกสมอซึ่งจะให้สีเขียวอมน้ำตาล ผ้าลายนี้ส่วนใหญ่หญิงสูงวัยจะนุ่งทำงานอยู่บ้าน ทำธงใช้ในงานเฉลิมฉลอง และผ้าถวายพระในงานศพเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้เสียชีวิต ผ้าลายสมอมีลักษณะเป็นลายตารางเล็กๆ เป็นผ้าที่นิยม ชาวสุรินทร์ถือกันว่าถ้าย้อมไหมให้ได้สีทองแก่ถือว่าได้ผ้าลายสมอที่สวย นิยมนุ่งผ้าถุงไหมลายสมอไว้ข้างนอกซ่อนผ้าไหมลายอื่น
ผ้าอันลุยซีม , อันลูนซีม , อันลูญซีม 	ผ้าอันลุยซีม , อันลูนซีม , อันลูญซีม ชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “จะปะชวร” จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาวไทย – เขมร เป็นอย่างมาก ศิลปะการทำผ้าจึงมีอิทธิพลทางเขมร ซึ่งสมัยก่อนเขมรรบกันบ่อย ชาวเขมรที่ชายแดนจะหนีมาประเทศไทย ตั้งครอบครัวที่สุรินทร์ และนำการทอผ้าเพื่อใช้เป็นเครื่องนุ่งห่ม ผ้าอันลูนซีมจะย้อม 4 สี นำมาทอเป็นเกลียวตั้งชื่อว่า อันลูนซีม
ผ้าละเบิก 	คำว่า ละเบิก เป็นภาษาเขมร หมายถึง เปิด ใช้เรียกลวดลายผ้าที่เกิดจากการใช้เทคนิคการทอผ้า โดยใช้ตะกอตั้งแต่ 4-12 ตะกอในการดึงเส้นไหมยืนให้เปิดเป็นช่องขึ้นลงสลับกัน เพื่อเป็นช่องให้สอดกระสวยที่บรรจุหลอดด้ายพุ่งเข้าไป เป็นการเปิดลายด้วยการเหยียบตะกอขึ้นลงครั้งละ 2 ตะกอพร้อมกัน เมื่อทอไปเรื่อยๆ จะเกิดเป็นลายนูนขึ้นมาจากเนื้อผ้า เส้นไหมที่เป็นเส้นยืนและเส้นพุ่งจะใช้เส้นไหมสีเดียวกัน

ชื่อลายผ้าอัตลักษณ์	ข้อมูล
ผ้าสาคู 	ผ้าลายสาคู มี 2 ลักษณะคือ ลายสาคูใหญ่ และลายสาคูเล็ก ลายสาคูใหญ่ จะมีลักษณะการทอที่ใช้เส้นพุ่งตัดกันเป็นลายตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดครึ่งนิ้วคูณครึ่งนิ้ว ภายในกรอบตารางจะมีตารางเล็ก ๆ เรียงกันหลายสี ได้แก่ สีเขียว สีแดง สีน้ำเงิน ส่วนกรอบตารางใหญ่เป็นสีน้ำเงินและสีขาว ในการทอจะใช้ไหมย้อมสีดังกล่าวในจำนวนเท่ากัน โดยออกแบบให้ไหมเส้นยืนและไหมเส้นพุ่งขนานกันเป็นคู่ ๆ ส่วนลายสาคูเล็ก จะมีขนาดเล็กกว่า
ผ้าหางกระรอก , ผ้ากะนีว 	จังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์ ชาวกูยนิยมใช้และทอผ้าไหมควบ สตรีชาวกูยมีความชำนาญในการตีเกลียวเส้นไหม เรียกว่า ละวี หรือ ระวี ตามความเชื่อ เรื่องความกลมเกลียวสามัคคีกันในครอบครัวและสายตระกูลที่นับถือผีด้วยกัน การนำไหมสองสีมาควบกันเรียกว่า “กะนีว” หรือ “ผ้าหางกระรอก” เมื่อนำมาใช้เป็นเส้นพุ่งทอกับเส้นยืน สีพื้นจะทำให้เกิดลายเหลื่อมกันเป็นสีเหลืองคล้ายหางกระรอก ลักษณะของผ้ากะนีวนี้ผิวสัมผัสจะมีความมันระยิบระยับ เมื่อนำไปส่องกับแดดจะแยกสีได้ชัดเจน "ผ้าหางกระรอก" อาจเป็นเพราะลวดลายของผ้าทอที่มีลักษณะเนื้อผ้าที่มีความเหลือบสี เห็นเป็นลายเส้นเล็กๆ ในตัว ซึ่งมองดูแล้วคล้ายกับขนของหางกระรอก

(3.11) สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร

- พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง/อุทกภัย (ล่อแหลมและเปราะบาง)

1) เขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ มีสภาพเป็นแอ่งกระทะ คลองล้อมรอบ จะเกิดน้ำท่วมขังฉับพลันจากการระบายน้ำไม่ทันเมื่อเกิดฝนตกหนัก และหากมีฝนตกต่อเนื่องเป็นเวลาหลายวันจะทำให้เกิดน้ำเอ่อล้นตลิ่งจากลำห้วยพลับพลาซึ่งมีต้นน้ำมาจากทางด้านตะวันออกของเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตั้งแต่ตำบลสลักได ไหลผ่านตำบลนอกเมืองเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตำบลแกใหญ่ ลงสู่แม่น้ำชีในพื้นที่ตำบลท่าสว่าง ทำให้ชุมชนที่อยู่บริเวณลำห้วยพลับพลา ได้แก่ ตำบลสลักได นอกเมืองเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตำบลแกใหญ่ ตำบลท่าสว่าง เกิดน้ำเอ่อล้นตลิ่ง เนื่องจากระบายน้ำไม่ทันหรือน้ำไม่มีทางไป เพราะลำห้วยพลับพลามีสภาพตื้นเขินและคับแคบมาก ส่งผลให้พื้นที่ในอำเภอเมืองสุรินทร์เกิดน้ำท่วมขังเป็นประจำเมื่อเกิดฝนตกหนัก

2) บริเวณสองฝั่งแม่น้ำมูลในเขตพื้นที่อำเภอ ดังนี้

- อำเภอชุมพลบุรี ได้แก่ ตำบลสระขุด ตำบลเมืองบัว ตำบลยะวึก ตำบลกระเบื้อง ตำบลชุมพลบุรี ตำบลหนองเรือ ตำบลไพรขลา และตำบลนาหนองไผ่

- อำเภอทาตูม ได้แก ตำบลโพนครก ตำบลทุ่งกุลา ตำบลพรมเทพ ตำบลกระโพ ตำบลทาตูม ตำบลบะ ตำบลหนองบัว และตำบลหนองเมธี

- อำเภอรัตนบุรี ได้แก ตำบลกุดขาคีม ตำบลหนองบัวทอง ตำบลทับใหญ่ ตำบลดอนแรด ตำบลน้ำเขียว ตำบลแก ตำบลเบิด และตำบลยางสว่าง

3) ลำน้ำชีน้อย ได้แก บริเวณสองฝั่งลำน้ำชีน้อยในพื้นที่

- ตำบลทุ่งมน ตำบลบ้านไทร ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท

- ตำบลสวาย ตำบลตระแสง ตำบลคอโค ตำบลท่าสว่าง ตำบลเพี้ยราม และตำบลกาเกาะ อำเภอเมืองสุรินทร

- ตำบลเมืองลีง อำเภอจอมพระ

4) บริเวณทายอ่างเก็บน้ำห้วยเสนง สาเหตุเกิดจากการระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยเสนงเพื่อรักษาระดับน้ำในอ่างฯ น้ำจะไหลลงสู่ลำห้วยเสนง ประกอบกับลำน้ำห้วยเสนงมีสภาพตื้นเขิน ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดน้ำเออล้นตลิ่งไหลท่วมที่อยู่อาศัย พื้นที่การเกษตรบริเวณทั้งสองฝั่งและพื้นที่เฝ้าระวัง ได้แก ตำบลเฉนียง ตำบลนอกเมือง ตำบลคอโค ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมืองสุรินทร

5) บริเวณด้านท้ายอ่างเก็บน้ำห้วยลำพอก พื้นที่เฝ้าระวัง ได้แก ตำบลกุดหวาย ตำบลยาง อำเภอศีขรภูมิ (ห้วยกุดปะไท ห้วยตรมไพร ห้วยระแงง อำเภอศีขรภูมิ) และพื้นที่เฝ้าระวังตำบลเกาะแกว อำเภอสำโรงทาบ

6) บริเวณลำน้ำห้วยทับทัน/ห้วยเสนง พื้นที่เฝ้าระวัง ได้แก

- ตำบลดอนแรด ตำบลเบิด ตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี
- ตำบลผักไหม ตำบลหนองเหล็ก อำเภอศีขรภูมิ
- ตำบลทบทัน อำเภอสังขะ
- ตำบลณรงค ตำบลตรวจ ตำบลศรีสุข อำเภอศรีณรงค

7) บริเวณด้านท้ายอ่างเก็บน้ำบ้านเกาะแก้ว พื้นที่เฝ้าระวัง ได้แก่ บ้านป่าเว่ย หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ

8) เขตเทศบาลตามอำเภอต่างๆ เช่นเทศบาลตำบลสำโรงทาบ ศีขรภูมิ สังขะ จอมพระ เป็นต้น จะเกิดน้ำท่วมขังฉับพลันเนื่องจากการระบายน้ำไม่ทัน เนื่องจากสิ่งก่อสร้างกีดขวางทางน้ำ และท่อระบายน้ำอาจไม่มีประสิทธิภาพ

- การเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ

1) ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนสถานการณ์ภัยพิบัติให้เกษตรกรทราบ ผ่านสื่อต่างๆ อาทิ เพจเฟซบุ๊ก เว็บไซต์ วิทยุ และกลุ่มไลน์

2) ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดให้ดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนด้วยความรวดเร็ว และพิจารณาให้ มีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือและการประชุม ก.ช.ภ.อ./ก.ช.ภ.จังหวัด เพื่อให้สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

3) ลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์อุทกภัย และรายงานให้ผู้บังคับบัญชา/ผู้บริหาร ระดับจังหวัดและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ ในช่วงเกิดภัยจนกว่าจะเข้าสู่สภาวะปกติ

- การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ

1) ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

จังหวัดสุรินทร์ ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน จากสถานการณ์ (อุทกภัย) จำนวน 3 อำเภอ และ (ฝนแล้ง) จำนวน 1 อำเภอ ดังนี้

1.1 สถานการณ์ (อุทกภัย) ห้วงเกิดภัยวันที่ 23 กันยายน 2567 ภัยยุติวันที่ 4 ตุลาคม 2567 ในพื้นที่อำเภอกาบเชิง และอำเภอศีขรภูมิ เกษตรกรได้รับความเสียหาย จำนวน 13 ราย วงเงินขอรับการช่วยเหลือ จำนวน 78,752.50 บาท โดยขอรับการสนับสนุนเงินจากงบท้องถิ่น รายละเอียดดังนี้

1.1.1 อำเภอกาบเชิง

- ด้านพืช พื้นที่การเกษตรนาข้าวเสียหาย จำนวน 3 ไร่/ แบ่งออกเป็นพืชไร่ (มันสำปะหลัง) เสียหายจำนวน 0.25 ไร่/ ไม้ผล ไม้ยืนต้น เสียหายจำนวน 1.75 ไร่ เกษตรกรได้รับความเสียหาย จำนวน 4 ราย วงเงินขอรับการช่วยเหลือ จำนวน 11,599 บาท
- ด้านประมง บ่อปลาเสียหาย จำนวน 3 บ่อ พื้นที่ 1.75 ไร่ เกษตรกรได้รับความเสียหาย จำนวน 2 ราย วงเงินขอรับการช่วยเหลือ จำนวน 8,193.50 บาท

1.1.2 อำเภอศีขรภูมิ

- ด้านพืช พื้นที่การเกษตรนาข้าวเสียหาย จำนวน 44 ไร่ เกษตรกรได้รับความเสียหาย จำนวน 7 ราย วงเงินขอรับการช่วยเหลือ จำนวน 58,960 บาท

1.2 สถานการณ์ (อุทกภัย) ห้วงเกิดภัยวันที่ 1 ตุลาคม 2567 ภัยยุติวันที่ 11 พฤศจิกายน 2567 ในพื้นที่อำเภอชุมพลบุรี ความเสียหายด้านพืช จำนวน 3 ตำบล 7 หมู่บ้าน เกษตรกรได้รับความเสียหาย จำนวน 142 ราย พื้นที่การเกษตรนาข้าวเสียหาย จำนวน 891.25 ไร่ วงเงินขอรับการช่วยเหลือ จำนวน 1,194,275 บาท

1.3 สถานการณ์ (ฝนแล้ง) ห้วงเกิดภัยวันที่ 11 ตุลาคม 2567 ภัยยุติวันที่ 30 พฤศจิกายน 2567 ในพื้นที่อำเภอปราสาท ความเสียหายด้านพืช จำนวน 7 ตำบล 39 หมู่บ้าน เกษตรกรได้รับความเสียหาย จำนวน 1,117 ราย พื้นที่การเกษตรนาข้าวเสียหาย จำนวน 9,095.50 ไร่ วงเงินขอรับการช่วยเหลือ จำนวน 12,187,970 บาท โดยใช้เงินทดรองราชการในอำนาจนายอำเภอ และขอรับการจัดสรรวงเงินทดรองราชการเพิ่มเติมจากจังหวัด

การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย/ภัยแล้ง

การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบ (อุทกภัย/ภัยแล้ง) จากการประชุม (ก.ช.ภ.อ./ก.ช.ภ.จังหวัด)

2.1 การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบ (อุทกภัย) จากการประชุม (ก.ช.ภ.อ.) ครั้งที่ 1/2567 วันจันทร์ที่ 9 ธันวาคม 2567 โดยมีผลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร ด้านพืช เกษตรกร จำนวน 153 ราย พื้นที่เสียหาย 940.25 ไร่ แบ่งเป็น นาข้าว จำนวน 938.25 ไร่ พืชไร่/พืชผัก จำนวน 0.25 ไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้น จำนวน 1.75 ไร่ และด้านประมง เกษตรกร จำนวน 2 ราย บ่อปลาเสียหาย จำนวน 3 บ่อ พื้นที่ 1.75 ไร่ รวมวงเงินขอรับการช่วยเหลือ จำนวนทั้งสิ้น 1,273,027.50 บาท (หนึ่งล้านสองแสนเจ็ดหมื่นสามพันยี่สิบเจ็ดบาทห้าสิบสตางค์) โดยใช้เงินทดรองราชการในอำนาจนายอำเภอ และขอรับการจัดสรรวงเงินทดรองราชการเพิ่มเติมจากจังหวัด ทั้งนี้ ได้จ่ายเงินให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติดังกล่าว เรียบร้อยแล้ว

2.2 การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบ (ภัยแล้ง) จากการประชุม (ก.ช.ภ.อ.) ครั้งที่ 1/2567 วันที่ 28 พฤศจิกายน 2567 และเสนอที่ประชุม (ก.ช.ภ.จังหวัดสร.) ครั้งที่ 3/2567 วันที่ 9 ธันวาคม 2567 โดยมีผลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน 1,117 ราย พื้นที่เสียหาย 9,095.50 ไร่ (นาข้าว) วงเงินขอรับการช่วยเหลือ จำนวน 12,187,970 บาท (สิบสองล้านหนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันเก้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) โดยขอรับการสนับสนุนเงินทดรองราชการในอำนาจของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้จ่ายเงินให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติดังกล่าว เรียบร้อยแล้ว

(4) อุตสาหกรรม

ในปี 2567 มีโรงงานอุตสาหกรรม จำพวก 2 และจำพวก 3 จำนวนทั้งสิ้น 395 โรงงาน เงินลงทุน 25,766.43 ล้านบาท คนงานรวม 15,903 คน โดยแบ่งตามจำพวก ดังนี้

จำพวก 2 จำนวน 5 โรงงาน สัดส่วนร้อยละ 1.27 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุนรวม 13.98 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 0.05 ของเงินทุนทั้งหมด และคนงานรวม 94 คน สัดส่วนร้อยละ 0.59 ของคนงานทั้งหมด

จำพวก 3 จำนวน 390 โรงงาน สัดส่วนร้อยละ 98.73 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุนรวม 25,752.45 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 99.95 ของเงินทุนทั้งหมด และคนงานรวม 15,809 คน สัดส่วนร้อยละ 99.41 ของคนงานทั้งหมด รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตาราง : ตารางข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม (แยกตามจำพวก)

จำพวก	จำนวน (โรงงาน)	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)	สัดส่วน โรงงาน	สัดส่วน เงินลงทุน	สัดส่วน คนงาน
2	5	13.98	94	1.27	0.05	0.59
3	390	25,752.45	15,809	98.73	99.95	99.41
รวม	**395**	**25,766.43**	**15,903**	**100**	**100**	**100**

เมื่อพิจารณาโรงงานอุตสาหกรรม แบ่งตามขนาด มีดังนี้

- ขนาดเล็ก จำนวน 320 โรงงาน สัดส่วนร้อยละ 81.01 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุนรวม 4,492.52 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 17.44 ของเงินทุนทั้งหมด และคนงานรวม 4,090 คน สัดส่วนร้อยละ 25.72 ของคนงานทั้งหมด

- ขนาดกลาง จำนวน 60 โรงงาน สัดส่วนร้อยละ 15.19 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุนรวม 4,770.92 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 18.52 ของเงินทุนทั้งหมด และคนงานรวม 4,017 คน สัดส่วนร้อยละ 25.26ของคนงานทั้งหมด

- ขนาดใหญ่ จำนวน 15 โรงงาน สัดส่วนร้อยละ 3.80 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุนรวม 16,502.99 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 64.05 ของเงินทุนทั้งหมด และคนงานรวม 7,796 คน สัดส่วนร้อยละ 49.02 ของคนงานทั้งหมด รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตาราง : ข้อมูลขนาดโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

ขนาดการลงทุน	จำนวน (โรงงาน)	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)	สัดส่วน โรงงาน	สัดส่วน เงินลงทุน	สัดส่วน คนงาน
ขนาดเล็ก (เงินทุน ไม่เกิน 50 ล้านบาท)	320	4,492.52	4,090	81.01	17.44	25.72
ขนาดกลาง (เงินทุน 50 - 200 ล้านบาท)	60	4,770.92	4,017	15.19	18.52	25.26
ขนาดใหญ่ (เงินทุนมากกว่า 200 ล้านบาท)	15	16,502.99	7,796	3.80	64.05	49.02
รวม	**395**	**25,766.43**	**15,903**	**100**	**100**	**100**

ตาราง : ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมประเภท/สาขาอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

ที่	ประเภท/สาขาอุตสาหกรรม	จำนวน (โรงงาน)	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)	สัดส่วน โรงงาน	สัดส่วน เงินลงทุน	สัดส่วน คนงาน
1	อุตสาหกรรมการเกษตร	**70**	**3,670.62**	1,022	17.72	14.25	6.43
2	อุตสาหกรรมอาหาร	41	**6,547.60**	1,594	10.38	25.41	10.02
3	อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	7	638.62	329	1.77	2.48	2.07
4	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	3	15.50	93	0.76	0.06	0.58
5	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	2	309.91	8,500	0.51	1.20	53.45
6	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	-	-	-	-	-	-
7	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	**53**	1,072.59	980	13.42	4.16	6.16
8	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	10	129.04	362	2.53	0.50	2.28
9	อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	-	-	-	-	-	-
10	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	-	-	-	-	-	-
11	อุตสาหกรรมเคมี	2	4.05	14	0.51	0.02	0.09
12	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	18	565.65	184	4.56	2.20	1.16
13	อุตสาหกรรมยาง	2	95.70	90	0.51	0.37	0.57
14	อุตสาหกรรมพลาสติก	20	859.88	296	5.06	3.34	1.86
15	อุตสาหกรรมอโลหะ	**63**	1,125.95	786	15.95	4.37	4.94
16	อุตสาหกรรมโลหะ	1	1.10	11	0.25	0.00	0.07
17	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	26	403.16	329	6.58	1.56	2.07
18	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	6	190.26	138	1.52	0.74	0.87
19	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	-	-	-	-	-	-
20	อุตสาหกรรมขนส่ง	25	469.80	526	6.33	1.82	3.31
21	อุตสาหกรรมอื่นๆ	46	**9,667.01**	649	11.65	37.52	4.08
รวม		**395**	**25,766.43**	**15,903**	**100**	**100**	**100**

เมื่อพิจารณาโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีเงินลงทุนสูงในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่

1) อุตสาหกรรมอื่นๆ จำนวน 46 โรง ที่มีเงินลงทุนสูงสุด ประกอบด้วย อุตสาหกรรมประเภทการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวลเป็นหลัก รองลงมาได้แก่ โม่ บด ย่อย หิน/ดูดทราย/ลำเลียงทราย และคัดแยกวัสดุไม่ใช้แล้ว เป็นต้น รวมเงินลงทุน 9,667.01 ล้านบาท (37.52% ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด) คนงาน 649 คน พบว่า มีโรงงานผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า 12 โรงงาน มีมูลค่าเงินลงทุน 8,971.44 ล้านบาท มีสัดส่วนถึงร้อยละ 92.80 ของเงินลงทุนทั้งหมดในอุตสาหกรรมอื่นๆ

2) อุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 70 โรงงาน มีมูลค่าเงินลงทุน 3,670.34 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.25 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด พบว่า กิจการโรงงานในหมวดนี้ที่มีกิจการเงินลงทุนสูงถึง 100 ล้านบาทขึ้นไป จำนวน 8 โรงงาน ซึ่งเป็นโรงงานสีข้าว โรงงานอบข้าวเปลือกและผลิตแป้งมันสำปะหลัง

3) อุตสาหกรรมอาหาร รวม 41 โรงงาน เงินลงทุน 6,547.60 ล้านบาท (25.41% ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด) คนงาน 1,594 คน พบว่า กิจการโรงงานในหมวดนี้มีเพียง 1 โรงงาน ที่มีมูลค่าเงินลงทุนสูง คือ บริษัทน้ำตาลสุรินทร์ จำกัด มีมูลค่าเงินลงทุนกว่า 5,722.79 ล้านบาท โดยคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 87.40 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมดของอุตสาหกรรมอาหาร

ตาราง : ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากที่สุด 10 ลำดับแรกของโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

ลำดับที่	ประเภท/สาขาอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
1	ทำคอนกรีตบล็อก	63	1,125.95	786
2	สีข้าว(กำลังสีสูงสุดของร้านสีข้าว200ตัน/วัน)	51	2,224.02	663
3	ทำน้ำแข็ง หรือตัด ซอย บด หรือย่อยน้ำแข็ง	32	586.3	364
4	การทำฝอยไม้ บด ป่น ย่อยไม้	29	869.45	404
5	กลึงเชื่อมโลหะและซ่อมเครื่องยนต์	24	459.8	442
6	ทำวงกบ ขอบประตู ขอบหน้าต่าง ด้วยไม้	17	55.74	216
7	การตัด พับ หรือม้วนโลหะ	17	219.7	173
8	ผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต	16	525.55	157
9	อบข้าวเปลือก	13	497.4	81
10	โม่ บด หรือย่อยหิน	12	550.01	258

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

(5) ข้อมูลสุดยอดผลิตภัณฑ์ OTOP เด่น ของจังหวัด ได้แก่

ลำดับ	อำเภอ	ผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP	ผลิตภัณฑ์ OTOP	ประเภทผู้ประกอบการ			ประเภทผลิตภัณฑ์				
				กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	ผู้ผลิตที่เป็นเจ้าของรายเดียว	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	อาหาร	เครื่องดื่ม	เครื่องแต่งกาย	ของใช้/ของที่ระลึก	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร
1	เมืองสุรินทร์	439	863	278	152	9	226	14	465	71	87
2	ชุมพลบุรี	158	291	121	37		97	7	127	55	5
3	ท่าตูม	211	441	187	23	1	40	2	301	64	34
4	จอมพระ	138	250	124	13	1	95	9	110	26	10
5	ปราสาท	384	417	343	39	2	144	5	154	71	43
6	กาบเชิง	168	260	131	37		81	10	85	65	19
7	รัตนบุรี	183	381	139	43	1	66	5	165	118	27
8	สนม	106	238	94	12		44	2	120	69	3
9	ศีขรภูมิ	352	495	259	92	1	122	6	302	54	11
10	สังขะ	166	324	124	42		83	5	132	77	27
11	ลำดวน	125	223	106	19		14	1	182	22	4
12	สำโรงทาบ	113	248	82	31		66	3	114	58	7
13	บัวเชด	107	136	70	37		36	1	25	57	17
14	พนมดงรัก	86	156	72	14		29	10	79	23	15
15	ศรีณรงค์	109	232	85	24		49	6	108	52	17
16	เขวาสินรินทร์	166	418	66	98	2	27		386	2	3
17	โนนนารายณ์	44	72	32	12		8	2	26	36	
รวม		**3,055**	**5,445**	**2,313**	**725**	**17**	**1,227**	**88**	**2,881**	**920**	**329**

ผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 5 ดาว

1) ประเภทอาหาร

1.1 กาละแมสด

ที่อยู่: ร้านเตียซุ่นเฮง เลขที่ 41/2 หมู่ที่ 1 บ้านปราสาท ตำบลระแงง อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

1.2 ข้าวกล้องข้าวกุลาไรซ์

ที่อยู่: เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ 105 (อินทรีย์) เลขที่ 251 หมู่ที่ 1 บ้านชุมพลบุรี ตำบลชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

1.3 ข้าวกล้องมะลินิลสุรินทร์, ข้าวคิดคิด (ข้าวหอมมะลิ), ข้าวหอมนิล

ที่อยู่: วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ข้าวคิดคิดทุ่งกุลา เลขที่ 9 หมู่ที่ 9 บ้านผักบุ้ง ตำบลนาหนองไผ่ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

1.4 ข้าวกล้องน้ำนมหอมมะลิ, ข้าวกล้องไรเบอรี่

ที่อยู่: กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ตำบลบุฤาษี เลขที่ 7 หมู่ที่ 2 บ้านรัตนะ ตำบลบุฤาษี อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.5 ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่, ข้าวหอมมะลิ

ที่อยู่: หจก.สุรินทร์ไชยศิริ เลขที่ 84 หมู่ที่ 6 บ้านกระทุ่ม ตำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

1.6 ข้าวขาวหอมมะลิ

ที่อยู่: กลุ่มผลิตข้าวบ้านยะสุข เลขที่ 4 หมู่ที่ 3 บ้านยะสุข ตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

1.7 ข้าวขาวมะลิอินทรีย์, ข้าวปะกาอำปึล, ข้าวหอมนิลทัพไทย

ที่อยู่: สหกรณ์บ้านทัพไทย เลขที่ 24 หมู่ที่ 10 บ้านทัพไทย ตำบลทมอ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

1.8 ข้าวซ้อมมือหอมมะลิ, ข้าวกล้องหอมมะลิอินทรีย์

ที่อยู่: กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านโนนงิ้ว เลขที่ 52 หมู่ที่ 4 บ้านโนนงิ้ว ตำบลหนองสนิท อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

1.9 ข้าวแต๋นน้ำแตงโม

ที่อยู่: ข้าวเม่าข้าวหอม คุณสุรินทร์ เลขที่ 18 บ้านแจนแวน ตำบลแจนแวน อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์

1.10 ข้าวผกาอำปึล

ที่อยู่: นางชลิตา พลเยี่ยม เลขที่ 19 บ้านชบ ตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

1.11 ข้าวแพคสุญญากาศ

ที่อยู่: กลุ่มปลูกข้าวมาตรฐาน Organic Thailand เลขที่ 113 หมู่ที่ 6 บ้านกล้วย ตำบลศรีสุข อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์

1.12 ข้าวหอมมะลิขาว

ที่อยู่: ข้าวหอมมะลิบ้านแบกจาน เลขที่ 13 หมู่ที่ 6 บ้านแบกจาน ตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

1.13 ข้าวไรซ์เบอร์รี่, ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ขาว

ที่อยู่: สหกรณ์การเกษตรอินทรีย์สุรินทร์ จำกัด เลขที่ 210 หมู่ที่ 1 บ้านตระแสง ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.14 ข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์, ข้าวหอมมะลิอินทรีย์สุรินทร์

ที่อยู่: นางสาวขวัญจิตต์ เกษร เลขที่ 7 หมู่ที่ 4 บ้านละลมระไซร์ ตำบลปรือ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

1.15 ข้าวและธัญพืชอัดแท่งให้พลังงานสูง

ที่อยู่: บริษัท จูแอมเฮิร์บ แอนด์ เฮ้ลท์ จำกัด เลขที่ 1/1 หมู่ที่ 7 บ้านตรม ตำบลนาบัว อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.16 จิ้งหรีดทอดตราเอราวัณ, โมซีเห็ดนางฟ้าทอดกรอบ

ที่อยู่: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิริกาญจน์ เทรดดิ้ง เลขที่ 207 หมู่ที่ 17 บ้านนาสม ตำบลเฉนียง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.17 น้ำพริกปลาย่างแมงดา, น้ำพริกนรกปลาย่าง, น้ำพริกนรกดักแด้ สูตรไม่ใส่ผงชูรส

ที่อยู่: นางปิยภรณ์ ทองเลิศ เลขที่ 169 หมู่ที่ 11 บ้านหัวตะพาน ตำบลเพี้ยราม อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.18 ผักกาดหวานชนิดเต่า, ผักกาดหวานชนิดฝอย

ที่อยู่: ผึ้งสะรัน Saran Bee เลขที่ 109 หมู่ที่ 13 บ้านหนองเต่า ตำบลเฉนียง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.19 ข้าวกล้องหอมมะลิ, ข้าวสาร

ที่อยู่: สหกรณ์การเกษตรปราสาทจำกัด เลขที่ 92 หมู่ที่ 8 บ้านโคกมะกะ 92 ตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

1.20 ข้าวสามกษัตริย์ / Healthy Rice "Royal Pagoda", ข้าวหอมมะลิแท้ ตราชามทอง

ที่อยู่: JPRICE SHOP เลขที่ 54 หมู่ที่ 8 บ้านเฉนียง ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

2) ประเภทเครื่องดื่ม

2.1 สุราแช่พื้นเมือง เดอะแบลคจัสมิน

ที่อยู่: วิสาหกิจชุมชนแซตอมออร์แกนิคฟาร์มสุรินทร์ เลขที่ 174 หมู่ที่ 1 บ้านเมืองลีง ตำบลเมืองลีง อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

2.2 นมยูเอชที ด็องเร็ก

ที่อยู่: บริษัท อีสานใต้แดรี่ จำกัด เลขที่ 218 หมู่ที่ 1 บ้านเขื้อเพลิง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

2.3 สุราแช่ชุมชน HEHA SATO รสดั้งเดิม

ที่อยู่: วิสาหกิจชุมชนไผ่พัฒนา เลขที่ 206 หมู่ที่ 9 บ้านไผ่น้อย ตำบลไผ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

3) ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย

3.1 ผ้าไหมพื้นเรียบย้อมสีธรรมชาติ และผ้าไหมพื้นเรียบ ในหมู่ที่ 3 บ้านตาเอก บ้านตาเอก ตำบลสังขะ อำเภอสังขะ และหมู่ที่ 7 บ้านใหม่ ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

3.2 ผ้าไหมพื้นเรียบย้อมสีธรรมชาติ และผ้าไหมมัดหมี่ ในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านตาเอก ตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

3.3 ผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ และผ้าไหมมัดหมี่ลายสร้อยดอกหมาก บ้านโคกสะอาด โคกสะอาด ตำบลบะ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

3.4 ผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ บ้านศรีษะธาตุ หมู่ 11 บ้านศรีษะธาตุ ตำบลสนม อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์

3.5 ผ้าไหมมัดหมี่ลายสร้อยดอกหมาก หมู่ 2 บ้านโคกสะอาด โคกสะอาด ตำบลโคกสะอาด อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

3.6 ผ้าไหมยกดอก หมู่ที่ 2 เขวาสินรินทร์ - ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

3.7 ผ้าไหมยกดอกลายลูกแก้วย้อมสีธรรมชาติ และผ้าไหมมัดหมี่ยกดอกลายสิริวชิราภรณ์ หมู่ที่ 18 ตาเกาว์พัฒนา ตาเกาว์พัฒนา ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

3.8 ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติลายมัดหมี่ หมู่ 7 บ้านใหม่ ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

4) ประเภทของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก

4.1 ปิ่นโตไม้ตาล – กลุ่มช่างศิลป์ศรีณรงค์ หมู่ที่ 7 บ้านหนองตราด ตำบลหนองแวง อำเภอศรีณรงค์

4.2 ของใช้ในครัวเรือน(ช้อนกาแฟ) กลุ่มหัตถกรรมงานไม้ หมู่ที่ 9 บ้านโนนสุข ตำบลหนองอียอ อำเภอสนม

5) ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

5.1 เซรั่มอัปสรา น้ำมันงา มะระขี้นก /อัปสรา สบู่ล้างหน้า ใบงาขี้ม้อน/อัปสรา เจลล้างหน้า ใบงาขี้ม้อน บริษัท อัปสรา คอสเมติก จำกัด หมู่ที่ 2 บ้านบุเจก ตำบลกังแอนตำบลปราสาท จังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์มีชื่อเสียงอย่างยิ่งในด้านผลิตภัณฑ์ OTOP ที่หลากหลาย โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองระดับ 5 ดาว ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของมาตรฐานสินค้า OTOP บ่งบอกถึงคุณภาพ ความปลอดภัย และศักยภาพทางการตลาดในระดับประเทศและสากล ผลิตภัณฑ์เหล่านี้สะท้อนถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายทอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนสามารถยกระดับสู่สินค้ามูลค่าสูงที่สร้างรายได้อย่างมั่นคงให้กับชุมชน ในกลุ่มอาหาร ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุดคือกลุ่ม “ข้าวอินทรีย์” และ “ข้าวพื้นถิ่น” ซึ่งมีหลากหลายสายพันธุ์ ทั้งข้าวหอมมะลิ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวกุลาไรซ์ และข้าวปะกาอำปิล การเพาะปลูกข้าวเหล่านี้เป็นระบบเกษตรอินทรีย์ที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยกลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ เช่น บ้านยะสุข บ้านโนนงิ้ว หรือบ้านตระแสง ล้วนมีบทบาทสำคัญในการ พัฒนาคุณภาพข้าวให้ได้มาตรฐานระดับสูง ข้าวบางกลุ่มยังผ่านการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น ข้าวแต๋นน้ำแตงโม หรือข้าวธัญพืชอัดแท่ง ให้กลายเป็นของกินเล่นหรือของฝากทันสมัย นอกจากนี้ ยังมีผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารอื่น ๆ ที่สะท้อนความคิดสร้างสรรค์ เช่น จิ้งหรีดทอดกรอบ น้ำพริกจากแมลง และผักกาดหวานแปรรูป ซึ่งแม้

จะดูแปลกใหม่สำหรับผู้บริโภคบางกลุ่ม แต่กลับสร้างความแตกต่างที่น่าสนใจและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นแนวคิดสุขภาพ ปลอดภัย และไม่ใช้ผงชูรส ในกลุ่มเครื่องดื่ม สุรินทร์มีความโดดเด่นในผลิตภัณฑ์สุราแช่พื้นเมือง เช่น สุราเดอะแบลคจัสมิน และ HEHA SATO ซึ่งเป็นสุราพื้นบ้านที่ผลิตจากข้าวพื้นเมือง ด้วยกระบวนการหมักตามแบบดั้งเดิมของท้องถิ่น ควบคู่กับการบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย ทำให้สามารถนำเสนอภาพลักษณ์ใหม่ของสุราชุมชนได้อย่างน่าสนใจ นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์นมยูเอชที “ด็องเร็ก” ที่แสดงถึงศักยภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในพื้นที่และระบบการผลิตที่ได้มาตรฐานอุตสาหกรรม กลุ่มผ้าไหมและเครื่องแต่งกายถือเป็นจุดแข็งของจังหวัดสุรินทร์มาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะ “ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติ” และ “ผ้าไหมมัดหมี่ลายโบราณ” ซึ่งทอด้วยมือจากกลุ่มแม่บ้านและช่างฝีมือในหมู่บ้านต่าง ๆ เช่น บ้านตาเอก บ้านศรีษะธาตุ และบ้านโคกสะอาด ลวดลายที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นลายโบราณประจำท้องถิ่น เช่น ลายสร้อยดอกหมาก หรือลายลูกแก้ว นอกจากสะท้อนเอกลักษณ์วัฒนธรรมอีสานใต้แล้ว ยังสามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายหรือของใช้แฟชั่นร่วมสมัยได้อย่างงดงาม และเป็นที่ต้องการในตลาดระดับพรีเมียม ผลิตภัณฑ์ของใช้ของตกแต่ง และของที่ระลึก เช่น ปิ่นโตไม้ตาล และช้อนกาแฟไม้ เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของงานหัตถกรรมที่เกิดจากการผสานภูมิปัญญาช่างไม้ในท้องถิ่นกับการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ ทั้งยังใช้วัสดุธรรมชาติที่หาได้ในพื้นที่ เช่น ไม้ตาลหรือไม้เนื้อแข็งอื่น ๆ ซึ่งไม่เพียงตอบโจทย์การใช้งาน แต่ยังเพิ่มมูลค่าด้านความสวยงามและความเป็นเอกลักษณ์ได้เป็นอย่างดี สุดท้ายในกลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร เช่น เซรั่มน้ำมันงา เจลล้างหน้าใบงาขี้ม้อน และสบู่จากมะระขี้นก ซึ่งพัฒนาโดยบริษัทท้องถิ่น เช่น อัปสรา คอสเมติก กลุ่มนี้แสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้พืชสมุนไพรพื้นบ้านในเชิงเครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการผลิตที่ปลอดสารเคมีและเป็นมิตรกับผู้ใช้ ตอบรับกระแสสุขภาพและความงามแบบธรรมชาติ โดยสรุป ผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 5 ดาว ของจังหวัดสุรินทร์ไม่ได้เป็นเพียงสินค้าทางเศรษฐกิจ แต่ยังสะท้อนถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรท้องถิ่น ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของชุมชน และพลังความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถต่อยอดสู่สินค้าระดับประเทศได้อย่างภาคภูมิใจ ทั้งยังช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโต

ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดสุรินทร์ ระดับ 3 – 5 ดาว
ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1 – 3 ศูนย์การแสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี

รายการ	2566	2567	2568
ประเภทอาหาร	961,200	856,690	1,509,934
ประเภทเครื่องดื่ม	179,570	300,250	301,700
ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย	28,180,680	41,062,090	40,884,100
ประเภทของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	2,019,450	1,660,530	2,796,660
ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	207,843	384,100	250,630

ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดสุรินทร์ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและความโดดเด่นของสินค้าท้องถิ่นที่ได้รับการคัดสรรและพัฒนาสู่ตลาดระดับประเทศ โดยกลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าการจำหน่ายสูงสุดตลอด 3 ปีคือ “ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย” ซึ่งสามารถสร้างรายได้กว่า 28 ล้านบาทในปี 2566 และเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเป็นกว่า 41 ล้านบาทในปี 2567 ก่อนจะทรงตัวที่ประมาณ 40.8 ล้านบาทในปี 2568 แสดงให้เห็นถึงความนิยมในผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือที่สะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดสุรินทร์ โดยเฉพาะผ้าไหมมัดหมี่และผ้าย้อมสีธรรมชาติที่เป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ สินค้าประเภทอาหารและเครื่องดื่มแม้จะมีมูลค่าการจำหน่ายน้อยกว่ากลุ่มผ้าและของประดับ แต่ก็มีแนวโน้มเติบโต โดยเฉพาะ

อาหารที่มียอดจำหน่ายเพิ่มจาก 961,200 บาทในปี 2566 เป็น 1,509,934 บาทในปี 2568 สะท้อนถึงการปรับตัวของผู้ประกอบการในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และมาตรฐานความปลอดภัยที่ตอบโจทย์ผู้บริโภคยุคใหม่ ส่วนกลุ่มเครื่องดื่มนั้นแม้ยอดจำหน่ายจะทรงตัว แต่ก็แสดงให้เห็นถึงการรักษาฐานลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ ด้านผลิตภัณฑ์ของใช้ ของตกแต่ง และของที่ระลึก มีการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการจำหน่ายขึ้นลงตามลักษณะของผลิตภัณฑ์เฉพาะกลุ่ม แต่ในภาพรวมยังสามารถสร้างยอดขายแตะหลักล้านบาททุกปี โดยเฉพาะในปี 2568 ที่มียอดเกือบ 2.8 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ที่มีดีไซน์เฉพาะตัวหรือสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ตะขอช้างจากไม้ หรือของประดับจากช้าง ยังได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไปอย่างต่อเนื่อง และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร แม้จะมีมูลค่ารวมไม่สูงเท่าหมวดอื่น ๆ แต่ก็มียอดขายในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะในปี 2567 ที่มียอดกว่า 384,100 บาท ซึ่งแสดงถึงกระแสรักสุขภาพและความนิยมในสมุนไพรไทยที่เริ่มกลับมาเป็นที่สนใจในกลุ่มผู้บริโภค

มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดสุรินทร์ ระดับ 3 - 5 ดาว ปี 2566 – 2568 ที่มีมูลค่าสูงสุดใน 5 ลำดับแรก

พ.ศ. 2566			
ลำดับ	**ประเภท**	**ร้านค้า**	**มูลค่า**
1	ชุดเครื่องประดับงาช้าง	ศิริพรเครื่องประดับงาช้าง	5,026,710
2	ชุดครื่องประดับจากกระดูกสัตว์	สายฟ้า ศาลางาม	1,580,400
3	ทองเหลืองโบราณฝังบุศย์น้ำเพชร	สุรีพรเครื่องประดับเงินและทองเหลืองหุ้มทอง	1,085,500
4	ผ้าไหมมัดหมี่	นางสังเวียน ครุฑสุวรรณ	814,000
5	สร้อยกระดูกสัตว์และสลักดอกทับทิม	ร้านยิ่งดีแกะสลักเครื่องประดับหมู่บ้านช้าง	757,900
พ.ศ. 2567			
ลำดับ	**ประเภท**	**ร้านค้า**	**มูลค่า**
1	กำไลหางช้างหัวบัวฟันกราม	นายทองอิน อินทอง	2,995,000
2	ชุดเครื่องประดับจากกระดูกสัตว์	นายสายฟ้า ศาลางาม	1,681,300
3	กำไลงาช้างแกะสลัก	กลุ่มแกะสลักเครื่องประดับจากงา	1,304,500
4	ผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ	หจก.ไหมเสร็น	1,160,450
5	ผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ	กลุ่มแม่บ้านสวาย	1,079,350
พ.ศ. 2568			
ลำดับ	**ประเภท**	**ร้านค้า**	**มูลค่า**
1	ชุดเครื่องประดับจากงาช้าง	ศิริพรเครื่องประดับงาช้าง	4,322,000
2	ชุดสร้อยคอ-ข้อมือใส่ทอง	ร้านชัชญ์ชญช์ของฝาก	2,401,930
3	สร้อยกระดูกสัตว์แกะสลักดอกทับทิม	ร้านยิ่งดีแกะสลักเครื่องประดับหมู่บ้านช้าง	1,691,780
4	ตะขอช้างประดิษฐ์จากไม้	ยายบุญมาตะขอช้างของที่ระลึกบ้านช้าง	1,603,600
5	แหวนงาช้าง	นายทองอิน อินทอง	1,564,600

จากข้อมูลมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดสุรินทร์ ระดับ 3–5 ดาว ระหว่างปี พ.ศ. 2566–2568 ที่เข้าร่วมแสดงและจำหน่าย ณ อิมแพ็ค เมืองทองธานี พบว่าผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงสุดในแต่ละปีสะท้อนถึงทิศทางและความต้องการของตลาดที่มีต่อสินค้าพื้นถิ่นของจังหวัดสุรินทร์ในเชิงวัฒนธรรม ความงาม และมูลค่าเพิ่มจากฝีมือหัตถกรรมพื้นบ้าน

ในปี 2566 ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการขายสูงสุดส่วนใหญ่ยังคงเป็นเครื่องประดับจากงาช้างและกระดูกสัตว์ ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเครื่องประดับที่มีการแกะสลักประณีต ตอบสนองตลาดเฉพาะกลุ่มที่ให้คุณค่ากับความงดงามเชิงวัฒนธรรมและความเชื่อ

ปี 2567 มีความเปลี่ยนแปลงบางประการ คือ มีผลิตภัณฑ์จาก “หางช้าง” และ “งาช้างแกะสลัก” ติดอันดับยอดจำหน่ายสูง ซึ่งสะท้อนถึงการต่อยอดงานฝีมือจากวัตถุดิบท้องถิ่น นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติก็เริ่มเข้ามามีบทบาทในตลาดมากขึ้น สะท้อนแนวโน้มผู้บริโภคที่หันมาให้ความสนใจผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ปี 2568 ยังคงเน้นหนักไปที่ผลิตภัณฑ์จากงาช้างและกระดูกสัตว์ ซึ่งสามารถสร้างมูลค่าได้สูง แต่สิ่งที่น่าสนใจคือการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ประดิษฐ์ เช่น “ตะขอช้างจากไม้” และ “เครื่องประดับที่ใส่ทองคำ” แสดงถึงการพัฒนาเชิงนวัตกรรมของผู้ผลิตในการเพิ่มมูลค่าสินค้าท้องถิ่น ให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดระดับกลางถึงบน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

โดยสรุป ทั้ง 3 ปีชี้ให้เห็นว่า จุดแข็งของจังหวัดสุรินทร์คือผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมสูง โดยเฉพาะจากช้างและผ้าไหม ซึ่งหากมีการต่อยอดด้วยนวัตกรรมดีไซน์ การจัดบรรจุภัณฑ์ และการส่งเสริมภาพลักษณ์เชิงสากล จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างต่อเนื่อง

(6) ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์

(6.1) ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ที่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ มีทรัพยากรธรรมชาติที่คงความสมบูรณ์ โดดเด่น และด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ อารยธรรมและศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ของจังหวัดสุรินทร์ โดยเฉพาะวัฒนธรรมขอมโบราณที่หล่อหลอมและผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมไทยอีสาน จนเป็นเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในด้านวิถีชีวิตชุมชนผ้าไหม และยังมีชื่อเสียงเป็นพิเศษในวิถีการเลี้ยงช้าง วิถีชีวิตชาวช้าง “วิถีคนกับช้าง” ก่อให้เกิดงานศิลป์อันเป็นต้นเกิดของอัตลักษณ์พื้นถิ่น เป็นรากฐานของประเพณี วัฒนธรรมที่หาจากชุมชนอื่นไม่ได้ บนเส้นทางสายไหม เส้นทางสายอารยธรรมสุรินทร์ และเส้นทาง การท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่น่าสนใจ เพราะถือเป็นเส้นทางที่มีศักยภาพโดดเด่นของจังหวัดสุรินทร์ การเยี่ยมชมจังหวัดสุรินทร์จะทำให้ได้สัมผัสกับวัฒนธรรมที่หลากหลายและประสบการณ์ที่น่าจดจำ โดยจังหวัดสุรินทร์มีแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุรินทร์จำนวนการ จำแนกได้ดังนี้

ที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ที่ตั้ง	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว
1	วนอุทยานพนมสวาย	ตำบลนาบัว อำเภอเมืองสุรินทร์	ธรรมชาติ
2	ศาลหลักเมืองสุรินทร์	ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์	ประวัติศาสตร์
3	อนุสาวรีย์พระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง (ปุม)	ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์	ประวัติศาสตร์
4	หลวงพ่อพระชีว์ (หลวงพ่อประจี) วัดบูรพาราม	ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์	ประวัติศาสตร์
5	อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง	ตำบลเฉนียง อำเภอเมืองสุรินทร์	เชิงเชิงนิเวศ
6	ปราสาทเมืองที	ตำบลเมืองที อำเภอเมืองสุรินทร์	ประวัติศาสตร์
7	หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านจันรม	ตำบลตาอ็อง อำเภอเมืองสุรินทร์	วัฒนธรรม
8	หมู่บ้านจักรสานบุทม	ตำบลเมืองที อำเภอเมืองสุรินทร์	วัฒนธรรม
9	ปราสาทโอรงา	ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์	ประวัติศาสตร์

ที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ที่ตั้ง	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว
10	ศูนย์ศิลปาชีพอีสานใต้	ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง	ศิลปะ วิทยาการ
11	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุรินทร์	ตำบลเฉนียง อำเภอเมืองสุรินทร์	ศิลปะ วิทยาการ
12	หมู่บ้านทอผ้าไหมยกทองจันโสมา	ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง	วัฒนธรรม
13	หมู่บ้านวัฒนธรรมบ้านดงมัน	ตำบลคอโค อำเภอเมือง	วัฒนธรรม
14	หมู่บ้านทอผ้าไหมและทำเครื่องเงินเขวาสินรินทร์	อำเภอเขวาสินรินทร์	วัฒนธรรม
15	ปราสาททอง	ตำบลตากูก อำเภอเขวาสินรินทร์	ประวัติศาสตร์
16	ปราสาทแก้ว	ตำบลแร่ อำเภอเขวาสินรินทร์	ประวัติศาสตร์
17	โฮมสเตย์บ้านนาตัง	ตำบลนาตัง อำเภอเขวาสินรินทร์	วัฒนธรรม
18	ปราสาทจอมพระ	ตำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ	ประวัติศาสตร์
19	ปราสาทตะเปียงเตีย	ตำบลโชคเหนือ อำเภอลำดวน	ประวัติศาสตร์
20	เจดีย์บ้านลำดวนหรือปราสาทยายแกรม	ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน	ประวัติศาสตร์
21	เขตอนุรักษ์พันธุ์ไม้สนสองใบ	อำเภอลำดวน	ธรรมชาติ
22	วัดปราสาทเทพนิมิต	ตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน	ประวัติศาสตร์
23	ปราสาทบ้านพลวง	ตำบลกังแอน อำเภอปราสาท	ประวัติศาสตร์
24	ปราสาทบ้านไพล	ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท	ประวัติศาสตร์
25	ปราสาททนง	ตำบลปราสาททนง อำเภอปราสาท	ประวัติศาสตร์
26	ปราสาทอังกัญโพธิ์	ตำบลโคกยาง อำเภอปราสาท	ประวัติศาสตร์
27	หมู่บ้านอนุรักษ์ควาย	ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท	วัฒนธรรม
28	ปราสาทบ้านอนันต์หรือปราสาทอานาร์	ตำบลยาง อำเภอศีขรภูมิ	ประวัติศาสตร์
29	ปราสาทศีขรภูมิหรือปราสาทบ้านระแงง	ตำบลระแงง อำเภอศีขรภูมิ	ประวัติศาสตร์
30	อ่างเก็บน้ำห้วยลำพอก	ตำบลยาง อำเภอศีขรภูมิ	เชิงเชิงนิเวศ
31	ปราสาทช่างปี	ตำบลช่างปี อำเภอศีขรภูมิ	ประวัติศาสตร์
32	ปราสาทตามอย (ตามอญ)	ตำบลบัวเชด อำเภอศีขรภูมิ	ประวัติศาสตร์
33	ปราสาทภูมิโปน	ตำบลดม อำเภอสังขะ	ประวัติศาสตร์
34	ปราสาทสังข์ศิลป์ชัย (ปราสาทบ้านจารย์)	ตำบลกระเทียม อำเภอสังขะ	ประวัติศาสตร์
35	ปราสาทมีชัยหรือปราสาทหมื่นชัย	ตำบลกระเทียม อำเภอสังขะ	ประวัติศาสตร์
36	ปราสาทยายเหงา	ตำบลสังขะ อำเภอสังขะ	ประวัติศาสตร์
37	อ่างเก็บน้ำเขื่อนห้วยขนาดมอญ	ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ	เชิงเชิงนิเวศ
38	วัดอินทราสุการาม	ตำบลกระเทียม อำเภอสังขะ	ประวัติศาสตร์
39	ปราสาทบ้านสนม (ปราสาทวัดธาตุ)	บ้านสนม อำเภอสนม	ประวัติศาสตร์
40	พระธาตุสนม	ตำบลสนม อำเภอสนม	ประวัติศาสตร์
41	ปราสาทนางบัวตูม	ตำบลท่าตูม อำเภอท่าตูม	ประวัติศาสตร์
42	ปราสาทโนนแท่น	ตำบลโพนครก อำเภอท่าตูม	ประวัติศาสตร์

ที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ที่ตั้ง	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว
43	หมู่บ้านช้างบ้านตากลาง	ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม	วัฒนธรรม
44	ศูนย์คชศึกษา	ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม	ศิลปะ วิทยาการ
45	โฮมสเตย์บ้านตาทิตย์	ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม	วัฒนธรรม
46	โฮมสเตย์บ้านหนองบัว	ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม	วัฒนธรรม
47	โฮมสเตย์บ้านตากลาง	ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม	วัฒนธรรม
48	วังทะลุ	ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม	เชิงนิเวศ
49	โฮมสเตย์บ้านอารี	อำเภอสำโรงทาบ	วัฒนธรรม
50	ปราสาทหมื่นศรีน้อย	ตำบลหมื่นศรี อำเภอสำโรงทาบ	ประวัติศาสตร์
51	อ่างเก็บน้ำบ้านเกาะแก้ว	ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ	เชิงนิเวศ
52	อ่างเก็บน้ำบ้านกะเลา	ตำบลหมื่นศรี อำเภอสำโรงทาบ	เชิงนิเวศ
53	ปราสาทบ้านโคกปราสาท	ตำบลหมื่นศรี อำเภอสำโรงทาบ	ประวัติศาสตร์
54	ลำห้วยทับทัน	ตำบลประดู่ อำเภอสำโรงทาบ	เชิงนิเวศ
55	ตลาดการค้าช่องจอม	อำเภอกาบเชิง	วัฒนธรรม
56	น้ำตกปะอาว	ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง	ธรรมชาติ
57	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน - ห้วยสำราญ	ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง	ธรรมชาติ
58	เขื่อนห้วยตาเกาว์	ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง	เชิงนิเวศ
59	อ่างเก็บน้ำห้วยแก้ว	ตำบลรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี	เชิงนิเวศ
60	วัดโพธิ์ศรีธาตุ	ตำบลธาตุ อำเภอรัตนบุรี	ประวัติศาสตร์
61	หาดยาว	ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี	ธรรมชาติ
62	วัดใต้บูรพาราม	ตำบลรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี	ประวัติศาสตร์
63	วัดเหนือ	ตำบลรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี	ประวัติศาสตร์
64	ล่องแพ	ตำบลเบิด อำเภอรัตนบุรี	ธรรมชาติ
65	น้ำตกไตรคีรี	ตำบลจรัส อำเภอบัวเชด	ธรรมชาติ
66	น้ำตกถ้ำเสือ	ตำบลจรัส อำเภอบัวเชด	ธรรมชาติ
67	น้ำตกโอตราว	ตำบลจรัส อำเภอบัวเชด	ธรรมชาติ
68	น้ำตกโอทะลัน	ตำบลจรัส อำเภอบัวเชด	ธรรมชาติ
69	น้ำตกกรูงคลา	ตำบลจรัส อำเภอบัวเชด	ธรรมชาติ
70	ผาถ้ำพระ	ตำบลจรัส อำเภอบัวเชด	ธรรมชาติ
71	พุทธอุทยานเขาศาลาอตุลฐานจาโร	ตำบลจรัส อำเภอบัวเชด	ธรรมชาติ
72	รอยพระพุทธบาทวัดเขาศาลา	ตำบลจรัส อำเภอบัวเชด	ประวัติศาสตร์
73	ปราสาทขุมดิน	ตำบลหนองหลวง อำเภอโนนนารายณ์	ประวัติศาสตร์
74	ปราสาทตาเมือนธม	ตำบลตาเมียง อำเภอพนมดงรัก	ประวัติศาสตร์
75	ปราสาทตาเมือนโต๊จ	ตำบลตาเมียง อำเภอพนมดงรัก	ประวัติศาสตร์

ที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ที่ตั้ง	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว
76	ปราสาทตาเมือนหรือปราสาทบายกรีม	ตำบลตาเมียง อำเภอพนมดงรัก	ประวัติศาสตร์
77	ปราสาทตาควาย	ตำบลบักได อำเภอพนมดงรัก	ประวัติศาสตร์
78	หาดสะแก บ้านคัพค่าย	ตำบลชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี	ธรรมชาติ
79	ฝายยางบ้านตลุง (เขื่อนยาง)	ตำบลหนองเรือ อำเภอชุมพลบุรี	เชิงนิเวศ
80	ทะเลสาปทุ่งกุลา	ตำบลไพลขลา อำเภอชุมพลบุรี	เชิงนิเวศ

(6.2) กิจกรรมท่องเที่ยวงานประเพณีและวัฒนธรรมที่น่าสนใจ

งานแสดงช้างสุรินทร์ (The Surin Elephant Round-Up)

จัดขึ้นช่วง : เดือนพฤศจิกายน

จังหวัดสุรินทร์นั้นมีช้างเป็นสัตว์คู่บ้านคู่เมืองมาแต่โบราณ ในอดีตได้จับช้างป่ามาฝึกเพื่อใช้งานในด้านต่างๆ เช่น การพาหนะ การขนส่ง รวมถึงช้างยังมีบทบาทในการประกอบพิธีทางศาสนาและวัฒนธรรม ทำให้มีการจัดการแสดงช้างครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 และกลายเป็นที่รู้จักของชาวไทยและต่างชาติเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน งานนี้จัดช่วงประมาณกลางเดือนพฤศจิกายน ชวนให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติมากมาย มีกิจกรรมเกี่ยวกับช้างและคนเลี้ยงช้าง พร้อมการแสดงท้องถิ่นอันน่าประทับใจของชาวเมือง

งานแต่งงานและ “จดทะเบียนสมรสบนหลังช้าง”

ประเพณีแต่งงานของชุมชนชาวกูยโบราณ หรือ ซัตเต จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในวันวาเลนไทน์ โดยจัดขึ้น ระหว่างวันที่ 13 - 14 กุมภาพันธ์ ของทุกปี ณ ศูนย์คชศึกษา หมู่บ้านช้าง บ้านตากลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ความอบอุ่น และความผูกพันระหว่างสามีและภรรยา ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจดทะเบียนสมรสให้ถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีการแต่งงานของชนพื้นเมืองสุรินทร์ (กลุ่มชาติพันธุ์ กวย หรือ กูย) อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวศูนย์คชศึกษา หมู่บ้านช้าง อันจะนำไปสู่โครงการ Elephant World แหล่งท่องเที่ยวที่ยิ่งใหญ่ของโลกอีกด้วย

งานประเพณีเยี่ยมเยือนตาเมือนเดือนเมษา

จัดขึ้นช่วงเดือนเมษายนของทุกปี จัดโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ อำเภอพนมดงรัก และองค์การบริหารส่วนตำบลตาเมียง ร่วมกันจัดงานขึ้น โดยกิจกรรมในงานประกอบด้วย การรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ ขบวนแห่พานบายศรี พิธีบวงสรวงสักการะปราสาทตาเมือน จำหน่ายสินค้า OTOP ชม ชิม ช็อป ชมการแข่งขันศิลปะแม่ไม้มวยไทย และชมการแสดงวงดนตรีลูกทุ่ง

งานประเพณีบวชนาคช้าง (ประเพณีบวชช้าง)

จัดขึ้นในวันขึ้น 13-15 ค่ำ เดือน 6 (ราวกลางเดือนพฤษภาคมของทุกปี) ณ วัดแจ้งสว่าง บ้านตากลาง อำเภอท่าตูม จะมีการแห่บรรดานาคด้วยขบวนช้างกว่า 50 เชือก ข้ามลำน้ำมูลกันอย่างเอิกเกริก พิธีโกนผมนาค พิธีแห่นาคช้างไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่ศาลเจ้าพ่อวังทะลุและพิธีอุปสมบทนาค

ประเพณีงานเดือนห้า หรืองานประเพณีขึ้นเขาสวาย

เป็นประเพณีที่มีมาแต่โบราณที่ประชาชนชาวจังหวัดสุรินทร์ยังคงยึดถือปฏิบัติอยู่ ในวันขึ้น 1 ค่ำ ของเดือนห้า ซึ่งเป็นวันขึ้นปีใหม่ทางจันทรคติ ทุกครัวเรือนจะพากันหยุดงานโดยพร้อมเพรียงกัน มีกำหนด 3 วันเพื่อพักผ่อนและไปนมัสการพระพุทธบาทจำลองเขาสวาย ซึ่งได้จำลองจากพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี และสาดน้ำกันเป็นที่สนุกสนาน

งานแห่เทียนพรรษาไอยราและตักบาตรบนหลังช้าง
จัดขึ้นก่อนวันเข้าพรรษาทุกปี เป็นงานที่ใช้ช้างจำนวนมากตกแต่งประดับไฟสวยงามเพื่อประกวดแห่เทียนพรรษา ในตอนหัวค่ำและเช้าวันรุ่งขึ้นก็เป็นงานตักบาตรบนหลังช้าง ซึ่งจัดขึ้นที่บริเวณอนุสาวรีย์พระยาสุรินทร์ภักดี - ศรีณรงค์จางวาง อำเภอเมืองสุรินทร์

ประเพณีแซนโฎนตา
วันสารทของชาวสุรินทร์ พื้นเมือง ดั่งเดิม เรียกว่าวันแซนโฎนตา ขบวนแห่เครื่องเซ่นไหว้ ยิ่งใหญ่ประเพณีแซนโฎนตา บูชาบรรพบุรุษที่ยึดถือมายาวนาน ชาวสุรินทร์ ในช่วงเทศกาลงานบุญลูกหลานชาวสุรินทร์ ทำงานอยู่ที่ไหนก็จะกลับมาบ้านเพื่อร่วมงานบุญประเพณี ที่ยึดถือมายาวนานและถือว่าศักดิ์สิทธิ์ เป็นประเพณีที่มีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยภายในงานมีขบวนแห่ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ซึ่งหาชมที่ไหนไม่ได้ และ 1 ปี จัดมีเพียงครั้งเดียว คือขบวนแห่แซนโฎนตาบูชาบรรพบุรุษ และขบวนแห่กระเชอโฎนตา (กระ-เชอ-โดน-ตา)และเครื่องจูนโฎนตา (จูน-โดน-ตา เครื่องเซ่นไหว้) อย่างยาวเหยียด ขบวนแห่เริมจากบริเวณสนามหน้าศาลากลางจังหวัดสุรินทร์ ไปตามถนนสายต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ของประชาชนและสถาบันการศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ มีทั้งขบวนช้าง 9 เชือก ขบวนร่ายรำศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน และอื่นๆอีกมากมาย

งานเทศกาลปลาไหล
จัดขึ้นโดยอำเภอชุมพลบุรี จัดขึ้นในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนธันวาคมของทุกปี มีกิจกรรมการแข่งขันการจับปลาไหล การประกวดปลาไหลใหญ่ยาว การประกอบอาหารจากปลาไหล เป็นต้น ซึ่งในเดือนธันวาคมนี้ อำเภอชุมพลบุรีมีปลาไหลเป็นจำนวนมาก มีลักษณะตัวโตสีเหลือง ลำตัวถึงโคนหางกลมอวบ ไม่มีกลิ่นคาว ทางอำเภอจึงนำสิ่งที่โดยเด่นดังกล่าวมาจัดเป็นงานประเพณีประจำทุกปี

งานประเพณีสู่ขวัญควาย (ฮาวปลึงกะไบ)
เป็นงานประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการทำนา การเพาะปลูกต่าง ๆ ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งชาวบ้านปันรัว หมู่ 5 ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท ซึ่งเป็นหมู่บ้านอนุรักษ์พันธุ์กระบือไทยร่วมกันทำพิธีเซ่นเจ้าที่เจ้าทาง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ วิญญาณปู่ย่าตายาย เพื่อขอพรและเพื่อความเป็นสิริมงคลในการเริ่มต้นฤดูกาลเพาะปลูก โดยกิจกรรมในงานจะมีการสาธิตการไถนา การนั่งเกวียนชมวิถีชีวิตในหมู่บ้าน พิธีเซ่นเพื่อขอฤกษ์ลงนา และสู่ขวัญควายในวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี

งานแข่งเรือยาวประเพณีอำเภอท่าตูม
บริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูล หน้าวัดโพธิพฤกษาราม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ มีการแข่งขันเรือยาว 4 ประเภทชิงถ้วยพระราชทาน เช่น ประเภท 40 ฝีพายขึ้นไป และ 39 ฝีพาย เป็นต้น มีการประกวดขบวนแห่เรือที่ประดับสวยงาม เชิญเรือจากหลายจังหวัดมาร่วมแข่งขัน จัดขึ้นประมาณเดือนตุลาคม-พฤศจิกายนของทุกปี

ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม จังหวัดสุรินทร์มีประเพณีที่สำคัญมากมาย ได้แก่ ประเพณีบวชนาคช้าง งานประเพณีขึ้นเขาสวาย เคาะระฆังพันใบ ไหว้ 9 สิ่งศักดิ์สิทธิ์ งานช้างและกาชาดสุรินทร์ ประเพณีแซนโฎนตากันตรึม การกวนข้าวทิพย์ การแต่งงาน หรือ แซนการ์กะโน้ปติงตอง เรือมอันเร หรือ ลูดอันเร เรือมตรด เรือมอายัยโชง สะบ้า ลิเกเขมร มโหรี เจรียง และ เจรียงเบริน มีวัฒนธรรมการเลี้ยงช้างเสมือนเป็นสัตว์เลี้ยงภายในบ้าน เป็นวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของคนกับช้างอันเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นไม่เหมือนที่แห่งใดในโลก
(ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์)

งานประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญในแต่ละปี

ลำดับ	ชื่องานประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญ	วัน/เดือน	สถานที่จัดงาน
1	ประเพณีการอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกูย	สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมกราคม	**สถานที่จัดงาน** บ้านอาลึ ตำบลสำโรงทาบ อำเภอสำโรงทาบ
2	งานสืบสานตำนานเจ้าพ่อเชียงสง (เทศกาลโคมซุไฮ ไหว้เจ้าพ่อเชียงสง)	3 - 6 กุมภาพันธ์ 2568	**สถานที่จัดงาน** อนุสาวรีย์เจ้าพ่อเชียงสง ตำบลเมืองลียง อำเภอจอมพระ
3	งานประเพณี วันพระคุณรำลึกพระยาสังฆะบุรีศรีนครอัจจะ บูชาหลักเมืองและพิธีของขวัญพระคุณข้าวชาวสังขะ	สัปดาห์ที่ 1 หรือ 2 ของเดือนกุมภาพันธ์	**สถานที่จัดงาน** ลานที่ว่าการอำเภอสังขะ และอนุสาวรีย์พระยาเชียงฆะ
4	ประเพณีนุ่งผ้าไหม ใส่ปะเกือม เรือมกันตรึม	13 - 15 กุมภาพันธ์	**สถานที่จัดงาน** สนามหน้าที่ว่าการอำเภอ เขวาสินรินทร์
5	โครงการจัดงานวัฒนธรรมพื้นเมืองท้องถิ่นชาวกูยตำบลสำโรงทาบ	ประมาณวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ของทุกปี	**สถานที่จัดงาน** ลานวัฒนธรรมบ้านตะเคียนหมู่ 9 ตำบลสำโรงทาบ อำเภอสำโรงทาบจังหวัดสุรินทร์
6	ประเพณีจดทะเบียนสมรสบนหลังช้าง	ประมาณวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ของทุกปี	**สถานที่จัดงาน** ศูนย์คชศึกษา ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม
7	งานประเพณีเทศกาลสนมเมืองดอกจาน ประสานใจไหว้ปู่ตา	15 - 20กุมภาพันธ์ 2568	**สถานที่จัดงาน** สนามที่ว่าการอำเภอสนม
8	ประเพณีขึ้นเขาสวาย เคาะระฆังพันใบกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์	29 มีนาคม 2568 ขึ้น 1 ค่ำเดือน 5	**สถานที่จัดงาน** บริเวณอุทยานพนมสวาย ตำบลนาบัว อำเภอเมืองสุรินทร์
9	งานสืบสานตำนานปราสาทช่างปี่	5 - 7 มีนาคม 2568	**สถานที่จัดงาน** ปราสาทช่างปี่ ตำบลช่างปี่ อำเภอศีขรภูมิ
10	งานวันช้างไทย	วันที่ 13 มีนาคม ของทุกปี	**สถานที่จัดงาน** วัดป่าอาเจียง,ศูนย์คชอาณาจักร Elephant word ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม

ลำดับ	ชื่องานประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญ	วัน/เดือน	สถานที่จัดงาน
11	โครงการสืบสานศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นปราสาทตระเปียงเตีย	8 เมษายน	**สถานที่จัดงาน** บริเวณปราสาทตระเปียงเตีย วัดปราสาทเทพนิมิต ตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
12	ประเพณีเยี่ยมเยือนตาเมือนเดือนเมษา	12 เมษายน 2568	**สถานที่จัดงาน** กลุ่มปราสาทตาเมือน อำเภอพนมดงรัก
13	ประเพณีสืบสานตำนานปราสาทภูมิโปน (เนียงด็อฮฺทม)	11 เมษายน 2568	**สถานที่จัดงาน** ปราสาทภูมิโปน ตำบลดม อำเภอสังขะ
14	งานรำบวงสรวงพระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวางฯ	วันที่ 11 เมษายน	**สถานที่จัดงาน** บริเวณอนุสาวรีย์พระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง อำเภอเมืองสุรินทร์
15	ประเพณีบวชนาคช้าง	วันขึ้น 13-15 ค่ำ เดือน 6	**สถานที่จัดงาน** หมู่บ้านช้าง บ้านตากลาง ตำบลกะโพ อำเภอท่าตูม
16	**ประเพณีบุญบั้งไฟไหว้เจ้าแม่โนนนารายณ์**	เดือนพฤษภาคม	**สถานที่จัดงาน** สนามที่ว่าการอำเภอโนนนารายณ์
17	ประเพณีสู่ขวัญควาย (เฮาปลึงกไบ)	ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6	**สถานที่จัดงาน** บ้านปันรัว หมู่ที่ 5 ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท
18	ประเพณีแห่เทียนพรรษาเทิดไท้องค์ราชันย์	จัดในช่วงวันออกพรรษา 9 -10 กรกฎาคม 2568	**สถานที่จัดงาน** บริเวณอนุสาวรีย์พระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง อำเภอเมืองสุรินทร์
19	ประเพณีแห่เทียนพรรษาไทย-กัมพูชา	จัดในช่วงวันออกพรรษา	**สถานที่จัดงาน** ที่ว่าการอำเภอกาบเชิง
20	ประเพณีแซนโฎนตาบูชาบรรพบุรุษ	21 กันยายน 2568 วันแรม 14 ค่ำ เดือน 10	**สถานที่จัดงาน** บริเวณอนุเสาวรีย์พระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง อำเภอเมืองสุรินทร์

ลำดับ	ชื่องานประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญ	วัน/เดือน	สถานที่จัดงาน
21	ประเพณีปะอ๊อกเปรี๊ยะแค (บูชาพระจันทร์)	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12	**สถานที่จัดงาน** วัดปราสาทบ้านจารย์ อำเภอสังขะ
22	มหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์	สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนพฤศจิกายน	**สถานที่ดำเนินงาน** สนามแสดงช้างจังหวัดสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์
23	งานสืบสานตำนานพันปีปราสาทศีขรภูมิ	สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนพฤศจิกายน	**สถานที่ดำเนินงาน** ปราสาทศีขรภูมิ อำเภอศีขรภูมิ
24	ประเพณีแข่งเรือยาว	จัดในช่วงออกพรรษาจนถึงก่อนหมดงานกฐินของทุกปี	**สถานที่ดำเนินงาน** บริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูลวัดโพธิ์พฤกษาราม อำเภอท่าตูม
25	งานเทศกาลของดีอำเภอปราสาทและงานกาชาดประจำปี	วันที่ 7 – 11 ธันวาคม	**สถานที่จัดงาน** ที่ว่าการอำเภอปราสาท
26	งาน”บวงสรวงศาลหลักเมืองลำดวน ชวนชมของดี ประเพณีบุญขวัญข้าว เมืองสุรพินท์”	วันที่ 14-20 ธันวาคม	**สถานที่จัดงาน** ณ บริเวณที่ว่าการอำเภอลำดวน
27	งานเทศกาล “ปลาไหลข้าวใหม่หอมมะลิ”	จัดในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนธันวาคม	**สถานที่จัดงาน** ที่ว่าการอำเภอชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี
28	งานประเพณี การแข่งเรือยาว 7 ฝีพาย 2 แผ่นดิน (ไทย-กัมพูชา)	จัดในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนธันวาคม	**สถานที่จัดงาน** ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์
29	งานสืบสานศิลปวัฒนธรรม และบวงสรวงบูชาศาลเจ้าพ่อหมื่นขุนวัง	จัดในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนธันวาคม	**สถานที่จัดงาน** บริเวณศาลเจ้าพ่อหมื่นขุนวัง อำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์

(6.3) แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในจังหวัดสุรินทร์

ผามะนาว

ผามะนาว ตั้งอยู่ในพื้นที่ ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ เป็นจุดที่นักท่องเที่ยวจะนิยมเดินทางขึ้นไปชมความงดงามของธรรมชาติบนหน้าผาสูง วิวทิวทัศน์จะล้อมไปด้วยต้นไม้ ป่าไม้ และทิวเขาแนวชายแดนของไทย-กัมพูชาเป็นลักษณะของหน้าผาสูงชันทอดยาวไปตามสันเขาพนมดงรัก ซึ่งไฮไลท์ของ ผามะนาว จะอยู่ที่ตอนช่วงเช้า เพราะจะได้เห็นพระอาทิตย์ขึ้นจากหลังภูเขา สาดแสงส่องผ่านป่าไม้ รวมถึงมีหมอกจางๆ กับอากาศเย็นๆ บอกได้เลยว่าเป็นจุดชมวิวที่สวยอันซีนมาก อีกทั้งหน้าผาของ ผามะนาว ยังมีโขดหินขนาดใหญ่เรียงรายสลับซับซ้อนกันอย่างสวยงามอีกด้วย มุมถ่ายรูปเยอะมาก สำหรับนักท่องเที่ยวที่อยากมานอนกางเต็นท์ก็สามารถมาปักหมุดจองที่ได้ นอกจากนี้บริเวณไม่ไกลกันยังมีที่เที่ยวอย่าง น้ำผุดจากใต้ดิน ที่มีชื่อว่า น้ำซับแห่งใหม่ ไหลออกมาตลอดทั้งปีไม่มีแห้ง เป็นแหล่งน้ำที่สะอาด สามารถใช้ดื่มกินได้อีกด้วย

วัดเขาศาลา

เป็นพุทธอุทยานแห่งแรกของประเทศไทย มีเนื้อที่ 10,865 ไร่ ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ผ่านกรมการศาสนาให้วัดเป็นผู้ดูแล เพื่อจัดสร้างโครงการพุทธอุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (ในรัชกาลที่ 9)ตามพระราชเสาวนีย์เมื่อครั้งที่พระองค์เสด็จมาเยี่ยมเยือนราษฎรในพื้นที่เมื่อ วันที่ 27 ธันวาคม 2536 ทรงรับสั่งให้ราษฎรช่วยกันรักษาป่าและสัตว์ป่าไว้เพื่อเป็นสมบัติของชาติและอนุชนรุ่นหลัง ต่อมาได้มีการค้นพบรอยพระพุทธบาทบนแผ่นหินขนาดใหญ่ยาว 4 เมตรสูง 3 เมตรอยู่ภายในป่าแยกจากถนนลึกเข้าไปประมาณ 400 เมตร เชื่อกันว่ามีมาตั้งแต่ 1,500 ปีมาแล้ว ซึ่งรอยพระพุทธบาทที่พบนี้เป็นพระบาทข้างขวา ยาว 6.2 เมตร ส้นพระบาทกว้าง 0.7 เมตร ปลาย พระบาทกว้าง 1.5 เมตร องค์พระบาทถูกแกะสลักลึกลงไป 0.2 เมตร ขนาดนิ้วพระบาทแทบจะเท่ากัน มีลายก้นหอยประดับทั้งส่วนปลายนิ้วและข้อนิ้ว ลายบนฝ่าพระบาททั้งหมดอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมเส้นนูนล้วนเป็นรูปสัตว์และพันธุ์พฤกษาซึ่งลวดลายบางอย่างมีความเก่าแก่ร่วมสมัยกับลายเขมรในช่วงพุทธ ศตวรรษที่ 17-19 นอกจากนี้ภายในวัดยังมีพระสถูปเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ จุดชมทิวทัศน์คือผานางคอย ซึ่งบริเวณนี้มีรูปหล่อพระพุทธรูปปางต่าง ๆ เช่น หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต และพระพุทธบารมีสยามบุรีพิทักษ์เป็นพระพุทธรูปปางนาคปรกขนาดใหญ่สีทองอร่าม หน้าตักกว้าง 9 เมตรเป็นต้น และจากจุดชมทิวทัศน์ สามารถมองเห็นอ่างเก็บน้ำบ้านจรัสและทิวเขาพนมดงรักซึ่งเป็นแนวเขตชายแดนไทย-กัมพูชา สำหรับผู้สนใจถือศีลปฏิบัติธรรมสามารถเข้ารับการฝึกปฏิบัติธรรมต่าง ๆ ตามความต้องการ

วนอุทยานพนมสวาย

เป็นสถานที่แสวงบุญของชาวสุรินทร์มาแต่โบราณ ผู้มาเยือนจะได้เคาะระฆังพันใบและสักการะเก้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์บนเขาเพื่อความเป็นสิริมงคล ตั้งอยู่ในตำบลนาบัวและตำบลสวาย ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ลักษณะเป็นยอดเขาสามลูกติดต่อกัน คือ ยอดเขาที่หนึ่ง มีชื่อว่า “พนมเปร๊าะ” หรือ “เขาชาย” มีความสูง 220 เมตร เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธสุรินทรมงคล หรือ “พระใหญ่” พระพุทธรูปสีขาวองค์ใหญ่ปางประทานพร พระเนตรขาวประดับด้วยเปลือกหอยมุก พระเนตรดำทำด้วยโลหะทองเหลืองผสมทองแดงหล่อรมดำ ประทับนั่งขัดสมาธิบนฐานบัวคว่ำและบัวหงายมีบันไดจากเนินเขาเดินขึ้นไปถึงองค์พระ และบริเวณด้านหลังองค์พระยังเป็นจุดชมทิวทัศน์ในมุมสูงของวนอุทยานพนมสวายด้วย ยอดเขาที่สอง มีชื่อว่า“พนมสรัย” หรือ “เขาหญิง” มีความสูง 210 เมตร เป็นที่ตั้งของวัดพนมศิลาราม และมีสระน้ำโบราณอยู่ 2 สระ ที่เชื่อกันว่าเป็นที่อยู่ของเต่าศักดิ์สิทธิ์ ยอดเขาที่สาม มีชื่อว่า “พนมกรอล” หรือ “เขาคอก” มีความสูง 150 เมตร ประดิษฐานพระพุทธบาทจำลองที่ย้ายมาจากยอดเขาชาย มาไว้ในศาลาอัฏฐะมุข และบริเวณใกล้เคียงกันเป็นที่ตั้งสถูปบรรจุอัฐิพระราชวุฒาจารย์ (หลวงปู่ดูลย์ อตุโล) พระเกจิอาจารย์สายวิปัสสนากรรมฐาน และมีศาลเจ้าแม่กวนอิมให้สักการะท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์/วัฒนธรรม

ศาลหลักเมืองสุรินทร์

เป็นสถานที่สำคัญและเป็นที่นับถือคู่บ้านคู่เมืองของชาวสุรินทร์ อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทางทิศตะวันตกประมาณ 500 เมตร ตั้งอยู่ริมถนนหลักเมือง เป็นสถานที่สำคัญคู่บ้านคู่เมืองของชาวสุรินทร์ เดิมเป็นศาลที่ยังไม่มีเสาหลักเมือง ต่อมา พ.ศ. 2511 กรมศิลปากรได้ออกแบบสร้างศาลหลักเมืองและเสาหลักเมืองใหม่ โดยเสาหลักเมืองเป็นไม้ชัยพฤกษ์ที่ได้มาจากนายประสิทธิ์ มณีกาญจน์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเสาไม้สูง 3 เมตร วัดโดยรอบเสาได้ 1 เมตร ทำพิธียกเสาหลักเมืองและสมโภชเมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2517

วัดบูรพาราม

อยู่หมู่ที่ 1 ถนนจิตรบำรุง ตำบลในเมือง ตรงข้ามกับสำนักงานอัยการจังหวัดสุรินทร์ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยกรุงธนบุรีหรือในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยพระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง (ปุม) ภายในวัดมีปูชนียวัตถุที่สำคัญ คือ หลวงพ่อพระชีว์ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 4 ศอก ปั้นด้วยเนื้อดินเผาอัดแน่น มีพุทธลักษณะคล้ายศิลปะแบบขอม เป็นพระประธานของวัด ประดิษฐานอยู่ในวิหารจตุรมุขก่ออิฐถือปูนทางด้านทิศตะวันตกของพระอุโบสถ สมัยก่อนทางการได้ให้ข้าราชการที่ต้องทำพิธีดื่มน้ำพิพัฒน์สัตยามาทำพิธีต่อหน้าหลวงพ่อพระชีว์ ซึ่งต่อมากลายเป็นที่พึ่งทางใจในการบนบานศาลกล่าวและอธิษฐานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จหรือปกปักษ์รักษา

อนุสาวรีย์พระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง (ปุม)

ตั้งอยู่ริมถนนสุรินทร์-ปราสาท ตำบลในเมือง สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานรำลึกถึงผู้สร้างเมืองท่านแรก ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งในประวัติศาสตร์ของเมืองสุรินทร์อนุสาวรีย์เป็นรูปหล่อทองเหลืองรมดำ สูง 2.2 เมตร สะพายดาบคู่อยู่บนหลัง อันหมายถึงความเป็นนักรบ ความกล้าหาญ และมือขวาถือของง้าว อันแสดงถึงความเก่งกล้าสามารถของท่านในการบังคับช้างศึก และเป็นเครื่องบ่งบอกว่าสุรินทร์เป็นเมืองช้างมาแต่ดึกดำบรรพ์ อนุสาวรีย์แห่งนี้ได้ทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2528

หมู่บ้านช้าง

ศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์ หรือ หมู่บ้านช้าง บ้านตากลาง เป็นสถานที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินชมวิถีความเป็นอยู่ ความผูกพัน ของคนในชุมชนและช้าง รวมทั้งประเพณี และวัฒนธรรมที่น่าชื่นชมอย่างใกล้ชิด ชาวบ้านตากลาง แต่ละครัวเรือนจะมีช้างที่เลี้ยงไว้อาศัยอยู่รวมกัน จนช้างที่พวกตนเลี้ยงไว้เปรียบเสมือนเป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวของตน ก่อให้เกิดสายใยความผูกพันที่แน่นเฟ้นขึ้น ระหว่างคนกับช้าง ณ บ้านตากลาง จังหวัดสุรินทร์ ได้ชื่อว่าเป็นหมู่บ้านช้างเลี้ยงใหญ่ที่สุดในโลก

โดย ศูนย์คชศึกษา หรือ หมู่บ้านช้างบ้านตากลาง มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

- สนามแสดงช้างแสนรู้ จะมีการแสดงความสามารถอันเฉลียวฉลาดและน่ารักของช้างในศูนย์ฯ อาทิ ช้างเต้นรำ ช้างวาดรูป ช้างปาลูกโป่ง ช้างเตะฟุตบอล ฯลฯ โดยจะเปิดการแสดงทุกวัน วันละ 2 รอบ คือ 10.30 น. และ 14.30 น. ไม่เว้นวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์
- อาคารพิพิธภัณฑ์ เป็นสถานที่แสดงเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับช้าง อาทิ วิวัฒนาการของช้าง ช้างในยุคต่างๆ โครงกระดูกช้าง โรคที่เกี่ยวข้องกับช้าง เครื่องมือในการคล้องช้าง ภาพวิธีการจับช้างในรูปแบบต่างๆ ลักษณะสำคัญของช้าง อาหารและยาสมุนไพรช้าง วิถีความผูกพันระหว่างคนกับช้าง พิธีการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับช้าง ขั้นตอนวิธีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับช้างที่เสียชีวิต วัฒนธรรมการแต่งกายของชาวกวยหรือกูย เป็นต้น
- ศาลปะกำ ที่เป็นเสมือนเทวาลัยสิงสถิตของวิญญาณบรรพบุรุษและผีปะกำ ตามความเชื่อของ ชาวกวย หรือ กูย นิยมปลูกสร้างไว้ในชุมชนคุ้มบ้าน นักท่องเที่ยวสามารถไหว้ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์จากศาลปะกำ กันได้ ซึ่งเชื่อกันว่า ขอสิ่งได้ ได้สมปรารถนาดั่งที่ตั้งใจไว้

- วังทะลุ ห่างจากหมู่บ้านช้างเพียง 3 กิโลเมตร ที่นี่เป็นบริเวณที่แม่น้ำมูลไหล และลำน้ำชี มาบรรจบกัน ก่อนไหลลงสู่แม่น้ำโขง ที่จังหวัดอุบลราชธานี “วังทะลุ” เป็นสายน้ำที่แวดล้อมไปด้วยป่าที่กว้างใหญ่ไพศาล ก่อให้เกิดเป็นทัศนียภาพที่งดงามซึ่งหาชมได้ยาก ยังมีความอุดมบูรณ์ทางธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ อีกทั้งยังเป็นที่อาบน้ำของช้างในหมู่บ้านยามเย็น

ตาราง แสดงจำนวนช้างเลี้ยงในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์

ลำดับที่	อยู่ในความครอบครอง	จำนวนช้าง		
		พลาย (เพศผู้)	พัง (เพศเมีย)	รวม
1	สำนักทะเบียนอำเภอท่าตูม	207	268	475
2	สำนักทะเบียนอำเภอชุมพลบุรี	48	99	147
3	สำนักทะเบียนอำเภอเขวาสินรินทร์	5	5	10
4	สำนักทะเบียนอำเภอเมืองสุรินทร์	3	2	5
5	สำนักทะเบียนอำเภอสังขะ	2	1	3
6	สำนักทะเบียนอำเภอจอมพระ	1	1	2
7	สำนักทะเบียนอำเภอบัวเชด	0	1	1
รวม		**266**	**377**	**643**

ปราสาทศีขรภูมิหรือ ปราสาทระแงง

ตั้งอยู่ข้างวัดบ้านปราสาท บ้านปราสาท ตำบลระแงง อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ปราสาทหลังนี้เป็นปราสาทที่งดงามที่สุดในจังหวัดสุรินทร์ โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และพระธิดาทั้ง 3 (มี หม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล เป็นต้น) ได้เดินทางมาเยือนเมื่อ มกราคม - กุมภาพันธ์ 2472 (นับอย่างใหม่ต้องปี พ.ศ. 2473) และได้ถูกรวมเข้ากันกับอุทยานประวัติศาสตร์กลุ่มปราสาทตาเมือนและปราสาทศีขรภูมิ

หมู่บ้านท่าสว่าง

ตั้งอยู่ที่บ้านท่าสว่าง ตำบลท่าสว่าง เกิดจากการริเริ่มผลงานศิลปหัตถกรรมของกลุ่มทอผ้าไหมยกทอง “จันทร์โสมา” ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูการทอผ้ายกทองชั้นสูงแบบราชสำนักไทยโบราณ โดยได้รวบรวมชาวบ้านบ้านท่าสว่างมารวมกลุ่มกันทอผ้า ด้วยการออกแบบลวดลายที่สลับซับซ้อน งดงาม ผสมผสานกันระหว่างลวดลายการทอแบบราชสำนักกับเทคนิคการทอผ้าแบบพื้นบ้าน จนกลายเป็นผ้าทอที่มีความงดงามอย่างมหัศจรรย์และมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก ความโดดเด่นของผ้าไหมยกทอง คือการเลือกเส้นไหมที่เล็กและบางเบา นำมาผ่านกรรมวิธีฟอก ต้ม แล้วย้อมสีธรรมชาติด้วยแม่สีหลักสามสี ได้แก่ สีแดงจากครั่ง สีเหลืองจากแก่นแกแล และสีครามจากเมล็ดคราม สอดแทรกการยกดอกด้วยไหมทองที่นำมารีดเป็นเส้นเล็ก ๆ ปั่นควบกับเส้นด้าย ใช้ตะกอเส้นพุ่งพิเศษที่ทำให้เกิดลาย จำนวนตะกอ 1,416 ตะกอ ซึ่งกี่ธรรมดาที่วางไว้บนพื้นดินมีความสูงไม่พอ จึงต้องขุดดินบริเวณนั้นเป็นหลุมลึกลงไป 2-3 เมตร เพื่อรองรับความยาวของตะกอที่ห้อยลงมาจากกี่ให้เป็นระเบียบ และให้คนสามารถยืนอยู่ในหลุมเพื่อสอดตะกอไม้ได้ เนื่องจากไม้ตะกอมีจำนวนมากจึงต้องใช้คนทอ 4-5 คน คือ คนช่วยยกตะกอ 2-3 คน คนสอดไม้ 1 คน และคนทออีก 1 คน ด้วยความซับซ้อนทางด้านเทคนิคการทอนี้ จึงทำให้ได้ผลงานผ้าออกมาเพียงวันละ 4-5 เซนติเมตรเท่านั้น

ตลาดการค้าชายแดนช่องจอม

อยู่บ้านด่านพัฒนา ตำบลด่าน เป็นตลาดชายแดนที่อยู่ใกล้กับจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม เปิดจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป เป็นสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยและสินค้าที่นำเข้าจากฝั่งกัมพูชา เช่น อาหารสด อาหารแห้ง เครื่องเทศ สมุนไพร เสื้อผ้า อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน ฯลฯ ตลาดเปิดทุกวัน เวลา 08.00-17.00 น.

(ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์)

(6.4) จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์

หากจำแนกจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ในปี 2567 มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวมคนไทยและคนต่างประเทศ เป็น 1,265,996 คน สูงเป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 รองจากจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดชัยภูมิ มีรายได้+จากการท่องเที่ยวจำนวน 2,551 ล้านบาท สูงเป็นลำดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 รองจากจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์

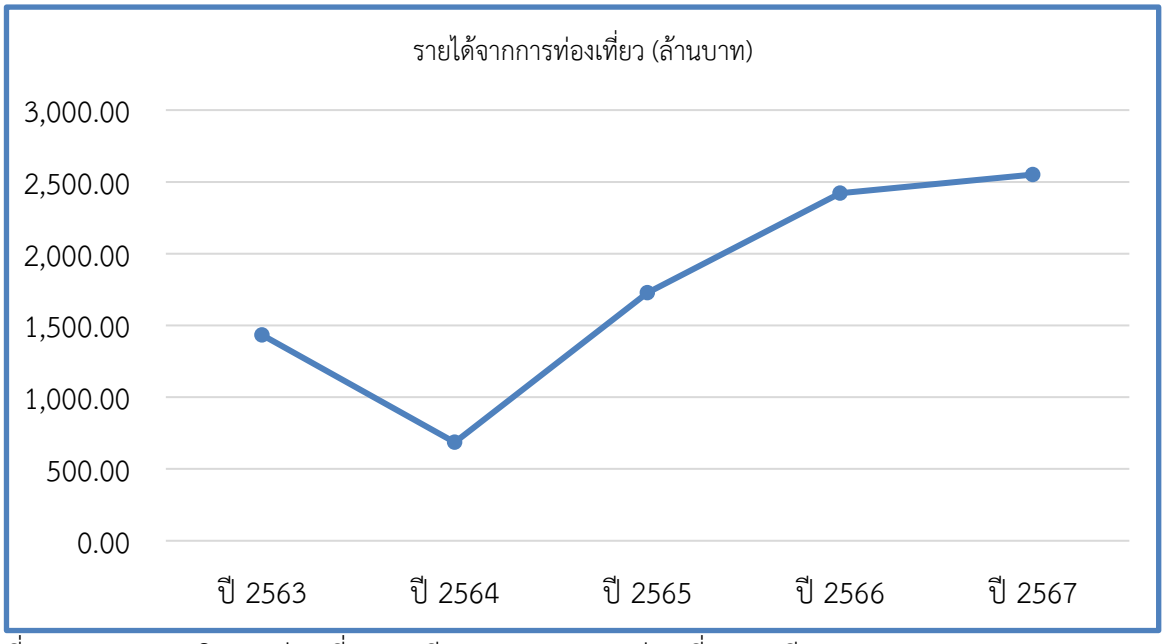
ตารางที่ 1 : แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ ปี 2563 ถึง 2567

รายละเอียด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน)	725,377	381,106	875,983	1,142,851	1,265,996
ร้อยละการเปลี่ยนแปลง	-48.94	-47.46	+129.85	+30.46	+10.78
-ชาวไทย	718,831	380,535	865,250	1,113,179	1,231,192
-ชาวต่างประเทศ	6,546	571	10,733	29,672	34,804
จำนวนนักท่องเที่ยวพักค้าง					
-ชาวไทย	542,659	287,723	649,969	835,705	
-ชาวต่างประเทศ	5,249	394	6,239	14,971	
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	1,433.73	685.67	1,727	2,422	2,551
ร้อยละการเปลี่ยนแปลง	-54.74	-52.17	+151.79	+40.27	+5.34
-ชาวไทย	1,413.10	684.35	1,693.52	2,327.47	2,465
-ชาวต่างประเทศ	20.63	1.34	33.00	94.26	87
อัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้น/ลดลง (ร้อยละ)	-54.74	-52.17	+151.79	+40.27	+5.34

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์

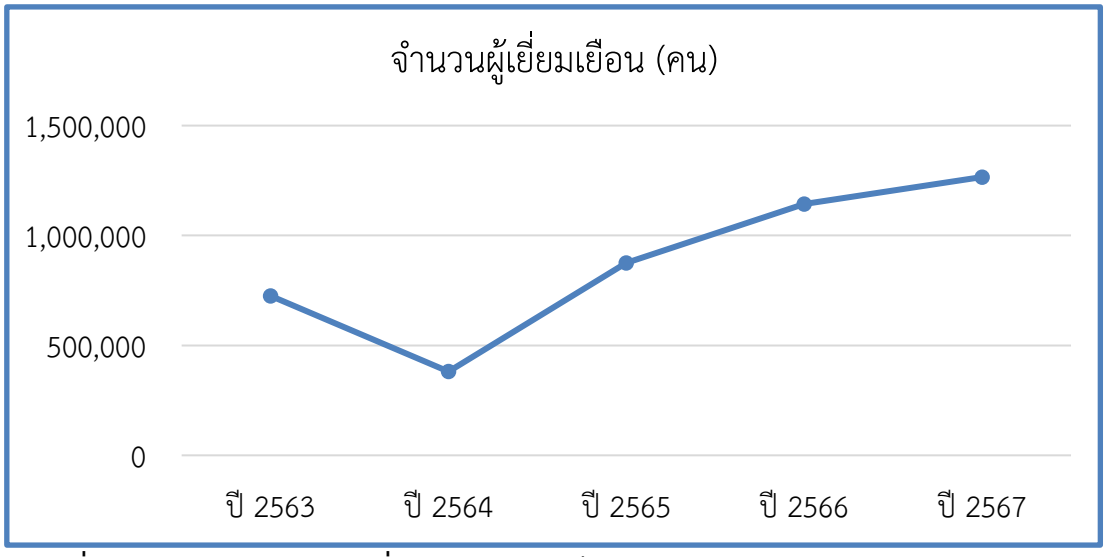
ช่วงปี 2565 รายได้การท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ตามกราฟ ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 2 : แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ ปี 2563 ถึง 2567

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ช่วงปี 2565 จำนวนผู้เยี่ยมเยือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ตามกราฟ ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 3 : แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ ปี 2563 ถึง 2567

(6.5) โรงแรมในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จำแนกรายอำเภอ ปี 2567

ลำดับ	อำเภอ	โรงแรม		โฮมเสตย์	
		จำนวน	ห้อง	จำนวน	หลัง
1	เมืองสุรินทร์	76	2,649	1	8
2	ชุมพลบุรี	15	153		
3	ท่าตูม	6	82	2	15
4	จอมพระ	2	18		
5	ปราสาท	17	269		
6	กาบเชิง	2	39		
7	รัตนบุรี	11	65		
8	สนม	2	12		
9	ศีขรภูมิ	9	111		
10	สังขะ	6	165		
11	ลำดวน	1	9		
12	สำโรงทาบ	3	64	1	9
13	บัวเชด	1	7		
14	พนมดงรัก	-	-	-	-
15	ศรีณรงค์	-	-	-	-
16	เขวาสินรินทร์	2	33		
17	โนนนารายณ์	-	-	-	-
รวม		**153**	**3,676**	**4**	**32**

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์

(6.6) รายชื่อนักกีฬาที่สร้างชื่อเสียงให้จังหวัดสุรินทร์ที่ได้รับรางวัลในระดับนานาชาติ

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเภทกีฬา	รายการแข่งขัน	ปี พ.ศ.	รางวัลสูงสุด
1	ร้อยเอกหญิง ปวีณา ทองสุก	ยกน้ำหนัก	โอลิมปิกฤดูร้อน ครั้งที่ 28 ณ กรุงเอเธนส์ สาธารณรัฐเฮลเลนิก	2547	เหรียญทอง
		ยกน้ำหนัก	เอเชียนเกมส์ 2006 ที่กรุงโดฮา ประเทศกาตาร์	2549	เหรียญทอง
		ยกน้ำหนัก	เอเชียนเกมส์ 2002 ปูซาน ประเทศเกาหลีใต้	2545	เหรียญเงิน
2	จ่าอากาศตรี วีรพล วิชุมา	ยกน้ำหนัก	โอลิมปิกฤดูร้อน 2024 ที่ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส	2567	เหรียญเงิน
		ยกน้ำหนัก	เอเชียนเกมส์ 2022ที่เมืองหางโจว ประเทศจีน	2565	เหรียญเงิน
3	นายสินธุ์เพชร กรวยทอง	ยกน้ำหนัก	โอลิมปิกฤดูร้อน 2016 ที่เมืองรีโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล	2559	เหรียญทองแดง
4	นายภูริพล บุญสอน	นักวิ่งระยะสั้น	เอเชียนเกมส์ 2022ที่เมืองหางโจว ประเทศจีน	2565	เหรียญเงิน
5	นายสิทธิ เจริญฤทธิ์	ยกน้ำหนัก	เอเชียนเกมส์ 2006 ที่กรุงโดฮา ประเทศกาตาร์	2549	เหรียญทอง

การจัดการแข่งขันกีฬา/สนามกีฬา/อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้านกีฬา

ลำดับ	รายการ	ที่ตั้ง
1	สนามกีฬาศรีณรงค์	ที่อยู่ : สนามกีฬาศรีณรงค์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ สุรินทร์ 32000
2	โรงยิมเผ่าแผน	ที่อยู่ : สนามกีฬาศรีณรงค์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ สุรินทร์ 32000
3	สนามสุรินทร์ภักดี	ที่อยู่: 15 ถนน กรุงศรีใน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ สุรินทร์ 32000
4	สระว่ายน้ำสุรินทร์มหิศร	ที่อยู่ : สนามกีฬาศรีณรงค์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ สุรินทร์ 32000

(ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์)

จังหวัดสุรินทร์มีศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงด้านการเลี้ยงช้าง การทอผ้าไหมและ ข้าวหอมมะลิ มีปัจจัยที่สามารถนำมาเชื่อมโยงสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวได้หรือสร้างเป็นเส้นทางท่องเที่ยวและโปรแกรมการท่องเที่ยวได้ ปัจจัยการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว คือการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว คือการดำเนินโครงการสนับสนุนทางประเพณีท้องถิ่น ประจำจังหวัด กิจกรรมการแข่งขันกีฬาและกิจกรรมนันทนาการกีฬาประเพณีพื้นบ้านของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือกับชุมชนที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์พื้นบ้านหรือสินค้า OTOP ท้องถิ่นร่วมมือทางทรัพยากรของ ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และเส้นทางการคมนาคมคิดโดยชนิดกิจกรรมที่สามารถดึงดูดและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกระตุ้นมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัด10 ลำดับแรกได้แก่ 1. การชมการแสดงช้างของศูนย์คชศึกษาและโครงการคชอาณาจักร 2.งานสงกรานต์ช้าง 3.งานข้าวหอมมะลิอินทรีย์ 4.งานกาชาดจังหวัดและงานช้างแฟร์ 5.การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ขอม 6.การเรียนรู้ภูมิปัญญาเกษตรอินทรีย์ 7.งานมหกรรมสินค้า OTOP 8.งานประกวดผลิตภัณฑ์ OTOP 9.การตักบาตร/ แต่งงานบนหลังช้าง 10. งานบวชนาคช้าง

(6.8) ปญหา/ความเสี่ยง/แนวโนมความเสียหาย

- ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงประเพณี วิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์และมีแหล่งพื้นที่เหมาะสำหรับทำการเกษตรที่โดดเด่น ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งของชุมชน สำหรับ จุดอ่อน คือ ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการพัฒนาด้านการจัดการท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามยังมีโอกาสคือ มีนักพัฒนาชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีความรู้สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนได้รับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้อุปสรรคการจัดการท่องเที่ยวท้องถิ่นคือ ขาดความต่อเนื่องในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอสำหรับแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จ ควรมีระบบการบริหารจัดการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการหรือองค์กรชุมชนมาบริหารจัดการ มีการพัฒนาคนในชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน พัฒนาผู้นำให้มีความเข้มแข็งตลอดจนการสร้างเครือข่ายกับชุมชนอื่น หรือแหล่งท่องเที่ยวอื่น

- สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง ยังไม่มีมีความพร้อมในการให้บริการโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีกระจายตัวออกไปนอกเมือง และมาตรฐานคุณภาพที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำ โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ และการให้ความสำคัญในการต้อนรับนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความประทับใจ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ประจำจุดท่องเที่ยวต่างๆ มีจำนวนน้อยไม่สามารถให้บริการด้านความรู้ และการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง ดังนั้นควรให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยว และควรมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การดำเนินงาน ทางการท่องเที่ยวโดยการสร้างเป็นเครือข่ายมากขึ้นโดยไม่เพียงแต่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ควรมีการเชื่อมโยงทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ นับตั้งแต่การคมนาคมที่มีความสะดวก สามารถเดินทางได้หลายวิธีการ การมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ที่พักและร้านอาหารซึ่งมีจุดขายที่ แตกต่างกันไปตามกลุ่มลูกค้า การเพิ่มสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรม และสิ่งอ านวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นสถานที่ทั้งทางธรรมชาติหรือสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ดี การมีกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวใน ลักษณะต่าง ๆ และสุดท้ายคือการส่งต่อนักท่องเที่ยวจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง

- สถานการณการตลาด : (ความเชื่อมโยงการท่องเที่ยว CLMV)

เนื่องด้วยจังหวัดสุรินทร์อยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวแห่ง วิถีชีวิต อีสานใต้ร่วมสมัย เชื่อมโยง ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ก่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว 3 ประเทศ 7จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี-ศรีสะเกษ (ไทย) จ าปาสัก-สาละวัน(ลาว) พระวิหาร-อุดรมีชัย-สตึงเตร็ด (กัมพูชา) ผ่านมาตรการการยกระดับอารยธรรม อีสานใต้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าทางการท่องเที่ยว มีแนวทางการพัฒนา ได้แก่ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงประวัติศาสตร์ และกลุ่ม ประเทศเพื่อนบ้านพัฒนาและสร้างสรรค์การท่องเที่ยววิถีชีวิต วัฒนธรรมอีสานใต้ร่วมสมัยส่งเสริมการสร้างสรรค์สินค้าและบริการชุมชน OTOP ให้โดดเด่นและมีคุณค่า พัฒนาเชื่อมโยงสินค้าทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่ภาคอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว แทนการนำเข้าและบริโภคสินค้า จากต่างประเทศ โดยจังหวัดสุรินทร์ มีจุดเด่นสำคัญคือ การที่ชาวกัมพูชาในตลาดระดับบนนิยมเข้ามาตรวจ สุขภาพและรักษาโรคในโรงพยาบาลจังหวัดสุรินทร์ทั้งภาครัฐและเอกชน ด้วยคุณภาพของบุคลากร ทางการแพทย์และพยาบาลที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษาเขมร การมีเส้นทางเชื่อมโยงการ ท่องเที่ยวไปยังประเทศกัมพูชาผ่านด่านช่องจอม ส่งลให้จังหวัดสุรินทร์มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์/ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์

(7) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(7.1) ข้อมูลทั่วไปด้านด้านทรัพยากรธรรมชาติ

จังหวัดสุรินทร์ มีพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด 469,540.75 ไร่ มีป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด 29 ป่า พื้นที่ในความรับผิดชอบ 217,927 ไร่ (ที่มา : โครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ พ.ศ.2567 สำนักจัดการที่ดินป่าไม้, กรมป่าไม้) ป่าไม้ถาวรของชาติ จำนวน 15 ป่า เนื้อที่ 338,977 ไร่ ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติม เนื้อที่ 163,831ไร่ ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ) เนื้อที่ 313,445 ไร่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มอบให้ ส.ป.ก. เนื้อที่ 890,248.55 ไร่ (พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ 804,382.55 ไร่ พื้นที่ป่าเหมาะสมแก่การเกษตรกรรม 85,866 ไร่) พื้นที่ดำเนินงานโครงการป่าชุมชน 28,399-2-78 ไร่ (ป่าชุมชนตามมาตรา 99 และมาตรา 100 แห่ง พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. 2562) พื้นที่ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ 3,050-0-0 ไร่ พื้นที่ที่ส่วนราชการเอกชนขอใช้/เข้าทำประโยชน์ 54,827-2-00 ไร่ พื้นที่สวนป่าที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ 85,355-0-48 ไร่ จังหวัดสุรินทร์ มีไม้ที่มีค่าอยู่หลายชนิด เช่น ไม้ประดู่ ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ตะเคียน ไม้ยาง ไม้พลวง เป็นต้น

- ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 29 ป่า ดังนี้

ตาราง : ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 29 ป่า จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

ลำดับที่	รายชื่อ	เนื้อที่ตามประกาศ (ไร่)	ลำดับที่	รายชื่อ	เนื้อที่ตามประกาศ (ไร่)
1	ป่าแสลงพัน	1,668	16	ป่ากำใสจาน	15,600
2	ป่าเขาสวาย	18,143	17	ป่าบ้านกระวัน	14,325
3	ป่าหนองเยีย แปลงที่ 1	1,762	18	ป่าทุ่งมน-บักได-ตาเบาแปลงที่ 1	2,968
4	ป่าหนองเยีย แปลงที่ 2	331	19	ป่าทุ่งมน-บักได-ตาเบาแปลงที่ 2	145,593
5	ป่าหนองเยีย แปลงที่ 4	456	20	ป่าทุ่งมน-บักได-ตาเบาแปลงที่ 3	270,431
6	ป่าท่าสว่าง – เพี้ยราม	19,412	21	ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำมูล	13,922
7	ป่าเทนมีย์	12,812	22	ป่าหินล้ม	43,962
8	ป่าจารพัต	41,820	23	ป่าฝั่งขวาห้วยเสนง	90,312
9	ป่าหนองเหล็ก	11,225	24	ป่าฝั่งซ้ายห้วยเสนง แปลงที่ 1-2	77,891
10	ป่าภูดิน	7,818	25	ป่าฝั่งซ้ายห้วยสำราญ	38,048
11	ป่าดงสายทอ	12,968	26	ป่าบ้านเดียก	26,093
12	ป่าพนมดิน แปลงที่ 1	11,793	27	ป่าฝั่งซ้ายห้วยกำโพด	43,934
13	ป่าพนมดิน แปลงที่ 2	4,754	28	ป่าผักไหม	11,018
14	ป่าเนิกเหียรดัดสันตุด	24,375	29	ป่าฝั่งซ้ายห้วยทับทันแปลง 1-2-3	149,375
15	ป่าพนมสวาย	2,475			

- วนอุทยานแห่งชาติ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ วนอุทยานพนมสวาย เนื้อที่ 1,975 ไร่ และวนอุทยานป่าสนหนองคู เนื้อที่ 415 ไร่

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน – ห้วยสำราญ เนื้อที่ 313,445 ไร่

(7.2) ข้อมูลสถิติที่สำคัญเชิงพื้นที่

การบุกรุกป่า จังหวัดสุรินทร์มีการบุกรุกพื้นที่ป่าลดน้อยลง โดยสังเกตได้จากสถิติป่าไม้ที่มีการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่า ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2560 - 2567 เนื่องจากในปัจจุบันกรมป่าไม้ได้มีการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและไม้ดีมีค่าในพื้นที่ป่าและที่เอกชน ทำให้ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ให้ความสำคัญกับการปลูกต้นไม้และการดูแลพื้นที่ป่า จากข้อมูลโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ พ.ศ. 2567 โดยสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ พบว่าจากเนื้อที่จังหวัดสุรินทร์ 5,533,937.48 ไร่ พบพื้นที่ป่าไม้ 469,540.75 ไร่ หรือร้อยละ 8.48 ของพื้นที่จังหวัด การบุกรุกพื้นที่ป่าส่วนใหญ่สาเหตุมาจาก ปัญหาความยากจนของราษฎรที่ต้องการที่ดินทำกิน และราษฎรขายที่ดินทำกินให้นายทุนแล้วไปบุกรุกป่าแผ้วถางป่าใหม่

เนื้อที่ป่าไม้ (ตร.กม.)					
ปี 2565	คิดเป็นร้อยละ	ปี 2566	คิดเป็นร้อยละ	ปี 2567	คิดเป็นร้อยละ
465,345.50	8.45	468,625.64	8.47	469,540.75	8.48

หมายเหตุ : ร้อยละของพื้นที่จังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ทั้งหมด 5,533,937.48 ตร.กม. ปี 2567 มีพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด 469,540.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.48 ของพื้นที่ทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2566 จำนวน 915.11 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 0.01 อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ เนื้อที่ 313,445 ไร่ ซึ่งจากข้อมูลพบว่า จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มการบุกรุกพื้นที่ป่าลดน้อยลง รวมถึงมีป่าสงวนที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประกอบกับมีพื้นที่ติดต่อกัน มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญหลากหลาย เช่น ผามะนาว น้ำตกไตรคีรี เขื่อนห้วยขนาดมอญ อ่างเก็บน้ำบ้านจรัส พุทธอุทยานเขาศาลาฯ ด้วยศักยภาพดังกล่าว จังหวัดสุรินทร์จึงมีแผนผลักดันให้พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ รวมกับพื้นที่ป่าสงวนบางส่วน ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ หรือพื้นที่วนอุทยาน เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งใหม่ของจังหวัดสุรินทร์ ที่จะเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ความหลากหลายทางนิเวศวิทยา พันธุ์พืช สัตว์ป่า ชนิดต่างๆ เป็นต้น โดยพื้นที่จะเสนอเพื่อประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาตินั้น เนื้อที่ประมาณ 197,360 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง และอำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์

(7.3) การบริหารจัดการขยะ

(1) ปริมาณขยะมูลฝอย

ปี 2567 จังหวัดสุรินทร์ มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเฉลี่ย 1,389.55 ตัน/วัน โดยเป็นข้อมูลจากการชั่งน้ำหนักจริงสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการรวบรวมและเก็บขนขยะมูลฝอย สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการรวบรวมและเก็บขนขยะมูลฝอย ใช้การคำนวณจากอัตราการเกิดขยะมูลฝอยของกรมควบคุมมลพิษ คูณด้วยจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ ปี 2565 (โดยใช้ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565) และคูณด้วยจำนวนวัน โดยอัตราการสร้างขยะของประชากรในแต่ละพื้นที่รายละเอียด ดังนี้

- อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ของเทศบาลนคร 0.00189 ตัน/คน/วัน
- อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ของเทศบาลเมือง 0.00115 ตัน/คน/วัน
- อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบล 0.00102 ตัน/คน/วัน
- อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ของเมืองพัทยา 0.00390 ตัน/คน/วัน
- อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล 0.00091 ตัน/คน/วัน

(2) การรวบรวมและเก็บขนขยะมูลฝอย

จังหวัดสุรินทร์ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 172 แห่ง โดย อปท.ที่มีการรวบรวมเก็บขนขยะเพียง 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.79 ของจำนวน อปท.ทั้งหมด ปริมาณที่เก็บขนได้วันละประมาณ 215 ตัน คิดเป็นร้อยละ 15 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด และไม่มีการเก็บขน จำนวน 1,184 ตัน ร้อยละ 85 ของปริมาณขยะทั้งหมด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบรวบรวมและเก็บขนขยะมูลฝอยรายละเอียดดังตารางที่ 1

ลำดับ	อำเภอ	หน่วยงาน	ปริมาณ (ตัน/วัน)	สถานที่ส่งกำจัด
1	เมืองสุรินทร์	เทศบาลเมืองสุรินทร์	31.96	ทม.ศรีสะเกษ
2	เมืองสุรินทร์	เทศบาลเมืองที	0.91	เทศบาลตำบลสตึก
3	เมืองสุรินทร์	องค์การบริหารส่วนตำบลนอกเมือง	20.37	ทม.วารินชำราบ
4	ปราสาท	เทศบาลตำบลกังแอน	7.28	เทศบาลตำบลสตึก
5	ปราสาท	เทศบาลตำบลนิคมปราสาท	0.84	เทศบาลตำบลนิคมปราสาท
6	ลำดวน	เทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์	4.12	เทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์
7	สังขะ	เทศบาลตำบลสังขะ	4.15	เทศบาลตำบลวารินชำราบ
8	สังขะ	องค์การบริหารส่วนตำบลสังขะ	4.8	องค์การบริหารส่วนตำบลสังขะ
9	สังขะ	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ	1.05	เทศบาลตำบลวารินชำราบ
10	กาบเชิง	องค์การบริหารส่วนตำบลด่าน	8	องค์การบริหารส่วนตำบลด่าน
11	กาบเชิง	เทศบาลตำบลกาบเชิง	1.4	เทศบาลตำบลวารินชำราบ
12	ท่าตูม	เทศบาลตำบลท่าตูม	2.93	เทศบาลตำบลสตึก
13	จอมพระ	เทศบาลตำบลจอมพระ	3.41	เทศบาลตำบลสตึก
14	ชุมพลบุรี	เทศบาลตำบลชุมพลบุรี	1.57	เทศบาลตำบลสตึก
15	ชุมพลบุรี	เทศบาลตำบลยะวึก	7.94	เทศบาลตำบลยะวึก
16	ศีขรภูมิ	เทศบาลตำบลศีขรภูมิ	1.47	เทศบาลตำบลศีขรภูมิ
17	ศีขรภูมิ	องค์การบริหารส่วนตำบลแตล	1.29	เทศบาลตำบลศีขรภูมิ
18	สำโรงทาบ	เทศบาลตำบลสำโรงทาบ	5.91	เทศบาลตำบลสำโรงทาบ
19	รัตนบุรี	เทศบาลตำบลรัตนบุรี	3.79	เทศบาลตำบลสตึก
20	รัตนบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแรด	1.1	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแรด
21	สนม	เทศบาลตำบลสนม	3.06	เทศบาลตำบลสนม
22	บัวเชด	เทศบาลตำบลบัวเชด	2.97	เทศบาลตำบลบัวเชด

(3) สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย

- จังหวัดสุรินทร์มีสถานีขนถ่าย จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองสุรินทร์
- มีบ่อสิ่งปฏิกูล จำนวน 1 แห่ง
- มีการเก็บขนขยะไปกำจัดนอกกลุ่มพื้นที่ จำนวน 8 แห่ง
- มีสถานีกำจัดขยะ จำนวน 12 แห่ง

1) แบบถูกหลักวิชาการและผสมผสาน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลศีขรภูมิ เทศบาลตำบลบัวเชด

2) มีเตาเผาขยะกลางแจ้ง และขนาดเล็ก จำนวน 3 แห่ง

3) แบบเทกอง/ฝังกลบ จำนวน 7 แห่ง

การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีทั้งเขตเมืองและชนบทจำนวนมาก ด้วยจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มากถึง 172 แห่ง แต่มีเพียง 22 แห่งเท่านั้นที่สามารถดำเนินการรวบรวมและขนขยะมูลฝอยได้อย่างมีระบบ ส่งผลให้ขยะส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 85 ไม่ได้รับการจัดเก็บอย่างเหมาะสม การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสุรินทร์จึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบด้านในทุกมิติ เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จากภาพรวมปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสุรินทร์ พบว่ายังมีข้อจำกัดและอุปสรรคในหลายด้านที่เชื่อมโยงกัน ทั้งในเรื่อง

ของโครงสร้างการบริหารจัดการที่ยังขาดระบบบูรณาการระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้การดำเนินงานกระจัดกระจายและไม่สามารถรวมกลุ่มบริหารจัดการขยะร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่แผนแม่บทและระบบติดตามประเมินผลก็ยังไม่ชัดเจน ด้านโครงสร้างพื้นฐานยังไม่เพียงพอรองรับปริมาณขยะที่เกิดขึ้น โดยมีสถานีขนถ่ายและสถานที่กำจัดขยะตามหลักวิชาการในจำนวนจำกัด และหลายพื้นที่ยังใช้วิธีการกำจัดขยะที่ไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น การเทกองหรือเผากลางแจ้ง ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ปัญหาด้านบุคลากรที่ขาดความเชี่ยวชาญ และไม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่ไม่ครอบคลุม ส่งผลให้ระบบจัดการขยะไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ ยังพบว่าประชาชนขาดจิตสำนึกและพฤติกรรมที่เหมาะสมในการจัดการขยะ เช่น การแยกขยะและการทิ้งให้ถูกจุด ขาดการรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง และในด้านกฎหมายแม้จะมีข้อบัญญัติท้องถิ่น แต่การบังคับใช้ยังอ่อนแรงเนื่องจากขาดเจ้าหน้าที่และการตระหนักรู้ในบทลงโทษ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพของประชาชน และความยั่งยืนของระบบจัดการขยะ สรุป การจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสุรินทร์เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในหลายมิติที่เชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อน ทั้งด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ งบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และพฤติกรรมของประชาชน การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องใช้แนวทางบูรณาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน สนับสนุนการวางแผนและพัฒนาศักยภาพ อปท. ร่วมกับการส่งเสริมให้ชุมชนตระหนักและมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการขยะในจังหวัดสุรินทร์เป็นระบบ ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(4) การแบ่งกลุ่มพื้นที่บริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ (Cluster) ของจังหวัดสุรินทร์

ปี 2567 จังหวัดสุรินทร์ได้ปรับปรุงการแบ่งกลุ่ม/การรวมกลุ่มพื้นที่ (Cluster) ในการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดสุรินทร์ เพื่อขับเคลื่อนสู่โครงการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มที่ 1 เทศบาลตำบลสังขะ ครอบคลุมพื้นที่ตอนล่าง 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง อำเภอพนมดงรัก อำเภอศรีณรงค์ อำเภอสังขะ อำเภอลำดวน และอำเภอบัวเชด โดยมีผู้ร่วมทิ้ง จำนวน 83 แห่ง ปัจจุบันมีการเก็บขนขยะมูลฝอยเพียง 11 อปท.

2) กลุ่มที่ 2 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม ครอบคลุมพื้นที่ตอนบน 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเขวาสินรินทร์ อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอจอมพระ อำเภอรัตนบุรี อำเภอโนนนารายณ์ อำเภอสนม อำเภอศีขรภูมิ และอำเภอสำโรงทาบ โดยมีผู้ร่วมทิ้ง จำนวน 89 แห่ง ปัจจุบัน มีการเก็บขนขยะมูลฝอยเพียง 9 อปท.

(5) สรุปปัญหาด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดสุรินทร์

1) ขาดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาลที่เพียงพอ ส่งผลให้จังหวัดสุรินทร์ต้องนำขยะมูลฝอยไปกำจัดในพื้นที่จังหวัดข้างเคียง

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากถึง 151 แห่ง ยังไม่มีระบบรวบรวมเก็บขนขยะมูลฝอยและสถานที่กำจัดที่ถูกหลักสุขาภิบาล จึงทำให้ในแต่ละพื้นที่ ประชาชนต้องจัดการขยะมูลฝอยเองด้วยวิธีการเผา หรือลักลอบทิ้งในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหามลพิษตามมา

3) ประชาชนในพื้นที่ขาดความตระหนักในการลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะผู้ประกอบการร้านอาหาร พบว่าไม่มีการคัดแยกขยะ โดยเทขยะอินทรีย์รวมกับขยะทั่วไป ส่งผลต่อการนำไปใช้ประโยชน์และการกำจัดที่ปลายทาง

โดยจังหวัดสุรินทร์ จะดำเนินโครงการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้าในพื้นที่หมู่ที่ 5 ตำบลท่าตูม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ จัดทำขึ้นเพื่อรองรับปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเพื่อแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในระยะยาว โดยเลือกใช้เทคโนโลยีการแปรรูปขยะด้วยกระบวนการเผาไหม้แบบไม่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล เพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พื้นที่ดำเนินการของโครงการอยู่ในเขตหมู่ 5 โดยใช้พื้นที่ประมาณ 22 ไร่ ใช้งบลงทุนเริ่มต้น

ประมาณ 2,000 ล้านบาท ภายใต้รูปแบบการลงทุนของภาคเอกชน แนวทางการดำเนินโครงการได้จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินการมีความโปร่งใส และเกิดผลกระทบน้อยที่สุด ข้อมูลเบื้องต้นพบว่าพื้นที่รอบข้างมีปริมาณขยะมากกว่า 300 ตันต่อวัน ซึ่งเพียงพอสำหรับการแปรรูปผลิตไฟฟ้าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีการออกแบบระบบควบคุมมลภาวะที่เข้มงวด เช่น ระบบควบคุมกลิ่น ฝุ่นละออง เสียง และการจัดการน้ำเสีย โครงการนี้คาดว่าจะช่วยลดปริมาณขยะตกค้างในพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะของท้องถิ่น และยังส่งเสริมการผลิตพลังงานสะอาด เพิ่มการจ้างงานในพื้นที่ ตลอดจนสร้างรายได้เสริมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(8) ด้านสังคมและความมั่นคง

(8.1) ประชากร : จากสภาพภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ จังหวัดสุรินทร์ ข้อมูลประชากรประจำปี พ.ศ. 2567 จากสำนักบริการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2567 จังหวัดสุรินทร์มีประชากรทั้งสิ้น 1,360,245 คน แยกเป็นเพศ ชาย 675,268 คน เพศหญิง 684,977 คน จำนวนครัวเรือนในจังหวัดสุรินทร์ ทั้งสิ้น 426,326 ครัวเรือน

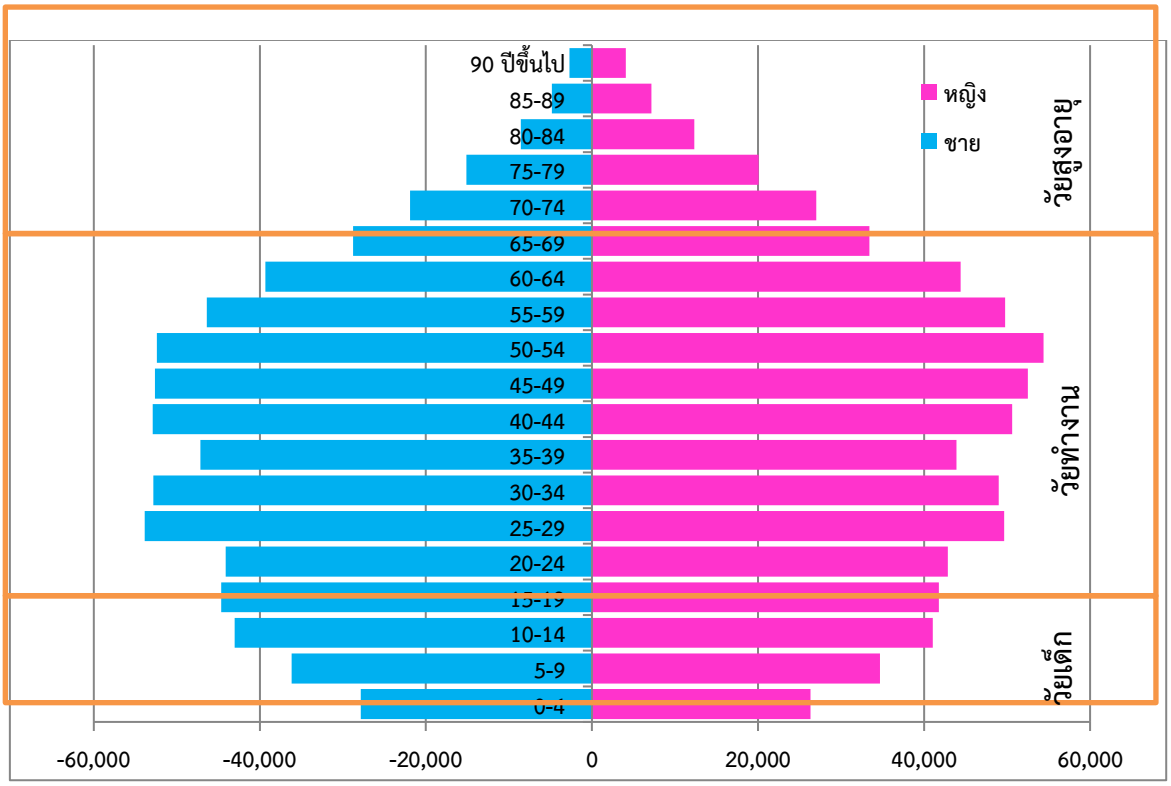
ตาราง : ประชากรและโครงสร้างประชากร พ.ศ. 2567

จำนวนประชากร (คน)		
ชาย	**หญิง**	**รวม**
675,268	684,977	1,360,245

ตาราง : ประชากรและโครงสร้างประชากร พ.ศ. 2567 เฉพาะผู้มีสัญชาติไทยและที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ต่อ)

ช่วงอายุ	ชาย	หญิง	รวมทั้งสิ้น
0-4	27,837	26,344	54,181
5-9	36,158	34,693	70,851
10-14	43,025	41,035	84,060
15-19	44,638	41,783	86,421
20-24	44,123	42,848	86,971
25-29	53,880	49,647	103,527
30-34	52,815	49,012	101,827
35-39	47,173	43,900	91,073
40-44	52,898	50,616	103,514
45-49	52,640	52,515	105,155
50-54	52,397	54,388	106,785
55-59	46,406	49,750	96,156
60-64	39,345	44,410	83,755
65-69	28,762	33,406	62,168
70-74	21,917	27,029	48,946
75-79	15,135	20,069	35,204
80-84	8,557	12,311	20,868
85-89	4,841	7,160	12,001
90 ปีขึ้นไป	2,721	4,061	6,782

ตาราง : ประชากรและโครงสร้างประชากร พ.ศ. 2567 เฉพาะผู้มีสัญชาติไทยและที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ต่อ)

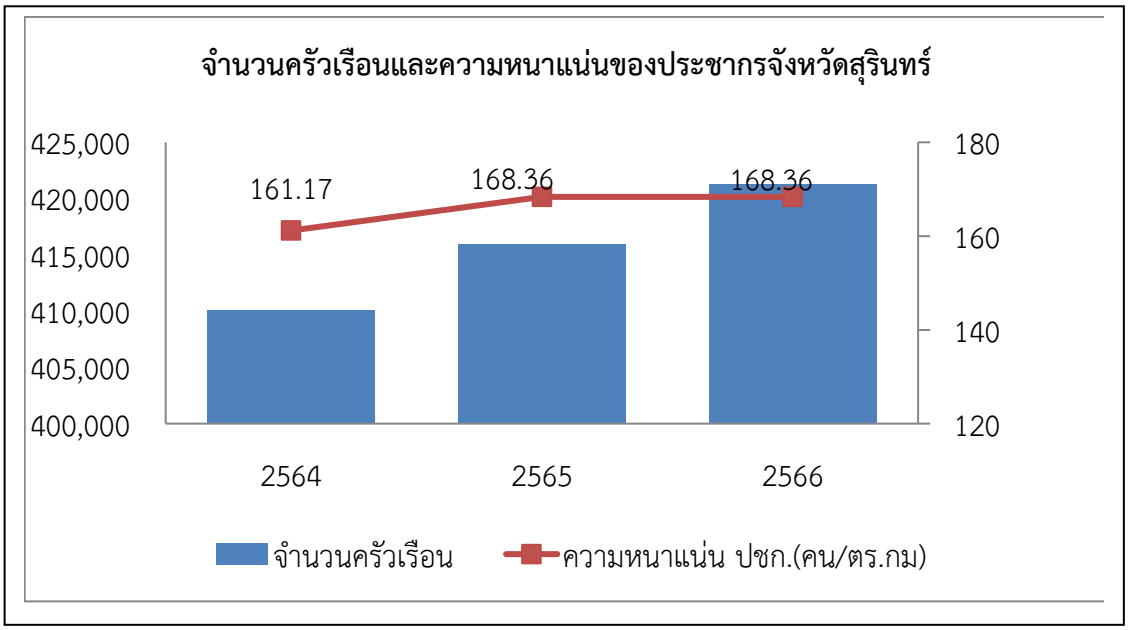
ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

จากการวิเคราะห์โครงสร้างทางอายุและเพศของประชากรของจังหวัดสุรินทร์ ปี 2567 โดยใช้จากแผนภูมิประชากร (Population Pyramid) แสดงให้เห็นว่า แผนภูมิประชากรแสดงรูปแบบ ทรงกระบอก ค่อนข้างสมมาตร ซึ่งเป็นลักษณะของ ประชากรที่มีการเติบโตต่ำ หรือเริ่มคงที่ แสดงให้เห็นโครงสร้างโดยรวม ดังนี้

1. กลุ่มประชากรวัยเด็ก ซึ่งหมายถึงเด็กอายุระหว่าง 0–14 ปี มีขนาดลดลง เมื่อเทียบกับกลุ่มวัยแรงงานและผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในช่วงอายุ 0–4 ปี และ 5–9 ปี ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าเมื่อเทียบกับช่วงวัยอื่นๆ บ่งชี้ถึงแนวโน้มการเกิดที่ลดลงในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ลักษณะโครงสร้างเช่นนี้เป็นผลสะท้อนจากอัตราการเกิดที่ลดต่ำลง ซึ่งเกิดจากหลายปัจจัย เช่น การแต่งงานล่าช้าของคนรุ่นใหม่ ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ ค่าครองชีพที่สูงขึ้น ความกังวลในการเลี้ยงดูบุตร และการมีลูกน้อยลงของครอบครัวสมัยใหม่ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่เริ่มรับอิทธิพลจากวิถีชีวิตแบบเมืองมากขึ้น ส่งผลให้จำนวนเด็กที่เกิดใหม่มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง แนวโน้มนี้มีผลกระทบหลายด้าน ต่อการวางแผนเชิงนโยบายของภาครัฐ และชุมชนท้องถิ่นในอนาคต เช่น ระบบการศึกษาระดับปฐมวัยและประถมศึกษาอาจต้องปรับตัวจากจำนวนเด็กนักเรียนที่ลดลง เช่น การควบรวมโรงเรียน หรือการลดจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาเด็กปฐมวัยจะยิ่งมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะเมื่อจำนวนเด็กน้อยลง การลงทุนให้เด็กแต่ละคนมีคุณภาพสูงจะเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ในอนาคต แรงงานในอนาคตอาจขาดแคลน หากแนวโน้มนี้ดำเนินต่อไปโดยไม่มีการแก้ไข หรือไม่มีแรงงานย้ายเข้าจากภายนอกมาทดแทน นอกจากนี้ สัดส่วนประชากรวัยเด็กที่ลดลงยังส่งผลให้โครงสร้างประชากรมีความ “กลับหัว” มากขึ้น กล่าวคือ กลุ่มคนอายุมากมีจำนวนมากกว่ากลุ่มคนอายุน้อย สถานการณ์เช่นนี้มีความเสี่ยงต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว เพราะวัยเด็กคือจุดเริ่มต้นของวงจรแรงงานในอนาคต หากไม่มีการเติมเต็มแรงงานจากฐานรากตั้งแต่วันนี้ ย่อมส่งผลต่อการขับเคลื่อนประเทศในวันข้างหน้า ในระยะยาว หากจังหวัดสุรินทร์สามารถรักษาและเพิ่มสัดส่วนประชากรวัยเด็กได้ จะช่วยรักษาสมดุลประชากร และลดผลกระทบจากภาวะสังคมสูงวัยที่กำลังใกล้เข้ามาอย่างรวดเร็ว

2. ช่วงวัยแรงงาน (อายุ 15–59 ปี) มีจำนวนมากที่สุด จะเห็นได้ว่าช่วงวัยดังกล่าวมีลักษณะโดดเด่นที่กลุ่มนี้ยังคงเป็นสัดส่วนประชากรที่มากที่สุดของจังหวัด โดยเฉพาะช่วงอายุ 35–59 ปี ซึ่งมีจำนวนมากกว่าช่วงวัยแรงงานตอนต้น เช่น อายุ 15–24 ปี ที่เริ่มมีขนาดเล็กลง สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการเกิดที่ลดลงในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และอาจส่งผลให้กำลังแรงงานใหม่ในอนาคตลดลง แม้กลุ่มวัยแรงงานยังคงมีขนาดใหญ่ในปัจจุบัน แต่โครงสร้างเช่นนี้แสดงถึงภาวะ “แรงงานแก่ตัว” กล่าวคือ แรงงานในปัจจุบันจะเข้าสู่วัยสูงอายุในอีก 10–15 ปีข้างหน้า หากไม่มีแรงงานรุ่นใหม่มาทดแทนเพียงพอ จังหวัดสุรินทร์อาจประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานในระยะยาว ดังนั้น แนวโน้มนี้จึงชี้ให้เห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการวางแผนพัฒนาแรงงาน เช่น การส่งเสริมการเรียนสายอาชีพ การพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดรับกับเทคโนโลยี และการเตรียมพร้อมรองรับโครงสร้างแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างสมดุลและยั่งยืนในอนาคต

3. กลุ่มประชากรวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีขนาดใหญ่ขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า จังหวัดสุรินทร์กำลังก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” อย่างเต็มรูปแบบ ลักษณะเด่นของโครงสร้างประชากรในกลุ่มนี้ คือ เพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย โดยเฉพาะในช่วงอายุ 70 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผลมาจากแนวโน้มอายุขัยของเพศหญิงที่ยาวนานกว่าเพศชาย นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงพัฒนาการด้านสาธารณสุขที่ทำให้คนในจังหวัดมีชีวิตยืนยาวขึ้น กลุ่มผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นนั้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการจัดการสาธารณสุขของจังหวัด ซึ่งจำเป็นต้องมีการวางแผนเชิงระบบเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง เช่น การดูแลสุขภาพและบริการทางการแพทย์: เนื่องจากผู้สูงอายุมีแนวโน้มเป็นโรคเรื้อรังมากขึ้น เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ หรือโรคเกี่ยวกับสมอง การจัดสวัสดิการทางสังคม: เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานได้อย่างเท่าเทียม การพัฒนาระบบดูแลระยะยาว : ทั้งในระดับครัวเรือน ชุมชน และสถานบริการ เพื่อรองรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถดูแลตัวเองได้ การออกแบบสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ: เช่น การปรับปรุงที่อยู่อาศัย ทางเดิน ถนน ระบบขนส่งสาธารณะ รวมถึงศูนย์กลางกิจกรรมของผู้สูงอายุ แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุยังส่งผลให้สัดส่วนระหว่างประชากรวัยพึ่งพิง กับวัยแรงงาน เปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจสร้างภาระทางเศรษฐกิจในอนาคตหากไม่มีการวางแผนรองรับที่ดีพอ ด้วยโครงสร้างประชากรที่แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุกำลังเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของจังหวัดสุรินทร์ จึงควรเตรียมการบริหารจัดการเชิงรุกและการวางแผนรองรับด้านโครงสร้างพื้นฐาน สวัสดิการ และเศรษฐกิจ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ “สังคมสูงวัย” ได้อย่างมีคุณภาพและสมดุล

ที่มา: สถิติการบริการด้านการทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

จำนวนประชากรแฝง

หน่วย : พันคน

จำนวนประชากรแฝง	2565	2566	2567
1. กลางวัน	4.6	3.8	1.2
1.1 เข้ามาทำงาน	3.8	2.3	1.2
1.2 เข้ามาเรียนหนังสือ	0.8	1.5	-
2. กลางคืน	16.4	19.3	9.9
รวม	**21.0**	**23.2**	**11.1**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประชากรแฝง หมายถึง ประชากรที่เข้ามาอยู่อาศัย มาเรียนหนังสือมาทำงานในจังหวัดนั้นๆ โดยไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้าน ประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ

1. ประชากรแฝงกลางคืน (Non-registered Population) หมายถึง ผู้ที่อาศัยอยู่ประจำในจังหวัดหนึ่ง โดยไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่อาศัยอยู่ประจำนั้น แต่อาจจะมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจังหวัดอื่น ในต่างประเทศ หรือไม่มีชื่อที่ใดเลย

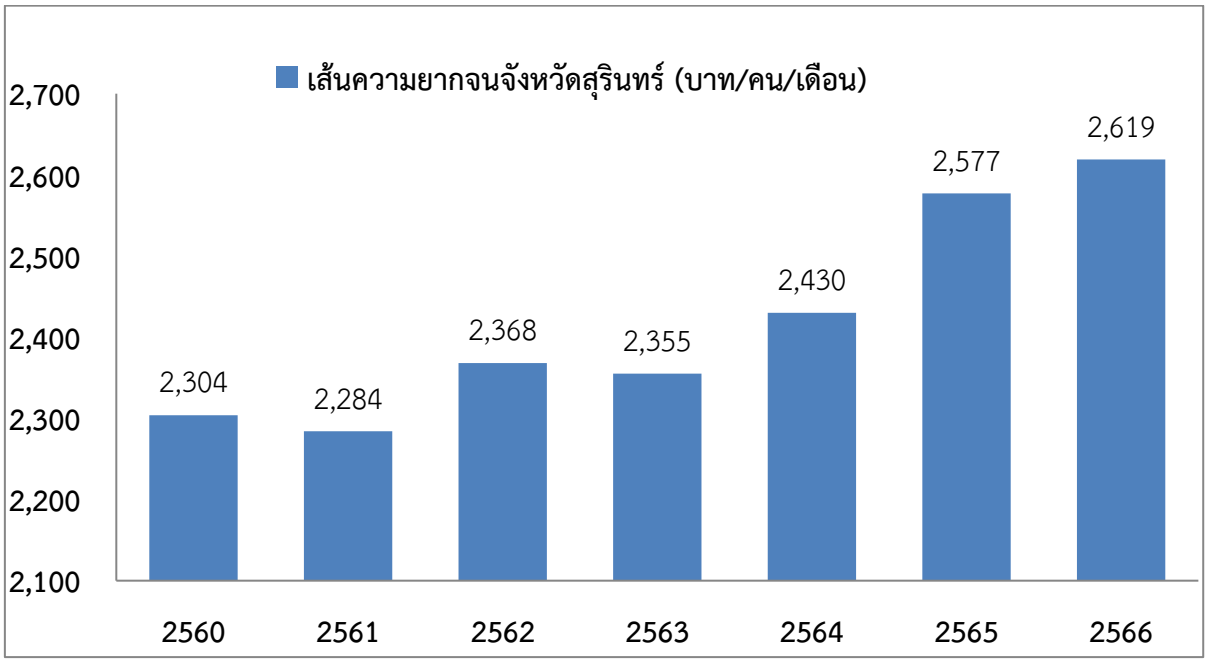
2. ประชากรแฝงกลางวัน (Commuter Population) แบ่งเป็น

- ประชากรแฝงกลางวันที่มาทำงาน หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่เข้ามาทำงานในจังหวัดที่ตนเองไม่ได้อาศัยอยู่
- ประชากรแฝงกลางวันที่มาเรียนหนังสือ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ที่เข้ามาเรียนหนังสือในจังหวัดที่ตนเองไม่ได้อาศัยอยู่

จำนวนประชากรแฝง จังหวัดสุรินทร์ (พ.ศ. 2565–2567)

ในช่วงปี พ.ศ. 2565 ถึง 2567 จังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มจำนวนประชากรแฝงลดลง โดยจากเดิมที่มีประชากรแฝงรวมอยู่ที่ 21.0 พันคน ในปี 2565 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 23.2 พันคนในปี 2566 กลับลดลงอย่างต่อเนื่องเหลือเพียง 11.1 พันคนในปี 2567 หรือกล่าวได้ว่าในช่วงเวลาเพียงหนึ่งปี ประชากรแฝงลดลงไปเกือบครึ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นแนวโน้มที่สะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และพฤติกรรมของผู้คนในจังหวัด ซึ่งการจำแนกประชากรแฝงออกเป็นช่วงเวลากลางวันและกลางคืน ยิ่งช่วยให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น โดยในช่วงกลางวัน ซึ่งหมายถึงประชากรที่เดินทางเข้ามาทำงานหรือเรียนโดยไม่ได้พักค้างคืนในพื้นที่ จังหวัดสุรินทร์เคยมีจำนวนประชากรแฝงประเภทนี้อยู่ที่ 4.6 พันคนในปี 2565 แต่ในปี 2567 เหลือเพียง 1.2 พันคนเท่านั้น ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้ที่เดินทางเข้ามาทำงาน ไม่มีผู้ที่เข้ามาเรียนหนังสือเลย ต่างจากปีก่อนหน้าที่เคยมีผู้เข้ามาเรียนในลักษณะนี้ถึง 1.5 พันคน การที่ไม่มีประชากรแฝงที่เข้ามาเรียนหนังสือเลยในปี 2567 อาจสะท้อนถึงการย้ายถิ่นของนักเรียน-นักศึกษาออกจากจังหวัด หรืออาจเป็นไปได้ว่า นักเรียนเหล่านี้ย้ายทะเบียนบ้านมาอยู่ในจังหวัดสุรินทร์อย่างถาวรแล้ว จึงไม่ถูกนับว่าเป็นประชากรแฝงอีกต่อไป ทั้งนี้ยังอาจเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์หรือระบบการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคหลังโควิด-19 ในส่วนของประชากรแฝงช่วง กลางคืน ซึ่งหมายถึงผู้ที่มาพักค้างคืนในจังหวัดโดยไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านนั้น ก็พบว่ามีจำนวนลดลงจาก 19.3 พันคนในปี 2566 เหลือเพียง 9.9 พันคนในปี 2567 การลดลงของกลุ่มนี้น่าจะสะท้อนถึงการย้ายออกจากพื้นที่ของแรงงานต่างถิ่น หรือการที่ผู้คนหางานในพื้นที่อื่นมากขึ้น รวมถึงการกลับภูมิลำเนาของแรงงานสุรินทร์ที่เคยแฝงอยู่ในพื้นที่ก่อนหน้านี้ ภาพรวมทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า จังหวัดสุรินทร์มีลักษณะประชากรแฝงลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจสะท้อนถึงโอกาสทางเศรษฐกิจในพื้นที่ที่ยังไม่สามารถดึงดูดแรงงานหรือนักเรียนจากภายนอกเข้ามาในระยะยาวได้ หรืออีกนัยหนึ่ง อาจแปลได้ว่า จังหวัดสุรินทร์กำลังอยู่ในช่วงที่ประชากรภายนอกลดการพำนักชั่วคราวลง และมีแนวโน้มเข้าสู่โครงสร้างประชากรถาวรมากขึ้น เช่น การย้ายทะเบียนบ้านเข้ามา หรือ

การลดการเคลื่อนย้ายชั่วคราว อย่างไรก็ตาม การที่ประชากรแฝงลดลงมาก อาจมีผลกระทบต่อการวางแผนการใช้ทรัพยากรในจังหวัด เช่น การจัดสรรงบประมาณที่อิงจากจำนวนผู้อยู่อาศัยจริง ระบบบริการสาธารณะ และแผนการพัฒนาเมือง หากไม่มีการติดตามและประเมินอย่างรอบด้าน ก็อาจทำให้การจัดการทรัพยากรคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รายงานการวิเคราะห์เส้นความยากจนของจังหวัดสุรินทร์ (พ.ศ. 2560 - 2566)
จากข้อมูลเส้นความยากจนของจังหวัดสุรินทร์ในช่วงปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2566 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะยาว ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของค่าครองชีพในพื้นที่และภาวะเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ ในปี พ.ศ. 2560 เส้นความยากจนอยู่ที่ 2,304 บาทต่อคนต่อเดือน โดยในปีถัดมา (พ.ศ. 2561) มีการปรับลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ 2,284 บาทต่อคนต่อเดือน ซึ่งอาจสะท้อนถึงภาวะเงินเฟ้อต่ำหรือมาตรการควบคุมราคาสินค้าที่มีประสิทธิภาพในช่วงเวลาดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2562 เส้นความยากจนปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 2,368 บาท และแม้ว่าในปี พ.ศ. 2563 จะลดลงเล็กน้อยเหลือ 2,355 บาท แต่จากนั้นในปี พ.ศ. 2564 เป็นต้นมา เส้นความยากจนได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 2,430 บาท และในปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นเป็น 2,577 บาท ก่อนจะขยับขึ้นอีกเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2566 มาอยู่ที่ 2,619 บาท การเพิ่มขึ้นของเส้นความยากจนในช่วงปี พ.ศ. 2564–2566 อาจเป็นผลมาจากภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ ต้นทุนค่าครองชีพที่สูงขึ้น ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น รวมถึงผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งทำให้ประชาชนจำนวนมากต้องเผชิญกับปัญหารายได้ลดลงและภาระค่าใช้จ่ายที่มากขึ้น

(8.2) การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2568

จังหวัดสุรินทร์ ได้จัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดเก็บและใช้ประโยชน์จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐาน ระดับหมู่บ้าน (กชช. 2 ค) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้บรรลุความจำเป็นพื้นฐานและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา ทราบสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของตนเองและชุมชน นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด โดยมีผลจากการจัดเก็บข้อมูล จปฐ.ปี 2568 สำรวจจากประชากร 17 อำเภอ 158 ตำบล 2,216 หมู่บ้าน จำนวน 279,581 ครัวเรือน จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ทั้งหมด 826,997 คน

ที่	ช่วงอายุ	ชาย		หญิง		LGBTQI+		รวม	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
1	น้อยกว่า 1 ปีเต็ม	1,080	0.13	990	0.12	0	0	2,070	0.25
2	1 ปีเต็ม - 2 ปี	4,400	0.53	4,168	0.5	0	0	8,568	1.04
3	3 ปีเต็ม - 5 ปี	10,129	1.22	9,389	1.14	0	0	19,518	2.36
4	6 ปีเต็ม - 12 ปี	33,924	4.1	32,798	3.97	2	0	66,724	8.07
5	13 ปีเต็ม - 14 ปี	11,423	1.38	10,743	1.3	0	0	22,166	2.68
6	15 ปีเต็ม - 18 ปี	21,574	2.61	20,958	2.53	13	0	42,545	5.14
7	19 ปีเต็ม - 25 ปี	31,226	3.78	29,054	3.51	22	0	60,302	7.29
8	26 ปีเต็ม - 49 ปี	120,624	14.59	122,692	14.84	54	0.01	243,370	29.43
9	50 ปีเต็ม - 59 ปี	65,963	7.98	76,248	9.22	2	0	142,213	17.2
10	60 ปีเต็มขึ้นไป	96,664	11.69	122,855	14.86	2	0	219,521	26.54
รวม		**397,007**	**48.01**	**429,895**	**51.98**	**95**	**0.01**	**826,997**	**100**

ตารางแสดง : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ปี 2568 (โดย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์)

จากข้อมูลจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ปี 2568 สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางประชากรที่สำคัญ โดยเฉพาะการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว การวางแผนเพื่อรับมือปัญหาดังกล่าว จึงต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์จากประชากรวัยทำงานที่ยังมีศักยภาพ และการเตรียมความพร้อมรองรับประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้น การลงทุนด้านการศึกษา การสร้างงาน และการพัฒนาระบบสวัสดิการจะเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์อย่างยั่งยืนในอนาคต

จำนวนประชากรจำแนกตามอาชีพ ปี 2568

ที่	ประเภทอาชีพ	ชาย		หญิง		LGBTQI+		รวม	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
1	กำลังศึกษา	83,705	10.12	85,451	10.33	17	0	169,173	20.46
2	ไม่มีอาชีพ	7,640	0.92	9,801	1.19	1	0	17,442	2.11
3	เกษตร-ทำนา	150,091	18.15	177,644	21.48	6	0	327,741	39.63
4	เกษตร-ทำไร่	4,054	0.49	4,004	0.48	1	0	8,059	0.97
5	เกษตร-ทำสวน	2,611	0.32	2,594	0.31	0	0	5,205	0.63
6	เกษตร-ประมง	116	0.01	47	0.01	1	0	164	0.02
7	เกษตร-ปศุสัตว์	1,102	0.13	692	0.08	0	0	1,794	0.22
8	รับราชการ	10,367	1.25	14,755	1.78	5	0	25,127	3.04
9	พนักงานของรัฐ/-รัฐวิสาหกิจ	1,654	0.2	2,051	0.25	0	0	3,705	0.45
10	พนักงานบริษัท	13,282	1.61	14,726	1.78	15	0	28,023	3.39
11	รับจ้างทั่วไป	99,704	12.06	81,150	9.81	34	0	180,888	21.87
12	ค้าขาย	8,366	1.01	17,798	2.15	7	0	26,171	3.16
13	ธุรกิจส่วนตัว	6,064	0.73	5,961	0.72	6	0	12,031	1.45
14	อาชีพอื่น ๆ	8,251	1	13,221	1.6	2	0	21,474	2.6
รวม		**397,007**	**48.01**	**429,895**	**51.98**	**95**	**0.01**	**826,997**	**100**

ตารางแสดง : จำนวนประชากรจำแนกตามอาชีพ ปี 2568 (โดย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์)

ข้อมูลประชากรของจังหวัดสุรินทร์ในปี 2568 จำแนกตามอาชีพทำให้เห็นว่าอาชีพด้านเกษตรกรรมยังคงเป็นรากฐานหลักของจังหวัด โดยเฉพาะการเกษตรในรูปแบบ “ทำนา” ซึ่งครอบคลุมประชากรมากถึงร้อยละ 39.63 ของทั้งหมด ความหนาแน่นของประชากรในภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำนา บ่งชี้ว่าโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดยังคงยึดโยงกับเกษตรกรรมดั้งเดิม ซึ่งในด้านหนึ่งย่อมสะท้อนถึงความเข้มแข็งของวัฒนธรรมการผลิตและการพึ่งพาตนเองในท้องถิ่น แต่ในอีกด้านหนึ่งก็อาจเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในเชิงอุตสาหกรรมหรือบริการ เนื่องจากอาจขาดความหลากหลายทางเศรษฐกิจ เมื่อพิจารณากลุ่มอาชีพอื่น เช่น พนักงานบริษัท รับจ้างทั่วไป และค้าขาย รวมกันแล้วอยู่ในระดับที่เป็นสัญญาณบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เริ่มมีบทบาทของภาคแรงงานเอกชนและการค้าขายเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับการพัฒนาในเขตเมืองหรือพื้นที่ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมากขึ้น หรือในกลุ่มกำลังศึกษา ซึ่งมีจำนวนมากถึง 169,173 คน หรือประมาณร้อยละ 20.46 ของประชากรทั้งหมด ถือเป็นศักยภาพที่สำคัญในการขับเคลื่อนจังหวัดในอนาคต หากสามารถส่งเสริมให้เยาวชนเหล่านี้ได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะในโลกยุคใหม่ เช่น เทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมเกษตร หรือการบริหารจัดการธุรกิจ ก็จะเป็นการสร้างทุนมนุษย์ที่มีคุณค่าและสามารถเปลี่ยนผ่านจังหวัดจากฐานเกษตรกรรมไปสู่เศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐานได้ในระยะยาว

ข้อมูลรายได้และรายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน จังหวัดสุรินทร์ ปี 2568

หน่วย : บาท/ปี

ที่	อำเภอ	ครัวเรือน			บุคคล		
		รายได้เฉลี่ย	รายจ่ายเฉลี่ย	คงเหลือ	รายได้เฉลี่ย	รายจ่ายเฉลี่ย	คงเหลือ
1	เมืองสุรินทร์	255,591.23	145,804.95	109,786.28	91,764.30	52,348.00	39,416.30
2	ชุมพลบุรี	243,680.84	131,872.09	111,808.75	75,415.53	40,812.41	34,603.12
3	ท่าตูม	195,189.39	378,664.67	-183,475.28	70,944.83	137,631.97	- 66,687.14
4	จอมพระ	195,665.59	129,375.41	66,290.18	69,739.03	46,111.91	23,627.12
5	ปราสาท	208,668.70	131,840.21	76,828.49	68,608.89	43,348.19	25,260.70
6	กาบเชิง	207,073.38	112,798.06	94,275.32	72,286.19	39,376.10	32,910.09
7	รัตนบุรี	189,437.03	97,548.17	91,888.86	71,493.62	36,814.72	34,678.90
8	สนม	199,092.12	118,155.43	80,936.69	63,003.84	37,390.96	25,612.88
9	ศีขรภูมิ	219,924.25	112,989.56	106,934.69	65,409.29	33,605.05	31,804.24
10	สังขะ	217,978.79	121,714.44	96,264.35	73,322.99	40,941.90	32,381.09
11	ลำดวน	224,313.12	114,249.49	110,063.63	72,565.94	36,960.04	35,605.90
12	สำโรงทาบ	223,249.12	101,855.36	121,393.76	70,729.59	32,269.72	38,459.87
13	บัวเชด	215,283.67	124,627.83	90,655.84	71,429.10	41,350.34	30,078.76
14	พนมดงรัก	238,727.02	116,514.32	122,212.70	80,694.50	39,384.17	41,310.33
15	ศรีณรงค์	205,852.38	105,654.36	100,198.02	67,115.44	34,447.20	32,668.24
16	เขวาสินรินทร์	213,204.35	129,692.14	83,512.21	76,632.21	46,615.35	30,016.86
17	โนนนารายณ์	192,947.16	98,562.81	94,384.35	70,468.14	35,997.10	34,471.04
รวมทั้งจังหวัด		**219,844.68**	**141,646.13**	**78,198.55**	**74,322.39**	**47,885.99**	**26,436.40**

ตารางแสดง : ข้อมูลรายได้และรายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน จังหวัดสุรินทร์ ปี 2568
(โดย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์)

การวิเคราะห์ข้อมูลรายได้และรายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน จังหวัดสุรินทร์ ปี 2568 พบว่า รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนทั้งจังหวัดอยู่ที่ 219,844.68 บาท/ปี รายจ่ายเฉลี่ยอยู่ที่ 141,646.13 บาท/ปี ทำให้มีเงินคงเหลือเฉลี่ยต่อปี 78,198.55 บาท ซึ่งแสดงให้เห็นถึงระดับรายได้ที่เพียงพอสำหรับการดำรงชีพในภาพรวม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายอำเภอ พบว่า อำเภอที่มีรายได้ครัวเรือนสูงสุด คือ อำเภอเมืองสุรินทร์ (255,591.23 บาท/ปี) และอำเภอที่มีรายได้ต่ำสุด คือ อำเภอรัตนบุรี (189,437.03 บาท/ปี) แต่อำเภอที่มีรายจ่ายสูงผิดปกติ: ท่าตูม (378,664.67 บาท/ปี) สูงกว่าอำเภออื่น ส่งผลให้มีเงินคงเหลือติดลบถึง -183,475.28 บาท ซึ่งอาจสะท้อนปัญหาหนี้ครัวเรือนหรือค่าใช้จ่ายฉุกเฉินที่สูงผิดปกติ เมื่อพิจารณารายได้และรายจ่ายเฉลี่ยต่อบุคคล พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลทั้งจังหวัด: 74,322.39 บาท/ปี รายจ่ายเฉลี่ยต่อบุคคล: 47,885.99 บาท/ปี คงเหลือเฉลี่ยต่อบุคคล: 26,436.40 บาท/ปี โดยเฉพาะอำเภอ พนมดงรัก มีคงเหลือต่อบุคคลสูงสุดถึง 41,310.33 บาท/ปี ขณะที่ ท่าตูม มีคงเหลือติดลบ -66,687.14 บาท จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่าจังหวัดสุรินทร์มีความเหลื่อมล้ำในระดับพื้นที่ คือ อำเภอท่าตูมที่มีรายจ่ายสูงกว่ารายได้มาก ซึ่งอาจสะท้อนถึงปัญหาทางโครงสร้างและการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียม หรือปัญหาด้านหนี้สินครัวเรือน อาจหมายถึงภาระหนี้ครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น และควรมีมาตรการควบคุมหนี้สินและให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชน จากข้อมูลรายได้และรายจ่ายครัวเรือนของ

จังหวัดสุรินทร์ ปี 2568 สะท้อนให้เห็นถึงทั้งศักยภาพและข้อจำกัดในการพัฒนาในระดับพื้นที่ แม้ว่าโดยรวมแล้วครัวเรือนในจังหวัดจะมีเงินคงเหลือ แต่การกระจายรายได้นั้นไม่ทั่วถึง ความเหลื่อมล้ำระหว่างอำเภอจึงเป็นปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ การพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ควรยึดหลักความเสมอภาค ประสิทธิภาพ และความยั่งยืน ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น จึงควรมีการวางแผนพัฒนาตามศักยภาพเฉพาะพื้นที่ (Area-based Development) โดยให้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมในเมืองสุรินทร์ หรือการเกษตรแปรรูปในพื้นที่ที่มีรายได้ครัวเรือนเหลือสูงขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม

สรุปผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ปี 2568

ที่	ตัวชี้วัด	จำนวนที่สำรวจ	ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ)	ไม่ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ)
1	การฝากครรภ์อย่างมีคุณภาพ	1,855	100.00	0
2	เด็กแรกเกิดมีน้ำหนัก 2,500 กรัม ขึ้นไป	5,772	99.88	0.12
3	เด็กแรกเกิดได้กินนมแม่อย่างเดียวอย่างน้อย 6 เดือนแรกติดต่อกัน	5,777	99.88	0.12
4	เด็กแรกเกิดถึง 12 ปี ได้รับวัคซีนป้องกันโรคครบตามตารางสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	96,885	100.00	0.00
5	เด็กได้รับการดูแลและมีพัฒนาการที่เหมาะสม	30,132	99.90	0.10
6	ครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน	279,581	99.96	0.04
7	ครัวเรือนมีความรู้และป้องกันตนเองเพื่อควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ	279,581	99.91	0.09
8	ครัวเรือนสามารถดูแลตนเอง/สมาชิกเมื่อมีอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น	279,581	99.97	71 (0.03
9	คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที	773,104	100.00	0.00
10	ผู้ป่วยติดเตียงได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน	1,732	99.94	0.06
11	คนในครัวเรือนมีประกันสุขภาพ/สิทธิรักษาพยาบาลและทราบสถานที่ใช้บริการตามสิทธิ	826,997	100.00	0.00
12	คนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี	521,035	99.94	0.06
13	ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	279,581	99.85	0.15
14	ครัวเรือนได้รับบริการจัดเก็บขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ	279,581	99.70	0.30
15	ครัวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ	279,581	99.78	0.22
16	ครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติภัยอย่างถูกวิธีและเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ	279,581	99.39	0.61
17	ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	279,581	279,537	0.02
18	ครัวเรือนมีน้ำสำหรับบริโภคและอุปโภคเพียงพอตลอดปี	279,581	99.98	0.02
19	ครัวเรือนเข้าถึงไฟฟ้าและใช้บริการไฟฟ้า	279,581	99.96	0.04
20	ครัวเรือนเข้าถึงและใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ต	279,581	99.76	0.24
21	ครัวเรือนเข้าถึงบริการขนส่งสาธารณะ	279,581	99.32	0.68
22	เด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี มีพัฒนาการด้านสุขภาพ การเรียนรู้และพัฒนาการทางบุคลิกภาพตามวัย	37,889	99.97	0.03
23	เด็กอายุ 6-15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	99,537	99.76	0.24
24	เด็กจบชั้น ม.3 ได้เรียนต่อชั้น ม.4 หรือเทียบเท่า และเด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ที่ไม่ได้เรียนต่อและยังไม่มีงานทำ ได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพ	2,103	98.91	1.09
25	คนอายุ 15-59 ปี อ่าน เขียนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือภาษาที่สาม และคิดเลขอย่างง่ายได้	480,027	99.96	0.04
26	ครัวเรือนได้รับการศึกษาต่อเนื่องและมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21	279,581	99.19	0.81
27	คนอายุ 15-59 ปี มีอาชีพและรายได้	427,705	99.85	0.15
28	คนอายุ 60 ปี ขึ้นไป มีอาชีพหรือรายได้	218,389	99.94	0.06
29	รายได้เฉลี่ยของคนในครัวเรือนต่อปี	279,581	99.64	0.36

ที่	ตัวชี้วัด	จำนวนที่สำรวจ	ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ)	ไม่ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ)
30	ครัวเรือนมีการเก็บออมเงิน	279,581	99.78	0.22
31	เด็กแรกเกิด-6 ปีที่ครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาทต่อคนต่อปี ได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐ	35,104	99.76	0.24
32	ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาทต่อคนต่อปี และมีสมาชิกที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ได้รับเงินสวัสดิการจากรัฐ	303,790	98.10	1.90
33	ครัวเรือนได้รับการคุ้มครองตามระบบและมาตรการคุ้มครองทางสังคม จากภาครัฐ และหรือชุมชน ภาคเอกชน	6,362	98.98	1.02
34	ผู้สูงอายุได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน	219,510	99.84	0.16
35	ผู้พิการได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน (ตามพรบ.ส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2556)	23,550	99.88	0.13
36	ครอบครัวมีความอบอุ่น	279,581	99.99	0.01
37	คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	796,985	99.98	0.02
38	ครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น	279,581	100.00	0.00
ระดับความสุขของคนในครัวเรือน		**8.83**		

การวิเคราะห์เชิงลึกผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) จังหวัดสุรินทร์ ปี 2568 และผลกระทบต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) เป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินสภาพความเป็นอยู่และความต้องการของประชาชนในระดับพื้นที่ ข้อมูล จปฐ ของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปี 2568 ซึ่งครอบคลุม 38 ตัวชี้วัดในหลากหลายมิติ สะท้อนภาพรวมคุณภาพชีวิตและสวัสดิการของประชาชนในจังหวัดอย่างละเอียด ข้อมูลเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในระยะสั้น กลาง และยาวอย่างมีประสิทธิผล

- ด้านสุขภาพและการดูแลสุขอนามัย จังหวัดสุรินทร์แสดงผลการดำเนินงานที่โดดเด่นในหลายตัวชี้วัดทางสุขภาพ โดยเฉพาะการฝากครรภ์ที่มีคุณภาพซึ่งทำได้ถึง 100% และการได้รับวัคซีนป้องกันโรคของเด็กแรกเกิดถึง 12 ปีที่ใกล้เคียง 100% บ่งชี้ถึงระบบสาธารณสุขที่เข้มแข็งและการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่ครอบคลุม อย่างไรก็ตาม ยังพบจุดอ่อนที่น่าสังเกตในตัวชี้วัดเรื่องน้ำหนักแรกเกิดต่ำกว่าเกณฑ์ (<2,500 กรัม) และอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในช่วง 6 เดือนแรกซึ่งมีสัดส่วนไม่ผ่านเกณฑ์ 0.12% เท่ากัน แม้จะมีสัดส่วนต่ำแต่เป็นสัญญาณเตือนถึงปัญหาด้านโภชนาการและสุขภาพมารดา-ทารกที่อาจส่งผลระยะยาวต่อการพัฒนาทางร่างกายและสติปัญญาของเด็ก นอกจากนี้ ผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ เช่น การออกกำลังกายของประชาชนวัย 6 ปีขึ้นไปที่ทำได้เต็ม 100% แสดงถึงความสำเร็จในการสร้างพฤติกรรมสุขภาพเชิงป้องกัน แต่การตรวจสุขภาพประจำปีของประชาชนอายุ 35 ปีขึ้นไปที่ยังมีผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ 0.06% ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการเพิ่มการเข้าถึงบริการตรวจสุขภาพเชิงป้องกัน โดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยงสูง เช่น ผู้สูงอายุหรือผู้มีโรคประจำตัว เปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นในภูมิภาคเดียวกัน สุรินทร์มีประสิทธิภาพสูงกว่าหรือเทียบเท่าในด้านการฝากครรภ์และการฉีดวัคซีน แต่มีโอกาสพัฒนาเพิ่มขึ้นในเรื่องการส่งเสริมโภชนาการและการติดตามสุขภาพระยะยาวของเด็กและแม่

- ด้านสิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์แสดงผลการดำเนินงานที่ดีในด้านที่อยู่อาศัยและความมั่นคงของที่อยู่อาศัย (99.85 ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงทางสังคมและจิตใจ อย่างไรก็ตาม อัตราการป้องกันอุบัติภัยในครัวเรือนยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่เหมาะสม (0.61 รวมถึงการเข้าถึงบริการขนส่งสาธารณะ

ที่มีสัดส่วนไม่ผ่านเกณฑ์ 0.68% แสดงถึงข้อจำกัดของระบบโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ห่างไกล การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศยังเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติม โดยครัวเรือนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ตมีสัดส่วน 0.24% ซึ่งแม้จะดูน้อย แต่ในยุคดิจิทัลความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงเทคโนโลยีอาจสร้างช่องว่างทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สุรินทร์มีความคล้ายคลึงกับจังหวัดที่มีพื้นที่กว้างและประชากรกระจายตัวมาก ซึ่งระบบขนส่งสาธารณะมักเป็นปัญหาใหญ่ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงควรเป็นนโยบายเร่งด่วนในการสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการพื้นฐาน

- ด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ระบบการศึกษาของจังหวัดสุรินทร์มีประสิทธิภาพสูง โดยเด็กในวัยเรียนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี (99.76 และเด็กก่อนวัยเรียนมีพัฒนาการที่เหมาะสมถึง 99.97% อย่างไรก็ตาม การเรียนต่อหลังจบชั้น ม.3 ยังเป็นจุดอ่อนที่ชัดเจน (ไม่ผ่านเกณฑ์ 1.09 ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในระยะยาว การศึกษาต่อเนื่องและการพัฒนาทักษะดิจิทัลในครัวเรือนยังมีช่องว่างที่ต้องเร่งแก้ไข (0.81 โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

- ด้านเศรษฐกิจและการมีงานทำ ภาพรวมด้านเศรษฐกิจและการมีงานทำอยู่ในระดับดี คนวัยทำงานและผู้สูงอายุมีอัตราการมีงานทำหรือรายได้สูง (เกือบ 100 สะท้อนความมั่นคงทางเศรษฐกิจในครัวเรือน อย่างไรก็ตาม ยังพบความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ที่ควรได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมโดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้ต่ำ (ไม่ผ่านเกณฑ์ 0.36 ซึ่งอาจส่งผลต่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและความเท่าเทียมทางสังคมในระยะยาว
ด้านสวัสดิการสังคมและการคุ้มครองทางสังคม สวัสดิการสังคมโดยรวมของจังหวัดมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะการดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการที่มีอัตราการเข้าถึงสูงกว่า 99% อย่างไรก็ตาม ครัวเรือนรายได้ต่ำที่ไม่สามารถเข้าถึงเงินสวัสดิการจากรัฐยังมีสัดส่วนสูงถึง 1.90% ซึ่งถือเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อให้สวัสดิการสังคมเป็นกลไกลดความเหลื่อมล้ำได้

- ด้านสังคมและวัฒนธรรม ความเข้มแข็งของสังคมและวัฒนธรรมในจังหวัดสุรินทร์ปรากฏชัดเจนจากอัตราการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาและกิจกรรมสาธารณะที่สูงมากเกือบ 100% สะท้อนความผูกพันในชุมชนและการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเป็นทุนทางสังคมสำคัญสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ข้อมูล จปฐ จังหวัดสุรินทร์ ปี 2568 แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาด้านสุขภาพ การศึกษาและความเข้มแข็งของสังคมวัฒนธรรม แต่ยังมีประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อแก้ไขความเหลื่อมล้ำและข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูลดังกล่าวเป็นฐานข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนและกำหนดนโยบายการพัฒนาจังหวัดที่ตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและครอบคลุมทุกกลุ่มในอนาคต ระดับความสุขของครัวเรือนเฉลี่ยที่ 8.83 คะแนน สะท้อนคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นผลมาจากการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพในหลายด้าน และเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาต่อไป

(8.3) การศึกษา

(8.3.1) จำนวนสถานศึกษา ครู/อาจารย์ และนักเรียน นิสิต นักศึกษาภาพรวมของจังหวัดสุรินทร์

ที่	สังกัด	ปีการศึกษา 2566			ปีการศึกษา 2567		
		สถานศึกษา (แห่ง)	ครู/ อาจารย์ (คน)	นักเรียน/ นักศึกษา (คน)	สถานศึกษา (แห่ง)	ครู/ อาจารย์ (คน)	นักเรียน/ นักศึกษา (คน)
	กระทรวงศึกษาธิการ	**866**	**12,559**	**222,626**	**865**	**11,736**	**215,890**
1	1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	743	8,158	123,264	743	7,636	117,186
	1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	85	3,321	54,117	85	2,261	54,190
	1.3 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	2	147	678	2	167	651
2	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	10	325	5,040	10	370	5,338
3	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	8	204	17,453	8	848	16,737
4	สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุรินทร์	18	404	22,074	17	454	21,788
	กระทรวง/ส่วนราชการอื่น	**584**	**3,147**	**39,637**	**588**	**3,224**	**28,737**
5	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.,ศพด.)	563	1,725	22,927	567	1,633	16,478
6	กองบัญชาการตำรวจตะเวนชายแดน (ตชด.)	7	82	1,098	7	69	1,018
7	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	8	99	642	8	84	603
8	สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข	1	48	360	1	46	486
9	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยฯ	5	1,193	14,610	5	1,392	10,152
รวมทั้งสิ้น		**1,450**	**15,706**	**262,263**	**1,453**	**14,960**	**244,627**

หมายเหตุ : รวมอุดมศึกษาทั้งสูงกว่าปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี

จากข้อมูลภาพรวมจำนวนสถานศึกษา ครู/อาจารย์ และนักเรียน นิสิต นักศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ระหว่างปีการศึกษา 2565 ถึง 2567 พบว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน โดยจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดลดลงเล็กน้อยจาก 1,458 แห่ง เหลือ 1,453 แห่ง ซึ่งสะท้อนถึงการปรับโครงสร้างหรือการควบรวมสถานศึกษาในบางพื้นที่ โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านจำนวนครูและอาจารย์ พบว่ามีการลดลง โดยเฉพาะในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งลดลงจาก 15,148 คนในปี 2565 เหลือเพียง 11,736 คนในปี 2567 การลดลงนี้อาจมีสาเหตุจากการเกษียณอายุราชการ การชะลอการบรรจุข้าราชการครูใหม่ และการลดจำนวนนักเรียนในบางพื้นที่ ส่งผลต่อการจัดสรรอัตรากำลังครู นอกจากนี้ในบางหน่วยงาน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และกระทรวงการอุดมศึกษา กลับมีจำนวนบุคลากรเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นถึงการลงทุนหรือการพัฒนาในระดับการศึกษาเฉพาะทาง ด้านนักเรียน นิสิต นักศึกษา พบว่ามีแนวโน้มลดลงเช่นกัน จาก 254,407 คน เหลือ 244,627 คน ภายใน 3 ปี แสดงถึงแนวโน้มประชากรวัยเรียนที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจมีผลมาจากโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่ประสบปัญหาอัตราการเกิดต่ำ และการย้ายถิ่นฐานของครอบครัวไปยังเมืองใหญ่

(8.3.2) จำนวนนักเรียน นักศึกษา ในระบบโรงเรียน ต่อประชากรในวัยเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา จังหวัดสุรินทร์

ระดับการศึกษา	ปีการศึกษา		
	2565	2566	2567
จำนวนนักเรียน (คน)	**258,588**	**252,486**	**237,278**
- ก่อนประถมศึกษา	46,253	45,857	37,386
- ประถมศึกษา	90,639	91,381	87,696
- มัธยมศึกษาตอนต้น	53,645	53,822	54,413
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	50,620	49,869	48,358
- ปริญญาตรีและต่ำกว่า***	17,431	11,557	9,425
จำนวนประชากรในวัยเรียน (คน)*	**318,849**	**309,670**	**302,953**
- ก่อนประถมศึกษา	42,648	40,121	37,458
- ประถมศึกษา	99,666	96,369	92,540
- มัธยมศึกษาตอนต้น	51,568	50,597	51,559
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	53,935	52,286	51,431
- ปริญญาตรีและต่ำกว่า	71,032	70,297	69,965
ร้อยละของนักเรียนในระบบต่อประชากรในวัยเรียน (ร้อยละ)**	**81.1**	**81.5**	**78.3**
- ก่อนประถมศึกษา	108.5	114.3	99.8
- ประถมศึกษา**	90.9	94.8	94.8
- มัธยมศึกษาตอนต้น	104.0	106.4	105.5
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	93.9	95.4	94.0
- ปริญญาตรีและต่ำกว่า	24.5	16.4	13.5

หมายเหตุ : * ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ณ เดือนธันวาคมของทุกปี

** ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรในวัยเรียนในช่วงอายุเดียวกัน บางชั้นปี เกิน 100% เนื่องจากเป็นการคำนวณอัตราการเข้าเรียนอย่างหยาบ

ข้อมูลจำนวนนักเรียนในระบบและประชากรวัยเรียนของจังหวัดสุรินทร์ ระหว่างปีการศึกษา 2565–2567 พบแนวโน้มที่น่าสนใจหลายประการ ทั้งในเชิงปริมาณและสัดส่วนการเข้าถึงการศึกษา ดังนี้:

- จำนวนนักเรียนในระบบลดลงต่อเนื่อง จำนวนผู้เรียนรวมลดลงจาก 258,588 คนในปี 2565 เหลือ 237,278 คนในปี 2567 หรือลดลงกว่า 8% ในระยะเวลา 3 ปี แสดงให้เห็นแนวโน้มการหดตัวของประชากรวัยเรียนในระบบการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการลดลงของจำนวนประชากรวัยเรียนโดยรวมเช่นกัน โดยเฉพาะในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

- ระดับก่อนประถมศึกษาลดลงชัดเจน นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาลดลงจาก 46,253 คน เหลือ 37,386 คนในปี 2567 ขณะที่ประชากรในวัยก่อนประถมก็ลดลงเช่นกันจาก 42,648 คน เหลือ 37,458 คน ส่งผลให้สัดส่วนนักเรียนในระบบต่อประชากรในวัยเรียนระดับนี้ลดลงจาก 114.3% เหลือ 99.8% ซึ่งชี้ว่าครอบครัวบางส่วนอาจส่งบุตรหลานเข้าเรียนล่าช้าหรือไม่นำเข้าเรียนในระบบ

- ระดับประถมและมัธยมมีความครอบคลุมสูง ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นมีสัดส่วนการเข้าเรียนอยู่ในระดับสูงเกินกว่า 90% โดยเฉพาะระดับมัธยมต้นที่มีอัตราเกิน 100% แสดงให้เห็นว่ามีการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม แม้จำนวนผู้เรียนจะลดลงตามแนวโน้มประชากร

- ระดับอุดมศึกษาลดลงอย่างน่ากังวล นักเรียนระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าลดลงต่อเนื่องจาก 17,431 คนในปี 2565 เหลือเพียง 9,425 คนในปี 2567 ขณะที่ประชากรวัยเรียนในช่วงอายุเดียวกันแทบไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ส่งผลให้สัดส่วนผู้เรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับนี้ลดลงจาก 24.5% เหลือ 13.5% สะท้อนปัญหาการเข้าถึงหรือความไม่ต่อเนื่องในการศึกษาระดับสูง ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ หรือแรงจูงใจในการเรียนต่อที่ลดลง

- สัดส่วนนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนโดยรวมลดลง ร้อยละของนักเรียนในระบบต่อประชากรวัยเรียนโดยรวมลดลงจาก 81.1% ในปี 2565 เหลือ 78.3% ในปี 2567 สะท้อนแนวโน้มที่ต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นและวัยเรียนระดับอุดมศึกษา

(8.3.3) จำนวนและสัดส่วนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา จังหวัดสุรินทร์

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (คน)			สัดส่วน (ร้อยละ)	
	สามัญศึกษา	อาชีวศึกษา	รวมทั้งหมด	สามัญศึกษา	อาชีวศึกษา
2565	25,244	12,374	37,618	67.11	32.89
2566	25,784	11,339	37,123	69.46	30.54
2567	25,288	10,842	36,130	69.99	30.01

จากตารางที่ 3 สัดส่วนผู้เรียนสามัญศึกษาต่ออาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567 จังหวัดสุรินทร์ พบข้อมูลว่า 67.11 : 32.89 69.46 : 30.54 และ 69.99 : 30.01 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ศึกษาต่อในประเภทสามัญศึกษา และมีแนวโน้มสูงขึ้น และจำนวนนักเรียนลดลงเช่นกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากนักเรียนพื้นที่ห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาได้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอหลักๆ รวมถึงค่านิยมของนักเรียนและผู้ปกครองทีมีผลในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

(8.3.4) ผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) จำแนกตามรายวิชาและระดับการศึกษา จังหวัดสุรินทร์

หน่วย : ร้อยละ

ระดับการศึกษา	กลุ่มสาระ/วิชา	ปีการศึกษา		
		2565	2566	2567
ประถมศึกษาปีที่ 6	**คะแนนเฉลี่ยรวม**	**40.53**	**41.99**	**40.49**
	ภาษาไทย	56.82	59.75	56.32
	ภาษาอังกฤษ	35.69	34.94	30.92
	คณิตศาสตร์	29.01	30.98	29.89
	วิทยาศาสตร์	40.60	42.28	44.84
มัธยมศึกษาปีที่ 3	**คะแนนเฉลี่ยรวม**	**35.69**	**35.49**	**35.00**
	ภาษาไทย	54.82	55.17	49.72
	ภาษาอังกฤษ	30.48	30.98	29.20
	คณิตศาสตร์	23.80	25.85	26.52
	วิทยาศาสตร์	33.65	29.94	34.55
มัธยมศึกษาปีที่ 6	**คะแนนเฉลี่ยรวม**	**30.18**	**32.48**	**32.38**
	ภาษาไทย	46.39	45.74	45.17
	ภาษาอังกฤษ	22.38	29.31	29.08
	คณิตศาสตร์	20.99	21.78	21.82
	วิทยาศาสตร์	27.79	30.42	29.05
	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	33.37	35.16	36.79

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับจังหวัด เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2565 – 2567 ในภาพรวม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีแนวโน้มสูงขึ้นในปี 2566 และลดลงในปี 2567 โดยวิชาวิทยาศาสตร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นทุกปี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแนวโน้มใกล้เคียงกัน โดยวิชาวิทยาศาสตร์ ปี 2567 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น โดยวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ปี 2567 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น

(8.3.5) ผลทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุรินทร์

หน่วย : ร้อยละ

ด้าน	ปีการศึกษา		
	2564	2565	2566
คะแนนเฉลี่ยรวม 2 ด้าน	**50.39**	**49.82**	**57.69**
ภาษาไทย	54.53	52.32	62.22
คณิตศาสตร์	46.27	47.32	53.16

หมายเหตุ : ปีการศึกษา 2567 ยังไม่มีข้อมูล เนื่องจากรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนกำหนดประกาศผล ภายในเดือน พ.ค.2568 เป็นต้นไป

ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของจังหวัดสุรินทร์ ในช่วงปีการศึกษา 2564 ถึง 2566 มีแนวโน้มพัฒนาดีขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยคะแนนเฉลี่ยรวมของทั้ง 2 ด้าน คือ ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ เพิ่มขึ้นจาก 50.39% ในปี 2564 เป็น 57.69% ในปี 2566 แสดงให้เห็นถึงการยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับประถมต้นของจังหวัด เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาษาไทยมีพัฒนาการโดดเด่น โดยคะแนนเฉลี่ยเพิ่มจาก 54.53% เป็น 62.22% ภายใน 3 ปี สะท้อนถึงความก้าวหน้าในการเสริมสร้างทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ ขณะที่ด้านคณิตศาสตร์ แม้จะยังมีค่าคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่า แต่ก็แสดงแนวโน้มการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจาก 46.27% ในปี 2564 เป็น 53.16% ในปี 2566 ซึ่งอาจเป็นผลจากการปรับรูปแบบการเรียนการสอน และการพัฒนาเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยสรุป คะแนนที่เพิ่มขึ้นทั้งสองด้านสะท้อนถึงความพยายามของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานการศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ที่มุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาอย่างจริงจัง และแสดงถึงแนวโน้มที่ดีในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของจังหวัดในระยะยาว อย่างไรก็ตาม ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(8.3.6) ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านผู้เรียน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสุรินทร์

หน่วย : ร้อยละ

ด้าน	ปีการศึกษา			
	2564	2565	2566	2567
คะแนนเฉลี่ยรวม 2 ด้าน	**72.00**	**77.27**	**81.37**	**82.40**
การอ่านออกเสียง	74.51	80.28	85.13	87.40
การอ่านรู้เรื่อง	69.49	74.25	77.61	77.40

ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสุรินทร์ ระหว่างปีการศึกษา 2564–2567 แสดงแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกปี ทั้งในด้านการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง โดยคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 2 ด้าน เพิ่มขึ้นจาก 72.00% ในปี 2564 เป็น 82.40% ในปี 2567 ซึ่งสะท้อนถึงความก้าวหน้าในการเสริมสร้างทักษะการอ่านพื้นฐานของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น ในด้านการอ่านออกเสียง พบว่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างโดดเด่นจาก 74.51% เป็น 87.40% ตลอดช่วง 4 ปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการฝึกฝนทักษะการออกเสียง การสะกดคำ และการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ด้านการอ่านรู้เรื่อง ซึ่งสะท้อนความสามารถในการเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่าน ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน แม้จะเติบโตช้ากว่าเล็กน้อย โดยเพิ่มจาก 69.49% ในปี 2564 เป็น 77.40% ในปี 2567 จากแนวโน้มดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าจังหวัดสุรินทร์ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งในการพัฒนาและส่งเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนในช่วงชั้นต้น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญต่อการเรียนรู้ในระดับต่อไป การเติบโตของคะแนนอย่างต่อเนื่องชี้ให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และหน่วยงานด้านการศึกษา ที่ร่วมกันผลักดันการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในระดับประถมศึกษา และควรได้รับการสานต่ออย่างจริงจัง

(8.3.7) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ระดับ ปวช. จังหวัดสุรินทร์

หน่วย : ร้อยละ

ปีการศึกษา	จังหวัดสุรินทร์		นครชัยบุรินทร์		ประเทศ	
	ผู้เข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ย	ผู้เข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ย	ผู้เข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ย
2565	941	43.36	3,950	40.22	79,708	41.02
2566	1,178	37.57	4,699	36.52	79,246	37.30
2567	1,741	38.71	5,468	38.54	83,236	39.43

ผลการทดสอบ V-NET ของนักเรียนระดับ ปวช. จังหวัดสุรินทร์ ในช่วงปีการศึกษา 2565 ถึง 2567 แสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่อยู่ในระดับน่าพึงพอใจ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และระดับประเทศ โดยในทุกปี จังหวัดสุรินทร์มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า ทั้งระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพการเรียนการสอนในสายอาชีวศึกษาของจังหวัดที่มีความเข้มแข็งและมีแนวโน้มการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แม้ในปี 2566 คะแนนเฉลี่ยของจังหวัดจะลดลงจาก 43.36 ในปี 2565 มาอยู่ที่ 37.57 แต่ในปี 2567 ก็มีการปรับตัวสูงขึ้นเป็น 38.71 แสดงถึงการฟื้นตัวของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขณะที่คะแนนเฉลี่ยของภูมิภาคและประเทศก็อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานของจังหวัดสุรินทร์ยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าโดยเปรียบเทียบในภาพรวม

(8.3.8) ค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญา (IQ) ของเด็กนักเรียนไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญา (IQ) ระดับ	ระดับ IQ	
	ปี 2559	ปี 2564
ประเทศ	98.2	102.8
กรุงเทพมหานคร	103.4	112.6
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	96.6	99.4
จังหวัดชัยภูมิ	95.8	98.0
จังหวัดนครราชสีมา	96.2	99.8
จังหวัดบุรีรัมย์	98.6	100.3
จังหวัดสุรินทร์	95.4	98.5

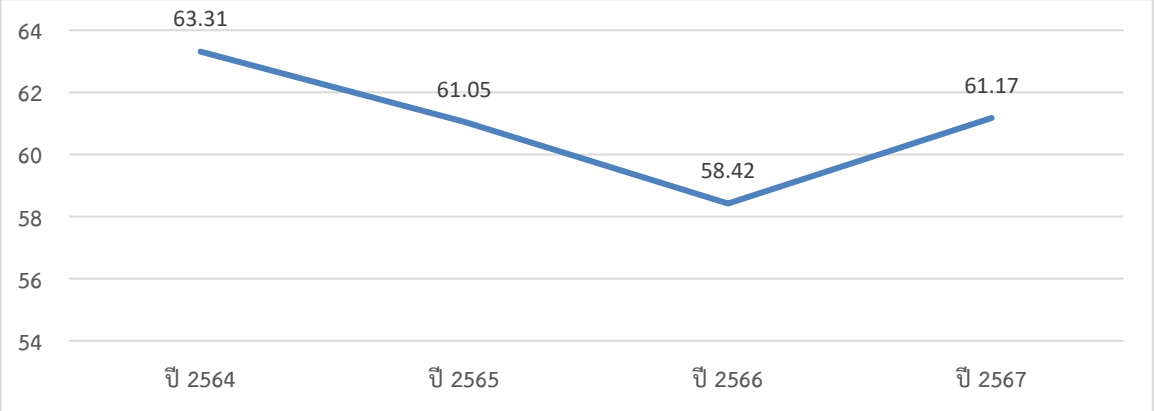
ค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญา (IQ) ของเด็กชั้น ป.1 ในจังหวัดสุรินทร์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา 5 ปี โดยในปี 2559 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 95.4 และเพิ่มขึ้นเป็น 98.5 ในปี 2564 ซึ่งแม้จะยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ (102.8) และกรุงเทพมหานคร (112.6) แต่ก็แสดงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาที่ดีขึ้นของเด็กในพื้นที่ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา และบุรีรัมย์ พบว่า จังหวัดสุรินทร์ยังคงมีค่าเฉลี่ย IQ อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าทุกจังหวัดในกลุ่มเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ส่วนต่างของคะแนนระหว่างสุรินทร์กับจังหวัดอื่นในกลุ่มเริ่มลดลง เช่น จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีค่าเฉลี่ย IQ 100.3 ในปี 2564 สูงกว่าสุรินทร์เพียง 1.8 คะแนน ซึ่งนับเป็นโอกาสในการเร่งพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ให้ใกล้เคียงกับระดับภูมิภาคและประเทศ แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของค่า IQ สะท้อนถึงการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านสุขภาพ การศึกษา และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่อย่างไรก็ดี ยังจำเป็นต้องมีการสนับสนุนเพิ่มเติมในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ เพื่อให้เด็กในจังหวัดสุรินทร์มีโอกาสพัฒนาศักยภาพทางสติปัญญาอย่างเต็มที่

(9) ข้อมูลด้านแรงงาน

(9.1) ข้อมูลกำลังแรงงานของจังหวัดสุรินทร์

อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสภาพกำลังแรงงานในตลาดแรงงานของจังหวัดสุรินทร์ เมื่อเทียบกับประชากรวัยแรงงานทั้งหมด โดยคำนวณจากกำลังแรงงานในจังหวัดสุรินทร์เทียบกับประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในจังหวัดสุรินทร์ จะพบว่าในปี 2564 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานจังหวัดสุรินทร์ มีอัตราร้อยละ 63.31 และมีอัตราลดลงในช่วงปี 2565 ที่มีอัตรา 61.05 และลดลงในช่วงปี 2566 ที่มีอัตรา 58.42 และเพิ่มขึ้นในปี 2567 ที่มีอัตรา 61.17 และเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา พบว่ามีอัตราที่เพิ่มขึ้นจาก ปี 2566 ที่มีอัตรา 58.42 เมื่อพิจารณาจากแผนภูมิที่ 3 จะพบว่า ปี 2567 มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก ปี 2565 และปี 2566 สืบเนื่องมาจากปัจจัยฤดูกาลที่ส่งผลต่อการมีงานทำของกำลังแรงงาน จึงทำให้อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมีการปรับตัวลดลง (แผนภูมิที่ 3)

แผนภูมิที่ 3 อัตรากำลังแรงงานของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปของจังหวัดสุรินทร์

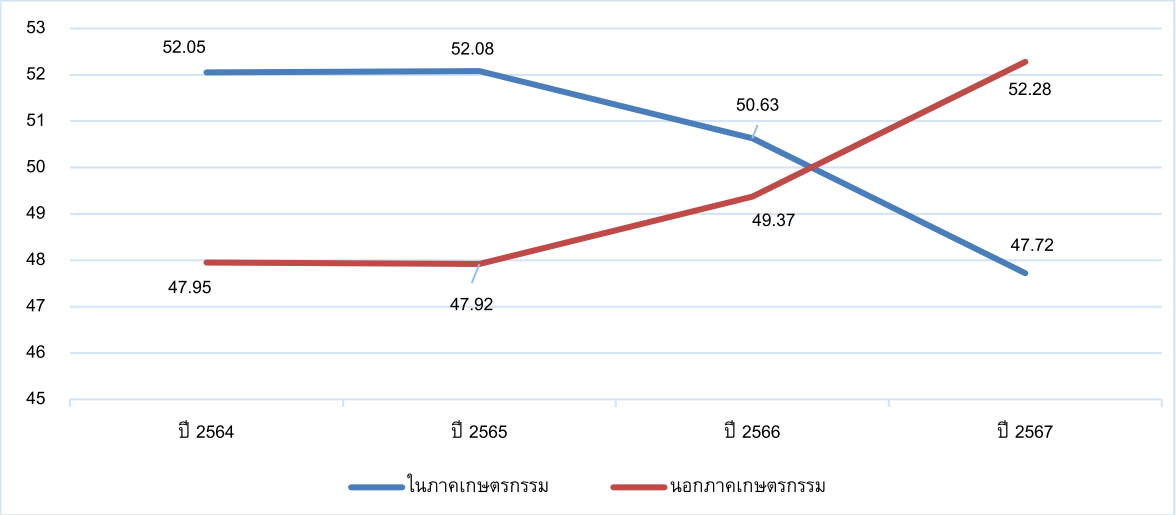
ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์

อัตราการมีงานทำของจังหวัดสุรินทร์

อัตราการมีงานทำต่อกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นภาวการณ์มีงานทำในตลาดแรงงานของจังหวัดสุรินทร์ว่ามีสัดส่วนมากน้อยเพียงใด สำหรับอัตราการมีงานทำของภาคเกษตรของจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งคำนวณจากผู้มีงานทำในภาคเกษตรของจังหวัดสุรินทร์ต่อกำลังแรงงานที่มีงานทำ ในจังหวัดสุรินทร์ ในปีนี้พบว่า

อัตราการมีงานทำในภาคเกษตรจังหวัดสุรินทร์ ปี 2567 มีอัตราร้อยละ 47.72 โดยเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2566 จะพบว่า อัตราการมีงานทำในภาคเกษตรจังหวัดสุรินทร์มีสัดส่วนลดลงจาก ปี 2566 ที่มีอัตราร้อยละ 50.63 ซึ่งมีสัดส่วนต่างกันร้อยละ 2.91 (แผนภูมิ 4) เนื่องจากปีนี้สถานการณ์ COVID-19 เริ่มคลี่คลาย ประชาชนเข้าไปทำงานในภาคอุตสาหกรรม จึงทำให้การจ้างงานในภาคเกษตรลดลง **ส่วนอัตราการมีงานทำนอกภาคเกษตร ปี 256**7 มีสัดส่วนที่ 52.28 กล่าวคือ **อัตราการมีงานทำนอกภาคเกษตร** ปี 2567 มีอัตราร้อยละ 52.28 โดยเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา จะพบว่าอัตราการ มีงานทำนอกภาคเกษตร มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ที่มีอัตราร้อยละ 49.37 เนื่องจากผู้ใช้แรงงาน ในภาคเกษตรกรรมเริ่มเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่นอกภาคเกษตรกรรมเป็นบางส่วน อันมีสาเหตุจากการที่ภาคเศรษฐกิจหรือเจ้าของธุรกิจมีดีขึ้นเนื่องจากสถานการณ์ความสับสนทางการเมือง ความไม่มั่นใจในเศรษฐกิจ ปัญหาความไม่สงบต่าง ๆ และผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 เริ่มคลี่คลาย จึงทำให้ประชาชนเคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานนอกภาคการเกษตร (แผนภูมิที่ 4)

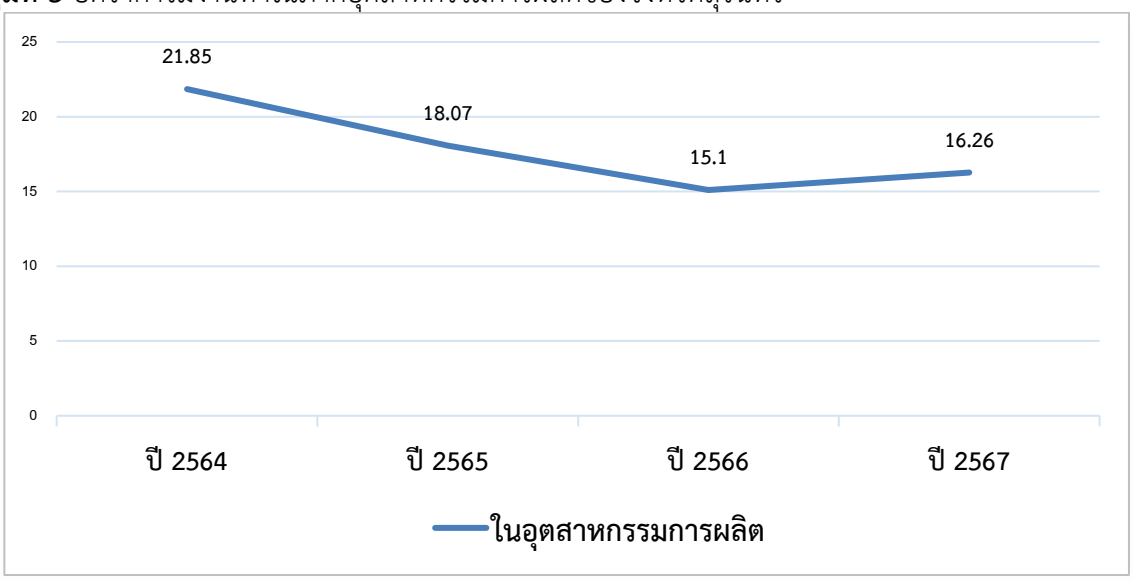
แผนภูมิที่ 4 อัตราการมีงานทำใน/นอกภาคเกษตรของจังหวัดสุรินทร์

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์

เมื่อพิจารณาอัตราการมีงานทำเฉพาะในส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยคำนวณจากจำนวน ผู้มีงานทำนอกภาคการเกษตรทั้งหมดจะพบว่า ในปีนี้ อัตราการจ้างงานในภาคการผลิตมีอัตราร้อยละ 16.26 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ที่มีอัตราร้อยละ 15.10 อันเนื่องมาจากปัจจัยฤดูกาล ผนวกกับสถานการณ์เศรษฐกิจการเมือง และผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 เริ่มคลี่คลาย ทำให้การจ้างงานภาคการผลิตเพิ่มขึ้น จึงแสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นผลจากปัจจัยฤดูกาล และสถานการณ์บ้านเมือง

แผนภูมิที่ 5 อัตราการมีงานทำในภาคอุตสาหกรรมการผลิตของจังหวัดสุรินทร์

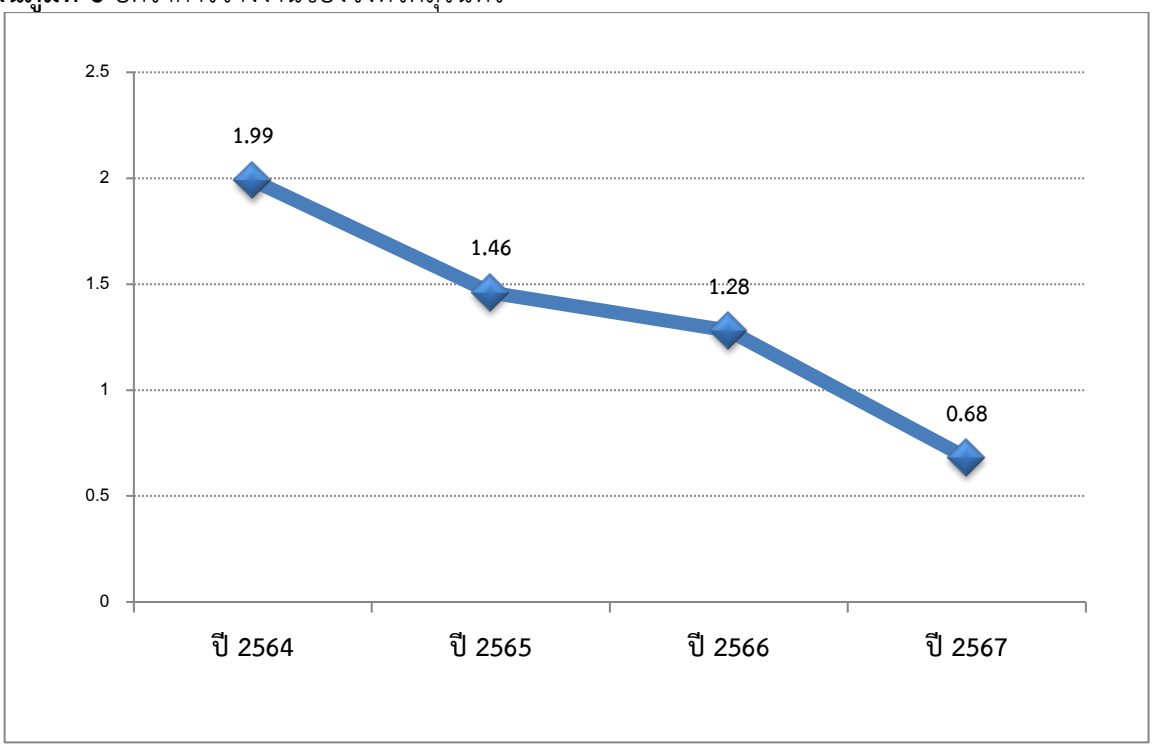
ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์

โดยสรุปในภาพรวมจะพบว่า อัตราการมีงานทำหรือการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของจังหวัดสุรินทร์จะมีลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานแบบเป็นวัฏจักรหรือแบบวงจร ทั้งนี้เพราะพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เป็นเขตเกษตรกรรม ประชากรซึ่งเป็นกำลังแรงงานของจังหวัดจะอาศัยอยู่ในภาคส่วนของเกษตรกรรมเพื่อช่วยครัวเรือนในการทำเกษตรส่วนใหญ่เมื่อหมดฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตก็จะเคลื่อนย้ายไปหางานทำในภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่น ๆ และจะมีการเคลื่อนย้ายกลับมาภาคเกษตรกรรมอีกครั้งใน ฤดูเพาะปลูกวนเวียนในลักษณะเช่นนี้เป็นวัฏจักรทุกปีอาจส่งผลต่อการขาดแคลนแรงงานในบางฤดูกาล

(9.2) อัตราการว่างงานของจังหวัดสุรินทร์

การศึกษาอัตราการว่างงานในปีที่ผ่านมาจะพบว่า อัตราการว่างงานของจังหวัดสุรินทร์ แต่ละปีจะมีการปรับตัวสูงขึ้นและลดลงตามปัจจัยในเรื่องฤดูกาล เนื่องจากจังหวัดสุรินทร์เป็นพื้นที่เกษตรกรรม อัตราการว่างงานในจังหวัดสุรินทร์ ปี 2567 (มกราคม – ธันวาคม) มีอัตราการว่างงานลดลงเล็กน้อยจาก ปี 2566 ที่มีอัตราร้อยละ 1.28 ดังนั้นอัตราการว่างงานจึงเป็นเครื่องชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยฤดูกาล นอกจากนี้อัตราการว่างงานจะเกี่ยวข้องกับภาวะเศรษฐกิจและพื้นที่ และการจบการศึกษาใหม่ของนักเรียน รวมถึงในปีนี้มีการเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 เริ่มคลี่คลาย จึงทำให้การว่างงานลดลง จากปี 2566

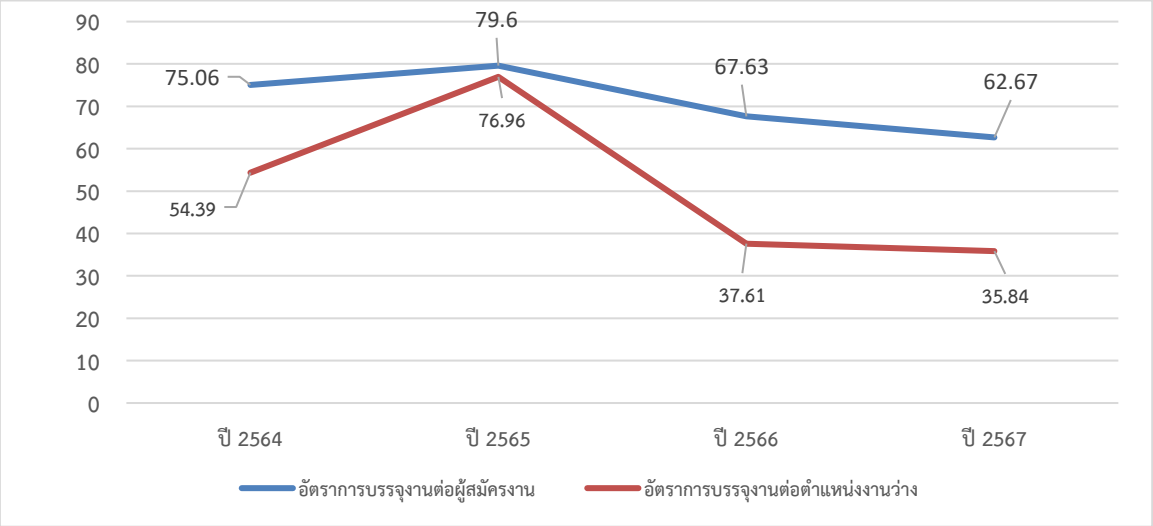
แผนภูมิที่ 6 อัตราการว่างงานของจังหวัดสุรินทร์

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์

อัตราการบรรจุงานในแต่ละปี เป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวภาวการณ์ด้านแรงงาน ซึ่งสามารถศึกษาวิเคราะห์กับจำนวนตำแหน่งงานว่าง และจำนวนผู้สมัครงาน โดยเมื่อวิเคราะห์จำนวนการบรรจุงานที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดดำเนินการ เทียบกับจำนวนตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านสำนักงานจัดหางานจังหวัดสุรินทร์ จะพบว่า อัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่าง ปี 2567 อยู่ที่ร้อยละ 35.84 โดยมีอัตราที่ลดลงจาก ปี 2566 ที่มีร้อยละ 37.61 เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของผู้บรรจุงานกับจำนวนผู้สมัครงานที่มีอัตราร้อยละ 62.67 พบว่า มีอัตราที่ลดลงจาก ปี 2566 ที่มีอัตราร้อยละ 67.63 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปีนี้ มียอดผู้สมัครน้อยกว่าปีที่ผ่านมา เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจึงทำให้เห็นภาพว่ามีอัตรา ลดลง (แผนภูมิที่ 8)

แผนภูมิที่ 8 อัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงาน/ตำแหน่งงานว่างในจังหวัดสุรินทร์

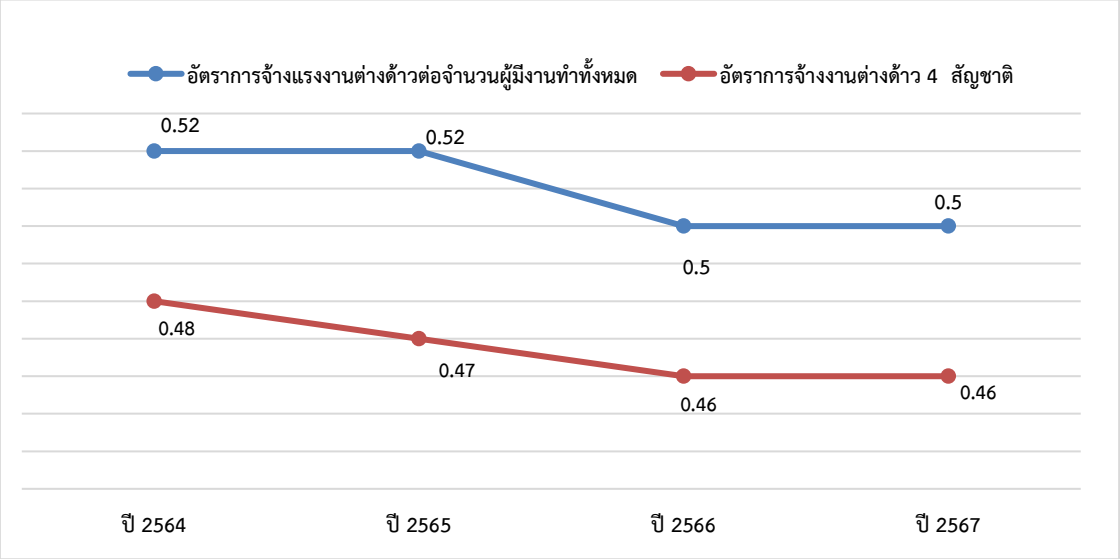

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดสุรินทร์

(9.3) อัตราการจ้างงานแรงงานต่างด้าว

อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวต่อจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 0.50 หมายถึง ผู้มีงานทำทุก ๆ 100 คน จะมีการจ้างแรงงานต่างด้าวประมาณ 0 – 1 คน และอัตราการจ้างแรงงาน ต่างด้าว 4 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา และเวียดนาม) ต่อจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดอยู่ที่ร้อยละ 0.46 แสดงว่าผู้มี งานทำทุก ๆ 100 คน จะเป็นการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชา และเวียดนาม 0 - 1 คน (แผนภูมิที่ 9) (หมายเหตุ : ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ณ ไตรมาส 3 ปี 2567)

แผนภูมิที่ 9 อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสุรินทร์

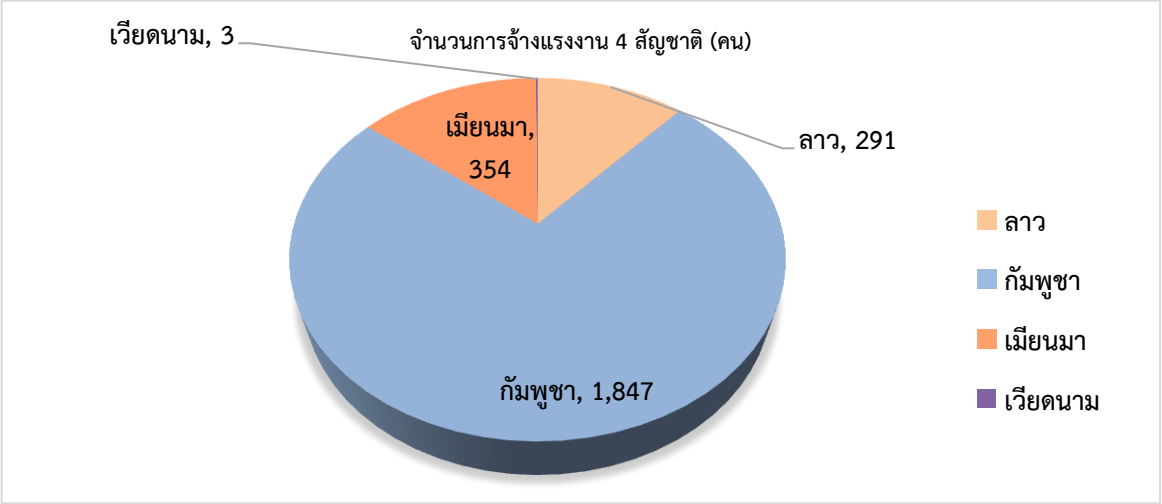

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดสุรินทร์

อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าว 4 สัญชาติ (ลาว เมียนมา กัมพูชา และเวียดนาม) ในจังหวัดสุรินทร์

อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าว 4 สัญชาติ (ลาว เมียนมา กัมพูชา และเวียดนาม) ในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า มีการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติ กัมพูชา มากที่สุด จำนวน 1,847 คน คิดเป็นร้อยละ 74.03 รองลงมาคือสัญชาติเมียนมา จำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 14.19 สัญชาติลาว จำนวน 291 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.66 และสัญชาติเวียดนาม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.12 ตามลำดับ (แผนภูมิที่ 10)

แผนภูมิที่ 10 อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าว 4 สัญชาติ (ลาว เมียนมา กัมพูชา และเวียดนาม) ในจังหวัดสุรินทร์

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดสุรินทร์

(10) ข้อมูลคนพิการและผู้สูงอายุ

(10.1) ข้อมูลจำนวนคนพิการ

ประเภทความพิการ	2565	2566	2567
การมองเห็น	11,453	11,098	9,983
การได้ยินหรือสื่อความหมาย	8,299	8,398	8,133
การเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	32,859	34,143	34,362
จิตใจหรือพฤติกรรม	4,383	4,471	4,188
สติปัญญา	3,395	3,472	3,214
การเรียนรู้	161	175	186
ออทิสติก	200	240	291
พิการมากกว่า 1 ประเภท หรือพิการซ้ำซ้อน	4,126	4,016	3,674

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์มีคนพิการที่จดทะเบียนเป็นคนพิการตามกฎหมายและบัตรประจำตัวคนพิการมีสถานะยังไม่หมดอายุ โดยในปี 2565 มีคนพิการ จำนวน 64,876 ราย ปี 2566 จำนวน 66,013 ราย และปี 2567 จำนวน 64,031 ราย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากจำนวนประชากรทั้งหมดของจังหวัดสุรินทร์ในปี 2567 ซึ่งอยู่ที่ 1,358,502 ราย พบว่าประชากรคนพิการคิดเป็น**ร้อยละ 4.71** ของประชากรทั้งหมด (ที่มา One Stop Services - ระบบการยื่นคำขอและให้บริการออกบัตรประจำตัวคนพิการด้วยระบบออนไลน์ (dep.go.th)

จังหวัดสุรินทร์ยังคงมีประชากรกลุ่มคนพิการที่ถือบัตรประจำตัวคนพิการ แต่มีสถานะบัตรหมดอายุอยู่กว่า 2,000 ราย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากการที่คนพิการขาดข้อมูลเกี่ยวกับสถานะบัตรของตนเอง ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงดำเนินการจ่ายเบี้ยความพิการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ ได้มีการแจ้งเวียนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนคนพิการในพื้นที่รับผิดชอบให้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานะบัตรของตน พร้อมทั้งจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับดำเนินการต่ออายุบัตรคนพิการ เพื่อให้สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางสังคมได้อย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

(10.2) ข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุ

จำนวนผู้สูงอายุ	2565	2566	2567
จำนวนผู้สูงอายุ	250,481	260,303	268,988

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์มีจำนวนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2565 มีจำนวน 250,481 ราย ปี 2566 มีจำนวน 260,303 ราย และปี 2567 เพิ่มขึ้นเป็น 268,988 ราย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากจำนวนประชากรทั้งหมดของจังหวัดสุรินทร์ในปี 2567 ซึ่งอยู่ที่ 1,358,502 ราย พบว่าประชากรสูงอายุคิดเป็น**ร้อยละ 19.16** ของประชากรทั้งหมด จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าจังหวัดสุรินทร์ได้ก้าวเข้าสู่ **“สังคมผู้สูงอายุ” (Aged Society)** ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ประชากรสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด อันเป็นแนวโน้มที่สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่สำคัญของจังหวัด การเข้าสู่ **สังคมผู้สูงอายุ** (Aged Society) ของจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งประชากรสูงอายุคิดเป็น **ร้อยละ 19.16** ของประชากรทั้งหมด ส่งผลกระทบต่อหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชากร โดยสามารถวิเคราะห์ปัญหา ความเสี่ยง และแนวโน้มความเสียหายได้ ดังนี้

1. ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ภาระทางเศรษฐกิจและงบประมาณภาครัฐที่เพิ่มขึ้นจากสวัสดิการและการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ การขาดแคลนแรงงานที่ส่งผลกระทบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาจได้รับการดูแลไม่ทั่วถึง

2. ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นรวมถึงความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้หรือหลักประกันทางสังคม ความเสี่ยงด้านสุขภาพจากโรคเรื้อรังและภาวะพึ่งพิงที่เพิ่มขึ้น รวมถึงปัญหาด้านครอบครัวและสังคมจากจำนวนผู้สูงอายุที่ใช้ชีวิตเพียงลำพังมากขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะซึมเศร้าและปัญหาสุขภาพจิต

3. แนวโน้มความเสียหายในอนาคตอาจเกิดจากภาระพึ่งพิงทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นจากอัตราส่วนผู้สูงอายุต่อวัยทำงานที่สูงขึ้น ภาระต่อระบบสุขภาพที่อาจเผชิญกับการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์และโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ ตลอดจนความต้องการโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เช่น ระบบขนส่ง ที่อยู่อาศัย และศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรในอนาคต

(11) การสาธารณสุขและสถานพยาบาล

(11.1) การสาธารณสุข ในปี 2567 จังหวัดสุรินทร์มีสถานพยาบาลของภาครัฐและภาคเอกชนที่ให้บริการแก่ประชาชน จำนวน 582 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลของรัฐ 17 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน 2 แห่ง โรงพยาบาลกระทรวงกลาโหม 1 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 212 แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง 5 แห่ง และคลินิกทุกประเภท 345 แห่ง เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ จำนวน 4,861 คน

ตาราง จำนวนบุคลากรสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ เฉพาะ 27 สายงาน เรียงลำดับตามส่วนขาด เทียบตามกรอบอัตรากำลัง มติ อกพ.กระทรวงสาธารณสุข (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567)

ที่	สายงาน	กรอบขั้นสูง	กรอบขั้นต่ำ	จำนวนที่มีจริง				รวมมีจริง	มีจริงร้อยละเทียบกรอบขั้นต่ำ	จากมีจริงขาด/เกิน (-/+)	ส่วนขาดร้อยละ
				ขรก.	พรก.	พกส.	ลจ. ชค.				
1	แพทย์	762	762	512	0	0	0	512	67.19	-250	-32.81
2	ทันตแพทย์	181	181	123	0	0	0	123	67.96	-58	-32.04
3	เภสัชกร	471	471	184	30	0	0	214	45.44	-257	-54.56
4	พยาบาลวิชาชีพ	4,475	4,475	2,266	1	0	279	2,564	56.89	-2,208	-49.34
5	นักกายภาพบำบัด	137	137	57	2	5	4	68	49.64	-73	-53.28
6	นักเทคนิคการแพทย์	172	172	122	2	2	7	133	77.33	-46	-26.74
7	นักรังสีการแพทย์	71	71	41	0	0	1	42	59.15	-30	-42.25
8	นักกิจกรรมบำบัด	15	15	2	0	0	0	2	13.33	-13	-86.67
9	นักกายอุปกรณ์	1	1	1	0	0	0	1	100.00	0	0.00
10	ช่างกายอุปกรณ์	7	7	2	0	0	0	2	28.57	-5	-71.43
11	นักจิตวิทยาคลินิก	29	29	13	1	3	3	20	68.97	-12	-41.38
12	นักเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอก	10	10	3	0	0	0	3	30.00	-7	-70.00
13	นักเวชศาสตร์การสื่อความหมาย	5	5	1	0	0	0	1	20.00	-4	-80.00
14	นักสังคมสงเคราะห์	18	18	6	0	0	0	6	33.33	-12	-66.67
15	แพทย์แผนไทย	230	230	72	0	11	10	97	42.17	-143	-62.17
16	นักนิติวิทยาศาสตร์	16	16	1	0	0	0	1	6.25	-15	-93.75
17	นักโภชนาการ	56	56	16	0	7	1	24	42.86	-33	-58.93
18	เวชสถิติ	68	68	40	1	1	3	45	66.18	-26	-38.24
19	เวชกิจฉุกเฉิน	111	111	59	0	10	2	71	63.96	-42	-37.84
20	โสตทัศนศึกษา	22	22	10	0	11	0	21	95.45	-1	-4.55
21	ช่างภาพการแพทย์	1	1	1	0	0	0	1	100.00	0	0.00
22	นักวิชาการสาธารณสุข	1,855	1,855	510	1	39	63	613	33.05	-1,305	-70.35
23	ทันตสาธารณสุข	238	238	118	0	0	3	121	50.84	-120	-50.42
24	เจ้าพนักงานเภสัชกรรม	417	417	102	0	0	11	113	27.10	-315	-75.54

ที่	สายงาน	กรอบขั้นสูง	กรอบขั้นต่ำ	จำนวนที่มีจริง				รวมมีจริง	มีจริงร้อยละเทียบกรอบขั้นต่ำ	จากมีจริงขาด/เกิน (-/+)	ส่วนขาดร้อยละ
				ขรก.	พรก.	พกส.	ลจ. ชค.				
25	ช่างทันตกรรม	3	3	1	0	1	0	2	66.67	-1	-33.33
26	ผู้ช่วยพยาบาล	317	317	0	1	78	0	79	24.92	-238	-75.08
27	นักทัศนมาตร	1	1	0	0	0	0	0	0.00	-1	-100.00
รวม		9,689	9,689	4,267	39	168	387	4,861	1,337	-5,215	-53.82

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์

อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร ระหว่างปี 2559 – 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราส่วนลดลงอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าจำนวนแพทย์มากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2562 แพทย์ 1 คน ต้องรับผิดชอบประชากรของกลุ่มจังหวัดฯ จำนวน 2,674 คน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2563 อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรกลับเพิ่มขึ้น เนื่องจากช่วงดังกล่าว เป็นช่วงที่สถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา – 2019 ระบาดอย่างรุนแรง ส่งผลทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงบุคลากรทางการแพทย์ด้วย ทำให้แพทย์ 1 คน ต้องรับผิดชอบประชากรเพิ่มขึ้น โดยมีจำนวนแพทย์ 1 คนต่อประชากร 3,230 คน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2564 สถานการณ์เริ่มคลี่คลาย นักศึกษาแพทย์ที่จบและเริ่มทำงาน ทำให้จำนวนสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรลดน้อยลง โดยจังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรดีที่สุด อยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา แพทย์ 1 คน ต่อประชากร จำนวน 2,394 คน ทั้งนี้ กลุ่มจังหวัดฯ ยังมีอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรมากกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งมีจำนวนอยู่ที่ 1,680 คน ปรากฏตามตาราง ข้างท้ายนี้

ตาราง : อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร

อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร (คน)				
2562	**2563**	**2564**	**2565**	**2566**
3,397	3,535	3,017	3,407	3,042

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2567) ทรัพยากร

จำนวนเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และสาธารณสุขบางประเภท จำแนกตามภาคและจังหวัดระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 18,011 คน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรที่มีอยู่จำนวน 6,698,614 คน โดยมีอัตราส่วนของบุคลากรทางการแพทย์อยู่ที่ 372 คนต่อประชากร 1 คน มีแนวโน้มที่บุคลากรทางการแพทย์จะเพิ่มมากขึ้น จังหวัดนครราชสีมามีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์มากที่สุด อยู่ที่ 8,221 คน ปรากฏตามตาราง ข้างท้ายนี้

ตาราง : จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

หน่วย : คน

เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์	2563	2564	2565	2566	2567
แพทย์	414	464	451	432	512
ทันตแพทย์	160	126	140	128	123
เภสัชกร	218	201	197	202	214
พยาบาลวิชาชีพ	2,242	2,390	2,267	2,563	2546
พยาบาลเทคนิค	31	47	7	8	-
รวม	**3,065**	**3,228**	**3,062**	**3,333**	**3,395**

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข รวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในช่วงปี 2563 ถึง 2567 จังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ที่สะท้อนทั้งความก้าวหน้าและความท้าทายของระบบบริการสุขภาพ โดยจำนวนรวมของเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นจาก 3,065 คนในปี 2563 เป็น 3,395 คนในปี 2567 แสดงให้เห็นถึงการลงทุนอย่างต่อเนื่องของภาครัฐในการเสริมสร้างบุคลากรด้านสุขภาพให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน กลุ่มแพทย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในภาพรวม แม้จะลดลงในปี 2565 และ 2566 แต่กลับมาสูงสุดที่ 512 คนในปี 2567 สะท้อนถึงการดึงดูดแพทย์กลับเข้าระบบได้สำเร็จ ขณะที่ทันตแพทย์มีจำนวนลดลงต่อเนื่อง จาก 160 คนในปี 2563 เหลือเพียง 123 คนในปี 2567 ซึ่งสะท้อนถึงความขาดแคลนบุคลากรเฉพาะทางด้านทันตกรรมในพื้นที่ชนบท สำหรับเภสัชกร แม้จะมีการลดลงในบางปี แต่มีแนวโน้มฟื้นตัวในปี 2567 โดยมีจำนวน 214 คน เพิ่มขึ้นจาก 202 คนในปีก่อนหน้า ส่วนพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นกลุ่มหลักของบุคลากรด้านการดูแลรักษา มีจำนวนค่อนข้างเสถียร โดยสูงสุดในปี 2566 ที่ 2,563 คน และลดลงเล็กน้อยในปี 2567 เหลือ 2,546 คน ส่วนพยาบาลเทคนิคมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่องจนไม่มีข้อมูลในปีล่าสุด

(11.2) การป่วยผู้ป่วยนอก 10 อันดับแรกจำแนกตามกลุ่มโรค ปี 2566 – 2568

ที่	สาเหตุการป่วย (ชื่อโรค)	2566		2567		2568 (ต.ค. - ธ.ค. 67)	
		จำนวน	อัตราต่อแสน	จำนวน	อัตราต่อแสน	จำนวน	อัตราต่อแสน
1	โรคระบบไหลเวียนเลือด	797,762	58,283.98	829,660	60,899.85	235,476	17,357.18
2	โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตะบอลิสึม	638,460	46,645.48	695,349	51,040.97	188,687	13,908.31
3	โรคระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก	631,728	46,153.64	686,598	50,398.62	157,610	11,617.60
4	โรคระบบกล้ามเนื้อ รวมโครงร่างและเนื้อยึดเสริม	521,927	38,131.65	540,039	39,640.69	135,325	9,974.95
5	โรคระบบหายใจ	503,567	36,790.28	517,750	38,004.60	122,695	9,043.98
6	อาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่พบได้จากการตรวจทางคลินิก	327,080	23,896.26	342,383	25,132.07	83,473	6,152.88
7	โรคระบบสืบพันธุ์ร่วมปัสสาวะ	317,154	23,171.07	335,869	24,653.92	74,783	5,512.33
8	ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม	165,901	12,120.62	174,876	12,836.49	42,532	3,135.08
9	ติดเชื้อปรสิต	162,897	11,901.15	170,288	12,499.72	38,129	2,810.53
10	สาเหตุจากภายนอกอื่นๆที่ทำให้ป่วยหรือตาย	125,941	9,201.17	146,580	10,759.47	33,701	2,484.14

สถานการณ์สุขภาพของประชาชนจังหวัดสุรินทร์ในช่วงปี 2566–2568 สะท้อนให้เห็นว่าโรคในกลุ่มไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น โรคระบบไหลเวียนโลหิต โรคต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตะบอลิซึม ตลอดจนโรคระบบย่อยอาหาร ยังคงครองอันดับต้นๆ ของสาเหตุการเข้ารับบริการผู้ป่วยนอกอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะโรคระบบไหลเวียนเลือดที่มีจำนวนผู้ป่วยสูงที่สุดในทุกปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 797,762 รายในปี 2566 เป็น 829,660 รายในปี 2567 ทั้งนี้ โรคระบบต่อมไร้ท่อและเมตะบอลิซึม เช่น เบาหวาน และไขมันในเลือดสูง

เพิ่มขึ้น สะท้อนถึงปัญหาพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน เช่น การบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย และภาวะน้ำหนักเกิน ในขณะเดียวกัน โรคระบบย่อยอาหารและโรคระบบกล้ามเนื้อก็ยังพบได้มาก อันอาจมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตและการทำงาน ด้านโรคระบบหายใจ ซึ่งมักเกิดตามฤดูกาล เช่น หวัดและหลอดลมอักเสบ ยังคงอยู่ใน 5 อันดับแรกต่อเนื่องทุกปี เช่นเดียวกับกลุ่มอาการแสดงผิดปกติทั่วไป (เช่น ไข้ไม่ทราบสาเหตุ) และโรคระบบสืบพันธุ์ร่วมทางเดินปัสสาวะ ส่วนโรคด้านสุขภาพจิต เช่น ภาวะซึมเศร้า หรือพฤติกรรมผิดปกติเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แสดงถึงความจำเป็นในการให้ความสำคัญกับสุขภาพจิตมากขึ้นในอนาคต สำหรับกลุ่มโรคจากการติดเชื้อ เช่น ปรสิต และโรคจากสาเหตุภายนอก เช่น อุบัติเหตุ ก็ยังคงอยู่ในอันดับต้น ๆ อย่างต่อเนื่อง แต่มีจำนวนผู้ป่วยน้อยกว่ากลุ่มโรคเรื้อรังโดยรวม

(11.3) ปัญหาสุขภาพของจังหวัดสุรินทร์ ปี 2565 – 2567 **หน่วย : คน**

ลำดับ	ปัญหาสุขภาพ	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
1	มะเร็ง	105.53	104.31	115.21
2	โรคหลอดเลือดสมอง	57.48	56.22	56.61
3	โลหิตเป็นพิษ (Septicemia)	54.70	51.53	60.30
4	ความดันโลหิตสูง	45,705.50	47,699.43	14,072.17
5	เบาหวาน	24,392.18	25,328.94	7,425.50
6	โรคไตวายเรื้อรัง (CKD stage 5)	7,630.68	8,646.18	2,293.59
7	โรคระบบทางเดินหายใจ	-	38,004.60	9,043.98
8	โรคกล้ามเนื้อและโครงร่าง	38,131.65	39,640.69	9,974.95
9	จิตเวช	12,120.62	12,836.49	3,135.08
10	อุบัติเหตุทางถนน	22.06	-	22.11

จากข้อมูลลำดับความสำคัญของปัญหาสุขภาพของจังหวัดสุรินทร์ในช่วงปี 2565–2567 สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ปัญหาสุขภาพเรื้อรังและโรครุนแรงยังคงเป็นความท้าทายหลักของจังหวัดสุรินทร์ โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา "มะเร็ง" เป็นปัญหาที่รุนแรงที่สุดอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการเสียชีวิตสูงที่สุดและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในปี 2567 ที่พุ่งสูงถึง 115.21 ต่อแสนประชากร สะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการคัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ "โรคหลอดเลือดสมอง" และ "โลหิตเป็นพิษ (Septicemia)" ยังคงอยู่ใน 3 อันดับแรกของปัญหาสุขภาพ ด้วยอัตราต่อแสนประชากรที่ค่อนข้างคงที่หรือเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงความรุนแรงของโรคเฉียบพลันที่ต้องการการดูแลฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับ กลุ่มโรคเรื้อรัง ได้แก่ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และโรคไตวายเรื้อรัง (CKD stage 5) พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยสูงมากในปี 2565–2566 แต่กลับลดลงอย่างมากในปี 2567 ซึ่งอาจสะท้อนถึงการปรับปรุงระบบข้อมูล การจำแนกโรค หรือการเปลี่ยนแนวทางรายงาน ทั้งนี้ จำนวนยังอยู่ในระดับที่ต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะความดันโลหิตสูงที่มีจำนวนผู้ป่วยกว่า 47,000 รายในปี 2566 โรคระบบทางเดินหายใจและโรคกล้ามเนื้อและโครงร่างปรากฏชัดในปี 2566 โดยมีจำนวนผู้ป่วยมากกว่า 30,000 ราย และแม้จะลดลงในปีถัดไป แต่ยังเป็นปัญหาสำคัญของกลุ่มวัยทำงานและผู้สูงอายุ ขณะที่ "จิตเวช" ก็เป็นปัญหาเรื้อรังที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงสองปีแรกก่อนจะลดลง สุดท้าย "อุบัติเหตุทางถนน" ยังคงเป็นปัญหาสำคัญด้านความปลอดภัยของประชาชน โดยมีอัตราต่อแสนที่ค่อนข้างคงที่ (ราว 22 ต่อแสนประชากร) ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการเพิ่มมาตรการป้องกันและรณรงค์ด้านความปลอดภัยทางถนนอย่างต่อเนื่อง

(11.4) สาเหตุการตาย จำแนกตามกลุ่มโรค ปีงบประมาณ 2565 – 2567

ลำดับ	สาเหตุการตาย จำแนกตามกลุ่มโรค	จำนวน	อัตราต่อแสน
	2565		
1	มะเร็ง	1,445	105.53
2	โรคหลอดเลือดในสมอง	787	57.48
3	โลหิตเป็นพิษ	749	54.70
4	ปอดบวม	727	53.10
5	โรคระบบประสาทที่เหลืออยู่	596	43.53
6	โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะที่เหลืออยู่	445	32.50
7	สาเหตุจากภายนอกอื่น ๆ ทั้งหมด	311	22.71
8	อุบัติเหตุการขนส่ง	302	22.06
9	โรคของตับ	293	21.40
10	โรคหัวใจขาดเลือด	269	19.65
	2566		
1	มะเร็ง	1,423	104.31
2	โรคหลอดเลือดในสมอง	767	56.22
3	ปอดบวม	761	55.78
4	โลหิตเป็นพิษ	703	51.53
5	โรคระบบประสาทที่เหลืออยู่	473	34.67
6	เนื้องอกชนิดร้ายที่เหลืออยู่	405	29.69
7	โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะที่เหลืออยู่	370	27.12
8	สาเหตุจากภายนอกอื่น ๆ ทั้งหมด	281	20.60
9	โรคหัวใจขาดเลือด	276	20.23
10	โรคของตับ	266	19.50
	2567		
1	มะเร็ง	1,563	115.21
2	โลหิตเป็นพิษ	818	60.30
3	โรคหลอดเลือดในสมอง	768	56.61
4	โรคระบบประสาทที่เหลืออยู่	504	37.15
5	โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะที่เหลืออยู่	349	25.73
6	อุบัติเหตุการขนส่ง	300	22.11
7	สาเหตุจากภายนอกอื่น ๆ ทั้งหมด	277	20.42
8	โรคของตับ	276	20.34
9	โรคหัวใจขาดเลือด	268	19.75
10	โรคระบบย่อยอาหารที่เหลืออยู่	216	15.92

สาเหตุการเสียชีวิตของประชาชนในจังหวัดสุรินทร์ระหว่างปี 2565 ถึง 2567 ยังคงสะท้อนปัญหาด้านสุขภาพที่เน้นหนักไปที่โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) โดยเฉพาะ "มะเร็ง" ซึ่งครองอันดับ 1 อย่างต่อเนื่องทั้งสามปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 1,445 รายในปี 2565 เป็น 1,563 รายในปี 2567 สอดคล้องกับอัตราต่อแสนประชากรที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการคัดกรองโรคมะเร็งอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ "โรคหลอดเลือดในสมอง" และ "โลหิตเป็นพิษ" ซึ่งมีอัตราการตายสูงเป็นอันดับต้น ๆ โดยเฉพาะในปี 2567 ที่จำนวนผู้เสียชีวิตจากภาวะโลหิตเป็นพิษเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา แสดงถึงปัญหาในการเข้าถึงการรักษาที่รวดเร็วหรือประสิทธิภาพการควบคุมการติดเชื้อ ขณะที่ "โรคปอดบวม" ซึ่งเคยอยู่ในอันดับสูงกลับมีแนวโน้มลดลงในปีล่าสุด โรคระบบประสาท รวมถึงโรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะ ยังคงเป็นสาเหตุหลักในกลุ่มลำดับกลาง ขณะที่โรคของตับ โรคหัวใจขาดเลือด และโรคระบบย่อยอาหารพบได้ต่อเนื่องในกลุ่ม 10 อันดับแรก สะท้อนถึงพฤติกรรมสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค การดื่มสุรา หรือการละเลยการดูแลสุขภาพในระยะยาว นอกจากนี้ ยังพบว่า "อุบัติเหตุจากการขนส่ง" และ "สาเหตุจากภายนอกอื่น ๆ" ยังคงติดอันดับอย่างต่อเนื่อง แม้อัตราจะไม่สูงเท่าโรคไม่ติดต่อ แต่ก็สะท้อนปัญหาด้านความปลอดภัยของประชาชนในชีวิตประจำวัน ซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังเชิงป้องกันร่วมกับมาตรการควบคุมโรค โดยสรุป สาเหตุการเสียชีวิตในจังหวัดสุรินทร์ยังคงเน้นไปที่กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและการติดเชื้อที่รุนแรง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการยกระดับการป้องกันโรค

(11.5) สถิติอุบัติเหตุทางถนน ปี 2565-2567

อำเภอ	อัตราการเสียชีวิต					
	2565		2566		2567	
	จำนวน	ต่อแสนประชากร	จำนวน	ต่อแสนประชากร	จำนวน	ต่อแสนประชากร
1. เมืองสุรินทร์	97	37.64	62	24.06	73	28.40
2. ปราสาท	40	26.23	46	30.16	51	33.47
3. สังขะ	45	34.38	46	35.15	41	31.37
4. ศีขรภูมิ	31	22.99	21	15.57	31	23.06
5. รัตนบุรี	20	21.69	15	16.26	17	18.47
6. ท่าตูม	28	29.24	16	16.71	16	16.81
7. สำโรงทาบ	15	28.49	7	13.30	9	17.14
8. ชุมพลบุรี	23	32.40	22	30.99	27	38.18
9. จอมพระ	10	17.02	11	18.72	11	18.81
10. สนม	13	29.84	5	11.48	3	6.92
11.บัวเชด	3	7.06	7	16.47	8	19.28
12. ลำดวน	7	22.46	6	19.26	5	16.10
13. กาบเชิง	16	26.61	10	16.63	14	23.32
14. ศรีณรงค์	4	8.56	8	17.12	8	17.12
15. พนมดงรัก	9	23.72	6	15.81	3	7.93
16. เขวาสินรินทร์	8	23.30	11	32.03	7	20.50
17. โนนนารายณ์	5	14.33	9	25.36	5	14.36
รวม	**374**	**27.15**	**308**	**22.36**	**329**	**23.96**

จากข้อมูลสถิติอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในจังหวัดสุรินทร์ ปี 2565–2567 พบว่าภาพรวมมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยในปี 2566 ก่อนเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2567 โดยปี 2565 มีผู้เสียชีวิต 374 ราย (อัตรา 27.15 ต่อแสนประชากร), ปี 2566 ลดลงเหลือ 308 ราย (22.36 ต่อแสนประชากร) และปี 2567 เพิ่มขึ้นเป็น 329 ราย (23.96 ต่อแสนประชากร) สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาอุบัติเหตุทางถนนที่ยังคงเป็นปัญหาสำคัญด้านสาธารณสุขในจังหวัด เมื่อพิจารณาในระดับอำเภอ พบว่า อำเภอเมืองสุรินทร์ และ อำเภอชุมพลบุรี มีอัตราการเสียชีวิตต่อแสนประชากรอยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง โดยเฉพาะชุมพลบุรีในปี 2567 มีอัตราสูงถึง 38.18 ต่อแสนประชากร ขณะที่บางอำเภอ เช่น สนม และ พนมดงรัก มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจสะท้อนถึงการดำเนินมาตรการป้องกันหรือควบคุมที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่เหล่านั้น ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการวางมาตรการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีแนวโน้มอัตราการเสียชีวิตสูง อาทิ การเพิ่มจุดตรวจจุดสกัด การควบคุมความเร็ว การรณรงค์สวมหมวกนิรภัยและเข็มขัดนิรภัย ตลอดจนการปรับปรุงสภาพถนนและไฟส่องสว่าง รวมถึงการใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่ในการออกแบบมาตรการให้ตรงกับบริบทของแต่ละอำเภอ เพื่อป้องกันและลดความสูญเสียที่เกิดจากอุบัติเหตุทางถนน

(12) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(12.1) สถิติคดีอาญาที่น่าสนใจ จำแนกตามประเภทความผิด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2567

คดีประเภท	รับแจ้ง (ราย)	จับกุม (คดี)	จับกุม (ราย)	อัตราความผิดต่อแสนประชากร
2565				
อุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	7	7	9	0.51
ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	106	106	118	7.69
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	153	152	197	8.34
ฐานความผิดพิเศษ	105	95	118	7.62
คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	10,358	10,333	10,618	751.55
2566				
อุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	19	19	23	1.38
ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	184	180	223	13.37
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	298	283	366	21.65
ฐานความผิดพิเศษ	138	133	159	10.03
คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	5,319	5,204	5,566	386.49
2567				
อุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	23	23	34	1.68
ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	230	229	286	16.75
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	406	381	408	29.57
ฐานความผิดพิเศษ	194	161	188	14.13
คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	1,386	1,285	1,680	100.95

ตารางสถิติคดีอาญาที่น่าสนใจ จำแนกตามประเภทความผิดในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565–2567 จังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของคดีอาญา โดยในปี 2565 คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายมีจำนวนสูงถึง 10,358 คดี (อัตราความผิดต่อแสนประชากร 751.55) แต่ลดลงอย่างมากในปี 2566 และลดลงอีกในปี 2567 เหลือเพียง 1,386 คดี (อัตรา 100.95) ซึ่งอาจสะท้อนถึงการบังคับใช้กฎหมาย การปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบ หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐ ในทางกลับกัน คดีประเภท ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย และเพศ และ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะปี 2567 มีการรับแจ้งคดีทรัพย์มากถึง 406 คดี (อัตรา 29.57) และคดีเกี่ยวกับชีวิตและเพศ 230 คดี (อัตรา 16.75) ซึ่งบ่งชี้ถึงปัญหาความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน จาก 7 คดีในปี 2565 เป็น 23 คดีในปี 2567 แม้จะเป็นตัวเลขที่น้อยเมื่อเทียบกับคดีอื่น แต่สะท้อนถึงแนวโน้มที่ต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อความรู้สึกปลอดภัยของประชาชนในวงกว้าง ในภาพรวม สถิติดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการทบทวนและปรับแผนด้านความมั่นคงและการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการป้องกันอาชญากรรมในเชิงรุก

ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดสุรินทร์

(12.2) จำนวนคดียาเสพติด จำแนกตามชนิดยาเสพติด จำแนกรายปี

คดีประเภท	รับแจ้ง (ราย)	จับกุม (คดี)	จับกุม (ราย)	อัตราความผิดต่อแสนประชากร
2565				
คดียาเสพติด	1,559	1,304	1,503	113.12
ผลิต	237	51	51	17.20
นำเข้า	1	0	0	0.07
ส่งออก	0	0	0	0
2566				
คดียาเสพติด	1,942	1,873	2,156	141.11
ผลิต	38	34	43	2.76
นำเข้า	2	2	2	0.15
ส่งออก	1	1	2	0.07
2567				
คดียาเสพติด	2,444	2,305	2,572	178.02
ผลิต	193	180	208	14.06
นำเข้า	0	0	0	0
ส่งออก	0	0	0	0

จากข้อมูลสถิติคดียาเสพติดในช่วงปี 2565 ถึง 2567 พบว่าจำนวนคดีและผู้ถูกจับกุมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะคดียาเสพติดรวมที่เพิ่มจาก 1,559 รายในปี 2565 เป็น 2,444 รายในปี 2567 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหายาเสพติดที่รุนแรงขึ้นในพื้นที่และอาจสะท้อนถึงความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายที่เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ส่วนคดีผลิตยาเสพติดแม้ว่าปี 2566 จะลดลง แต่กลับเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2567 จนมีผู้ถูกจับกุมถึง 208 ราย ขณะที่คดีนำเข้าและส่งออกยาเสพติดยังค่อนข้างต่ำหรือไม่มีรายงานในบางปี สะท้อนว่ายาเสพติดส่วนใหญ่ยังคงเป็นปัญหาภายในประเทศเป็นหลัก นอกจากนี้ อัตราความผิดต่อแสนประชากรเพิ่มจาก 113.12 ในปี 2565 เป็น 178.02 ในปี 2567 ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนว่าปัญหายาเสพติดมีความรุนแรงและแพร่หลายมากขึ้น จำเป็นต้องมีมาตรการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพื่อรักษาความปลอดภัยของสังคม
ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดสุรินทร์

(12.3) จำนวนสถิติผู้ต้องขัง

ปี	จำนวนผู้ต้องขังเข้าใหม่ (คน)	จำนวนผู้ต้องขังที่รับใหม่/ได้รับการปล่อยตัว (คน)				
		ปล่อย (อภัยโทษ)	ปล่อย (พักโทษ)	ปล่อย (ลดวันต้องโทษ)	ปล่อย (ตามหมายปล่อย)	รวมจำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว
2565	95	213	89	0	295	597
2566	194	2	58	27	323	410
2567	500	114	15	15	219	363

ที่มา : เรือนจำกลางสุรินทร์

จากข้อมูลสถิติผู้ต้องขังของเรือนจำกลางสุรินทร์ในช่วงปี 2565 ถึง 2567 พบว่า แนวโน้มจำนวนผู้ต้องขังที่เข้าใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี 2567 มีจำนวนสูงถึง 500 คน เพิ่มขึ้นจากเพียง 95 คนในปี 2565 และ 194 คนในปี 2566 สะท้อนถึงปัญหาการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ต้องขังเข้าใหม่ ในขณะที่จำนวนผู้ได้รับการปล่อยตัวกลับมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะในปี 2567 ซึ่งมีจำนวนการปล่อยรวมเพียง 363 คน ถือเป็นครั้งแรกในรอบสามปีที่จำนวนผู้เข้าใหม่มีมากกว่าผู้ได้รับการปล่อยตัว สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้จำนวนผู้ต้องขังสะสมในเรือนจำมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนอาจเกินขีดความสามารถในการรองรับของเรือนจำ ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาความแออัด และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง ตลอดจนความยากลำบากในการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่เรือนจำ
ปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญคือการที่ระบบฟื้นฟูและติดตามผู้ต้องขังหลังได้รับการปล่อยตัวยังไม่เพียงพอ ส่งผลให้ผู้พ้นโทษจำนวนหนึ่งกลับมากระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ จำนวนผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวจากโครงการอภัยโทษหรือลดวันต้องโทษมีแนวโน้มลดลง จึงควรมีการพัฒนามาตรการเชิงป้องกันและฟื้นฟูอย่างจริงจัง ควบคู่ไปกับการเพิ่มขีดความสามารถของระบบเรือนจำและการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(13) สถิติข้อมูลการประกาศพื้นที่ประสบสาธารณภัย ปี 2565-2567

สาธรณภัย	จำนวนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน	จำนวนครัวเรือน
2565			
วาตภัย	61	135	2,059
อุทกภัย	133 ตำบล 5 ชุมชน	1,421/5	34,159
อัคคีภัย	51	81	83
ช้างป่า	-	-	-
อื่นๆ	-	-	-
2566			
วาตภัย	76	239	1,072
อุทกภัย	20	72	1,107
อัคคีภัย	75	123	140
ช้างป่า	-	-	-
อื่นๆ	-	-	-
2567			
วาตภัย	92	436	2,805
อุทกภัย	5	9	115
อัคคีภัย	72	118	191
ช้างป่า	1	2	2
อื่นๆ (ฟ้าผ่า)	4	5	16

จากสถิติการประกาศพื้นที่ประสบสาธารณภัยในช่วงปี 2565 ถึง 2567 พบความเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจในแต่ละประเภทของภัยธรรมชาติ โดยในปี 2565 วาตภัยส่งผลกระทบต่อจำนวนตำบล 61 แห่ง หมู่บ้าน/ชุมชน 135 แห่ง และครัวเรือน 2,059 ครัวเรือน ซึ่งในปี 2566 มีจำนวนตำบลที่ประสบภัยเพิ่มเป็น 76 แห่ง แต่ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบกลับลดลงเหลือ 1,072 ครัวเรือน ก่อนจะเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2567 โดยมีตำบลประสบภัยถึง 92 แห่ง และครัวเรือนได้รับผลกระทบ 2,805 ครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าวาตภัยยังคงเป็นภัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่วนอุทกภัยในปี 2565 มีผลกระทบหนักที่สุดโดยครอบคลุม 133 ตำบลและกว่า 34,159 ครัวเรือน แต่หลังจากนั้นในปี 2566 และ 2567 จำนวนตำบลและครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบลดลงอย่างมาก แสดงถึงความสำเร็จของมาตรการป้องกันหรือความเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ในขณะที่อัคคีภัยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2566 และ 2567 ส่วนปัญหาช้างป่าและภัยอื่นๆ ที่ระบุในปี 2567 มีผลกระทบเพียงเล็กน้อย สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาหลักยังคงเป็นวาตภัยและอุทกภัยที่ต้องมีการวางแผนรับมือ โดยหากมีพื้นที่ประสบสาธารณภัย จังหวัดสุรินทร์ได้ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวสำหรับผู้ประสบภัย เพื่อให้มีที่อยู่อาศัยและได้รับการดูแลด้านสุขอนามัยอย่างเหมาะสม สำหรับครัวเรือนที่ได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติ จังหวัดได้เร่งดำเนินการซ่อมแซมบ้านเรือน เพื่อฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ให้กลับเข้าสู่ภาวะปกติ ทั้งนี้จังหวัดยังประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงสภากาชาดไทยและกองทัพบก เพื่อให้ความช่วยเหลือเป็นไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและสร้างความมั่นคงในชีวิตของประชาชน

3.1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

การการรวมรวมแผนระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับอำเภอตามกระบวนการจัดทำแผน เชิงพื้นที่ One Plan ได้รวบรวมประเด็นความต้องการเชิงพื้นที่ของ ในส่วนของจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. **ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร**

- ภัยแล้งรุนแรงและยาวนานขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ขาดการเชื่อมโยงระบบจัดการน้ำระหว่างแหล่งน้ำกับพื้นที่เกษตร

2. **ปัญหาด้านการเกษตร**

- ราคาผลผลิตตกต่ำ ขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นจากราคาปุ๋ย น้ำมัน และเมล็ดพันธุ์
- การพึ่งพาสารเคมีสูง ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
- การแพร่ระบาดของโรคพืชและศัตรูพืชที่ทวีความรุนแรง
- ขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร เนื่องจากแรงงานย้ายถิ่นไปทำงานนอกพื้นที่
- ตลาดรองรับสินค้าเกษตรยังไม่มั่นคง ขาดช่องทางการตลาดออนไลน์ที่ยั่งยืน

3. **ปัญหาระบบคมนาคมและการขนส่ง**

- ถนนในพื้นที่การเกษตรหลายแห่งชำรุด ไม่เอื้อต่อการขนส่งผลผลิต
- ระบบโลจิสติกส์สมัยใหม่ยังเข้าไม่ถึงชุมชน ทำให้ต้นทุนขนส่งสูง
- ขาดการเชื่อมโยงกับเส้นทางเศรษฐกิจและชายแดน

4. **ปัญหาด้านสุขภาพของประชาชน**

- พฤติกรรมการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่ถูกสุขลักษณะ
- การขาดการออกกำลังกาย ส่งผลให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง
- การเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพยังไม่ทั่วถึง

5. **ปัญหาสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต**

- การแพร่ระบาดของยาเสพติดและอบายมุขในกลุ่มเยาวชน
- คุณภาพการศึกษายังไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงานยุคดิจิทัล
- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน

6. **ปัญหาการบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม**

- ระบบเก็บขนและกำจัดขยะไม่เพียงพอและไม่มีประสิทธิภาพ
- การคัดแยกขยะที่ต้นทาง

7. **ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและที่ดินทำกิน**

- การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้และที่ดินสาธารณะยังคงมีอยู่
- เกษตรกรจำนวนมากขาดสิทธิในที่ดินทำกิน

8. **ปัญหาการท่องเที่ยว**

- แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐาน
- การประชาสัมพันธ์และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยวยังไม่แพร่หลาย

9. **ปัญหาการว่างงาน รายได้ และหนี้สิน**

- ประชาชนมีหนี้ครัวเรือนสูง ขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำ
- อาชีพเสริมและการพัฒนาอาชีพใหม่ยังไม่สอดรับกับทักษะแรงงาน

10. **ปัญหาคุณภาพดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน**

- ดินเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีต่อเนื่องและขาดการบำรุงดิน
- พื้นที่เกษตรจำนวนมากไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ
- ขาดระบบข้อมูลกลางด้านที่ดิน เกษตรกรและแรงงานขาดทักษะอาชีพใหม่
- งบประมาณสนับสนุนการพัฒนายังไม่เพียงพอต่อความต้องการ

3.1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา (พ.ศ. 2566 – 2568)

สรุปผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2566 – 2568 จากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดที่ผ่านมา สรุปผลการดำเนินการ ดังนี้

(1) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จังหวัดสุรินทร์ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการตามงบประมาณจังหวัดภายใต้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 244,997,400 บาท แบ่งเป็นงบพัฒนาจังหวัด จำนวน 234,997,400 บาท และค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จำนวน 10,000,000 บาท มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(1.1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร งบประมาณ 101,000,000 บาท

โครงการดังกล่าวสามารถการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค โดยมีการดำเนินกิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำ (ขุดลอกแก้มลิง) จำนวน 4 แห่ง และก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ จำนวน 2 แห่ง ผลการดำเนินการส่งผลให้จังหวัดสุรินทร์มีความสามารถในการกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้นมากกว่า 560,000 ลูกบาศก์เมตร สามารถช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรได้กว่า 3,100 ไร่ และประชาชนที่ได้รับประโยชน์จำนวน 695 ครัวเรือน ซึ่งสะท้อนถึงการเสริมสร้างความมั่นคงด้านน้ำ ลดผลกระทบจากภัยแล้งและน้ำท่วม และเพิ่มโอกาสในการเพาะปลูกได้อย่างต่อเนื่อง

(1.2) โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 14,633,800 บาท

การดำเนินโครงการสามารถพัฒนาเกษตรอินทรีย์ให้เป็นระบบครบวงจรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยจัดทำแปลงต้นแบบและฐานเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะการผลิตให้แก่เกษตรกร กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ (1) การพัฒนาพื้นที่โครงการเกษตรอทิตยาทร (2) กิจกรรม “สุรินทร์รุ่งเรือง สู่เมืองเกษตรอินทรีย์” และ (3) การส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ครบวงจร ผลที่ได้คือเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะและความรู้ในการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น และสามารถสร้างรายได้เสริมให้ครัวเรือน ส่งผลให้จังหวัดสุรินทร์ก้าวสู่การเป็นเมืองเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืน

(1.3) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน งบประมาณ 3,980,300 บาท โครงการดังกล่าวจัดเวทีและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการ นักลงทุน และภาคเอกชน โดยเน้นการใช้พื้นที่งานแสดงสินค้าเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการตลาดและการผลิต ตลอดจนเป็นเวทีแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ผลจากโครงการทำให้ผู้ประกอบการมีโอกาสขยายตลาด เพิ่มช่องทางการจำหน่าย และสร้างรายได้เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนในระดับชายแดนไทย–กัมพูชา

(1.4) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การลงทุน และการบริการ งบประมาณ 99,000,000 บาท การดำเนินโครงการพัฒนาสายทางในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ให้ได้มาตรฐานกรมทางหลวงชนบท จำนวน 5 สายทาง โดยกิจกรรมสำคัญคือ การก่อสร้างถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต 1 สายทาง และการซ่อมสร้างผิวทางลาดยางจำนวน 4 สายทาง ผลที่เกิดขึ้นคือ ประชาชนสามารถเดินทางสัญจรได้สะดวกและปลอดภัย การขนส่งสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ และยังเอื้อต่อการท่องเที่ยวภายในจังหวัด

(1.5) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน งบประมาณ 11,527,000 บาท เป็นโครงการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอารยธรรมและวิถีชีวิตท้องถิ่น โดยมีกิจกรรมพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวแนววิถีใหม่และกิจกรรมยกระดับมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์สู่ระดับนานาชาติ ผลจากโครงการทำให้จังหวัดสุรินทร์มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเข้ามามากกว่า 1,124,789 คน สร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร และผลิตภัณฑ์ชุมชนกว่า 2,285 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 50.30 แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของจังหวัดในการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(1.6) โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน งบประมาณ 402,100 บาท เป็นโครงการที่จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในกลุ่มเยาวชน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากกิจกรรมครูป่าไม้ ผลการดำเนินงานทำให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เกิดความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้มากขึ้น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสังคมที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

(1.7) โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน งบประมาณ 3,324,100 บาท การดำเนินโครงการนี้มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโรคอุบัติใหม่ และครัวเรือนยากจนในจังหวัดสุรินทร์ โดยกิจกรรมหลักได้แก่ การสร้างสัมมาชีพและการปฏิบัติการแก้จนคนสุรินทร์ ผลจากโครงการทำให้ประชาชนจำนวน 1,745 ครัวเรือนได้รับการอบรมและพัฒนาทักษะอาชีพ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและสร้างรายได้ ส่งผลให้ครัวเรือนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(1.8) โครงการค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณ 10,000,000 บาท งบประมาณนี้ เป็นการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ทำให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การทำงานของหน่วยงานภาครัฐมีความคล่องตัวและบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด

(1.9) โครงการเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย งบประมาณ 1,130,100 บาท การดำเนินโครงการมุ่งเน้นการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ภายใต้โครงการ TO BE NUMBER ONE ผลที่ได้คือ เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงโทษและผลกระทบของยาเสพติดมากขึ้น ลดความเสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขและพฤติกรรมเสี่ยงทางสังคม

(2) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จังหวัดสุรินทร์ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการตามงบประมาณจังหวัดภายใต้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 249.6792 ล้านบาท แบ่งเป็นงบพัฒนาจังหวัด จำนวน 239.6792 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จำนวน 10.0000 ล้านบาท มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(2.1) ด้านการพัฒนาเกษตรกรรมและทรัพยากรน้ำ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร งบประมาณ 45.0000 ล้านบาท อยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง มีกิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำ (ขุดลอกแก้มลิง) จำนวน 1 แห่ง และก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ จำนวน 2 แห่ง หากโครงการแล้วเสร็จ จะสามารถช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรได้กว่า 2,100 ไร่ และครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ประมาณ 750 ครัวเรือน ส่งผลต่อการเสริมสร้างความมั่นคงด้านน้ำ ลดความเสี่ยงภัยแล้ง และเพิ่มโอกาสการเพาะปลูกอย่างต่อเนื่อง

(2.2) โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน งบประมาณ 15.0959 ล้านบาท มุ่งเน้นการสร้างระบบเกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐาน โดยจัดทำแปลงต้นแบบและฐานเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการแก่เกษตรกร กิจกรรมประกอบด้วย (1) การพัฒนาพื้นที่โครงการเกษตรอทิตยาทรและโครงการพระราชดำริ จังหวัดสุรินทร์ (งบ 2.2942 ล้านบาท) และ (2) การเพิ่มประสิทธิภาพเกษตรอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์ (งบ 12.8017 ล้านบาท) ผลจากโครงการทำให้เกษตรกรมีทักษะการผลิตที่ยั่งยืน ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น และสร้างรายได้เสริมให้ครัวเรือน

(2.3) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน งบประมาณ 5.1625 ล้านบาท ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและนักลงทุน โดยใช้เวทีงานแสดงสินค้าเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการตลาด การผลิต และการเชื่อมโยงวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน กิจกรรมหลัก ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพการค้าเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจการค้าชายแดนไทย–กัมพูชา (งบ 5.4807 ล้านบาท) ผลการดำเนินงานทำให้ผู้ประกอบการมีโอกาสเพิ่มช่องทางการจำหน่าย ขยายตลาด และสร้างรายได้มากขึ้น พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

(2.4) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การลงทุน และการบริการ งบประมาณ 151.8800 ล้านบาท อยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อดำเนินการก่อสร้างถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต จำนวน 1 สายทาง (งบ 71.8800 ล้านบาท) และซ่อมสร้างผิวทางลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต จำนวน 4 สายทาง (งบ 80.0000 ล้านบาท) เมื่อแล้วเสร็จจะช่วยยกระดับมาตรฐานสายทางในจังหวัดสุรินทร์ เพิ่มความสะดวกปลอดภัยในการคมนาคม ลดค่าใช้จ่ายด้านการขนส่งสินค้าเกษตร และส่งเสริมการท่องเที่ยว

(2.5) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน งบประมาณ 12.8270 ล้านบาท เป็นโครงการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมและวิถีท้องถิ่นสุรินทร์ โดยประกอบด้วย (1) การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยววิถีสุรินทร์ (งบ 0.3000 ล้านบาท) และ (2) การยกระดับการจัดงาน “มหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์” สู่ระดับโลก (งบ 12.5270 ล้านบาท) ผลจากโครงการทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศกว่า 1,124,789 คน รายได้ทางเศรษฐกิจหมุนเวียนกว่า 292 ล้านบาท และมีผู้เข้าร่วมงานมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์ประมาณ 193,436 คน ซึ่งตอกย้ำภาพลักษณ์จังหวัดสุรินทร์ในฐานะเมืองท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ

(2.6) โครงการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม งบประมาณ 0.7180 ล้านบาท อยู่ระหว่างการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายเสริมสร้างความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบตามหลัก 3R (Reduce, Reuse, Recycle) เพื่อส่งเสริมการคัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะในเชิงรูปธรรม คาดว่าจะช่วยลดปริมาณขยะและสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน

(2.7) โครงการปฏิบัติการแก้จนลดความเหลื่อมล้ำ งบประมาณ 6.3642 ล้านบาท ดำเนินโครงการแล้วเสร็จ โดยช่วยยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตครัวเรือนยากจนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ส่งเสริมการออม การสร้างความมั่นคงทางอาหาร และการพัฒนาทักษะอาชีพ ส่งผลให้มีประชาชน 2,500 คนได้รับประโยชน์ และขยายผลต่อเนื่องเพิ่มอีก 2,500 คน

(2.8) โครงการค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณ 10.0000 ล้านบาท ใช้เพื่อสนับสนุนการบริหารงานและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้หน่วยงานภาครัฐสามารถดำเนินงานได้ต่อเนื่อง คล่องตัว และบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาที่กำหนด

(2.9) โครงการเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย งบประมาณ 2.6316 ล้านบาท ดำเนินกิจกรรมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ภายใต้โครงการ TO BE NUMBER ONE ผลจากโครงการทำให้เยาวชนมีความตระหนักรู้ เข้าใจถึงโทษและผลกระทบของยาเสพติด ลดความเสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมและพฤติกรรมเสี่ย

(3) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จังหวัดสุรินทร์ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการตามงบประมาณจังหวัดภายใต้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 262.4512 ล้านบาท แบ่งเป็นงบพัฒนาจังหวัด จำนวน 252.4512 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จำนวน 10.0000 ล้านบาท มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(3.1) โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน (กิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร) ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ ขุดลอกแก้มลิง จำนวน 4 แห่ง และก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ จำนวน 3 แห่ง ปัจจุบันมีผลความคืบหน้าร้อยละ 40 การดำเนินงานดังกล่าวจะช่วยให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำใช้สำหรับการเพาะปลูกอย่างเพียงพอ ช่วยเหลือครัวเรือนได้ไม่น้อยกว่า 1,420 ครัวเรือน และพื้นที่เกษตรกว่า 3,600 ไร่ในช่วงฤดูแล้ง

(3.2) โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน (กิจกรรมส่งเสริมเกษตรอินทรีย์) โครงการมุ่งเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์และยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ รวมถึงการส่งเสริมระบบการรับรองสินค้าเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS Surin) ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินโครงการ มีการจัดทำแปลงต้นแบบและฐานเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้และทักษะที่ถูกต้องแก่เกษตรกรในการพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐานและสร้างรายได้ที่มั่นคงมากขึ้น

(3.3) โครงการการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน (กิจกรรมโครงสร้างพื้นฐาน) กิจกรรมซ่อมสร้างถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต จำนวน 7 สายทาง ปัจจุบันดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเรียบร้อยและมีความคืบหน้าร้อยละ 97.14 เมื่อแล้วเสร็จจะทำให้ถนนได้มาตรฐานกรมทางหลวงชนบท ส่งเสริมการเดินทาง ขนส่งสินค้า และการท่องเที่ยวได้สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และลดค่าใช้จ่ายของประชาชน

(3.4) โครงการการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน (กิจกรรมส่งเสริมการค้าและมหกรรมสินค้า)
จัดงานมหกรรมจำหน่ายสินค้าของดีเมืองสุรินทร์และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน โดยมีแผนดำเนินการในไตรมาสที่ 4 เพื่อเป็นเวทีเรียนรู้และเชื่อมโยงผู้ประกอบการ นักลงทุน และภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ ช่วยเพิ่มช่องทางการจำหน่าย พัฒนาการตลาด และเพิ่มรายได้แก่ผู้ประกอบการในจังหวัด

(3.5) โครงการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยววิถีสุรินทร์ จัดกิจกรรม 2 รายการ ได้แก่ (1) มหกรรมแห่เทียนพรรษาและตักบาตรบนหลังช้าง และ (2) ยกระดับการจัดงานมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์สู่ระดับโลก การดำเนินโครงการดังกล่าวสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศจำนวนกว่า 1,124,789 คน สร้างรายได้กว่า 292 ล้านบาท และมีผู้เข้าชมงานมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์กว่า 193,436 คน ส่งผลให้ธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร และผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเติบโต

(3.6) โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ดำเนินกิจกรรมการปลูกไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตามแนวพระราชดำริ บนพื้นที่ป่าชุมชนและพื้นที่สาธารณะ จำนวน 8 แห่ง รวมพื้นที่ 180 ไร่ เริ่มดำเนินการในเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2568 การดำเนินงานนี้ช่วยฟื้นฟูสภาพป่า เพิ่มพื้นที่สีเขียว และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(3.7) โครงการปฏิบัติการแก้จนคนสุรินทร์ โครงการดำเนินการแล้วเสร็จ สามารถช่วยครัวเรือนยากจนจำนวน 2,500 ครัวเรือนให้ผ่านเกณฑ์พื้นฐาน พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งด้านการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การออม และความมั่นคงทางอาหาร ปัจจุบันได้มีการขยายผลเพิ่มอีก 2,500 ครัวเรือน

(3.8) โครงการค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ทำให้สามารถดำเนินการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

(3.9) โครงการขับเคลื่อนการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดสุรินทร์ ปี 2568 ปัจจุบันมีผลการดำเนินงานร้อยละ 40 โดยได้จัดฝึกอบรมแกนนำเยาวชนจำนวน 780 คน ครอบคลุมพื้นที่ 17 อำเภอ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และการป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง มีการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ยั่งยืน

3.2 ประเด็นการพัฒนา

2.1 บทวิเคราะห์

จังหวัดสุรินทร์ได้นำกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูป ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่างๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เป็นกรอบการดำเนินงานจัดทำแผน รวมทั้งได้นำการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป ปัญหาและความต้องการของประชาชน ตลอดจนการประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา ศักยภาพการพัฒนาในปัจจุบัน และโอกาสในการพัฒนาในอนาคตของจังหวัด โดยนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566-2570 รวมทั้งได้ดำเนินการหารือร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา 53/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และมาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ. จังหวัด) เพื่อจัดทำและเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 และหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.น.บ. กำหนด เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เหมาะสมกับโอกาสและศักยภาพของจังหวัด โดยทำการวิเคราะห์ศักยภาพและประเด็นปัญหาในด้านต่างๆ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาโดยใช้การ SWOT analysis การวิเคราะห์จากระบบฐานข้อมูลการวัดระดับการพัฒนา Benchmark เป็นเครื่องมือในการพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570 ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

วิสัยทัศน์ : “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

โดยมียุทธศาสตร์และประเด็นที่เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิม และป้องกันไม่ให้ปัญหาใหม่เกิดขึ้น การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ โดยการร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่างๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน

การเกษตรสร้างมูลค่า ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พัฒนาเศรษฐกิจ บนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ที่มีทักษะความสามารถในการแข่งขัน

3. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพคน

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย กาเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญา และสังคม

4. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

การลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ การเสริมสร้างพลังทางสังคม การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

5. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

6. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

2) แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ : พัฒนาอีสานสู่มิติใหม่ให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่นำมาเป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ตามแนวชายแดน และแนวระเบียงเศรษฐกิจ

3) เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)

“ ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ไหม และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน”

<u>พันธกิจ (Mission)</u>

1) การส่งเสริมการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าเกษตร ที่ได้มาตรฐาน
2) ส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์ ให้มีมาตรฐาน แบบครบวงจร
3) ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรกรรม
5) ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยและได้มาตรฐาน พัฒนาสินค้าและบริการ ให้ได้รับความนิยม และบริหารจัดการให้มีศักยภาพ
6) ส่งเสริมและพัฒนาการค้าการลงทุน และค้าชายแดน
7) ส่งเสริมศักยภาพการผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์ไหม
8) ส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคมสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืน

<u>ประเด็นการพัฒนา</u>

1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร

เป้าประสงค์ ด้านเกษตร (พืช แหล่งน้ำ)

1. การเพิ่มศักยภาพการผลิตด้านการเกษตรและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี

2. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะในยุคดิจิทัลเพื่อปรับเปลี่ยนสู่การผลิตเกษตรสมัยใหม่

3. ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ NeEC Bioeconomy

4. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะแรงงาน ความรู้ใหม่ เพื่อให้ตรงกับงานและอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไป รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาทักษะเดิมเพื่อเพิ่มขีดความสามรถในการทำงาน

เป้าประสงค์ ด้านปศุสัตว์

เพิ่มศักยภาพในการผลิตปศุสัตว์ในห่วงโซ่อุปทานด้วยนวัตกรรมเพื่อให้ได้มาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา ด้านเกษตร (พืช แหล่งน้ำ) และปศุสัตว์

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (เกษตร ปลอดภัย/ เกษตรอินทรีย์)

2. ส่งเสริมการทำตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร ทั้งในและต่างประเทศ

3. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ ในทาง อาหารและสมุนไพร

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

1. ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม

2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร

3. พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการในการแข่งการส่งออกสินค้าเกษตร

4. ส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการในทุกระดับ

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. พัฒนาความรู้แก่เกษตรกร ตลอดห่วงโซ่คุณค่า

2. ส่งเสริมการเกษตรผสมผสาน/เกษตรกรรมยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

3. พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด การผลิต และการแปรรูป รวมถึงการส่งออกแก่ผู้ประกอบการ

4. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน

2. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรคอุบัติใหม่ในพืชและสัตว์

3. ส่งเสริมให้มีการน าวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในห่วงโซ่การผลิต

4. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร

แนวทางการพัฒนา ด้านปศุสัตว์

เพิ่มศักยภาพในการผลิตปศุสัตว์ในห่วงโซ่อุปทานด้วยนวัตกรรมเพื่อให้ได้มาตรฐาน

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (เกษตร ปลอดภัย/ เกษตรอินทรีย์/ GI เกษตรชีวภาพ)

2. ส่งเสริมการทำตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร ทั้งในและ ต่างประเทศ

3. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ ในทาง อาหารและสมุนไพร

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

1. ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม
2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร
3. พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการในการแข่งการส่งออกสินค้าเกษตร
4. ส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการในทุกระดับ

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. พัฒนาความรู้แก่เกษตรกร ตลอดห่วงโซ่คุณค่า
2. ส่งเสริมการเกษตรผสมผสาน/เกษตรกรรมยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
3. พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด การผลิต และการแปรรูป รวมถึงการส่งออกแก่ผู้ประกอบการ
4. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. การบริหารจัดการดินและน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน
2. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรคอุบัติใหม่ในพืช
3. ส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในห่วงโซ่การผลิต
4. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตรที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม

เป้าประสงค์ด้านท่องเที่ยว

รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

เป้าประสงค์ด้านค้า การลงทุน การค้าชายแดน

รายได้จากการค้า การลงทุน การค้าชายแดน เพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์ด้านไหม

1. รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น
2. พัฒนาทักษะอาชีพ ประชาชนทุกช่วงวัย สร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แนวทางการพัฒนา ด้านท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่
2. ส่งเสริมนวัตกรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการตลาด
3. ส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรม Mice เชื่อมโยงความท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารท้องถิ่น
5. ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวมรดกโลกทางรถไฟ
6. พัฒนาแหล่งผลิตสินค้า GI เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร/วัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

1. พัฒนาบุคลากรด้านมาตรฐานการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ
2. สร้างการมีส่วนร่วมและความตระหนัก ในชุมชนเกี่ยวกับมาตรการการท่องเที่ยวใน รูปแบบวิถีใหม่
3. สร้างมาตรฐานความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอ านวยความสะดวก เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม
2. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม
3. ส่งเสริมการสร้างการรับรู้ด้านการท่องเที่ยว การบูรณาการเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน และการมีส่วนร่วมกับประชาชน
4. พัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวทดแทนส่วนที่ไม่เพียงพอ
5. พัฒนาแอปพลิเคชั่นสำหรับรวมรวบข้อมูล Big data กลุ่มจังหวัด
6. พัฒนาศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด ส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. พัฒนาองค์ความรู้การบริหารภาวะวิกฤติ
2. สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรสร้างมูลค่า เชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. พัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
3. ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม BCG 4. พัฒนาการสร้าง Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

พัฒนาผู้ประกอบการให้มีศักยภาพในการแข่งขัน

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

สร้างมาตรฐานรองรับสถานการณ์ราคาสินค้าเกษตร

แนวทางการพัฒนา ด้านผลิตภัณฑ์ไหม

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการไหม ไหม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหมที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค
4. ส่งเสริมช่องทางการตลาด ในทุกช่องทางทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

1. พัฒนาองค์ความรู้ให้กับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไหมในเรื่องทักษะและเทคนิคการฟอกย้อม รวมถึงเทคนิคการผสมผสานผ้าทอไหมและเส้นใยอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
2. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่ายและนำภูมิปัญญาไปต่อยอดคิดค้นงานวิจัยเพื่อลดต้นทุนการผลิต

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. ส่งเสริมและพัฒนาการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้ได้มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตและผู้ประกอบการไหม ตามแนวโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน BCG Model)
3. พัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ไหมให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. เสริมสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ไหมและส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ในกลุ่มคนทุกช่วงวัย
2. ส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านไหม โดยประยุกต์ใช้ Business Model แนวใหม่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน Model แนวใหม่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน

3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เป้าประสงค์

1. ยกระดับคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย
2. ลดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
3. ลดการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในสัตว์และในคน

แนวทางการพัฒนาด้านสังคม

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1.สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น คลังสมองของผู้สูงวัย และเผยแผ่ผ่านเทคโนโลยีออนไลน์
2. สนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยภาครัฐและเอกชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

ชุมชนเข้าถึงระบบแจ้งเตือนภัยทางธรรมชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากภัยพิบัติ

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริม และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชมเข้มแข็ง
4. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิ์ตามกฎหมาย
5. ส่งเสริมให้มีการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. ส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
2. ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพในชุมชน

ความสอดคล้องและตอบสนองต่อแนวทางการพัฒนาประเทศของ
แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ.2566 -2570

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี
(พ.ศ.2561 – 2580)

ยุทธศาสตร์หลัก

1. ด้านความมั่นคง
2. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
4. ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
5. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
6 .ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(พ.ศ.2566 – 2570)

แนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
2. แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเลื่อมล้ำทางสังคม
3. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายใน ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ
5. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค
6. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียบเศรษฐกิจ

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(พ.ศ.2566-2570)

เป้าหมายการพัฒนา : ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ไหม และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

1. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม
3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์
(พ.ศ.2566 – 2570)

เป้าหมายการพัฒนา เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1. การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน
2. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ
3. การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน
4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
5. การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย

การวิเคราะห์ ดังนี้

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	**จุดแข็ง (Strengths)** 1. พื้นที่เหมาะสมต่อการทำเกษตรอินทรีย์ มีดินและน้ำเหมาะสม 2. มีการปลูกพืชเศรษฐกิจหลายชนิด เช่น ข้าวหอมมะลิ ข้าว กระเทียม อ้อย มันสำปะหลัง 3. มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็ง เช่น วิสาหกิจชุมชนด้านการเกษตร 4. จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่เลี้ยงโคเนื้อมากที่สุดในประเทศไทย 5. มีชื่อเสียงด้าน "ผ้าไหมสุรินทร์" และหัตถกรรมพื้นบ้าน 6. มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภาษาท้องถิ่น “สุรินทร์ 4 เผ่า” 7. มีทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โบราณสถาน ปราสาทหินขอม 8. มีชื่อเสียงการเลี้ยงช้างระดับโลก 9. เป็นจังหวัดชายแดน ติดกับประเทศกัมพูชา มีจุดผ่านแดนถาวร (ช่องจอม) 10. มีศูนย์ราชการและโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐพร้อมให้บริการครบ 11. มีเครือข่ายถนนและการคมนาคมหลากหลาย ทั้งรถไฟ ถนนหลัก 12. มีตลาดการค้าชายแดนที่กำลังเติบโต 13. ประชาชนมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น 14. มีระบบประปาและไฟฟ้าครอบคลุมระดับอำเภอ-ชุมชน 15. มีพื้นที่สีเขียว พื้นที่ป่า และแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ 16. มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลายแห่งในตัวจังหวัด 17. มีหน่วยงานสนับสนุนงานวิจัยและเกษตรชีวภาพ 18. ความร่วมมือจากภาคประชาสังคมสูง	**จุดอ่อน (Weakness)** 1. ประชาชนส่วนใหญ่ยังพึ่งพาเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม รายได้ไม่แน่นอน 2. โครงสร้างเศรษฐกิจยังขาดความหลากหลาย พึ่งพาเกษตรเป็นหลัก 3. พื้นที่แห้งแล้งหรืออาศัยน้ำฝนเป็นหลักยังมีมาก 4. ระบบชลประทานครอบคลุมไม่ทั่วถึงในหลายอำเภอ 5. ราคาสินค้าเกษตรไม่เสถียร เกษตรกรขาดอำนาจต่อรอง 6. ผลิตภาพแรงงานต่ำ ทักษะแรงงานไม่ตรงกับตลาดแรงงาน 7. วัยแรงงานอพยพออกนอกจังหวัดเพื่อหางาน 8. ระบบการศึกษาในบางพื้นที่ยังขาดความพร้อมด้านบุคลากรและเทคโนโลยี 9. ขาดศูนย์วิจัยพัฒนาเกษตรกรรมในระดับจังหวัด 10.ตลาดรองรับสินค้าท้องถิ่นยังจำกัด ขาดช่องทาง e-commerce 11.พื้นที่บางส่วนยังมีปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสม 12.บางพื้นที่ยังเข้าไม่ถึงบริการพื้นฐาน เช่น อินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง 13.โครงสร้างพื้นฐานบางจุดยังไม่ปลอดภัย เช่น จุดตัดถนน จุดอับอุบัติเหตุ 14.การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในชุมชนยังล่าช้า 15.ขาดการส่งเสริมภาษาและทักษะอาชีพสากล (เช่น ภาษาอังกฤษ) 16. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวยังไม่ครอบคลุม

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายนอก	**โอกาส (Opportunity)** 1. แนวนโยบายประเทศสนับสนุนเกษตรอินทรีย์ เกษตรแปรรูป 2. ความต้องการสินค้าปลอดภัย/ออร์แกนิกในตลาดทั้งในและต่างประเทศ 3. การพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน (ด่านช่องจอม) เป็นจุดผ่านแดนที่สำคัญ 4. แผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนภาคสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 5. มีโอกาสต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น เนื้อโคอินทรีย์ หรือสินค้า GI 6. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีแนวโน้มเติบโตสูง 7. เทคโนโลยีดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์สามารถสร้างรายได้ใหม่ 8. ตลาดสินค้า OTOP และ GI มีแนวโน้มการขยายตัว 9. มีโอกาสพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศ CLMV 10.แหล่งทุนสนับสนุนจากรัฐและเอกชนมากขึ้น 11.นโยบาย BCG (Bio-Circular-Green Economy) ส่งเสริมการเกษตรยั่งยืน 12.การพัฒนาแรงงานและอาชีวศึกษาให้เข้ากับท้องถิ่น 13.การเชื่อมโยงโครงข่ายโลจิสติกส์ภาคอีสาน-CLMV 14.ความสนใจจากนักลงทุนในภาคเกษตรอุตสาหกรรม 15.โอกาสพัฒนาเมืองชายแดนเป็น “เมืองการค้าชายแดน” 16. การเข้าร่วมโครงการ Smart City / เมืองอัจฉริยะระดับจังหวัด	**อุปสรรค (Threat)** 1.ความผันผวนของเศรษฐกิจโลกส่งผลต่อราคาสินค้าเกษตรและรายได้ของเกษตรกร 2.การแข่งขันกับสินค้าจากต่างประเทศ เช่น สินค้าเกษตรราคาถูก หรือสินค้าที่พัฒนาคุณภาพสูง 3.การลักลอบขนสินค้าหนีภาษี ส่งผลต่อเศรษฐกิจในพื้นที่ 4.ข้อจำกัดทางด้านกฎหมายและการกีดกันทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 5.ความไม่ต่อเนื่องในนโยบายของรัฐบาลส่งผลต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ 6.ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และโอกาสเข้าถึงบริการ 7.แนวโน้มเข้าสู่สังคมสูงวัยเร็วขึ้น ประชากรวัยแรงงานลดลง 8.กระแสนิยมและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากภายนอก ส่งผลต่อการดำรงชีพและวัฒนธรรมท้องถิ่น 9.ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลและฐานข้อมูลกลางสำหรับการวางแผนและตัดสินใจ 10. ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม และภัยพิบัติทางธรรมชาติ 11. การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ดิน น้ำ 12. ความเสี่ยงจากการระบาดของโรคในพืชและสัตว์ เช่น ASF หรือโรคอุบัติใหม่ 13. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการผลิตทางการเกษตรและโครงสร้างพื้นฐาน 14. ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายจากชายแดน และผลกระทบจากปัญหาของประเทศเพื่อนบ้าน 15. การปักปันเขตแดนที่ยังไม่ชัดเจน 16. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงโดยรวม

6) การวิเคราะห์เชื่อมโยงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

กลยุทธเชิงรุก **Strength & Opportunity (SO)**	**กลยุทธเชิงรับ** **Weakness & Threat (WT)**
1.ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรอินทรีย์ให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูง 2.ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและสินค้า GI เพื่อเพิ่มมูลค่า 3.ขยายตลาดการค้าชายแดนและพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน 4.พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงเกษตรเพื่อสร้างรายได้และเอกลักษณ์ท้องถิ่น 5.ส่งเสริมและพัฒนาผ้าไหมสุรินทร์และหัตถกรรมพื้นบ้านให้เป็นสินค้าส่งออก 6.ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรและการท่องเที่ยว 7.พัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ 8.ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อและผลิตภัณฑ์เนื้อโคอินทรีย์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม 9.พัฒนาการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวและการค้ากับประเทศ CLMV 10.ใช้ความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	1.ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจให้หลากหลาย ลดการพึ่งพาเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม 2.พัฒนาระบบชลประทานและการจัดการน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่แห้งแล้งและพึ่งพาน้ำฝน 3.ส่งเสริมความมั่นคงด้านราคาสินค้าเกษตรและเพิ่มอำนาจต่อรองของเกษตรกร 4.พัฒนาทักษะแรงงานและเพิ่มผลิตภาพให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด 5.ปรับปรุงระบบการศึกษาและเพิ่มการเข้าถึงเทคโนโลยีในทุกพื้นที่ 6.สร้างศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรกรรมเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมและความยั่งยืน 7.ขยายช่องทางตลาดและ e-commerce สำหรับสินค้าท้องถิ่น 8.พัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ 9.เสริมสร้างระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ 10.วางแผนรับมือความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ โรคระบาด และความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

กลยุทธเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST)	กลยุทธเชิงแก้ไข Weakness & Opportunity (WO)
1.ใช้ความเข้มแข็งด้านเกษตรอินทรีย์และการปลูกพืชเศรษฐกิจหลากหลาย ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร 2.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็งเพื่อสร้างความสามารถแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศ 3.ใช้ชื่อเสียงผ้าไหมสุรินทร์และหัตถกรรมพื้นบ้านในการสร้างรายได้ทดแทนและป้องกันผลกระทบจากเศรษฐกิจโลก 4.พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงเกษตรเพื่อสร้างรายได้หลากหลาย ลดผลกระทบจากนโยบายหรือข้อจำกัดระหว่างประเทศ 5.ใช้ศักยภาพจังหวัดชายแดนและตลาดการค้าชายแดน เพื่อป้องกันผลกระทบจากการแข่งขันและการลักลอบขนสินค้า 6.เสริมสร้างความร่วมมือกับภาครัฐและประชาสังคมเพื่อเพิ่มความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม 7.ใช้ทรัพยากรป่าไม้ แหล่งน้ำ และพื้นที่สีเขียวบริหารจัดการความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและภัยพิบัติ 8.พัฒนาระบบเฝ้าระวังและควบคุมโรคในพืชและสัตว์ เพื่อลดความเสี่ยงจากโรคระบาด 9.ใช้ศูนย์การศึกษาและหน่วยงานวิจัยสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเทคโนโลยีใหม่ 10. ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภาษาเพื่อป้องกันผลกระทบจากกระแสนิยมและพฤติกรรมจากภายนอก	1.พัฒนาเกษตรกรให้ปรับตัวสู่เกษตรอินทรีย์และการแปรรูปสินค้าเพื่อลดความไม่แน่นอนด้านรายได้ 2.กระจายโครงสร้างเศรษฐกิจโดยส่งเสริมธุรกิจ OTOP, GI และอุตสาหกรรมเกษตรเพิ่มมูลค่า 3.พัฒนาระบบชลประทานและจัดการน้ำเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่แห้งแล้งและพึ่งพาน้ำฝน 4.ส่งเสริมการสร้างตลาดและช่องทาง e-commerce สำหรับสินค้าท้องถิ่น 5.พัฒนาทักษะแรงงานและแรงงานอาชีวศึกษาให้ตรงกับความต้องการตลาดและนโยบาย BCG 6.พัฒนาศูนย์วิจัยและนวัตกรรมเกษตรเพื่อสนับสนุนเกษตรแปรรูปและสินค้า GI 7.ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและบริการพื้นฐาน เช่น อินเทอร์เน็ต ความปลอดภัยจราจร และสิ่งแวดล้อม 8.พัฒนาการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงเกษตร 9.ส่งเสริมการพัฒนาเมืองและเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมชายแดนกับประเทศ CLMV 10. เพิ่มโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนทั้งรัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนโครงการ Smart City และการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

2.2 เป้าหมายการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566-2570

"เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี"

2.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มขึ้น (GPP) ร้อยละ 2

2.4 ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน

1. เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่า
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน
3. เพื่อเพิ่มรายได้การจำหน่ายสินค้าเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. จำนวนพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น 5,000 ไร่
2. จำนวนสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น 8 ผลิตภัณฑ์
3. อัตราการขยายตัวของ GPP ของจังหวัด ภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาและเพิ่มศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และเชื่อมโยงเครือข่ายด้านเกษตรกร
2. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ผลการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์มาดำเนินการ
3. ส่งเสริมการใช้ ภูมิปัญญา เทคโนโลยีและ
นวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน และโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตร
5. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าให้ได้มาตรฐาน (GAP) อินทรีย์ และอื่นๆ
6. ส่งเสริมการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรอินทรีย์และเกษตรสร้างมูลค่า เช่น พืชผัก หม่อนไหม โค ผลไม้ อื่นๆ
7. ส่งเสริมพัฒนาการขนส่งและการบริหารจัดการสินค้าเกษตร
8. พัฒนาระบบการจัดทำ แผนธุรกิจ และการตลาดสินค้าเกษตร
9. ส่งเสริมการทำ การเกษตร ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่ายคาร์บอนเครดิต
10. ขยายผลการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้าการลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ

เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุนด้านการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคนอกเกษตร เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1
2. อัตราการขยายตัว GPP ต่อหัวของประชากรต่อปีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.5

แนวทางการพัฒนา

1. เสริมสร้างความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน และการบริการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. ยกระดับพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมด้านการค้า การลงทุน บริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ
3. ยกระดับพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมช่องทางการค้าทั้งตลาดออฟไลน์และตลาดออนไลน์
4. ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไหมสุรินทร์สู่สากล
5. ยกระดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การลงทุน และการบริการ
6. จัดกิจกรรมแสดงสินค้าของดีสุรินทร์เชื่อมโยงการค้าทั้งในจังหวัด ต่างจังหวัด และต่างประเทศ
7. พัฒนาและสร้างแบรนด์สินค้าเพื่อยกระดับมูลค่าสินค้าให้มีความโดดเด่น
8. พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและสร้างโอกาสทางการตลาด เพื่อธุรกิจที่เข้มแข็งและยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

1. เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
2. เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5
2. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเดิม และเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวใหม่
2. ส่งเสริมความร่วมมือและเชื่อมโยงโครงเครือข่ายการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ
3. พัฒนาบุคลากรและส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชน
4. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบครบวงจร
5. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และพัฒนาสู่การแข่งขันระดับประเทศ
6. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และธรรมชาติ
7. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม แพทย์แผนไทยและสมุนไพรพื้นบ้าน
8. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวชุมชน
9. ส่งเสริม พัฒนาการประชาสัมพันธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ
10. ยกระดับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและบริการสู่ระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ 4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

1. เพื่อรักษาและเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่สีเขียว
2. เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน
3. เพื่อบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อรักษาคุณภาพน้ำและอากาศให้มีความสะอาดและปลอดภัย
5. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. จำนวนป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น 1,500 ไร่/ปี
2. จำนวนแหล่งน้ำที่ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู 5 แห่ง/ปี
3. ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ค่าเป้าหมายที่ร้อยละ 75 ต่อปี
4. จำนวนหน่วยงาน/เอกชน/ชุมชน ได้รับความรู้ความเข้าใจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการลดก๊าซเรือนกระจก จำนวน 100 หน่วยงาน/ชุมชน
5. จำนวนหน่วยงาน/เอกชน/ชุมชน ได้รับความรู้ในการเข้าร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) จำนวน 25 หน่วยงาน/ชุมชน
6. จำนวนชุมชน/หน่วยงานที่ใช้พลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้น จำนวน 5 แห่งต่อปี

แนวทางการพัฒนา

1. การสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
2. การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ
3. การส่งเสริมและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง ก่อสร้างโรงไฟฟ้าจากขยะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
4. ส่งเสริม เตรียมความพร้อมหน่วยงาน/เอกชน/ชุมชนเข้าร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานประเทศไทย(T-VER)
5. การส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงานที่เลือก
6. การส่งเสริมและรักษาคุณภาพน้ำและอากาศ

ประเด็นการพัฒนาที่ 5. การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย

เป้าประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดีมีความสุข และสังคมร่มเย็น
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
3. เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ
4. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. ครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน 200 ครัวเรือน/ปี
2. เด็ก 0-6 ปี มีพัฒนาการที่สมวัยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 87
3. ประชากรในจังหวัดสุรินทร์มีการออกกำลังกายเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ของจำนวนประชากร
4. ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจากระบบ
SURIN DRUG GIS ลดลง 500 คนต่อปี
6. อัตราการเกิดคดีต่อประชากรแสนคน ลดลง ร้อยละ 5 ของปีที่ผ่านมา
(ในกลุ่มคดีที่ 1. กลุ่มชีวิต ร่างกาย และเพศ และกลุ่มคดีที่ 2. กลุ่มทรัพย์)

แนวทางการพัฒนา

1. ยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน
2. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. พัฒนาคนทุกช่วงวัยและสร้างการรับรู้เพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามด้านสุขภาพของประชาชน
4. พัฒนาและสร้างการรับรู้ให้ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
5. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการ
6. ส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดสุรินทร์มีการออกกำลังกายและบันทึกข้อมูล
7. การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
8. สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ
9. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครองคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แบบฟอร์มการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570 ฉบับทบทวนปี 2570

จังหวัดสุรินทร์

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด : เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน	ตัวชี้วัดที่ 1 จำนวนพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น (ค่าฐานปี 2565 = 2,220 ไร่)	4,000	8,000	12,000	16,000	21,000	21,000 (ไร่)
	ตัวชี้วัดที่ 2 จำนวนสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น (ค่าฐานปี 2565 = 1,655 ผลิตภัณฑ์)	5	10	15	20	28	28 (ผลิตภัณฑ์)
	ตัวชี้วัดที่ 3 อัตราการขยายตัวของ GPP ของจังหวัด ภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 (ค่าฐานปี 2563 = 22,014 ล้านบาท)	1	2	3	4	5	ร้อยละ 5
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน	ตัวชี้วัดที่ 1 อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคนอกเกษตร เพิ่มขึ้น (ค่าฐานปี 2563 = 63,149 ล้านบาท)	2	4	6	8	9	9 (ร้อยละ)
	ตัวชี้วัดที่ 2 อัตราการขยายตัว GPP ต่อหัวของประชากรต่อปีเพิ่มขึ้น (ค่าฐานปี 2563 = 80,463 บาท)	1.5	3.0	4.5	6.0	7.5	7.5 (ร้อยละ)

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีสุรินทร์	ตัวชี้วัดที่ 1 รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ค่าฐานปี 2565 = 1,521 ล้านบาท)	3	6	9	12	15	15 (ร้อยละ)
	ตัวชี้วัดที่ 2 จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ค่าฐานปี 2565 = 862,491 คน)	3	6	9	12	15	15 (ร้อยละ)
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	ตัวชี้วัดที่ 1 จำนวนพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น (ค่าฐานปี 2564 = 467,661.11 ไร่)	3,000	6,000	9,000	12,000	13,500	13,500 (ไร่)
	ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	80	80	80	80	80	80 (ร้อยละ)
	ตัวชี้วัดที่ 3 จำนวนหน่วยงาน/เอกชน/ชุมชน ได้รับความรู้ในการเข้าร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) จำนวน 25 หน่วยงาน/ชุมชน	5	10	15	20	25	25 (แห่ง)
ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย	ตัวชี้วัดที่ 1 ครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน	200	400	600	800	1,000	1,000 (ครัวเรือน)
	ตัวชี้วัดที่ 2 เด็ก 0-6 ปี มีพัฒนาการที่สมวัยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 87	-	-	-	-	87	ร้อยละ 87
	ตัวชี้วัดที่ 3 ประชากรในจังหวัดสุรินทร์มีการออกกำลังกายเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ของจำนวนประชากร	-	-	-	-	25	ร้อยละ 25
	ตัวชี้วัดที่ 4 ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจากระบบ SURIN DRUG GIS ลดลง	-	-	-	-	500	500 คน
	ตัวชี้วัดที่ 5 อัตราการเกิดคดีต่อประชากรแสนคนลดลง กลุ่มคดีที่ 1. กลุ่มชีวิต ร่างกาย และเพศ กลุ่มคดีที่ 2. กลุ่มทรัพย์	5	5	5	5	5	5 (ร้อยละ)

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด : เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีสุรินทร์ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บทฯ (Y)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
รวมทั้งสิ้น								**641,839,600**	
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน									
แผนงานที่ 1. การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน								**244,365,600**	
1. โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน	2 / 2,16,18	1						**213,933,300**	
กิจกรรมหลักที่ 1.1 การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำด้านการเกษตร (7 กิจกรรมย่อย)			โครงการชลประทานสุรินทร์					167,000,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้ว			ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์					1,300,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.3 การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตถั่วเขียวคุณภาพสายพันธุ์ KUML ด้วยกลไกตลาดนำการผลิต จังหวัดสุรินทร์			สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์					843,600	
กิจกรรมหลักที่ 1.4 พัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร			ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์					530,500	
กิจกรรมหลักที่ 1.5 พัฒนาและส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศอย่างครบวงจรและยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ (ทุเรียน)			ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์					995,200	
กิจกรรมหลักที่ 1.6 ขยายผลการส่งเสริมการปลูกไม้ผลมูลค่าสูง			สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์					2,785,100	
กิจกรรมหลักที่ 1.7 การฟื้นฟูการผลิตผักกาดหัวและการจัดการธุรกิจผลิตภัณฑ์คุณภาพจังหวัดสุรินทร์			สำนักงานกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์ และสำนักงานพลังงานจังหวัดสุรินทร์					2,203,800	
กิจกรรมหลักที่ 1.8 พัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเกษตรหมุนเวียนเพื่อจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างครบวงจร ยั่งยืน และเท่าทันต่อสภาวะภูมิอากาศ			สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์					198,800	
กิจกรรมหลักที่ 1.9 การเลี้ยงไก่พื้นเมืองลดต้นทุน สร้างอาชีพสร้างรายได้			สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์					3,781,400	
กิจกรรมหลักที่ 1.10 ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการผลิตโคเนื้อสุรินทร์			สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์					4,351,300	
กิจกรรมหลักที่ 1.11 ส่งเสริมประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดเนื้อสุรินทร์ “เทศกาลเนื้อสุรินทร์ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.			สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์					1,000,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.12 การส่งเสริมระบบการรับรองสินค้าเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS Surin)			สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์					3,295,500	

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บทฯ (Y)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
กิจกรรมหลักที่ 1.13 ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน			สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์					13,245,600	
กิจกรรมหลักที่ 1.14 โครงการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า			สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์					3,850,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.15 การพัฒนาทักษะกระบวนการเกษตรอินทรีย์สู่เยาวชนด้านการเกษตร			สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์					954,300	
กิจกรรมหลักที่ 1.16 โครงการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการแปลงพืชสมุนไพรต้นแบบอย่างครบวงจร			สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์					533,600	
กิจกรรมหลักที่ 1.17 การส่งเสริมการใช้สมุนไพรแบบครบวงจร จังหวัดสุรินทร์			สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์					797,100	
กิจกรรมหลักที่ 1.18 ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรแบบผสมผสาน			สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์					1,211,800	
กิจกรรมหลักที่ 1.19 การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ (ประมงอินทรีย์) ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์			สำนักงานประมงจังหวัดสุรินทร์					3,797,900	
กิจกรรมหลักที่ 1.20 ยกระดับการผลิตสุกรชีวภาพ (จังหวัดสุรินทร์)			สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์					1,257,800	
2. โครงการพัฒนางานพื้นที่โครงการเกษตรอทิตยาทรและโครงการพระราชดำริฯ จังหวัดสุรินทร์	2 / 2,16,18							**5,482,300**	
กิจกรรมหลักที่ 2.1 การพัฒนากลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนตามพระราชดำริฯ			สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์					3,737,400	
กิจกรรมหลักที่ 2.2 พัฒนางานในพื้นที่โครงการเกษตรอทิตยาทร			สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์ ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์					1,744,900	
3. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำใต้ดินเพื่อสนับสนุนงานด้านการเกษตรจังหวัดสุรินทร์	2 / 2,16,18							**24,950,000**	
กิจกรรมหลักที่ 3.1 โครงการขุดเจาะบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 50 กิจกรรมย่อย			สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์					24,950,000	

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บทฯ (Y)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ									
แผนงานที่ 1. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน								**201,171,500**	
1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ	2 / 5,7							**25,017,000**	
กิจกรรมหลักที่ 1.1 ยกระดับ พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการค้า การลงทุน การบริการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ			สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์					24,017,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.2 ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)			สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์					1,000,000	
2. โครงการยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่สู่ตลาดสากลอย่างยั่งยืน	2 / 5,7,8							**12,294,500**	
กิจกรรมหลักที่ 2.1 ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่สู่ตลาดสากลอย่างยั่งยืน			สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์					4,503,900	
กิจกรรมหลักที่ 2.2 การพัฒนาและยกระดับตลาดผ้าไหมสุรินทร์ SURIN Silk Street			สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์					4,010,600	
กิจกรรมหลักที่ 2.3 การส่งเสริมทักษะการปลูกหม่อนพันธ์ดี			ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์					1,000,000	
กิจกรรมหลักที่ 2.4 เพิ่มศักยภาพการเลี้ยงไหมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต			ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์					2,780,000	
3. โครงการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการค้า การลงทุน และการบริการ	2 / 5,7							**163,860,000**	
กิจกรรมหลักที่ 3.1 ก่อสร้างถนนลาดยางแอสฟัลคอนกรีต			แขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์					91,010,000	
กิจกรรมหลักที่ 3.2 ซ่อมสร้างถนนลาดยางแอสฟัลคอนกรีต			แขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์					55,050,000	
กิจกรรมหลักที่ 3.3 ก่อสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก			แขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์					17,800,000	

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บทฯ (Y)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน									
แผนงานที่ 1. ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน								**49,334,900**	
1. โครงการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน	**2 / 5,6,8**	**1**						**49,334,900**	
กิจกรรมหลักที่ 1.1 โครงการการยกระดับการจัดการมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์สู่ระดับโลก			1.ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์ 2. สำนักงานจังหวัดสุรินทร์ 3. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสุรินทร์ 4.สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ 5. ที่ทำการปกครองอำเภอท่าตูม					12,034,800	
กิจกรรมหลักที่ 1.2 มหกรรมแห่เทียนพรรษาและตักบาตรบนหลังช้าง ประจำปี 2570			สำนักงานจังหวัดสุรินทร์					110,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.3 เทศกาลมหาสงกรานต์ช้างจังหวัดสุรินทร์			สำนักงานจังหวัดสุรินทร์					1,785,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.4 การส่งเสริมและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณีจังหวัดสุรินทร์			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์					2,500,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.5 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดสุรินทร์			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์					2,500,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.6 โครงการเทศกาล Music Art & Craft “มาคราฟท์ สุรินทร์ ”			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์					1,000,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.7 โครงการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์เพื่อสนับสนุนการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 42 และกีฬาอาวุโสแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์					15,000,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.8 โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกผาดอกบัว วนอุทยานพนมสวาย			วนอุทยานพนมสวาย					9,555,500	
กิจกรรมหลักที่ 1.9 การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดสุรินทร์ 2570			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์					900,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.10 การพัฒนายกระดับมาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยว			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์					1,058,900	
กิจกรรมหลักที่ 1.11 โครงการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภูมิปัญญาพื้นบ้านสร้างรายได้ นำเศรษฐกิจ			สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์					890,700	
กิจกรรมหลักที่ 1.12 การส่งเสริมและยกระดับการท่องเที่ยวสุรินทร์สร้างสรรค์ เหมันตฤดู (ตอน : สุรินทร์อินแคมป์) Amazing Surin Camping Season 4			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์					2,000,000	

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บทฯ (Y)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน									
แผนงานที่ 1. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน								**28,258,900**	
1. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	**5 / 6**	**1**						**10,534,900**	
กิจกรรมหลักที่ 1.1 โครงการบูรณาการป้องกันและแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าไม้ต้นแบบตามแนวชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร)			สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์					157,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.2 กิจกรรมโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชน			สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์					310,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.3 ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าและพื้นที่สีเขียว รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Chang)			1) หน่วยจัดการต้นน้ำห้วยสำราญ 2) สถานีควบคุมไฟป่าห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ 3) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาการอนุรักษ์ต้นน้ำลุ่มน้ำมูลตอนล่าง 4) วนอุทยานพนมสวาย					9,017,400	
กิจกรรมหลักที่ 1.4 โครงการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน			สำนักงานประมงจังหวัดสุรินทร์					838,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.5 โครงการขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจกจังหวัดสุรินทร์มุ่งสู่ Net Zero			สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์					212,500	
2. โครงการเพิ่มศักยภาพการใช้น้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งอย่างยั่งยืน	**5 / 6**	**1**						**17,724,000**	
กิจกรรมหลักที่ 2.1 ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งอย่างยั่งยืน จำนวน 42 แห่ง			สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสุรินทร์					17,724,000	

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บทฯ (Y)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 5. การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย									
แผนงานที่ 1. การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคง								**108,708,700**	
1. โครงการการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน	**3,4 / 1,11,17**	**1**						**14,553,800**	
กิจกรรมหลักที่ 1.1 การส่งเสริมพัฒนาการและยกระดับความฉลาดทางเชาว์ปัญญา (IQ) เด็กปฐมวัยสุรินทร์			สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์					5,121,600	
กิจกรรมหลักที่ 1.2 การสร้างพลเมืองสุรินทร์คุณภาพ จากครรภ์มารดาสู่ปัญญาของชาติ (Surin Smart Start)			สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์					1,939,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.3 การสร้างอาชีพ เสริมรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนอย่างยั่งยืน			สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานสุรินทร์					692,500	
กิจกรรมหลักที่ 1.4 โครงการปฏิบัติการแก้จนคนสุรินทร์			สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์					3,409,800	
กิจกรรมหลักที่ 1.5 การเสริมสร้างศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชนด้วยกระบวนการกองทุนแม่ของแผ่นดินสู่ชุมชนเข้มแข็ง			สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์					3,022,900	
กิจกรรมหลักที่ 1.6 การบูรณาการส่งเสริมอาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน			สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์					368,000	
2. โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดสุรินทร์ ปี 2570	**1,3 / 1,11,16,17**	**1**						**3,582,600**	
กิจกรรมหลักที่ 2.1 โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดสุรินทร์			สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์					3,582,600	
3. โครงการเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย	**3,4 /11,16,17**	**1**						**20,217,800**	
กิจกรรมหลักที่ 3.1 โครงการสานสัมพันธ์เมืองคู่มิตร			สำนักงานจังหวัดสุรินทร์					455,500	
กิจกรรมหลักที่ 3.2 โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์			ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์					8,208,000	
กิจกรรมหลักที่ 3.3 รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน			ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์					11,554,300	
4. โครงการขับเคลื่อนขยายผลศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดสุรินทร์	**1,4 / 1,11,16,17**	**1**						**29,981,400**	
กิจกรรมหลักที่ 1.1 ขับเคลื่อนขยายผลศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ระดับจังหวัด			ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์					588,000	
กิจกรรมหลักที่ 1.2 ขับเคลื่อนขยายผลศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ระดับอำเภอ			ที่ทำการปกครองอำเภอ ทุกอำเภอ					29,393,400	

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บทฯ (Y)	แหล่งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
4. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในเขตชุมชนอย่างยั่งยืน และการปรับปรุงเส้นทางสัญจรของชุมชน	1,4 / 1,11,16,17	1						40,373,100	
กิจกรรมหลักที่ 4.1 ก่อสร้างวางท่อระบายน้ำ เพื่อการบริหารจัดการน้ำภายในชุมชน ในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			1. เทศบาลตำบลหมื่นศรี 2. องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลหนองขวาว 3. องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลตากูก 4. องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลแตล					39,873,100	
กิจกรรมหลักที่ 4.2 โครงการปรับปรุงเส้นทางสัญจรของชุมชนในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลเมืองที					500,000	
งบประมาณค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ								**10,000,000**	

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ
(Project Brief)
ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1

การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน

แบบ จ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	1. โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน
3. แนวทางการพัฒนา	1. พัฒนาและเพิ่มศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และเชื่อมโยงเครือข่ายด้านเกษตรกร 2. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ผลการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์มาดำเนินการ 3. ส่งเสริมการใช้ ภูมิปัญญา เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 4. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าให้ได้มาตรฐาน (GAP) อินทรีย์ และอื่นๆ 5. ส่งเสริมการทำ การเกษตร ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่ายคาร์บอนเครดิต 6. ขยายผลการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
4. หลักการและเหตุผล	1. นโยบายรัฐบาลการส่งเสริมให้เกษตรกรอยู่ดีกินดีและฐานะที่ดีขึ้น คือ ต้องการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น คือ การพัฒนาคุณภาพสินค้าทางการเกษตรให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เกิดการยอมรับจากผู้บริโภคมากขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงเป็นที่มาของการวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 หรือ การส่งเสริมสินค้าเกษตรให้เป็นสินค้าปลอดสารพิษ ดำเนินการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตที่ต้องพึ่งพาการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ให้เกิดมูลค่าและประโยชน์สูงสุดในการสร้างสินค้าการเกษตรประกอบด้วย 4 แนวทางสำคัญ คือ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการวิจัย ยุทธศาสตร์การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์พัฒนาการตลาดสินค้าและบริการ และการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขันยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคมและการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 สอดคล้องกับเป้าหมายหลักการเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยง ภายใต้บริบทโลกใหม่ มุ่งสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ กลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของ ภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

หัวข้อ	รายละเอียด
	ของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล มีการปรับโครงสร้าง ภาคการผลิตและ บริการสู่เศรษฐกิจ ฐานนวัตกรรม เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็งแข่งขันได้ จังหวัดสุรินทร์เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการเกษตรอย่างสูง ทั้งในด้านพื้นที่เพาะปลูก ทรัพยากรธรรมชาติ และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะเกษตรอินทรีย์ซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจนได้รับสมญานามว่า “สุรินทร์รุ่งเรือง เมืองเกษตรอินทรีย์” การพัฒนาเกษตรกรรมของจังหวัดจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น แต่ด้วยสภาพภูมิประเทศที่ประสบปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม การเสื่อมโทรมของดินและแหล่งน้ำ รวมถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกษตรกรยังคงเผชิญกับความเสี่ยง รายได้ไม่มั่นคง และไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น การพัฒนาและส่งเสริมภาคการเกษตรอย่างครบวงจรและยั่งยืน จึงเป็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญในแผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ (พ.ศ. 2566–2570) ที่กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเป็น “เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเกษตรสร้างมูลค่าในทุกมิติ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร การแปรรูปและการตลาด รวมถึงการยกระดับสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และเกษตรยั่งยืน กิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้แผนงานนี้มีความจำเป็นและสอดคล้องกับบริบทของจังหวัดสุรินทร์ อาทิ การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำ การก่อสร้างฝายและสถานีสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภค ตลอดจนการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังมีการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญ เช่น ปาล์มน้ำมัน ถั่วเขียว ไม้ผลมูลค่าสูง รวมถึงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในรูปแบบครบวงจร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะของเกษตรกร เช่น การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม การใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ การพัฒนาแปลงสมุนไพรต้นแบบ รวมถึงการขยายผลการใช้ระบบรับรองสินค้าเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS Surin) เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและเพิ่มโอกาสทางการตลาด ขณะเดียวกันยังมีกิจกรรมที่สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์อย่างยั่งยืน เช่น การเลี้ยงไก่พื้นเมือง โคเนื้อ สุกรชีวภาพ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์และการสร้างแบรนด์สินค้าเกษตร เช่น เทศกาลเนื้อสุรินทร์ เพื่อเชื่อมโยงภาคการผลิตกับตลาด เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่เกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์ กลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ได้แสดงศักยภาพและความต้องการที่จะยกระดับผลผลิตของตนสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มที่มากขึ้น ทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และมาตรฐานการผลิต โครงการและกิจกรรมเหล่านี้จึงตอบโจทย์ความจำเป็นอย่างแท้จริงในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร ยกระดับรายได้ และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ด้วยเหตุผลดังกล่าว การดำเนินกิจกรรมทั้ง 20 กิจกรรมหลักที่กำหนดขึ้น จึงเป็นการพัฒนาที่มี

หัวข้อ	รายละเอียด
	ความสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัดสุรินทร์ อันจะนำไปสู่การสร้างจังหวัดสุรินทร์ให้เป็น “เมืองเกษตรสร้างมูลค่า” อย่างแท้จริง สร้างโอกาสให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่และชุมชนในท้องถิ่น พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความมั่นคงและยั่งยืนสืบไป
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่า 2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน 3. เพื่อเพิ่มรายได้การจำหน่ายสินค้าเกษตร
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. จำนวนพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น 5,000 ไร่ 2. จำนวนสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น 8 ผลิตภัณฑ์ 3. อัตราการขยายตัวของ GPP ของจังหวัด ภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดสุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
กิจกรรมหลักที่ 1	กิจกรรมหลักที่ 1.1 การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำด้านการเกษตร (7 กิจกรรมย่อย) กิจกรรมย่อยที่ 1.1.1. ปรับปรุงอาคารระบายน้ำล้นอ่างเก็บน้ำห้วยประเดก ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 1.1.2 ก่อสร้างฝายกุดส้ม พร้อมอาคารประกอบ ตำบลหนองบัว อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 1.1.3 ก่อสร้างฝายบ้านหนองคู ตำบลพระแก้ว อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 1.1.4 ก่อสร้างฝายบ้านรุน ตำบลบักได อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 1.1.5 ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์บ้านหนองปล้อง ตำบลท่าตูม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 1.1.6 ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ห้วยไผ่ ตำบลดอนแรด อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 1.1.7 ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ห้วยระวี ตำบลบึง อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ระยะทาง 3.00 บาท กิโลเมตร
งบประมาณ	167,000,000.00 บาท บาท
ผู้รับผิดชอบ	โครงการชลประทานสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 2	กิจกรรมหลักที่ 1.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้ว
งบประมาณ	1,300,000.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 3	"กิจกรรมหลัก 1.3 การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตถั่วเขียวคุณภาพสายพันธุ์ KUML ด้วยกลไกตลาดนำการผลิต จังหวัดสุรินทร์ "
งบประมาณ	843,600.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 4	"กิจกรรมหลัก 1.4 พัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร "
งบประมาณ	530,500.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 5	กิจกรรมหลัก 1.5 พัฒนาและส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศอย่างครบวงจรและยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ (ทุเรียน)
งบประมาณ	995,200.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 6	กิจกรรมหลัก 1.6 ขยายผลการส่งเสริมการปลูกไม้ผลมูลค่าสูง
งบประมาณ	2,785,100.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 7	กิจกรรมหลัก 1.7 การฟื้นฟูการผลิตผักกาดหัวและการจัดการธุรกิจผลิตภัณฑ์คุณภาพจังหวัดสุรินทร์
งบประมาณ	2,203,800.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์ และสำนักงานพลังงานจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 8	กิจกรรมหลัก 1.8 พัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเกษตรหมุนเวียนเพื่อจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างครบวงจร ยั่งยืน และเท่าทันต่อสภาวะภูมิอากาศ
งบประมาณ	198,800.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 9	กิจกรรมหลัก 1.9 การเลี้ยงไก่พื้นเมืองลดต้นทุน สร้างอาชีพ สร้างรายได้
งบประมาณ	4,261,600.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 10	กิจกรรมหลัก 1.10 ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการผลิตโคเนื้อสุรินทร์
งบประมาณ	4,351,300.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 11	กิจกรรมหลัก 1.11 ส่งเสริมประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดเนื้อสุรินทร์ “เทศกาลเนื้อสุรินทร์ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2570”
งบประมาณ	1,000,000.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 12	กิจกรรมหลัก 1.12 การส่งเสริมระบบการรับรองสินค้าเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS Surin)
งบประมาณ	3,295,500.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 13	กิจกรรมหลัก 1.13 ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน
งบประมาณ	13,245,600
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 14	กิจกรรมหลัก 1.14 โครงการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า
งบประมาณ	3,850,000.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 15	กิจกรรมหลักที่ 1.15 การพัฒนาทักษะกระบวนการเกษตรอินทรีย์สู่เยาวชนด้านการเกษตร
งบประมาณ	954,300.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 16	กิจกรรมหลักที่ 1.16 โครงการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการแปลงพืชสมุนไพรต้นแบบอย่างครบวงจร
งบประมาณ	533,600.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 17	กิจกรรมหลักที่ 1.17 การส่งเสริมการใช้สมุนไพรแบบครบวงจรจังหวัดสุรินทร์
งบประมาณ	797,100.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 18	กิจกรรมหลัก 1.18 ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรแบบผสมผสาน
งบประมาณ	1,211,800.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 19	กิจกรรมหลักที่ 1.19 การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ (ประมงอินทรีย์) ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์
งบประมาณ	3,797,900.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานประมงจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 20	กิจกรรมหลักที่ 1.20 ยกระดับการผลิตสุกรชีวภาพ (จังหวัดสุรินทร์)
งบประมาณ	1,257,800.00 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินการ	โครงการชลประทานสุรินทร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานพลังงานจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานประมงจังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
10. ระยะเวลา	1 ตุลาคม 2569 – 30 กันยายน 2570
11. งบประมาณ	ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 รวมทั้งสิ้น 214,413,500.00 บาท
12. ผลผลิต (Output)	- เพิ่มปริมาณเก็บกักน้ำหลากเข้าหน้าฝน ไม่น้อยกว่า 0.900 ล้านลูกบาศก์เมตร - สามารถช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง 2,500 ไร่ - สวนเกษตรอินทรีย์สร้างมูลค่าของจังหวัดสุรินทร์ได้มาตรฐาน - ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรมูลค่าสูง เพิ่มขึ้น - อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรเพิ่มขึ้น - เกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจ เครือข่ายการเกษตรอินทรีย์ และประชาชนจังหวัดสุรินทร์ ศักยภาพด้านการทำธุรกิจเกษตรและการบริหารจัดการ - เกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจ เครือข่ายการเกษตรอินทรีย์ อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ มีผลิตภัณฑ์และสินค้าที่พร้อมจำหน่าย และพร้อมต่อการบริการนักท่องเที่ยว นำไปสู่การมีงานทำในชุมชนและมีรายได้ในการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว - เกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจ เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ เป็นที่รู้จัก ได้รับการยอมรับ และมีชื่อเสียงมากยิ่งขึ้น
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	- จังหวัดสุรินทร์มีสวนเกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐาน - เกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจ เครือข่ายการเกษตรอินทรีย์ และประชาชนจังหวัดสุรินทร์ มีความพึงพอใจในการร่วมโครงการ - กลุ่มเป้าหมายเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจ เครือข่ายการเกษตรอินทรีย์ และประชาชนจังหวัดสุรินทร์ ที่เข้าร่วมโครงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีอยู่ มีกิน มีงานทำในชุมชน และมีรายได้ในการดำรงชีพอย่างยั่งยืน - ผู้บริโภคและลูกค้ามีความพึงพอใจในแบรนด์สินค้า ผลิตภัณฑ์ การบริการ และการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการตลาด - มีสวนเกษตรอินทรีย์ที่สามารถสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชน - มีธุรกิจเกษตรอินทรีย์เกิดขึ้นในชุมชน และเกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายทางธุรกิจที่เกี่ยวข้อง - ประชาชนจังหวัดสุรินทร์มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข

แบบ จ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	2. โครงการพัฒนางานพื้นที่โครงการเกษตรอทิตยาทร และโครงการพระราชดำริฯ จังหวัดสุรินทร์
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน
3. แนวทางการพัฒนา	1. พัฒนาและเพิ่มศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และเชื่อมโยงเครือข่ายด้านเกษตรกร 2. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ผลการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์มาดำเนินการ 3. ส่งเสริมการใช้ ภูมิปัญญา เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 4. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าให้ได้มาตรฐาน (GAP) อินทรีย์ และอื่นๆ 5. ส่งเสริมการทำ การเกษตร ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่ายคาร์บอนเครดิต 6. ขยายผลการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
4. หลักการและเหตุผล	1. สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญรอยพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดช มหาราช บรมนาถบพิตรและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงทำโครงการพัฒนาเพื่อให้พสกนิกรมีคุณภาพชีวิต สามารถพึ่งตนเองและดำเนินวิถีชีวิตได้อย่างเท่าทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทรงดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ.2556 – ปัจจุบัน ได้ให้คำแนะนำข้อเสนอแนะการดำเนินงานของกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข สามารถพึ่งตนเองได้ทั้งครอบครัวและชุมชน จังหวัดสุรินทร์จึงให้ความสำคัญในการน้อมนำแนวพระราชดำริเป็นแนวทางในการพัฒนา จังหวัดตามตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพระราชดำริเพื่อแก้ไขปัญหา ความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน 2.จังหวัดสุรินทร์ได้จัดทำ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ในพระดำริพระวรวงค์เธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ ขึ้นเนื่องจากพระองค์ มีพระประสงค์ช่วยเหลือราษฎร เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งผลิต แหล่งเรียนรู้ และพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร เป็นศูนย์การเรียนรู้และถ่ายทอดวิชาการทางการเกษตร พัฒนาอาชีพหลัก และสร้างรายได้จากอาชีพ

หัวข้อ	รายละเอียด
	เสริมให้กับเกษตรกร เป็นแหล่งพักผ่อนทางธรรมชาติให้กับประชาชน โดย“โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ในพระดำริ พระวรวงค์เธอพระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ บนพื้นที่ 376 ไร่ บริเวณอ่างเก็บน้ำอำปึล ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ด้านการจัดการน้ำเพื่อการเกษตร มีการขุดสระ และวางระบบการส่งน้ำรอบโครงการการพัฒนาส่งเสริมการปลูกข้าวเพื่อสาธารณประโยชน์ และจัดจำหน่าย การก่อสร้างโรงสีข้าว เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำข้าวมาสีโดยไม่มีค่าใช้จ่าย การพัฒนาโรงเรียนชาวนา สร้างฐานการเรียนรู้อย่างครบวงจรแบบจุดเดียว และเป็นการสร้างชาวนา รุ่นใหม่ Young Smart Farmer การพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชผัก ไม้ผล ประมง และปศุสัตว์ การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตร เป็นแหล่งพักผ่อนทางธรรมชาติ และจัดสถานที่อาคารจัดฝึกอบรม อาคารที่พัก อาคารแสดงสินค้า เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านวิชาชีพแก่นักศึกษา รองรับผู้ที่มาร่วมกิจกรรมตลอดจนการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เป็นที่รับรู้ของนักท่องเที่ยว ประชาชนทั่วไปด้วย การดำเนินโครงการนี้เน้นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ พร้อมพัฒนาเกษตรกร เข้ามาเรียนรู้ด้านการเกษตรอย่างครบวงจร เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ เยาวชนเกษตรที่มีความสนใจในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่หลากหลาย สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร นำไปสู่การพัฒนายกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชุมชนให้ดีขึ้นตลอดจนเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรผสมผสาน 2. เพื่อส่งเสริมและขับเคลื่อนแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข 3. เพื่อส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนพึ่งตนเอง 4. เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในพื้นที่“โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ 5. เพื่อให้บริการและถ่ายทอดความรู้ ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. สมาชิกโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริฯ ร้อยละ 80 ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านการเกษตร 2. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองและสามารถลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ในครัวเรือน 3. เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในพื้นที่“โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ 4. เพื่อให้บริการและถ่ายทอดความรู้ ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
8. กิจกรรมหลัก	
กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมหลักที่ 2.1 การพัฒนากลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนตามพระราชดำริฯ 3,737,400.00 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมหลักที่ 2.2 พัฒนางานในพื้นที่โครงการเกษตรอทิตยาทร 1,744,900.00 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์ ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์ ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์
10. ระยะเวลา	1 ตุลาคม 2569 – 30 กันยายน 2570
11. งบประมาณ	ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 รวมทั้งสิ้น 5,482,300.00 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1. เกษตรกรสมาชิก จำนวน 345 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านการเกษตรที่เหมาะสม พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดำเนินชีวิต 2. กลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริฯ จำนวน 8 กลุ่ม ได้รับการพัฒนาศักยภาพการผลิตตามความต้องการ 3. ได้พัฒนาแหล่งเรียนรู้โรงเรียนชาวนาฐานที่ 3 ระบบนิเวศในนาข้าวและการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว 4. ยุวเกษตรกร จำนวน 40 คน ได้รับการถ่ายทอดความรู้การจัดการเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนในการผลิตพืชและสัตว์
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. สมาชิกโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีความมั่นคงทางอาหาร มีรายได้ มีอาชีพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ 2. มีแหล่งเรียนรู้ภายใต้ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ที่มีความพร้อมสามารถรองรับและให้บริการนักเรียน นักศึกษา เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้นักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. ยุวเกษตรกร จำนวน 40 คน มีความรู้การจัดการเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนในการผลิตพืชและสัตว์

แบบ จ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	3. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำใต้ดินเพื่อสนับสนุนงานด้านการเกษตรจังหวัดสุรินทร์
2. ชื่อแผนงาน	การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน
3. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาการบริหารจัดการน้ำและโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตร
4. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติได้ให้ความสำคัญด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดทิศทางการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาภาคการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำ ขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินเสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร เร่งขยายผลแนวคิดการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตร ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน เพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร แผนงานพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล พร้อมติดตั้งระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการเกษตร จังหวัดสุรินทร์มีเนื้อที่ประมาณ 5,077,535 ไร่ พื้นที่จังหวัดมักประสบปัญหาภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง เป็นประจำทุกปี สาเหตุมาจากปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยต่อปีน้อยและสภาพดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย เนื้อดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินแน่น ทึบหรือค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนน้ำได้ง่ายและมีคราบเกลือบนผิวดิน ส่งผลต่อศักยภาพการเก็บกักน้ำผิวดินไม่เพียงพอ แหล่งน้ำต่างๆ ในพื้นที่ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง สระน้ำ ปริมาณน้ำจะลดลงอย่างรวดเร็วและมักจะแห้งขอดในช่วงฤดูแล้ง ทำให้เกิดภาวะภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง ก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ขาดแคลนน้ำทุกปี การหวังพึ่งพาน้ำฝนหรือน้ำผิวดินเพื่อทำการเกษตร จึงไม่สามารถทำให้เกษตรกรอยู่รอดได้ เกษตรกรต้องการมีน้ำสำหรับทำการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งโดยเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรจากศักยภาพของแหล่งน้ำบาดาลที่มีอยู่ เพื่อเป็นแหล่งน้ำหลักในพื้นที่ที่ไม่มีน้ำผิวดิน และเป็นแหล่งน้ำเสริมหรือแหล่งน้ำสำรอง ในกรณีที่มีน้ำผิวดินไม่เพียงพอ จะทำให้เกษตรกรมีผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น มีอาชีพมั่นคง โดยไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพอื่น โดยเฉพาะการปลูกพืชใช้น้ำน้อยนอกฤดูกาลทำนา การพัฒนาน้ำใต้ดิน (น้ำบาดาล) ขึ้นมาใช้ จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับเกษตรกร ซึ่งเป็นประชากรหลักของจังหวัด ความต้องการของประชาชน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์ได้รับคำขอจากเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่จังหวัดเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรที่ปลูกทุเรียน เงาะ ลำไย ผักกาดหัว เป็นต้น แจ้งความประสงค์ ขอความช่วยเหลือในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อให้มีน้ำใช้สำหรับหล่อเลี้ยงพืชผลทางการเกษตรที่ปลูกไว้แล้วกำลังจะแห้งตาย จึงมีความจำเป็นที่ต้องสนับสนุนและจัดหาน้ำจากแหล่งน้ำใต้ดิน (น้ำบาดาล) ซึ่งเป็นทางเลือกที่เหมาะสม เมื่อดำเนินการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลแล้วเสร็จสามารถสูบน้ำขึ้นมาใช้ได้ทันที ทันต่อการแก้ปัญหากับสถานการณ์ภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วงในปัจจุบัน ทั้งนี้ ผลการดำเนินโครงการฯ จะส่งผลต่อการเพิ่มแหล่งน้ำทางการเกษตรให้ได้รับ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ประโยชน์อย่างทั่วถึง ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมในระยะยาว ตอบสนองต่อเป้าหมาย การพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ในประเด็นการพัฒนาที่ 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) เพื่อสนับสนุน/ช่วยเหลือเกษตรกรให้มีน้ำใช้สำหรับหล่อเลี้ยงพืชผลทางการเกษตร 2) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน 3) เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ ก่อให้เกิดเงินทุนหมุนเวียนในจังหวัด ส่งเสริมอาชีพ เพิ่มรายได้ให้กับประชาชน/เกษตรกรของจังหวัดสุรินทร์ 4) เพื่อเป็นต้นแบบในการนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้สำหรับการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพที่มีอยู่
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. ตัวชี้วัด 1.1 มีแหล่งน้ำบาดาลสนับสนุนพื้นที่ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น จำนวน 50 บ่อ 1.2 กลุ่มเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 2. ค่าเป้าหมาย 2.1 บ่อน้ำบาดาล ขนาด 6 นิ้ว ท่อ PVC ความลึกเฉลี่ยตั้งแต่ 43 - 80 เมตร พร้อมระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 50 บ่อ 2.2 เกษตรกร จำนวน 50 กลุ่ม 200 ครัวเรือน
7. พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มเกษตรกรที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน 50 กลุ่ม
8. กิจกรรมหลัก	1. สำรวจพื้นที่เป้าหมายโครงการ/จุดทำการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลของโครงการฯ 2. ขออนุมัติโครงการ/จัดซื้อจัดจ้างโครงการ 3. ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลพร้อมติดตั้งระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 50 บ่อ 4. ควบคุมงาน/ตรวจรับงาน 5. ติดตามประเมินผลโครงการ
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำใต้ดินเพื่อสนับสนุนงานด้านการเกษตรจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมหลัก การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลพร้อมติดตั้งระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 50 บ่อ - บ่อละ 499,000 บาท รวมทั้งสิ้น 24,950,000 บาท - ส่วนทรัพยากรน้ำ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม 2569 - กันยายน 2570
11. งบประมาณ	24,950,000 บาท (ยี่สิบสี่ล้านเก้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)
12. ผลผลิต (Output)	1. มีแหล่งน้ำบาดาลสนับสนุนพื้นที่การเกษตร จำนวน 50 บ่อ 2. เกษตรกรได้รับประโยชน์ จำนวน 50 กลุ่ม 200 ครัวเรือน
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. สามารถช่วยเหลือเกษตรกรให้มีน้ำใช้สำหรับหล่อเลี้ยงพืชผลทางการเกษตรที่ปลูกไว้แล้วและกำลังจะยืนต้นตาย โดยเฉพาะฤดูแล้งและฝนทิ้งช่วงในทุกๆ ปี 2. เป็นต้นแบบในการนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้สำหรับการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพที่มีอยู่

ประเด็นการพัฒนาที่ 2

การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า
การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยง
เศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ

แบบ จ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาจังหวัด
การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจ
ภายในประเทศและต่างประเทศ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ
3. แนวทางการพัฒนา	1. เสริมสร้างความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน และการบริการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2. ยกระดับพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมด้านการค้า การลงทุน บริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ 3. ยกระดับพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมช่องทางการค้าทั้งตลาดออฟไลน์และตลาดออนไลน์ 4. ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไหมสุรินทร์สู่สากล 5. จัดกิจกรรมแสดงสินค้าของดีสุรินทร์เชื่อมโยงการค้าทั้งในจังหวัด ต่างจังหวัด และต่างประเทศ 6. พัฒนาและสร้างแบรนด์สินค้าเพื่อยกระดับมูลค่าสินค้าให้มีความโดดเด่น 7. พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและสร้างโอกาสทางการตลาด เพื่อธุรกิจที่เข้มแข็งและยั่งยืน
4. หลักการและเหตุผล	**(1.1) ที่มา :** ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจใหม่ เพื่อยกระดับให้ไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและมีเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน บนแนวคิด 3 ประการ คือ ต่อยอด อดีต ปรับปัจจุบัน สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต มองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น และเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคนรุ่นใหม่ การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ และสร้างความเชื่อมั่น การส่งเสริมการค้า และการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค การสร้างความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ส่งเสริมทางด้านการพาณิชย์ การพัฒนาการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริม สนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์อย่างยั่งยืน โดยการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน และภาคเอกชนอื่นๆ ได้ขยายเครือข่ายทางการค้า แสวงหาแหล่งวัตถุดิบ เชื่อมโยงธุรกิจระหว่างประเทศด้วยการพัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใหม่ได้มีการพัฒนาศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การตลาด เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อันจะส่งผลให้ประชาชนมีอาชีพ และรายได้เพิ่มสูงขึ้นเกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการส่งเสริมการค้า การลงทุน จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการกระชับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างแน่นแฟ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด คือ ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ และภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน และการจัดทำกิจกรรมต่างๆ อันเป็นการดึงดูดกลุ่มนักธุรกิจการค้า และนักท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ **(1.2) สรุปสาระสำคัญ** **สภาพปัญหา / ความต้องการ :** 1) สถานการณ์การแข่งขันทางเศรษฐกิจโลกปัจจุบันที่มากขึ้น ทำให้มีผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย การค้า การลงทุน เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยที่การค้ากับต่างประเทศเป็นส่วนหนึ่งที่สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก และจะเพิ่มความสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต ซึ่งจะทำให้เกิดโอกาสทางการค้า การลงทุน จากการเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วม (Single Market and Production Base) ที่สามารถเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน และแรงงานได้อย่างเสรีในภูมิภาค โดยต้องอาศัยการสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ระหว่างกันของผู้ประกอบการ นักธุรกิจ เตรียมความพร้อมและสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจ เชื่อมโยงเศรษฐกิจในตลาดการค้าภูมิภาคที่จะรวมเป็นหนึ่งเดียว 2) จังหวัดสุรินทร์ มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชาที่สำคัญ คือ ช่องจอม อำเภอกาบเชิง ซึ่งในแต่ละปี ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าสินค้าผ่านช่องทางทั้ง 2 แห่ง มีมูลค่ามากกว่า 2,000 ล้านบาท และมีการส่งออกมากกว่า 3,000 ล้านบาท โดยเฉพาะสินค้าเกษตร ประกอบกับกัมพูชาเป็นประเทศที่มีศักยภาพที่จะส่งผ่านสินค้าไปยังประเทศที่สาม ได้แก่ เวียดนาม ซึ่งเป็นประเทศที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ค่อนข้างสูง และนิยมบริโภคสินค้าของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อเตรียมความพร้อม และ

หัวข้อ	รายละเอียด
	การสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจ เชื่อมโยงเศรษฐกิจในตลาดการค้าภูมิภาคที่จะรวมเป็นหนึ่งเดียว โดยส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางการค้า การลงทุน และการจัดทำกิจกรรมต่างๆ อันเป็นการดึงดูดกลุ่มนักธุรกิจและนักท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ 3) จังหวัดสุรินทร์ ได้ดำเนินการส่งเสริมการขับเคลื่อนตลาดออนไลน์ ตลาดของดีเมืองสุรินทร์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2566 โดยตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนา 2 เป้าหมาย คือ เป้าหมายการพัฒนาระดับพื้นที่ สามารถลดรายจ่าย / เพิ่มรายได้ประชาชน เพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันด้านการตลาด และขยายโอกาสทางกาค้า ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน และ สังคมครอบครัวอบอุ่น/เกิดวัฒนธรรม “หลานขาย ยายผลิต และผู้หญิงมัดลาย ผู้ชายทอผ้า” และเป้าหมายการพัฒนาตอบสนองนโยบายรัฐบาล “สามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ประชาชน ขยายโอกาสยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน” เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับกลุ่มเกษตรกรและสินค้าชุมชน และยกระดับพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการด้านการตลาดและเพิ่มมูลค่า สินค้าของดีเมืองสุรินทร์ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าสู่เวทีสากล อย่างยั่งยืนต่อไป สำหรับการพัฒนาตลาดออนไลน์ ตลาดของดีเมืองสุรินทร์ จากการขับเคลื่อนดังกล่าว ปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2568) ตลาดออนไลน์ ตลาดของดีเมืองสุรินทร์มีกลุ่มเกษตรกร กลุ่มสินค้าชุมชน กลุ่มสินค้า OTOP เข้าระบบจำหน่ายแล้ว จำนวน 1,376 ร้านค้า สินค้าจำนวน 4,705 รายการสินค้า มูลค่าการซื้อขายรวมทั้งสิ้น 43,980,042.85 บาท **ความเร่งด่วน :** เพื่อเป็นการพัฒนาต่อยอดและยกระดับ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ด้านการตลาดและเพิ่มมูลค่า สินค้าของดีเมืองสุรินทร์ สร้างการรับรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบตลาดออนไลน์ ตลาดของดีเมืองสุรินทร์ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าสู่เวทีสากล และเพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน ภาคเอกชนอื่นที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดสุรินทร์ จะต้องเตรียมความพร้อมด้าน การสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจ เชื่อมโยงเศรษฐกิจในตลาดการค้าภูมิภาคที่จะรวมเป็นหนึ่งเดียวโดยส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางการค้า การลงทุน และการจัดทำกิจกรรมต่างๆ อันเป็นการดึงดูดกลุ่มนักธุรกิจการค้า การลงทุน และนักท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน ในจังหวัดต่อไป จังหวัดสุรินทร์จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ ขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการตลาด การสร้างและบริหารจัดการเครือข่าย กฎระเบียบ และกฎหมาย ให้กับผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ 2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ นักลงทุนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ ได้พัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน ระหว่างกัน 3. เพื่อสร้างโอกาส ให้ผู้ประกอบการในระดับจังหวัด สามารถใช้เวทีในงานแสดงสินค้าเป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านการตลาด การผลิต 4. เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย และเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประกอบการ
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. ผู้ประกอบการ และประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 2. มูลค่าทางการค้าในงานแสดงและจำหน่ายสินค้า ไม่น้อยกว่า 30 ล้านบาท 3. ผู้ประกอบการลงนามเจรจาธุรกิจ ซื้อขายสินค้า ไม่น้อยกว่า 15 คู่ค้า 4. ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของผู้ยื่นคำขอ
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดสุรินทร์ ภาคกลางหรือภาคอื่นๆ ต่างประเทศ
8. กิจกรรมหลัก 1.	ยกระดับ พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการค้า การลงทุน การบริการและและเชื่อมโยงเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ **งบประมาณ 24,017,000 บาท**
8.1 กิจกรรมย่อยที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดสัมมนาการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการค้า กฎระเบียบ กฎหมายการส่งออก และกลยุทธ์การส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ จำนวน 1 ครั้งๆละ 2 วัน จำนวน 100 คน 410,000 บาท นางสาวอมรรัตน์ ชูสระน้อย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์
8.1 กิจกรรมย่อยที่ 2 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งบประมาณ	จัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าของดีเมืองสุรินทร์ สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเศรษฐกิจการค้า งบประมาณ 10,800,000 บาท **กิจกรรมย่อยที่ 2.1** จัดงานเทศกาลอาหาร (Surin Street Food) เชื่อมโยงสู่ตลาดโลก จำนวน 1 ครั้ง ๆ 3 วัน จำนวน 100 คูหา (ขอรับงบไตรมาสที่ 1) 800,000 บาท นางสาวอมรรัตน์ ชูสระน้อย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ **กิจกรรมย่อยที่ 2.2** จัดงานมหกรรมจำหน่ายสินค้าเด่นของดีเมืองสุรินทร์และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเศรษฐกิจการค้า จำนวน 1 ครั้ง ๆ 10 วัน จำนวน 350 คูหา (โดมแอร์) (ขอรับงบไตรมาสที่ 2 หรือ 3) 10,000,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	นางสาวอมรรัตน์ ชูสระน้อย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์
8.2 กิจกรรมย่อยที่ 3	จัดงานส่งเสริมเชื่อมโยงสินค้าเด่น ของดีเมืองสุรินทร์ และเจรจาจับคู่ธุรกิจ ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 1 ครั้งๆละ 3 วัน (จำนวนผู้เข้าร่วม ภาครัฐและภาคเอกชนจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน ผู้ประกอบการจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน และภาครัฐภาคเอกชนประเทศลาว 50 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 90 คน)
งบประมาณ	1,107,000 บาท
ผู้รับผิดชอบ	นางสาวอมรรัตน์ ชูสระน้อย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์
8.3 กิจกรรมย่อยที่ 4	จัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเด่นของดีเมืองสุรินทร์ เชื่อมโยงการค้า การลงทุน และเจรจาจับคู่ธุรกิจ ในจังหวัดภาคกลาง ภาคตะวันออก หรือภาคอื่นๆ จำนวน 4 ครั้งๆ ละ 5 วัน จำนวนครั้งละ 50 คูหา
งบประมาณ	9,200,000 บาท
ผู้รับผิดชอบ	นางสาวอมรรัตน์ ชูสระน้อย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์
8.4 กิจกรรมย่อยที่ 5	เข้าร่วมงาน/จัดงานแสดงสินค้าอาหารและเครื่องดื่ม (งานระดับประเทศ THAIFEX ฯลฯ) ณ จังหวัดในปริมณฑล หรือกรุงเทพฯ จำนวน 1 ครั้งๆ ละ 5 วัน ครั้งละ 10 คูหา (ขอรับงบ ไตรมาส 1 หรือ 2 เนื่องจากงานจัดเดือน พฤษภาคม ของทุกปี)
งบประมาณ	2,000,000 บาท
ผู้รับผิดชอบ	นางสาวอมรรัตน์ ชูสระน้อย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์
8.5 กิจกรรมย่อยที่ 6	ประชาสัมพันธ์สินค้าเด่น ของดีเมืองสุรินทร์ สู่ตลาดโลก -ประชาสัมพันธ์แนะนำสินค้าเด่น ของดีเมืองสุรินทร์ โดย Influencer ในพื้นที่ หรืออื่นๆที่เหมาะสม พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่าน Social Media (เช่น Facebook Tiktok Instagram หรืออื่นๆ) จำนวน 10 ครั้งๆ ละ 50,000 บาท รวมทั้งสิ้น 500,000 บาท
งบประมาณ	500,000 บาท
ผู้รับผิดชอบ	นางสาวอมรรัตน์ ชูสระน้อย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก 2.	กิจกรรมหลักที่ 1.2 ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)
8.2 กิจกรรมย่อยที่ 2.1	กิจกรรมย่อย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์
งบประมาณ	1,000,000 บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
10. ระยะเวลา	1 ตุลาคม 2569 – 30 กันยายน 2570
11. งบประมาณ	ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 รวมทั้งสิ้น 25,017,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1. จัดสัมมนาการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการค้า กฎระเบียบ กฎหมายการส่งออก และกลยุทธ์การส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ จำนวน 1 ครั้งๆละ 2 วัน จำนวน 100 คน 2. จัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าของดีเมืองสุรินทร์ สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเศรษฐกิจการค้า 2.1 จัดงานเทศกาลอาหาร (Surin Street Food) เชื่อมโยงสู่ตลาดโลก จำนวน 1 ครั้ง ๆ 3 วัน จำนวน 100 คูหา 2.2 จัดงานมหกรรมจำหน่ายสินค้าเด่นของดีเมืองสุรินทร์ และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเศรษฐกิจการค้า จำนวน 1 ครั้ง ๆ 10 วัน จำนวน 350 คูหา (โดมแอร์) 3. จัดงานส่งเสริมเชื่อมโยงสินค้าเด่น ของดีเมืองสุรินทร์ และเจรจาจับคู่ธุรกิจ ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 1 ครั้งๆละ 3 วัน (จำนวนผู้เข้าร่วม ภาครัฐและภาคเอกชนจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน ผู้ประกอบการจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน และภาครัฐภาคเอกชนประเทศลาว 50 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 90 คน) 4. จัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเด่นของดีเมืองสุรินทร์ เชื่อมโยงการค้าการลงทุน และเจรจาจับคู่ธุรกิจ ในจังหวัดภาคกลาง ภาคตะวันออกหรือภาคอื่นๆ จำนวน 4 ครั้งๆ ละ 5 วัน จำนวนครั้งละ 50 คูหา 5. เข้าร่วมงาน/จัดงานแสดงสินค้าอาหารและเครื่องดื่ม (งานระดับประเทศ Thaifex ฯลฯ) ณ จังหวัดปริมณฑลหรือกรุงเทพฯ จำนวน 1 ครั้งๆละ 5 วัน ครั้งละ 10 คูหา(ขอรับงบ ไตรมาส 1 หรือ 2 เนื่องจากงานจัดเดือนพฤษภาคม ของทุกปี) 6. ประชาสัมพันธ์สินค้าเด่น ของดีเมืองสุรินทร์ สู่ตลาดโลก -ประชาสัมพันธ์แนะนำสินค้าเด่น ของดีเมืองสุรินทร์ โดย Influencer ในพื้นที่ หรืออื่นๆที่เหมาะสม พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่าน Social Media (เช่น Facebook Tiktok Instagram หรืออื่นๆ) จำนวน 10 ครั้งๆ ละ 50,000 บาท รวมทั้งสิ้น 500,000 บาท 7. โครงการคาดว่าจะทำให้ผู้ประกอบการจำนวน 100 รายได้รับความรู้และความเข้าใจเชิงลึกในการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนและกระบวนการขอรับรอง มผช. โดยมีผู้ประกอบการยื่นขอรับรองมาตรฐาน 50 ราย และสามารถผ่านการรับรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 หรือประมาณ 35 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. เกิดการเชื่อมโยงการค้าและการส่งออก และผู้ประกอบการมีความเข้าใจในกฎระเบียบ และกฎหมายการส่งออก และกลยุทธิ์การส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ 2. เกิดการเชื่อมโยงการค้าการลงทุน เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการของจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ ผู้ประกอบการ Biz club, OTOP, SMEs หอการค้า สภาอุตสาหกรรม นำสินค้า และศิลปวัฒนธรรม มาร่วมจำหน่ายและแสดงภายในงาน รวมทั้งการจับคู่ธุรกิจ และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ ได้พัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุนระหว่างกัน 3. เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย และเพิ่มรายได้ให้กับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ สินค้าเด่น ของดีเมืองสุรินทร์ สินค้านำเข้า-ส่งออก ให้มีช่องทางในการจำหน่ายสินค้ามากขึ้น 4. การเจรจาจับคู่ธุรกิจ/สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ ได้พัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุนระหว่างกัน เพิ่มคู่ค้าเชื่อมโยงการค้าระหว่างประเทศ 5. สินค้าเด่น สินค้านำเข้า-ส่งออก และของดีเมืองสุรินทร์ ในจังหวัดสุรินทร์เป็นที่รู้จักทั่วโลก 6. เกิดการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) อีกทั้งสามารถสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

แบบ จ. 1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหมสู่ตลาดสากลอย่างยั่งยืน
2. ชื่อแผนงาน	การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ
3. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไหมสุรินทร์สู่สากล
4. หลักการและเหตุผล	ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ. ศ. 2561–2580) ประเทศไทยมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมีแนวทางสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่เน้นการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอัตลักษณ์ไทย มาผสมผสานกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มคุณค่าใหม่ในอนาคต ขณะเดียวกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ. ศ. 2566–2570) กำหนดเป้าหมายในการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยมุ่งยกระดับเศรษฐกิจฐานราก สร้างอาชีพและรายได้อย่างมั่นคงให้กับประชาชน สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ (พ. ศ. 2566–2570) ที่กำหนดเป้าหมาย “เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” โดยมีประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการบริการ รวมถึงการเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ จังหวัดสุรินทร์ถือเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ ผ้าไหมสุรินทร์ไม่เพียงเป็นสินค้าเชิงเศรษฐกิจ แต่ยังเป็นตัวแทนของอัตลักษณ์ วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน การจัดตลาดผ้าไหมสุรินทร์ตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจสะสมกว่า 200 ล้านบาท และได้กลายเป็นพื้นที่สำคัญที่รวมผู้ผลิต ผู้ซื้อ นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการเข้าด้วยกัน สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาตลาดผ้าไหมสุรินทร์ให้เติบโตต่อยอดสู่ระดับสากล

หัวข้อ	รายละเอียด
	อย่างไรก็ตาม แม้ผ้าไหมสุรินทร์จะมีชื่อเสียง แต่ยังมีข้อจำกัดในหลายด้าน ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก มาตรฐานการผลิตและคุณภาพที่ยังไม่เป็นระบบ ช่องทางการตลาดที่ยังจำกัดอยู่ในบางพื้นที่ ตลอดจนศักยภาพของเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนและผู้เลี้ยงไหมที่ยังต้องการการส่งเสริมด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี และทักษะที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถผลิตวัตถุดิบที่มีคุณภาพเพียงพอและต่อเนื่อง ดังนั้น กิจกรรมหลักที่ 2 จึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อยกระดับห่วงโซ่คุณค่าผ้าไหมสุรินทร์ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ได้แก่ 2. 1 กิจกรรมยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหมสู่ตลาดสากลอย่างยั่งยืน ผ้าไหมสุรินทร์ถือเป็นสินค้าสำคัญที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศและเป็นที่รู้จักในตลาดต่างประเทศ แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านการออกแบบ รูปแบบการใช้งาน และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ ซึ่งมีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งการแข่งขันในตลาดโลกยังรุนแรงขึ้นจากสินค้าแฟชั่นและสิ่งทอที่มีราคาถูกจากต่างประเทศ ดังนั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ให้ได้มาตรฐานสากล มีการออกแบบที่ร่วมสมัย ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต และสามารถต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่ม จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งการดำเนินกิจกรรมนี้จะช่วยสร้างความแตกต่างทางการตลาด เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผ้าไหมสุรินทร์ในเวทีสากล สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างมูลค่า โดยจะช่วยให้ผู้ประกอบการและกลุ่มทอผ้ามีโอกาสขยายตลาด สร้างรายได้ที่มั่นคง และรักษาอัตลักษณ์ผ้าไหมสุรินทร์ควบคู่กับการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2. 2 กิจกรรมพัฒนาและยกระดับตลาดผ้าไหมสุรินทร์ “SURIN Silk Street” ตลาดผ้าไหมสุรินทร์เป็นศูนย์กลางการซื้อขายและเผยแพร่ผ้าไหมของจังหวัดที่สร้างมูลค่าเศรษฐกิจรวมกว่า 200 ล้านบาทตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา แต่ตลาดยังขาดการพัฒนาในเชิงระบบ ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการพื้นที่ การสร้างบรรยากาศให้ดึงดูดนักท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง การยกระดับตลาดผ้าไหมสุรินทร์ “SURIN Silk Street” จึงมีความจำเป็นเพื่อต่อยอดให้ตลาดแห่งนี้เป็นมากกว่าพื้นที่จำหน่ายสินค้า แต่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ที่เชื่อมโยงการค้า การ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ท่องเที่ยว และงานหัตถกรรมท้องถิ่นเข้าด้วยกัน การดำเนินงานนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ที่มุ่งส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาตลาด “SURIN Silk Street” จะช่วยเพิ่มช่องทางการจำหน่าย กระจายรายได้สู่ชุมชน เกิดการจ้างงานในท้องถิ่น และสร้างจุดขายใหม่ที่ทำให้จังหวัดสุรินทร์เป็น “เมืองผ้าไหมระดับสากล” ในอนาคต 2. 3 กิจกรรมส่งเสริมทักษะการปลูกหม่อนพันธุ์ดี การปลูกหม่อนเป็นต้นน้ำสำคัญของการเลี้ยงไหมและการผลิตผ้าไหมคุณภาพสูง แต่ปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนยังประสบปัญหาการใช้พันธุ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน ขาดองค์ความรู้ในการจัดการแปลงหม่อนอย่างถูกวิธี และประสบปัญหาผลผลิตไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้ปริมาณและคุณภาพใบหม่อนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เลี้ยงไหม กิจกรรมการส่งเสริมทักษะการปลูกหม่อนพันธุ์ดีจึงมีความจำเป็น เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการคัดเลือกพันธุ์หม่อน การดูแลรักษาแปลง การจัดการศัตรูพืช และการเพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพสูง การพัฒนาทักษะด้านนี้จะช่วยยกระดับคุณภาพวัตถุดิบตั้งแต่ต้นน้ำ ทำให้การเลี้ยงไหมมีประสิทธิภาพ ผลิตเส้นไหมคุณภาพสูงที่ตอบสนองต่อการทอผ้าไหมในระดับมาตรฐานสากล อีกทั้งยังช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจฐานรากของเกษตรกร สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ที่เน้นการพัฒนาเกษตรสร้างมูลค่าและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร 2. 4 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงไหมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต แม้จังหวัดสุรินทร์จะมีชื่อเสียงด้านการเลี้ยงไหม แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีการเลี้ยงแบบดั้งเดิม ซึ่งมีข้อจำกัดเรื่องประสิทธิภาพ คุณภาพของรังไหม และปริมาณผลผลิต อีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องโรคไหมและการจัดการไม่เป็นระบบ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงและรายได้ไม่มั่นคง กิจกรรมการเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงไหมจึงมีความจำเป็น เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เทคนิค และนวัตกรรมที่เหมาะสม เช่น การเลี้ยงไหมพันธุ์ดี การควบคุมโรคและศัตรูไหม การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย รวมถึงการบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ การดำเนินงานนี้จะช่วยให้เกษตรกรสามารถผลิตเส้นไหมที่มีคุณภาพสูง ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรมผ้าไหมได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รายได้ของ

หัวข้อ	รายละเอียด
	เกษตรกรเพิ่มขึ้น มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยรักษาภูมิปัญญาการเลี้ยงไหมควบคู่กับการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ที่เน้นการพัฒนาเกษตรสร้างมูลค่าและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อพัฒนาตลาดผ้าไหมสุรินทร์ให้มีเอกลักษณ์โดดเด่น เป็นศูนย์กลางการซื้อขายผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ OTOP อย่างยั่งยืน 2. เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดและขยายช่องทางจำหน่ายให้แก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการผ้าไหม/OTOP ทั้งในและต่างประเทศ 3. เพื่อสืบสานและถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น รวมทั้งผ้าลายพระราชทานและผ้าลายประยุกต์ให้คงอยู่คู่สังคมไทยอย่างยั่งยืน 4. เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการผ้าไหม ให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์และต่อยอดการแปรรูปให้มีคุณภาพและมูลค่าเพิ่ม 5. เพื่อสร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ผลิต ผู้ประกอบการและประชาชน ผ่านการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัดสุรินทร์
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. มีจุดแลนด์มาร์ก (Landmark) ที่สะท้อนอัตลักษณ์โดดเด่นของตลาดผ้าไหมสุรินทร์ และเป็นศูนย์กลางการซื้อขายผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ OTOP อย่างน้อย 1 จุด 2. มีผ้าลายอัตลักษณ์อำเภอ/ผ้าลายพระราชทาน/ผ้าลายประยุกต์ที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดภูมิปัญญา ไม่น้อยกว่า 17 ลาย/อำเภอ 3. มีผลิตภัณฑ์ไหมที่ผ่านการพัฒนาและแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ ไม่น้อยกว่า 2 ผลิตภัณฑ์/อำเภอ 4. เศรษฐกิจชุมชนและจังหวัดมีความเข้มแข็ง โดยสามารถสร้างรายได้หมุนเวียนในพื้นที่ตลาดผ้าไหมและ SURIN Silk Street 5. คุณภาพชีวิตของผู้ผลิตและผู้ประกอบการผ้าไหม/OTOP ดีขึ้น โดยมีครัวเรือนเป้าหมายที่มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ...% ของผู้เข้าร่วมโครงการ
7. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหมสุรินทร์สู่สากล
กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	**ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหมสู่ตลาดสากลอย่างยั่งยืน** 4,503,900 บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	**การพัฒนาและยกระดับตลาดผ้าไหมสุรินทร์ SURIN Silk Street** 4,010,600 บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 3 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	**การส่งเสริมทักษะการปลูกหม่อนพันธ์ดี** 1,000,000 บาท ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 4 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	**เพิ่มศักยภาพการเลี้ยงไหมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต** 2,780,000 บาท ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์
10. ระยะเวลา	ตุลาคม 2569 - กันยายน 2570
11. งบประมาณ	12,294,500 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1. ได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ต่อยอดที่มีคุณภาพและมาตรฐานรองรับ สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล 2. เกิดพื้นที่จำหน่ายและประชาสัมพันธ์สินค้าไหม “SURIN Silk Street” ที่เป็นศูนย์กลางทางการค้าและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3. เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนและผู้เลี้ยงไหมได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี และทักษะการผลิตหม่อนพันธุ์ดีและการเลี้ยงไหมอย่างถูกวิธี 4. มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายผู้ผลิตผ้าไหมที่เข้มแข็ง มีการพัฒนาความร่วมมือและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 5. ได้ระบบการตลาดและช่องทางประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไหมสุรินทร์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. มูลค่าเศรษฐกิจของผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ต่อยอดของจังหวัดสุรินทร์เพิ่มสูงขึ้น สามารถขยายสู่ตลาดสากลได้อย่างยั่งยืน 2. เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมมีรายได้ที่มั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 3. ผ้าไหมสุรินทร์ได้รับการยอมรับในฐานะสินค้าสร้างมูลค่าของจังหวัดและสร้างอัตลักษณ์เชิงวัฒนธรรมที่โดดเด่น 4. เครือข่ายผู้ผลิตไหมและผู้ประกอบการท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองและพัฒนาต่อยอดเชิงธุรกิจได้ 5. จังหวัดสุรินทร์มีภาพลักษณ์และศักยภาพด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	3. โครงการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการค้า การลงทุน และการบริการ
2. ชื่อแผนงาน	การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน
3. แนวทางการพัฒนา	ยกระดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การลงทุน และบริการ
4. หลักการและเหตุผล	จากการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ระบุถึงความจำเป็นในการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๒ ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้การดำเนินงานของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ พัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี บนฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไข ระดับประเทศและระดับโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ และศักยภาพของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสมดุลในมิติต่างๆ ทั้งความสมดุลระหว่างการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง ในด้านการบริการจะทำการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในทั้งธุรกิจของภาคบริการโดยมีเป้าหมายจะเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัด ได้แก่แหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร แหล่งท่องเที่ยวสายไหม แหล่งท่องเที่ยวหัตถกรรมจักสาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและแหล่งมรดกแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิชาการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและความเชื่อ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสันทนาการบันเทิง และแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นอื่นๆ

หัวข้อ	รายละเอียด
	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม เป็นการดำเนินงานด้านการค้า การลงทุน และการบริการ การเดินทางท่องเที่ยวและขนส่งสินค้าทางการเกษตรจังหวัดสุรินทร์ ส่วนมากใช้เป็นเส้นทางรองและทางลัดทางเลี่ยงที่เชื่อมต่อจากทางหลวงเพื่อที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้รวดเร็ว และการขนส่งสินค้าได้สะดวกรวดเร็วและปลอดภัย เลี่ยงจากเส้นทางหลักที่มีการจราจรหนาแน่น ผิวทางลาดยางเก่าหลุดร่อน เสื่อมสภาพตามอายุการใช้งานที่ขาดการปรับปรุงด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับถนนการคมนาคมขนส่งอย่างต่อเนื่อง และประกอบกับปัจจุบันมีปริมาณการจราจรได้เพิ่มสูงขึ้น และผิวจราจรแคบ เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนผู้เดินทาง ที่มีปริมาณการจราจรแต่ละสายทาง เป็นจำนวนมาก เห็นควรซ่อมสร้างและขยายผิวจราจร ให้มีสภาพที่ดีได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในการเดินทางและขนส่งผลผลิตทางการเกษตรได้สะดวกรวดเร็ว และปลอดภัยและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ให้มีคุณภาพ ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและขนส่งสินค้า มีเส้นทางคมนาคมได้มาตรฐานกรมทางหลวงชนบท รองรับการขนส่งเชื่อมโยงระบบ Logistic ที่กำลงขยายตัวเข้าในเขตภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการพัฒนาไปได้อย่างสมบูรณ์ มีความปลอดภัย และความยั่งยืน จังหวัดสุรินทร์ โดยแขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์ จึงจัดทำโครงการการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน ขึ้น
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1.เพื่อพัฒนาสายทางให้ได้มาตรฐานตามมาตรฐานกรมทางหลวงชนบท 2.เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางสัญจรไปมา และการขนส่งสินค้า 3.เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	จำนวนสายทางที่ได้มาตรฐานกรมทางหลวงชนบท 11 สายทาง
7. พื้นที่เป้าหมาย	จำนวน 11 สายทาง 1) ถนนลาดยางแอสฟัลคอนกรีต สายบ้านหนองไม้งาม หมู่ที่ 8 ตำบลโนน อำเภอโนนนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์ ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00 – 1.00 เมตร ความหนา 0.05 เมตร ระยะทาง 3.200 กิโลเมตร 2) ถนนลาดยางแอสฟัลคอนกรีต สายบ้านกันเตรียง ตำบลบ้านแร่ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไม่มีไหล่ทาง ความหนา 0.05 เมตร ระยะทาง 1.430 กิโลเมตร 3) ถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต สายบ้านโอทะลัน ตำบลจรัส จังหวัดสุรินทร์ - บ้านแชร์ไปร์ อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไม่มีไหล่ทาง ความหนา 0.05 เมตร ระยะทาง 2.825 กิโลเมตร

หัวข้อ	รายละเอียด
	4) ถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต สายบ้านอังกรวง หมู่ที่ 5 (คุ้มโคกตาพรหม) - ทางหลวงชนบท สร. 3011 บ้านตระแสง ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไม่มีไหล่ทาง ความหนา 0.05 เมตร ระยะทาง 2.825 กิโลเมตร 5) ถนนลาดยางแอสฟัลคอนกรีต สายบ้านโชค ตำบลจารพัต – บ้านโคกฮะ ตำบลหนองเหล็ก อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00 – 1.00 เมตร ความหนา 0.05 เมตร ระยะทาง 2.500 กิโลเมตร 6) ถนนลาดยางแอสฟัลคอนกรีต สายบ้านยางบ่ออี-บ้านซาด ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00-1.00 เมตร ความหนา 0.05 เมตร ระยะทาง 4.000 กิโลเมตร 7) ถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต สายบ้านโคกขมิ้น-บ้านโคกกะดวด ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00-1.00 เมตร ความหนา 0.05 เมตร ระยะทาง 2.450 กิโลเมตร 8) ถนนลาดยางแอสฟัลคอนกรีต สายบ้านตระมูง หมู่ที่ 1-บ้านขาม ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางข้างละ 0.00-1.00 เมตร ระยะทาง 2.350 กิโลเมตร 9) ถนนลาดยางแอสฟัลคอนกรีต สายบ้านหนองจอก หมู่ที่ 11 ตำบลตาเบา – บ้านห้วยเสนง ตำบลหนองใหญ่ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00 - 1.00 เมตร ความหนา 0.05 เมตร ระยะทาง 1.800 กิโลเมตร 10) สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก สะพานข้ามลำห้วยเสียดจะเอิงบ้านสำเภาลูน หมู่ที่ 1-บ้านสวาท หมู่ที่ 4 ตำบลสำเภาลูน อำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2 แห่ง ความกว้าง 9.00 เมตร ความยาว 90.00 เมตร 11) สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก สายบ้านดม ตำบลดม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ความกว้าง 9.00 เมตร ความยาว 30.00 เมตร
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ก่อสร้างถนนลาดยางแอสฟัลคอนกรีต 91,010,000.00.- บาท แขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ซ่อมสร้างถนนลาดยางแอสฟัลคอนกรีต 55,050,000.- บาท แขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ก่อสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก 17,800,000.00.- บาท แขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
9. หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ระยะเวลา ๑ ปี ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐
11. งบประมาณ	163,860,000.00.- บาท
12. ผลผลิต (Output)	ถนนและสะพานที่ได้ซ่อมสร้าง/ก่อสร้าง จำนวน 11 สายทาง ระยะทาง 29.020 กิโลเมตร
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เส้นทางคมนาคมที่ได้มาตรฐาน สามารถขนส่งผลิตทางการเกษตรไปจำหน่ายได้สะดวกรวดเร็วและปลอดภัย เพิ่มความสามรถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ย่นระยะเวลาการเดินทาง ลดการสูญเสียของยานพาหนะ ลดค่าใช้จ่ายในด้านการเดินทางและขนส่งสินค้าคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ 3

การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัดสุรินทร์

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์

แผนงาน การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน

วงเงินงบประมาณ 49,334,900 บาท

(สี่สิบเก้าล้านสามแสนสามหมื่นสี่พันเก้าร้อยบาทถ้วน)

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน
2. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 -2580 ประเด็นการท่องเที่ยวให้ความสำคัญการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลกจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งโดยจะต้องพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบ มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องความต้องการของนักท่องเที่ยว และมุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในสาขาที่มีศักยภาพ แต่ยังคงรักษาจุดเด่น ของประเทศ ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อัตลักษณ์ความเป็นไทย ตลอดจนให้คุณค่า กับสิ่งแวดล้อมไว้ได้ ทั้งนี้ การกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะ 20 ปี ในระยะแรก ให้ความสำคัญการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง วางรากฐานการท่องเที่ยวที่เน้นมาตรฐานและคุณภาพระดับสากล สิ่งสำคัญที่สุดคือ การสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว การบังคับใช้กฎหมายให้เกิดความปลอดภัย และไม่ให้นักท่องเที่ยวถูกเอารัดเอาเปรียบ แล้วจึงกระจายการท่องเที่ยวในมิติของพื้นที่และรายได้สู่ชุมชน ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดของการท่องเที่ยวในการเป็นเครื่องมือลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ที่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์มีทรัพยากรธรรมชาติที่คงความสมบูรณ์ โดดเด่น และด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ อารยธรรม และศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ของจังหวัดสุรินทร์ โดยเฉพาะวัฒนธรรมขอมโบราณที่หล่อหลอมและผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมไทยอีสาน จนเป็นเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในด้านวิถีชีวิตชุมชน ผ้าไหม และยังมีชื่อเสียงเป็นพิเศษในวิถีการเลี้ยงช้าง จึงควรมีการพัฒนาต่อยอด และยกระดับ และพัฒนาให้มีศักยภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มที่มีศักยภาพและการส่งเสริมการตลาดแบบเฉพาะกลุ่มสำหรับนักท่องเที่ยว กลุ่มความสนใจพิเศษที่มีความสนใจในวิถีชีวิตของคนกับช้าง เส้นทางสายไหม เส้นทางสายวิถีเกษตรสุรินทร์ และเส้นทางการท่องเที่ยวอื่น ๆ เพราะถือเป็นเส้นทางที่มีศักยภาพโดดเด่นของจังหวัดสุรินทร์ ที่สามารถ สร้างโอกาสสร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัดสุรินทร์ได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการยกระดับการพัฒนาและขับเคลื่อนด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว การถ่ายทอดและพัฒนานวัตกรรม การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริมการสร้างรายได้เศรษฐกิจฐานรากตามนโยบายของ

หัวข้อ	รายละเอียด
	รัฐบาล **หมุดหมายที่ 2 กำหนดให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพ และยั่งยืน** โดยการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยวในเชิงบูรณาการเพื่อเป็นการส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ด้วยการดำเนินการ ในการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth) “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และเน้นคุณภาพ โดยการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน โดยการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั้งในเชิงอัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างความสมดุลเชิงพื้นที่ และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการให้ความรู้และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยจังหวัดสุรินทร์มีด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ อารยธรรม และศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ของจังหวัดสุรินทร์ โดยเฉพาะวัฒนธรรมขอมโบราณที่หล่อหลอมและผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมไทยอีสาน จนเป็นเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในด้านวิถีชีวิตชุมชน ผ้าไหมและยังมีชื่อเสียงเป็นพิเศษในวิถีการเลี้ยงช้าง จึงควรมีการพัฒนาต่อยอด และยกระดับ และพัฒนาให้มีศักยภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มที่มีศักยภาพและการส่งเสริมการตลาดแบบเฉพาะกลุ่มสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มความสนใจพิเศษที่มีความสนใจในวิถีชีวิตของคนกับช้าง เส้นทางสายไหม เส้นทางสายวิถีเกษตรสุรินทร์ และเส้นทางการท่องเที่ยวอื่น ๆ เพราะถือเป็นเส้นทางที่มีศักยภาพโดดเด่นของจังหวัดสุรินทร์ ที่สามารถสร้างโอกาส สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัดสุรินทร์ได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการยกระดับการพัฒนาและขับเคลื่อนด้านส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการ การถ่ายทอดและพัฒนานวัตกรรม การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริมการสร้างรายได้เศรษฐกิจฐานรากให้หลุดพ้นกับดักความยากจนตามนโยบายของรัฐบาล
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ	2.1 เพื่อพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวโดยปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดสุรินทร์ 2.2 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยว 2.3 เพื่อพัฒนาการประชาสัมพันธ์การตลาดการท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ 2.4 เพื่อการยกระดับผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวสู่ระดับสากล 2.5 เพื่อพัฒนาบุคลากร และส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชน
4. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	4.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว 5 % 4.2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว 5%
5. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์
6. กิจกรรมหลัก	

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 1	**โครงการการยกระดับการจัดการมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์สู่ระดับโลก** กิจกรรมย่อยที่ 1.1.1 การจัดงานมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์ (1) กิจกรรม จ้างเหมาจัดงานแสดงช้างสุรินทร์ (2) กิจกรรม จัดหาและจ้างเหมาช้างร่วมงานแสดงช้างฯและหญ้าอาหารช้าง (3)กิจกรรม จ้างเหมาออกแบบจัดสถานที่ติดตั้งเวทีกลาง และประดับตกแต่งฯ มหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์ (4) กิจกรรมจัดงานแสดงบนเวทีกลางเนื่องในงาน "มหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์" (5) กิจกรรม จ้างเหมาจัดพิธีเปิดงาน "มหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์" (6) กิจกรรม ประชาสัมพันธ์และแถลงข่าวงาน "มหัศจรรย์งานแสดงช้างสุรินทร์" กิจกรรมหลักที่ 1.1.2 การแสดงแสง สี เสียง (โครงการสืบสานตำนานคนเลี้ยงช้างสุรินทร์) (1) กิจกรรมการจัดงานแสดงแสง สี เสียง (โครงการสืบสานตำนานคนเลี้ยงช้างสุรินทร์) งบประมาณ 12,034,800.00 บาท บาท 1.ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์ 2. สำนักงานจังหวัดสุรินทร์ 3. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสุรินทร์ 4. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ 5. ที่ทำการปกครองอำเภอท่าตูม
กิจกรรมหลักที่ 2	**มหกรรมแห่เทียนพรรษาและตักบาตรบนหลังช้าง ประจำปี 2570** กิจกรรมย่อยที่ 1 กิจกรรมย่อยที่ 1.2.1จ้างเหมาจัดกิจกรรมมหกรรมแห่เทียนพรรษาและตักบาตรบนหลังช้าง ประจำปี 2570 วงเงิน110,000.00 บาท บาท หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 3	**เทศกาลมหาสงกรานต์ช้างจังหวัดสุรินทร์** กิจกรรมย่อยที่ 1เทศกาลมหาสงกรานต์ช้างจังหวัดสุรินทร์ วงเงิน 1,785,000.00 บาท บาท หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 4	**การส่งเสริมและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณีจังหวัดสุรินทร์** เทศกาลท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ราชมรรคา อารยธรรมขอม จังหวัดสุรินทร์ วงเงิน2,500,000.00 บาท บาท หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 5	**การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดสุรินทร์** กิจกรรมย่อยที่ 1 ประทายสมันต์ Running วิ่งสายมู กิจกรรมย่อยที่ 2 วิ่ง วิถีคนกับช้าง กิจกรรมย่อยที่ 3 วิ่ง “Phanom Swai Trail” กิจกรรมย่อยที่ 4 ปั่นชมปราสาท เส้นทางราชมรรคา กิจกรรมย่อยที่ 5 กิจกรรมวิ่ง “Surin Night Run ” หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์ **รวมทั้งสิ้น 2,500,000.00 บาท บาท**

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 6	**โครงการเทศกาล Music Art & Craft “มาคราฟท์ สุรินทร์ ”** กิจกรรมย่อยที่ 1.6.1 จ้างเหมาบริการจัดโครงการเทศกาล Music Art & Craft “มาคราฟท์ สุรินทร์ ” วงเงิน1,000,000.00 บาท หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 7	โครงการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์เพื่อสนับสนุนการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 42 และกีฬาอาวุโสแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 วงเงิน15,000,000.00 บาท หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 8	**โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกผาดอกบัว วนอุทยานพนมสวาย** กิจกรรมย่อยที่ 1 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกผาดอกบัว วนอุทยานพนมสวาย กิจกรรมย่อยที่ 2 ปรับปรุงเส้นทางศึกษาธรรมชาติ วนอุทยานพนมสวาย กิจกรรมย่อยที่ 3 ปรับปรุงภูมิทัศน์ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว กิจกรรมย่อยที่ 4 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมย่อยที่ 5 ก่อสร้างห้องอาบน้ำ,ห้องสุขาชาย-หญิง จำนวน 1 หลัง กิจกรรมย่อยที่ 6 ก่อสร้างห้องสุขารวม จำนวน 1 หลัง วงเงิน9,555,500.00 บาท หน่วยงานรับผิดชอบ วนอุทยานพนมสวาย
กิจกรรมหลักที่ 9	**การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดสุรินทร์ 2570** กิจกรรมย่อยที่ 1.9.1 สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน กิจกรรมย่อยที่ 1.9.2 การพัฒนาแผนการท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชน กิจกรรมย่อยที่ 1.9.3 การทดสอบและประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน กิจกรรมย่อยที่ 1.9.4 การบริหารจัดการและบูรณาการการท่องเที่ยวโดยชุมชน วงเงิน900,000.00 บาท หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 10	**การพัฒนายกระดับมาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยว** "กิจกรรมย่อยที่ 1 อาสาสมัคร Hello Surin " "กิจกรรมย่อยที่ 2 คนเล่าเรื่อง (Talk to me) ชุมชน" กิจกรรมย่อยที่ 3ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว/ชุมชนท่องเที่ยว กิจกรรมย่อยที่ 4 วัสดุโครงการ วงเงิน1,058,900.00 บาท หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 11	**โครงการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภูมิปัญญาพื้นบ้าน สร้างรายได้ นำเศรษฐกิจ** กิจกรรมย่อยที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการยกระดับฝีมือ ด้านการนวดไทยสำหรับ แพทย์แผนไทย,ผู้ผ่านการอบรม 150 ชั่วโมง 330ชั่วโมง และ372 ชั่วโมง (หลักสูตร นวัตกรรมนวดปรับสมดุล เพิ่มสมรรถนะในธุรกิจบริการ กิจกรรมย่อยที่ 2 นิทรรศการมหกรรมสร้างงาน สร้างอาชีพ นวดไทย และแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 3 การอบรมเชิงปฏิบัติการการบำบัดผู้ป่วยติดยาเสพติดหรือสุราด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้าน วงเงิน890,700.00 บาท หน่วยงานรับผิดชอบสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 12	**การส่งเสริมและยกระดับการท่องเที่ยวสุรินทร์สร้างสรรค์ เหมันตฤดู (ตอน : สุรินทร์อินแคมป์) Amazing Surin Camping Season 4** กิจกรรมย่อยที่ 1 อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง – ใกล้เมือง เดินทางสะดวก วิวสวยริมอ่าง เหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมย่อยที่ 2 วนอุทยานพนมสวาย – บรรยากาศสงบ มีศาสนสถาน และพื้นที่เปิดโล่ง พร้อมจุดชมวิวทะเลหมอกยามเช้า "กิจกรรมย่อยที่ 3 ผามะนาว – เป็นจุดชมวิวพระอาทิตย์ขึ้น สุดชายแดนไทยกัมพูชา ชมความงดงามของธรรมชาติบนหน้าผาสูงนั่นเองค่ะ ที่วิวทิวทัศน์ของที่นี่จะล้อมไปด้วยต้นไม้ ป่าไม้ และทิวเขาแนวชายแดนของไทย-กัมพูชา วงเงิน 2,000,000.00 บาท หน่วยงานรับผิดชอบสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์
7. หน่วยงานดำเนินงาน	1. ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์ 2. สำนักงานจังหวัดสุรินทร์ 3. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสุรินทร์ 4. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ 5. ที่ทำการปกครองอำเภอท่าตูม 6. สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์ 7. วนอุทยานพนมสวาย 8. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์
8. ระยะเวลา	ตุลาคม 2569 – กันยายน 2570
9. งบประมาณ	**49,334,900.00 บาท**
10. ผลผลิต (Output)	10.1 บุคลากรและเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา 10.2 มีสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ 10.3 แหล่งท่องเที่ยว สินค้า ผลิตภัณฑ์ และบริการทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ได้รับการพัฒนา 10.4 รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์เพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
11. ผลที่คาว่าจะได้รับ (Outcome)	10.1 บุคลากรด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพ 10.2 มีสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ 10.3 แหล่งท่องเที่ยว สินค้า ผลิตภัณฑ์ และบริการทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ได้รับการพัฒนา 10.4 รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์เพิ่มขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ 4

การบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อย่างยั่งยืน

แบบ กจ.1-1

(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	**1. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน**
2. ชื่อแผนงาน	**การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน**
3. แนวทางการพัฒนา	1. เพื่อรักษาและเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่สีเขียว 2. เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน 3. เพื่อบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ 4. เพื่อรักษาคุณภาพน้ำและอากาศให้มีความสะอาดและปลอดภัย 5. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
4. หลักการและเหตุผล	1. พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ทรงมุ่งเน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้เป็นแนวทางหลักในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ด้วยทรงตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้ ป่าไม้เป็นปัจจัยสำคัญของชีวิตมนุษย์ หากไม่มีการปลูกจิตสำนึกในการรักษาป่าไม้ให้กับทุกคนแล้ว จะทำให้การดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นไปด้วยความยากลำบาก เจ้าหน้าที่ของรัฐดูแลรักษาป่าไม้ด้วยหน้าที่พึงกระทำ แต่ชาวบ้านจะสามารถดูแลและหวงแหนป่าไม้ด้วยจิตสำนึกเพื่อรักษาปัจจัยแห่งชีวิตของตนเอง ทรงมีพระราชดำรัสว่า ควรจะมีป่าไม้หมู่บ้านเสียทีป่าจะได้กลับมา หมายถึงชาวบ้านลุกขึ้นดูแลและฟื้นฟูทรัพยากรป่าด้วยตนเอง ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า “...เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรจะปลูกต้นไม้ ลงในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดินและรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง...” สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยเรื่องทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และทรงให้ความสำคัญในการสร้างสำนึกให้เด็กและเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยการรักษาป่าและทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ มีหลากหลายวิธี วิธีการหนึ่งที่จะนำสู่ความยั่งยืนนั่นคือ การให้โอกาสเด็กและยาวชนของเราได้เรียนรู้จากธรรมชาติรอบตัวของเขา มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดความรัก ความผูกพันและหวงแหนในทรัพยากรของตน โดยการจัดกิจกรรมที่เน้นให้เด็กและเยาวชนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เรียนรู้จากวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนที่พยายามปรับตนให้อยู่ร่วมกับป่า ด้วยการผสมผสานความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ และภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน ชุมชนสามารถผลิตอาหารได้เพียงพอ มีรายได้เสริมจากผลผลิตที่เกิดขึ้นในชุมชน ขณะเดียวกันต้องไม่บุกรุกทำลายป่าเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้ป่าส่วนรวมค่อยฟื้นตัวได้อย่างยั่งยืน และทรงมีพระราชกระแสรับสั่งในหลายวาระความโดยสรุปว่า “ป่าไม้ถูกตัดทำลายไปอย่างมาก จนเป็นปัญหาต่อ

หัวข้อ	รายละเอียด
	สภาพแวดล้อมอย่างหนัก การช่วยเหลืออย่างไรก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ แม้จะสร้างบ้านทดแทน บ้านที่พังไปแล้วก็อาจพังถล่มได้อีกในคราวถัดไป จึงควรที่จะเริ่มต้นสอนการอนุรักษ์ป่าไม้ตั้งแต่เด็ก ซึ่งอาจเริ่มในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยจัดทำเป็นหลักสูตรหรือกิจกรรมให้เด็กเกิดความรัก และหวงแหนในทรัพยากรป่าไม้และร่วมสงวนรักษาป่าไม้ไว้” ซึ่งปัจจุบันปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็น ปัญหาสภาวะโลกร้อนและการใช้พลังงาน ปัญหาการเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่า ปัญหาการเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำสะอาด และปัญหาการเสื่อมโทรมของดิน สาเหตุของปัญหาที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ส่วนใหญ่เกิดจาก “คน” ฉะนั้นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมต้องแก้ไขที่ การทำให้ “คน” เกิดความรู้เข้าความใจ เกิดความตระหนัก และมีพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่ทำลาย มีการจัดการดูแลรักษา ฟื้นฟู และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน เด็กและเยาวชนจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักต่อปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจนกระทั่งนำมาสู่การมี วิถีการดำรงชีวิตที่ใส่ใจและไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีแนวทางที่ถูกต้องสำหรับการดูแลรักษา ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม เด็กและเยาวชนซึ่งกำลังเติบโตเป็นกำลังของสังคม ก็จะเป็นคนที่มีคุณภาพและมีบทบาทสำคัญในการดูแลรักษาฟื้นฟูและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในอนาคตสืบต่อไป 2. ยุทธศาสตร์ชาติ - แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559-2564) มุ่งเน้นไปที่จัดการขยะขยะ ณ ปลายทาง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการลดการเกิดขยะ การนำของเสีย กลับมาใช้ซ้ำ และใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ 3R ที่แหล่งกำเนิดต่าง ๆ การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอย แบบศูนย์รวมด้วยการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และการแปรรูปผลิตพลังงานอย่างเหมาะสม การกำจัดขยะมูลฝอยตก ค้างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง จากผลการดำเนินงาน ตามแผนแม่บทฯ จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการขยะมูลฝอยยังไม่บรรลุตามเป้าหมายแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศฉบับ ที่ 2 (พ.ศ. 2565–2570) ต้องการยกระดับการบริหารจัดการขยะ มูลฝอยให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ต้นทางตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันการเกิดขยะตั้งแต่การออกแบบ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ซ้ำและเรียกคืนกลับไปรีไซเคิล การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง

หัวข้อ	รายละเอียด
	สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุด ทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) เพื่อให้เหลือขยะที่ต้อง กำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีเป้าหมายหลักเพื่อพลิกโฉมประเทศไปสู่เศรษฐกิจ สร้างคุณค่าสังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน โดยมีองค์ประกอบ ๔ ประการ ดังนี้ ๑) เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๒) สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค ๓) วิถีชีวิตที่ยั่งยืน และปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นปริมาณ ๑,223 ตัน/วัน หรือ 446,395 ตันต่อปี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 173 แห่ง (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 27 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 144 แห่ง) ในปัจจุบัน จังหวัดสุรินทร์มีการเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 22 แห่ง มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย จำนวน 28 แห่ง (ปิดจำนวน 16 แห่ง เปิดใช้อยู่ในปัจจุบัน จำนวน 12 แห่ง ปัญหาสำคัญ ดังนี้ ๑) ปริมาณขยะที่ส่งกำจัดขยะในระบบกำจัดขยะมูลฝอยมีปริมาณมากขึ้นตามความเจริญของเมือง ๒) พื้นที่ในเขตเมืองมีปัญหาในการจัดการขยะอินทรีย์จากบ้านเรือน ร้านค้า หมู่บ้านจัดสรรและหอพัก ทำให้เกิดปัญหาขยะเน่าเหม็นในระบบการเก็บขนขยะและในพื้นที่บ่อฝังกลบ ส่งผลต่อปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยต่อประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง ๖) สถานที่กำจัดขยะที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ 16 แห่ง มีการบริหารจัดการที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการส่งผลกระทบต่อประชาชนในด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย เช่นการปนเปื้อนของน้ำชะขยะในแหล่งน้ำธรรมชาติ น้ำใต้ดินและน้ำบาดาล กลิ่นเหม็นรบกวน แมลงวันและการเกิดโรคระบาด เป็นต้น ๗) การเก็บขนที่กลางทางและการกำจัดขยะที่ปลายทางในปัจจุบัน มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค่อนข้างสูงตามปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องขอรับการจัดสรรงบประมาณในการจัดการจำนวนมาก ขณะที่องค์กรปกครองส่วนห้องถิ่นขนาดเล็กขาดงบประมาณเพื่อนำมาบริหารจัดการขยะดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการจัดการที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บขน 213.21 ตัน ร้อยละ(16.66%) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เก็บขน 1,066.33 ตัน ร้อยละ(83.34%) ของระบบการจัดการขยะทั้งหมดในจังหวัดสุรินทร์ 3. "ตลาดคาร์บอน" (Carbon Market) หรือ ตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิต เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ใช้บรรเทาผลกระทบจากภาวะโลกร้อนที่สามารถช่วยให้การลดก๊าซเรือนกระจกสุทธิลดลงด้วยต้นทุนการลดที่ต่ำที่สุด และยังช่วยแก้ปัญหาผลกระทบ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ภายนอกเชิงลบ (Negative Externality) โดยทำให้ผู้ที่ก่อมลพิษ หรือ ปล่อยก๊าซเรือนกระจก มีต้นทุนในปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือ ต้องบรรเทา หรือ ชดเชยผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับโลก และ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ด้วยการทำให้การปล่อยหรือการลดก๊าซเรือนกระจกมีราคา และตลาดคาร์บอนจะเป็นสื่อการในการซื้อขายแลกเปลี่ยน “คาร์บอนเครดิต” ซึ่งกลไกตลาดจะทำให้เกิดจุดดุลยภาพ (equilibrium) ทำให้การลดก๊าซเรือนกระจกสุทธิลดลงด้วยต้นทุนการลดที่ต่ำที่สุดในท้ายที่สุด จากกระแสความตื่นตัวเกี่ยวกับปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมจากทั่วโลก ทำให้หลายประเทศหันมาให้ความสนใจเรื่องตลาดคาร์บอนเครดิตเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป ซึ่งขณะนี้ ทั้งสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปอยู่ระหว่างการยกร่างกฎหมายกำหนดมาตรการจัดเก็บภาษีการปล่อยคาร์บอน หรือก๊าซเรือนกระจกกับสินค้าที่มีกระบวนการผลิตที่ก่อให้เกิดการปล่อยคาร์บอนในปริมาณสูง โดยสหรัฐฯ ได้เสนอร่างกฎหมาย Clean Competition Act (CCA) และสหภาพยุโรปอยู่ระหว่างการออกมาตรการปรับคาร์บอนก่อนเข้าพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism : CBAM) คาดว่าจะเริ่มบังคับใช้ปี พ.ศ. 2570 โดยทั้งสองมาตรการดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ต้นทุนสินค้าของผู้ประกอบการไทยอาจปรับเพิ่มสูงขึ้นหากกระบวนการในการผลิตสินค้าไม่สามารถลดการปล่อยคาร์บอนได้การปรับมาตรฐานสินค้าให้สูงขึ้น เป็นต้น ซึ่งหากผู้ประกอบการไทยปรับตัวได้ช้า มาตรการทางด้านสิ่งแวดล้อมดังกล่าวอาจจะกลายเป็นอุปสรรคทางการค้าได้
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	2.1 เพื่อสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) และสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการปลูกป่าในใจคนและการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแก่เยาวชน 2.2 เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกแก่เด็กและเยาวชนให้เกิดความตระหนักรู้ เกิดความรู้สึกรัก ห่วงแหนและเห็นคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2.3 เพื่อส่งเสริมและสร้างเครือข่ายให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2.4 เพื่อขยายผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ไปยังโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ และนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2.5 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยให้แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชน อาสาสมัคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการ สถานประกอบการในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ 2.6 เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ให้นักเรียน นักศึกษา ประชาชน อาสาสมัคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการ สถานประกอบการในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	สามารถคัดแยกขยะ นำขยะมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง โดยใช้หลัก 3 R (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่) 2.7 เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ประชาชน อาสาสมัคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการ สถานประกอบการในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะในครัวเรือน ก่อให้เกิดรายได้ และสวัสดิการในชุมชน 2.8 เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ 2.9 เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและวิธีการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร และสามารถคำนวณปริมาณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กรและสามารถหาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดการปล่อยแก๊สเรือนกระจกขององค์กรได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพได้ 2.10 เพื่อให้เกิดอุตสาหกรรมคาร์บอนเครดิต และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน Carbon Neutrality และ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ Net Zero GHG Emissions ของจังหวัดสุรินทร์ 2.11 เพื่อขยายผลอุตสาหกรรมคาร์บอนเครดิตของประเทศไทย และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการและธุรกิจของไทยให้สามารถแข่งขันได้ในเวทีการค้าโลก
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เยาวชนเกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๘๐ ๒. เกิดเครือข่ายเยาวชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสุรินทร์ เพิ่มขึ้น จำนวน 2,750 คน 3. ร้อยละของขยะมูลฝอยชุมชนที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง
7. พื้นที่เป้าหมาย	1. สถาบันการศึกษา จำนวน 20 แห่ง เป้าหมายนักเรียน 2,000 คน ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จัดกิจกรรม 1 วัน/โรงเรียน 2. สถาบันการศึกษา จำนวน 15 แห่ง เป้าหมายนักเรียน 750 คน รอบแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จัดกิจกรรม 2 วัน 1 คืน/รุ่น 3. ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 17 อำเภอ 4. โรงงานอุตสาหกรรม สามารถประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร ร้อยละ 10 5. สถานประกอบการเข้าร่วมการลด ก๊าซเรือนกระจก ไม่น้อยกว่า 30 กิจการ 6. มีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 200 คน
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1	**1. 1 โครงการบูรณาการป้องกันและแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าไม้ต้นแบบตามแนวชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร)** <u>งบประมาณ</u> : 157,000.00 บาท <u>ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์</u>
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2	**2. กิจกรรมโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชน** <u>งบประมาณ</u> : 310,000 บาท บาท <u>ผู้รับผิดชอบ :</u> สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3	**3. ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าและพื้นที่สีเขียว รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Chang)** กิจกรรมย่อยที่ 3.1 ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตามแนวพระราชดำริ กิจกรรมย่อยที่ 3.2 กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อสนับสนุนมาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก กิจกรรมย่อยที่ 3.3 กิจกรรมสร้างป่าสร้างรายได้ สร้างแหล่งอาหารแก่ชุมชน ตามแนวพระราชดำริ กิจกรรมย่อยที่ 3.4 ฝึกอบรมอบรมค่ายเยาวชนรักษ์ป่า รักษาสิ่งแวดล้อม รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Chang) กิจกรรมย่อยที่ 3.5 ครูป่าไม้ สืบสาน รักษา ต่อยอดแนวพระราชดำริปลูกป่าในใจคน งบประมาณ : 9,017,400.00 บาท ผู้รับผิดชอบ : 1) หน่วยจัดการต้นน้ำห้วยสำราญ 2) สถานีควบคุมไฟป่าห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ 3) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาการอนุรักษ์ต้นน้ำลุ่มน้ำมูลตอนล่าง 4) วนอุทยานพนมสวาย
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4	**โครงการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน** งบประมาณ : 838,000.00 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานประมงจังหวัดสุรินทร์
8.5 กิจกรรมหลักที่ 5	**5. โครงการขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก จังหวัดสุรินทร์มุ่งสู่ Net Zero** งบประมาณ : 212,500.00 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินงาน	1) หน่วยจัดการต้นน้ำห้วยสำราญ 2) สถานีควบคุมไฟป่าห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ 3) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาการอนุรักษ์ต้นน้ำลุ่มน้ำมูลตอนล่าง 4) วนอุทยานพนมสวาย 5) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ 6) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์ 7) สำนักงานประมงจังหวัดสุรินทร์
10. ระยะเวลา	ตุลาคม 2569 – กันยายน 2570
11. งบประมาณ	10,534,900.00 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
12. ผลผลิต (output)	12.1 เด็กและเยาวชน จำนวน 2,000 คน ได้รับความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นเครือข่ายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 12.2 เด็กและเยาวชน จำนวน 900 คน จาก 15 สถานศึกษา ได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ พื้นที่แหล่งเรียนรู้ของชุมชน และเป็นเครือข่ายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 12.3 นักเรียน นักศึกษา ประชาชน อาสาสมัคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการ สถานประกอบการในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ได้เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อขับเคลื่อนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับมีดังนี้ 12.4 โรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการ Coaching and Training 120 คน 12.5 โรงงานอุตสาหกรรม เข้าร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย(Thailand Voluntary Emission Reduction Program) หรือมาตรฐานสากลไม่น้อยกว่า 2 โรงงาน
13. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<u>เชิงปริมาณ</u> : ๑. เกิดเครือข่ายเยาวชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสุรินทร์ เพิ่มขึ้น จำนวน 2,900 คน <u>เชิงคุณภาพ</u> : ๑. เยาวชนในจังหวัดสุรินทร์มีความรู้ความเข้าใจและเกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ปีละ 2,900 คน ๒. เยาวชนโรงเรียนกาบเชิงวิทยาได้พัฒนาทักษะและองค์ความรู้ในการบริหารจัดการเส้นทางศึกษาธรรมชาติ “ห้องเรียนแห่งป่า ภูมิปัญญาบวรรัฐ” จากรุ่นสู่รุ่นโดยการเป็นวิทยากรผู้ช่วยในฐานการเรียนรู้ตามกิจกรรม 3. โรงงานอุตสาหกรรม สามารถประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร 4. โรงงานที่เข้าร่วมโครงการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกในองค์ได้ 5. โรงงานที่เข้าร่วมโครงการมีความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนคาร์บอน

แบบ จ.๑-๑
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มศักยภาพการใช้น้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งอย่างยั่งยืน
๒. ชื่อแผนงาน	การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๓. แนวทางการพัฒนา	การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) กำหนดให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในพื้นที่ สามารถแก้ปัญหาให้ประชาชนในพื้นที่ใช้อุปโภคและบริโภค และเกิดความยั่งยืนต่อไป จังหวัดสุรินทร์ เกิดสถานการณ์ภัยแล้ง ปัญหาฝนทิ้งช่วง ตลอดจนปัญหาขาดแคลนน้ำจากการชลประทานในหลายพื้นที่ ส่งผลให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำ อุปโภค บริโภคเป็นจำนวนมาก เพื่อให้การช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน ลดจำนวนหมู่บ้านที่เกิดปัญหาแล้งซ้ำซาก มุ่งเน้นวิธีแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม จึงมีความต้องการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล โดยเน้นพื้นที่ขาดแคลนน้ำไม่มีแหล่งน้ำผิวดิน เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สถานการณ์ปัจจุบัน เกิดปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง ตลอดจนการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในหลายพื้นที่ของจังหวัดสุรินทร์ ส่งผลให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำ อุปโภค บริโภคเป็นจำนวนมาก ซึ่งน้ำเป็นปัจจัยหลักและสำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งจึงมีความสำคัญยิ่ง โดยเน้นพื้นที่ขาดแคลนน้ำไม่มีแหล่งน้ำผิวดิน เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของจังหวัดให้มีความมั่นคงทางด้านสาธารณูปโภค ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งอย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของการขาดแคลนน้ำ เพื่อการเกษตร และอุปโภคบริโภคของประชาชน ๒ เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง และเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	(๑) บ่อน้ำบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์และติดตั้งเครื่องสูบน้ำพร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๔๒ แห่ง (๒) พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๙ อำเภอ ๓๕ ตำบล ๔๑ หมู่บ้าน ๑๕,๕๒๓ ครัวเรือน
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินโครงการในพื้นที่ ๙ อำเภอ ๓๕ ตำบล ๔๑ หมู่บ้าน ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์
๘. กิจกรรมหลัก	กิจกรรม การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำประปาหมู่บ้าน จำนวน ๔๒ แห่ง
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์
๑๐. ระยะเวลา	๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑๗,๗๒๔,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	บ่อน้ำบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๔๒ แห่ง ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ประชาชนในพื้นที่ดำเนินโครงการมีน้ำอุปโภคบริโภค ตลอดฤดูแล้ง

ประเด็นการพัฒนาที่ 5

การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
และความมั่นคงปลอดภัย

แบบ จ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	1. โครงการการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
2. ชื่อแผนงาน	การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย
3. แนวทางการพัฒนา	1. ยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน 2. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. พัฒนาคนทุกช่วงวัยและสร้างการรับรู้เพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามด้านสุขภาพของประชาชน 4. พัฒนาและสร้างการรับรู้ให้ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย 5. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการ 6. ส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดสุรินทร์มีการออกกำลังกายและบันทึกข้อมูล 7. การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน 8. สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ 9. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครองคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. หลักการและเหตุผล	การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารราชการแผ่นดินในทุกระดับ เนื่องจากคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นปัจจัยพื้นฐานในการสร้างสังคมที่มั่นคง เข้มแข็ง และยั่งยืน จังหวัดสุรินทร์ในฐานะจังหวัดที่มีบริบททางเศรษฐกิจและสังคมส่วนใหญ่พึ่งพิงภาคการเกษตร มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) โดยมีวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งในยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดแนวทางสำคัญไว้ ได้แก่ การยกระดับคุณภาพคนไทยให้มีทักษะที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 การสร้างเสริมสุขภาวะที่ดี การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาสังคมที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ขณะเดียวกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ได้ย้ำถึงความจำเป็นของการลงทุนใน “ทุนมนุษย์” (Human Capital) การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การสร้างเศรษฐกิจฐาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	รากที่เข้มแข็ง และการพัฒนาความยั่งยืนของชุมชน ในระดับพื้นที่ จังหวัดสุรินทร์ได้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566–2570) ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” พร้อมทั้งระบุประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ การเสริมสร้างศักยภาพคนและสังคม การยกระดับบริการด้านสาธารณสุข การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการสร้างสังคมที่ปลอดภัยและเข้มแข็ง จากกรอบแนวทางดังกล่าว การดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนจึงเป็นความจำเป็น เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง โดยบูรณาการทั้งในด้านการศึกษา สาธารณสุข สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจฐานราก และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความมั่นคงในชีวิต และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างเหมาะสม (1.2) สรุปสาระสำคัญของโครงการ โครงการการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนในทุกช่วงวัย ครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาเด็กปฐมวัย การส่งเสริมสุขภาพและการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจครัวเรือนและชุมชน การสืบสานอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ไปจนถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เป็นการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานราชการในระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชน สาระสำคัญของโครงการสามารถสรุปได้ดังนี้ การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและเยาวชน เพื่อสร้างรากฐานที่มั่นคงของทุนมนุษย์ในอนาคต ตลอดจนการส่งเสริมทักษะอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนวัยแรงงาน การสร้างหลักประกันด้านสุขภาพและสาธารณสุข ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ลดปัญหาโรคเรื้อรัง โรคติดต่อ และการเจ็บป่วยที่ป้องกันได้ พร้อมทั้งสนับสนุนการมีสุขภาวะที่ดีทั้งกายและใจ การเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจครัวเรือนและชุมชนสนับสนุนการประกอบอาชีพที่หลากหลาย เพิ่มรายได้จากเศรษฐกิจฐานราก การเกษตร การท่องเที่ยว และบริการ โดยคำนึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงและความยั่งยืน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการจัดการทรัพยากรน้ำ ป่าไม้ และดินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย การเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็งและปลอดภัย เน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและชุมชน ในการป้องกันปัญหายาเสพติด อาชญากรรม และความไม่ปลอดภัยในสังคม ตลอดจนการส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชน

หัวข้อ	รายละเอียด
	การดำเนินโครงการดังกล่าวไม่เพียงแต่เป็นการพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เท่านั้น แต่ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่เน้นการพัฒนาคน ลดความเหลื่อมล้ำ และเสริมสร้างความยั่งยืนของประเทศ อันจะนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “สุรินทร์ เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดีมีความสุข และสังคมร่มเย็น 2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน 3. เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ 4. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. ครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน 200 ครัวเรือน/ปี 2. เด็ก 0-6 ปี มีพัฒนาการที่สมวัยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 87 3. ประชากรในจังหวัดสุรินทร์มีการออกกำลังกายเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ของจำนวนประชากร 4. ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจากระบบ SURIN DRUG GIS ลดลง 500 คนต่อปี 6. คดีอาชญกรรมต่อแสนประชากรลดลง
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดสุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	การส่งเสริมพัฒนาการและยกระดับความฉลาดทางเชาว์ปัญญา (IQ) เด็กปฐมวัยสุรินทร์ งบประมาณ 5,121,600 บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	การสร้างพลเมืองสุรินทร์คุณภาพ จากครรภ์มารดา สู่ปัญญาของชาติ (Surin Smart Start) 1,939,000 บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 3 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	การสร้างอาชีพ เสริมรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนอย่างยั่งยืน 692,500 บาท "สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 4 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	โครงการปฏิบัติการแก้จนคนสุรินทร์ 3,409,800.00 บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 5 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	การเสริมสร้างศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชนด้วยกระบวนการกองทุนแม่ของแผ่นดินสู่ชุมชนเข้มแข็ง 3,022,900.00 บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 6 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	การบูรณาการส่งเสริมอาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน 368,000.00 สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินการ	1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ 2. สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานสุรินทร์ 3. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ 4. สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์
10. ระยะเวลา	1 ตุลาคม 2569 – 30 กันยายน 2570
11. งบประมาณ	ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 รวมทั้งสิ้น 14,553,800.00 บาท
12. ผลผลิต (Output)	เด็กอายุ 0–5 ปี จังหวัดสุรินทร์ ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและการเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม 1. เด็ก 0–5 ปี มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 87 2. เด็ก 0–5 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ 66 3. เกิดครอบครัวต้นแบบตำบลละ 1 ครอบครัว รวม 159 ครอบครัว 4. เกิดหนูน้อยต้นแบบตำบลละ 1 คน รวม 159 คน 5. มีพื้นที่ต้นแบบอำเภอละ 1 แห่ง 6. ตำบลส่งเสริมพัฒนาการและยกระดับ IQ เด็กปฐมวัย ร้อยละ 80 ครัวเรือนเป้าหมายได้รับการพัฒนา 1. ครัวเรือนเป้าหมายได้รับการพัฒนาและมีทักษะในการประกอบอาชีพ 2. ครัวเรือนเป้าหมายได้เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปรับใช้ในชีวิตประจำวัน 3. เกิดการบูรณาการทำงานของภาคีเครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาศักยภาพแรงงาน 1. จำนวนผู้เข้ารับการพัฒนาศักยภาพแรงงาน 200 คน 2. ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือ/การฝึกอาชีพ

หัวข้อ	รายละเอียด
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เด็กปฐมวัยได้รับการดูแลพัฒนาการอย่างครอบคลุม 1. พ่อแม่ ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย มีความเข้าใจและร่วมส่งเสริมการพัฒนาการเด็ก 2. เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริม IQ อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง 3. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย และเติบโตเป็นทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพตามยุทธศาสตร์ชาติ ครัวเรือนเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 1. มีทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อยกระดับรายได้ 2. ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. คุณภาพชีวิตครัวเรือนดีขึ้นและผ่านเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแรงงานเกิดผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ 1. ผู้ผ่านการฝึกอบรมได้มาตรฐานการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 2. ผู้สำเร็จการฝึกอบรมสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพอิสระ ได้รับการจ้างงาน หรือมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 3. ผู้ผ่านการพัฒนาทักษะสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น หรือลดรายจ่ายของครัวเรือน

แบบ จ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์
แผนงาน พัฒนาคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และห่างไกลยาเสพติด

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดสุรินทร์ ปีงบประมาณ 2570
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อความมั่นคง คามสงบเรียบร้อย และห่างไกลยาเสพติด
3. แนวทางการพัฒนา	การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน
4. หลักการและเหตุผล	สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ยังต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากยังคงปรากฏข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มนักค้ายาเสพติด และการจับกุมการลักลอบลำเลียงยาเสพติดรายสำคัญได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังคงมีเครือข่ายของกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติดอยู่และมีความชำนาญ ในการลักลอบลำเลียงฯ โดยยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้าส่วนใหญ่ จะนำไปกระจายให้กับผู้ค้ารายย่อยและผู้เสพหลายจังหวัด ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์ อุดรธานี และจังหวัดขอนแก่น ช่วงเวลาการลักลอบลำเลียง ปัจจุบันจะลักลอบลำเลียงทั้งกลางวันและกลางคืน และใช้คนในพื้นที่หรือชาวบ้านที่อาศัยอยู่หมู่บ้านติดแม่น้ำโขง เป็นผู้ลำเลียงออกนอกพื้นที่ เนื่องจากมีความชำนาญในพื้นที่ ลักษณะการลักลอบลำเลียงส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ ไปรษณีย์ และขนส่งเอกชน ช่องทางการติดต่อสื่อสารใช้โทรศัพท์มือถือ แอพพลิเคชัน Line , Messenger ยาเสพติดที่สามารถตรวจยึดได้มากที่สุด คือยาบ้า รองลงมา คือกัญชา และไอซ์ ยาเสพติดที่ควรเฝ้าระวังคือ ยาอี เนื่องจากพบการตรวจยึดได้ในพื้นที่ สำหรับกลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษายาเสพติดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 18 – 24 ปี กลุ่มอาชีพรับจ้างเข้าบำบัดรักษามากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มอาชีพรับจ้างว่างงาน และเกษตรกร สถานการณ์ปัญหายาเสพติดจังหวัดสุรินทร์ จากระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ (บสต.) ปีงบประมาณ 2568 (ข้อมูล ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2568) เป้าหมาย 2,805 ราย ผลการดำเนินงาน 2,768 ราย คิดเป็นร้อยละ 98 จำแนกเป็นประเภทผู้เสพ ร้อยละ 77

หัวข้อ	รายละเอียด
	ผู้ติด ร้อยละ 18 ผู้ใช้ ร้อยละ 5 และ พบว่าเป็นเพศชายสูงสุด ร้อยละ 92.80 และเพศหญิง ร้อยละ 7.20 จังหวัดสุรินทร์ ได้น้อมนำพระปณิธานขององค์ประธานโครงการ TO BE NUMBER ONE ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 23 ปี เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนในจังหวัดสุรินทร์ให้ลดลง จังหวัดสุรินทร์ได้รับรางวัลระดับประเทศ เป็นกลุ่มจังหวัดรักษามาตรฐานพร้อมเป็นต้นแบบระดับเพชรปีที่ 3 ในปี 2567 เป้าหมายจังหวัดสุรินทร์เป็นต้นแบบระดับเพชร ในปี 2569 ผลการดำเนินงานในปี 2567 มีอำเภอ TO BE NUMBER ONE ได้รับรางวัลดีเด่นระดับประเทศ 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุรินทร์ และอำเภอบัวเชด ชมรม TO BE NUMBER ONE ได้รับรางวัลระดับประเทศ 8 ชมรม ได้แก่ กลุ่มชมรมต้นแบบรักษามาตรฐานพร้อมเป็นต้นแบบระดับเพชรปีที่ 1 ได้แก่ ชมรม TO BE NUMBER ONE โรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน , กลุ่มชมรมต้นแบบรักษามาตรฐานพร้อมเป็นต้นแบบระดับเงินปีที่ 2 ได้แก่ ชมรม TO BE NUMBER ONE มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ชมรม TO BE NUMBER ONE ชุมชนบ้านหนองกันจารย์ , กลุ่มชมรมต้นแบบรักษามาตรฐานพร้อมเป็นต้นแบบระดับเงินปีที่ 1 ได้แก่ ชมรม TO BE NUMBER ONE โรงเรียนกระเทียมวิทยา และกลุ่มชมรมดีเด่นระดับประเทศ ได้แก่ ชมรม TO BE NUMBER ONE สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนชมรม TO BE NUMBER ONE โรงเรียนบัวเชดวิทยา ชมรม TO BE NUMBER ONE โรงเรียนหนองแวงวิทยา ชมรม TO BE NUMBER ONE โรงเรียนวีรวัฒน์โยธินการดำเนินการที่ผ่านมา มีเยาวชนได้รับรางวัลเยาวชนเก่งและดี TO BE NUMBER ONE IDOL ระดับประเทศ จำนวน 4 คน ได้แก่ รุ่นที่ 1 นายสาธิพัฒน์ สนทิ (น้องคิม) จากโรงเรียนสิรินธร , รุ่นที่ 7 นายธนภูมิ มงคลสวัสดิ์ (น้องภูมิ) จากโรงเรียนสุรวิทยาคาร , รุ่นที่ 9 นางสาวมุชิตา ที่ดี (ไข่มุก) จากโรงเรียนบัวเชดวิทยา , รุ่นที่ 10 นายอภิสิทธิ์ อุส่าห์ดี (นินจา) จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์ รุ่นที่ 12 นายธีรภัทร อินทอง (แฟร้งค์) จากโรงเรียนศรีณรงค์พิทยาลัย และรุ่นที่ 13 นางสาวอริศรา พยัคษา (มายมิ้น) จากโรงเรียนกระเทียมวิทยา นายณัฐพงษ์ หงษ์ชุมแพ (บิ๊กซี) จากโรงเรียนบัวเชด จากสถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดมากในกลุ่มเยาวชน นับวันยิ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ หากไม่มีมาตรการป้องกันที่ดีพอ อนาคตเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติก็อ่อนแอ เพื่อเป็นการสร้างเกราะป้องกันให้เยาวชนและประชาชนทุกกลุ่มวัยห่างไกลจากยาเสพติด ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด อันเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดปัญหาในสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรการลักขโมย ปัญหาความรุนทางครอบครัว ปัญหาในวัยเรียน และปัญหาต่างๆ อีกมากมาย การแก้ไขปัญหาจึงควรเน้นมาตรการการป้องกันกลุ่มเสี่ยงมิให้มี

หัวข้อ	รายละเอียด
	โอกาสเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด หน่วยงานทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ควรจับมือกันเพื่อดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังไปพร้อมๆ กัน เพื่อสร้างเยาวชนคนดี ศรีสุรินทร์ เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด และสร้างเครือข่ายชมรม TO BE NUMBER ONE ให้เพิ่มมากขึ้น
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อสร้างกระแสค่านิยมและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจในกลุ่มเยาวชนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด 2. เพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณภาพเยาวชนให้เป็นคนรุ่นใหม่ที่เชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง 3. เพื่อสนับสนุนเยาวชนและชุมชนให้จัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยการสนับสนุนทางสังคม 4. เพื่อสร้างความเข้าใจและยอมรับผู้มีปัญหายาเสพติด โดยให้โอกาสกลับมาเป็นคนดีของสังคม 5. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนและประชาชนทั่วไป 6. เพื่อยกระดับการดำเนินงานจังหวัด/อำเภอ และชมรม TO BE NUMBER ONE ให้เลื่อนสถานะที่สูงขึ้น
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. ร้อยละ 80 ของเด็กและเยาวชนที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษพิษ ภัย ผลกระทบของยาเสพติด 2. ร้อยละ 80 ของเด็กและเยาวชนมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดเวทีสู่ความเป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด 3. ร้อยละอำเภอ และชมรม TO BE NUMBER ONE ที่ได้รับการเลื่อนสถานะที่สูงขึ้น
5. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดสุรินทร์/ อำเภอ ชมรม TO BE NUMBER ONE ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์
6. กิจกรรมหลัก	1. ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE ในรูปแบบ/วิธีการ การกำกับควบคุมการดำเนินงานโครงการโดยผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ (ประธานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดสุรินทร์) โดยมีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ ทำหน้าที่เป็นเลขานุการโครงการฯ 2. ขับเคลื่อนด้วยวิธีการถ่ายทอดนโยบาย ผ่านคณะกรรมการอำนวยการ และการกำกับ ติดตามงานจากภาคีเครือข่ายทุกระดับ โดยการดำเนินงานบริหารจัดการแผนงาน/โครงการของหน่วยงานทุกภาคส่วน การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การขับเคลื่อนกิจกรรมทุกรูปแบบ ทุกระดับ การนิเทศ กำกับติดตามงานระดับพื้นที่ ให้คำปรึกษาและให้ข้อมูล ตอบคำถาม ติดตามผลและประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งกิจกรรมในโครงการ TO BE NUMBER ONE เข้าร่วมประกวดทุกประเภท ระดับภาค ระดับประเทศ และรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

หัวข้อ	รายละเอียด
6.1 กิจกรรมหลักที่ 1	จัดการประกวด TO BE NUMBER ONE TEEN DANCERCISE ระดับจังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 161,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สสจ.สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สพม.สุรินทร์, สสจ.สุรินทร์
6.2 กิจกรรมหลักที่ 2	ส่งทีม TO BE NUMBER ONE TEEN DANCERCISE เข้าร่วมประกวดระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ งบประมาณ 286,500 บาท ผู้รับผิดชอบ : สสจ.สุรินทร์, หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สพม.สุรินทร์, สสจ.สุรินทร์
6.3 กิจกรรมหลักที่ 3	จัดประกวดเยาวชนต้นแบบเก่งและดี TO BE NUMBER ONE (TO BE NUMBER ONE IDOL) ระดับจังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 117,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สสจ.สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สพม.สุรินทร์, สสจ.สุรินทร์
6.4 กิจกรรมหลักที่ 4	ส่งเยาวชนเข้าร่วมประกวดเยาวชนต้นแบบเก่งและดี TO BE NUMBER ONE (TO BE NUMBER ONE IDOL) ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ งบประมาณ 91,500 บาท ผู้รับผิดชอบ สสจ.สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สพม.สุรินทร์, สสจ.สุรินทร์
6.5 กิจกรรมหลักที่ 5	การประกวดจังหวัด/ชมรม TO BE NUMBER ONE ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ งบประมาณ 431,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สสจ.สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ทำการปกครองอำเภอ, สพม.สุรินทร์, สสจ.สุรินทร์, แรงงาน, พัฒนาชุมชน, สถานประกอบการ,คุมประพฤติ, เรือนจำ,มหาวิทยาลัย
6.6 กิจกรรมหลักที่ 6	พัฒนาศักยภาพชมรม TO BE NUMBER ONE ในสถานประกอบการ งบประมาณ 20,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สรจ.สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สสจ.สุรินทร์ , สถานประกอบการ

หัวข้อ	รายละเอียด
6.6 กิจกรรมหลักที่ 7	พัฒนาศักยภาพแกนนำศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE ในสถานประกอบการ งบประมาณ 8,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สรจ.สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สสจ.สุรินทร์ , สถานประกอบการ
6.8 กิจกรรมหลักที่ 8	มหกรรมรวมพลคน TO BE NUMBER ONE ระดับจังหวัด งบประมาณ 287,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สสจ.สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ทำการปกครองอำเภอ, สพม.สุรินทร์, สสจ.สุรินทร์ แรงงาน, พัฒนาชุมชน, สถานประกอบการ,คุมประพฤติ, เรือนจำ,มหาวิทยาลัย,
6.9 กิจกรรมหลักที่ 9	อบรมแกนนำเยาวชน TO BE NUMBER ONE LEADER TEAM สู่ความเป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด ระดับจังหวัด งบประมาณ 50,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สสจ.สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สพม.สุรินทร์, สสจ.สุรินทร์,พัฒนาชุมชน, สถานประกอบการ,มหาวิทยาลัย
6.10 กิจกรรมหลักที่ 10	รับประเมินจังหวัด TO BE NUMBER ONE ระดับประเทศ รอบลงพื้นที่ ณ จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 60,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สสจ.สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สสจ.สุรินทร์
6.11 กิจกรรมหลักที่ 11	รับประเมินอำเภอ ชมรม TO BE NUMBER ONE ระดับประเทศ รอบลงพื้นที่ ณ จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 105,600 บาท หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สพม.สุรินทร์, สสจ.สุรินทร์,พัฒนาชุมชน, สถานประกอบการ ,มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์,คุมประพฤติ, เรือนจำ,ชุมชน
6.12 กิจกรรมหลักที่ 12	ประชุมสัมมนาเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานมหกรรมรวมพลคน TO BE NUMBER ONE ระดับประเทศ งบประมาณ 1,965,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สสจ.สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สพม.สุรินทร์, สสจ.สุรินทร์,พัฒนาชุมชน, สถานประกอบการ,มหาวิทยาลัย,คุมประพฤติ,เรือนจำ ,ชุมชน
7. หน่วยงานเนินงาน	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ / สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์
8. ระยะเวลาใ	ปี 2570

หัวข้อ	รายละเอียด
9. งบประมาณ	3,582,600 บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
10. ผลผลิต (output)	1. มีเยาวชนต้นแบบเก่งและดี TO BE NUMBER ONE (TO BE NUMBER ONE IDOL) ระดับจังหวัด/ระดับประเทศ 2. สมาชิก TO BE NUMBER ONE (เยาวชน) ในจังหวัดสุรินทร์ได้รับการพัฒนาทักษะการเป็นแกนนำ เยาวชน TO BE NUMBER ONE ได้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ TO BE NUMBER ONE ระดับจังหวัด ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและระดับประเทศ 3. จังหวัด อำเภอ และชมรม TO BE NUMBER ONE ได้รับรางวัลเลื่อนสถานะที่สูงขึ้น
11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	1. การดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE มีความต่อเนื่อง เยาวชนได้รับประโยชน์จากการทำกิจกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม 2. เกิดความสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทุกระดับตลอดจนเกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ 3. เยาวชนมีทักษะ และมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ สามารถจัดการอารมณ์ของตนเองได้ 4. หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเกิดความร่วมมือกันอย่าเข้มแข็ง ผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนเด็กและเยาวชน เกิดกลยุทธ์ เด็กคิด เด็กทำ เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน ชุมชนมีส่วนร่วม อย่างแท้จริง และยั่งยืน 5. เกิดกระแสนิยมในหมู่เยาวชน เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด เยาวชนหน้าใหม่ห่างไกลยาเพติด 6. เกิดเครือข่ายชมรมหน้าใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แบบ จ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	**3. โครงการเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย**
2. ชื่อแผนงาน	การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย
3. แนวทางการพัฒนา	1. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน 2. การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาทักษะอาชีพประชาชน 3. ยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน
4. หลักการและเหตุผล	แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศ คือ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) มีวัตถุประสงค์ที่จะพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้าเศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ (พ.ศ. 2566 - 2570) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา คือ “เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” ซึ่งประกอบด้วยประเด็นการพัฒนา 5 ประเด็น และประเด็นการพัฒนาที่ 5 การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาทักษะอาชีพประชาชน การยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน โดยการพัฒนาบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน มุ่งการให้บริการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของครัวเรือน การส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก และชุมชนให้มีความสุข และมั่นคง ปัญหายาเสพติดเป็นหนึ่งในปัญหาด้านความมั่นคงที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสงบสุขของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในปัจจุบันมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความเดือดร้อนต่อชีวิต สุขภาพ ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน

หัวข้อ	รายละเอียด
	ตลอดจนสร้างความไม่ปลอดภัยและบั่นทอนคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคม โดยรวม รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและถือเป็น วาระแห่งชาติ โดยกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2566–2570 ซึ่งมุ่งเน้นการลดระดับความรุนแรงของปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย “สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติดอย่างยั่งยืน” จังหวัดสุรินทร์มีลักษณะพื้นที่พิเศษที่สำคัญ เนื่องจากมีเขตแดนติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชาและอยู่ใกล้กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้มีความเสี่ยงต่อการลักลอบลำเลียงและแพร่ระบาดของยาเสพติดข้ามพรมแดน จึงจำเป็นต้องดำเนินมาตรการเชิงรุก ทั้งด้านการป้องกัน เฝ้าระวัง และสร้างความเข้มแข็งของชุมชน รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกจากประเด็นปัญหายาเสพติดแล้ว จังหวัดสุรินทร์ยังได้ดำเนินการด้าน ความร่วมมือระหว่างประเทศผ่านการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง (sister city) ตามนโยบายกระทรวงมหาดไทย เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยในปี 2551 จังหวัดสุรินทร์ได้สถาปนาความสัมพันธ์กับนครต้าเหลียน มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ต่อมาได้ขยายความสัมพันธ์กับจังหวัดออุดรมีชัย (พ.ศ. 2558) และจังหวัดกัมปงธม (พ.ศ. 2560) ของราชอาณาจักรกัมพูชา เพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษา การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และล่าสุดในปี 2568 จังหวัดสุรินทร์อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนแผนการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองคู่มิตรกับแขวงอัตตะปือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่เพียงช่วยเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ยังสามารถนำไปสู่ความร่วมมือด้านความมั่นคงและการป้องกันปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ชายแดน โดยบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ด้านความมั่นคงและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์), แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, และแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย จังหวัดสุรินทร์จึงจัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควบคู่กับการขับเคลื่อนความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง เพื่อบูรณาการการทำงานทั้งในและต่างประเทศ ลดความเดือดร้อนของประชาชน สร้างความปลอดภัยในสังคม และพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและความมั่นคงอย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
5. วัตถุประสงค์	1. เพื่อขับเคลื่อนความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างจังหวัดสุรินทร์กับจังหวัดที่เป็นเมืองคู่มิตร 2. จัดตั้งจุดตรวจร่วมสกัดกั้นสิ่งของผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติด สินค้าหนีภาษี แรงงานต่างด้าว และสินค้าผิดกฎหมายอื่น ๆ 3. รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 4. เตรียมความพร้อมในการอพยพประชาชนพื้นที่ชายแดน 4 อำเภอ กรณีเกิดเหตุการณ์ไม่สงบหรือภัยทางอากาศ 5. ส่งเสริมกระบวนการคิดและการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน 6. เสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนที่ปรากฏข่าวสารยาเสพติด ให้เป็นพื้นที่ปลอดยาเสพติด 7. เพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาการติดสารเสพติดในเด็ก เยาวชน และผู้กระทำความผิดตามกฎหมายยาเสพติด 8. ขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 9. สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน 10. ฝึกอบรมประชาชนให้เกิดความรู้ ทักษะ และศักยภาพในการช่วยเจ้าพนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และรักษาความสงบในพื้นที่
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจากระบบ SURIN DRUG GIS ลดลง 500 คนต่อปี 2. คดีอาชญกรรมต่อแสนประชากรลดลง
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดสุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	โครงการสานสัมพันธ์เมืองคู่มิตร 455,500.00 บาท สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ 8,208,000.00 บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 3 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน 11,554,300.00 บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
9. หน่วยงานดำเนินการ	1. สำนักงานจังหวัดสุรินทร์ 2. ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์
10. ระยะเวลา	1 ตุลาคม 2569 – 30 กันยายน 2570
11. งบประมาณ	ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 รวมทั้งสิ้น 20,217,800 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1. จำนวนจุดตรวจร่วมสกัดกั้นสิ่งของผิดกฎหมายและยาเสพติดที่จัดตั้งในพื้นที่ชายแดนและภายในจังหวัด 2. จำนวนระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) ที่ติดตั้งและเชื่อมโยงเพื่อการเฝ้าระวังอาชญากรรม 3. จำนวนประชาชน ครู นักเรียน และเยาวชน ที่เข้าร่วมกิจกรรมอบรมและสร้างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด 4. จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้รับการเสริมสร้างความเข้มแข็งและเป็นพื้นที่ปลอดยาเสพติด 5. จำนวนเจ้าหน้าที่และประชาชนที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 6. จำนวนกิจกรรมรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. ลดปริมาณการลักลอบนำยาเสพติดและสิ่งของผิดกฎหมายเข้าสู่จังหวัด 2. เพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย 3. เด็ก เยาวชน และประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงอันตรายจากยาเสพติด 4. หมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้รับการเสริมสร้างความเข้มแข็งมีสภาพแวดล้อมปลอดยาเสพติด (“หมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว”) 5. ประชาชนและหน่วยงานภาคีเครือข่ายสามารถร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างต่อเนื่อง 6. ลดจำนวนผู้ติดยาเสพติดและผู้กระทำความผิดตามกฎหมายยาเสพติดในพื้นที่เป้าหมาย 7. สร้างความเข้มแข็งและความร่วมมือของชุมชนในการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

แบบ จ.๑-๑
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการขับเคลื่อนขยายผลศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากรพระราชดำริระดับจังหวัดสุรินทร์
๒. ชื่อแผนงาน	การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาทักษะอาชีพประชาชน
๓. แนวทางการพัฒนา	การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาทักษะอาชีพประชาชน
๔. หลักการและเหตุผล	ประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดสุรินทร์ต้องประสบกับภาวะความยากจนอยู่ในภาวะที่ขาดแคลน ไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการมีหนี้สิน ซึ่งสาเหตุของความยากจนก็เกิดจากการไม่มีงานทำ การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่มีความพอเพียง จากการจัดเวทีประชาคมไทยนิยมยั่งยืน ประชาชนในชุมชนสะท้อนปัญหาด้านความยากจน กอปกับจังหวัดสุรินทร์ได้กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพิ่มศักยภาพภาคการเกษตรให้มีความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและบริการ พร้อมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนโดยการพัฒนาบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยมุ่งการให้บริการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตให้มีการวางแผนการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชนให้มีความสุขและมั่นคง ด้วยการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางและหลักการให้ประชาชนใช้ในการดำรงชีวิตของประชาชน เป็นภูมิคุ้มกันให้กลุ่มองค์กรและประชาชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๕.๑ เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๕.๒ เพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานการผลิต และเกษตรกร ๕.๓ เพื่อสร้างต้นแบบการประยุกต์ใช้งานนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ด้วยเทคโนโลยีพลังงานทดแทนและฟาร์มอัจฉริยะให้กับเกษตรกร ๕.๔ เพื่อสร้างแนวทางการลดต้นทุนในกระบวนการผลิต เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการผลิตและเพิ่มรายได้ในการดำเนินงานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร ๕.๕ เพื่อสร้างเกษตรกรที่สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้จากการการประยุกต์ใช้งานนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ด้วยเทคโนโลยีพลังงานทดแทนและฟาร์มอัจฉริยะให้กับเกษตรกร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๑๗ อำเภอ
๘. กิจกรรมหลัก	ขับเคลื่อนขยายผลศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากรพระราชดำริระดับอำเภอ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ขับเคลื่อนขยายผลศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับจังหวัด ๕๘๘,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ขับเคลื่อนขยายผลศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอ ๒๙,๓๙๓,๔๐๐ ที่ทำการปกครองอำเภอ ๑๗ อำเภอ
๙. หน่วยงานดำเนินการ	ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์ และ ที่ทำการปกครองอำเภอ ๑๗ อำเภอ
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๒๙,๙๘๑,๔๐๐
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑๒.๑ ครัวเรือนยากจนเป้าหมายมีกิจกรรมด้านการเกษตรที่สามารถการยกระดับคุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้น ๑๒.๒ กลุ่มเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ประชาชนในระดับพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการแปลงเกษตรเพิ่มขึ้น และนำไปสู่การมีสุขภาวะที่ดี มีความสุข และสังคมร่มเย็น ปัญหาอาชญากรรมลดลง ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ประชาชนจังหวัดสุรินทร์มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ภาคผนวก ก.

ภาคผนวก ก

รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ

พ.ศ. 2565

จังหวัดสุรินทร์

การดำเนินการ	ดำเนินการแล้ว	ไม่ได้ดำเนินการ
1) สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัดด้วยวิธีหนึ่งวิธีใดดังต่อไปนี้ ☑ มอบให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา หรือบุคคลอื่นใดทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☐ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ. ดำเนินการหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☑ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ. ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด โดยการสำรวจผ่านระบบออนไลน์ ☑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการของ ก.บ.จ. ขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☐ ดำเนินการอื่นตามที่ ก.บ.จ. เห็นสมควร โดยดำเนินการ	✓	
2) จัดประชุมหารือร่วมกันกับหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลาง หัวหน้าหน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐบรรดาที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา 53/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และมาตรา 24 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565	✓	
3) การประชุมของ ก.บ.จ. เพื่อจัดทำและเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 และนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.น.บ. กำหนด	✓	

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ ทั้งนี้ได้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) มาพร้อมนี้ด้วย

(ลงชื่อ).....

(นายชำนาญ ชื่นตา)

ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

รายงานการประชุม
คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดสุรินทร์
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ เมื่อวันอังคารที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘
ณ ห้องประชุมช้างใหญ่ ชั้น ๔ ศาลากลางจังหวัดสุรินทร์
ศูนย์ราชการจังหวัดสุรินทร์ ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

ผู้มาประชุม

๑. นายชำนาญ ชื่นตา	ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์	ประธานกรรมการ
๒. นายกิตติ สัตย์ซื่อ	ปลัดจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๓. นางสาวอมรรัตน์ ชูสระน้อย	พาณิชย์จังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๔. นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล	ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๕. นางสาวศิริกัญญา รุนประโคน	คลังจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๖. นางพิมประภาพร อันชำนาญ	ผู้อำนวยการสำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๗. นายธีรโชต อังศุวัฒนา	ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๘. นายวิรัตน์ เศรษฐวิพัฒนชัย	ประธานหอการค้าจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๙. นายจักรี วรรณูปถัมภ์	ผู้แทน อัยการจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๑๐. นางนพรัตน์ ตรงศูนย์	ผู้แทน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๑๑. นางสาวกันธิมา แสงจีน	ผู้แทน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๑๒. นางสาวฉัตรระวี ภาสตโรจน์	ผู้แทน พัฒนาการจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๑๓. นางยุพวรรณ พรอมตตระกูล	ผู้แทน ท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๑๔. นางสาวจิราพร ดวงกลาง	ผู้แทน อุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๑๕. พ.ต.ท.หญิง อมรรัตน์ โสภณ	ผู้แทน ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๑๖. นายสมศักดิ์ พิมพ์แต้ม	ผู้แทน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๑๗. นายพงษ์ศักดิ์ สำแดงเดช	ผู้แทน ผู้อำนวยการสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๑๘. นายพงศ์พสิน ดวงเกต	ผู้แทน ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานสุรินทร์	กรรมการ
๑๙. นายบวรนันท์ มานุจำ	ผู้แทน ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสุรินทร์	กรรมการ
๒๐. นางสาวโยธกา คุ้มแก้ว	ผู้แทน ผู้อำนวยการโครงการชลประทานสุรินทร์	กรรมการ
๒๑. นางสาวสุพรรษา มณีศรี	ผู้แทน ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๒๒. นางสาวปภาณิน ทูลเกียรติวัฒนา	ผู้แทน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๒๓. นางชวนพิศ สืบสังข์	ผู้แทน นายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์	กรรมการ
๒๔. นายเสียง คำแสน	ผู้แทน นายกเทศมนตรีตำบลสังขะ อำเภอสังขะ	กรรมการ
๒๕. นายอนุสรณ์ ดวงตาทิพย์	ผู้แทน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคอโค อำเภอเมืองสุรินทร์	กรรมการ

/๒๖.นายจักรกฤษณ์...

๒๖. นายจักรกฤษณ์ เครือเนียม	ผู้แทน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์	กรรมการ
๒๗. นางลาวัณย์ งามชื่น	ผู้แทนภาคประชาสังคมอำเภอจอมพระ	กรรมการ
๒๘. นายอดุลย์ สินมาก	ผู้แทนภาคประชาสังคมอำเภอลำดวน	กรรมการ
๒๙. นายไพริน อินทร์งาม	ผู้แทนภาคประชาสังคมอำเภอสนม	กรรมการ
๓๐. นายประดิษฐ์ พากล้า	ผู้แทนภาคประชาสังคมอำเภอศรีณรงค์	กรรมการ
๓๑. นางสาวสุปราณี มหาพัฒนไทย	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ/เลขานุการ
๓๒. นายวีระพงษ์ สว่างสิริทิพย์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. นางสาวพัชรินทร์ บุญภา	พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานจังหวัดสุรินทร์	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายประภาส ศรีจันทร์เวียง	รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์	กรรมการติดราชการ
๒. นายวสันต์ ชิงชนะ	รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์	กรรมการติดราชการ
๓. นายวีระชัย ประเสริฐโส	รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์	กรรมการติดราชการ
๔. พลตรี ไชยนคร กิจคณะ	ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๒๕	กรรมการติดราชการ
๕. นายธีรยุทธ ดวงมณี	ประชาสัมพันธ์จังหวัดสุรินทร์	กรรมการ
๖. นายพิทยา สุวรรณลา	นายกเทศมนตรีตำบลเมืองแก อำเภอท่าตูม	กรรมการ
๗. นางเนตรนภา เหมือนวาจา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตาเบา อำเภอปราสาท	กรรมการ
๘. นางธันยนันท์ อารีรัตนศักดิ์	ผู้แทนภาคประชาสังคมอำเภอสำโรงทาบ	กรรมการ
๙. นางอรุณนุช สภารัตน์	ผู้แทนภาคประชาสังคมอำเภอปราสาท	กรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายชัชชน ทองสมบูรณ์	พลังงานจังหวัดสุรินทร์
๒. นางสาวสร้อยเพชร ตันติรัตนานนท์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
๓. นางสาวชาลินี สมถวิล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
๔. นายสาคร คงสุข	นายกเทศมนตรีตำบลกาบเชิง
๕. นายเลิศศักดิ์ บรรลุสุข	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน
๖. นายบัณฑัต จารัตน์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโชกเหนือ
๗. นายธนากร เปมะภิญญ์	ผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลตำบลกาบเชิง
๘. นายธีรเดช ธนาบูรณ์	นายช่างโยธาชำนาญงาน เทศบาลตำบลกาบเชิง

/๙. นางสาววิชชุตา...

๙. นางสาววิชชุตา รัชตโชติ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์
๑๐. นางจุฑามาศ กิมาวะหา	เจ้าหน้าที่ของหอการค้าจังหวัดสุรินทร์
๑๑. นายอธิปไตย กว้างขวาง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
๑๒. นางสาวนริศา ทวีชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
๑๓. นายณภัทร นิภารักษ์	พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
๑๔. นางสาววิสินี ศรีสมบูรณ์พงศ์	พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
๑๕. นางสาวศริญา มีทอง	พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
๑๖. นายณัฐพล สิมณี	พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
๑๗. นางสาวเกษวรินทร์ เมืองสุวรรณ	พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักงานจังหวัดสุรินทร์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายชำนาญ ชื่นตา ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระดังต่อไปนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายชำนาญ ชื่นตา ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ประธานกรรมการ เนื่องจากขณะนี้ได้เกิดสถานการณ์การปะทะระหว่างทหารฝ่ายไทยกับทหารฝ่ายกัมพูชาตามแนวชายแดนในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ตั้งแต่เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ อย่างต่อเนื่อง กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสุรินทร์จึงจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์การอพยพประชาชน กรณีภัยทางอากาศ จังหวัดสุรินทร์ ปี ๒๕๖๘ เพื่อดูแล อำนวยความสะดวก และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว ที่เข้ามาอยู่ในศูนย์พักพิงชั่วคราว และวันนี้อยู่ระหว่างเตรียมการรับเสด็จของสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ที่จะเสด็จไปทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน โรงพยาบาลจุฬาภรณ์ และทรงเยี่ยมราษฎร ในวันพุธที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันพุธที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘

นายวีระพงษ์ สว่างสิริทิพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.จ. ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ. ได้แจ้งให้คณะกรรมการ ก.บ.จ. ทราบและตรวจสอบความถูกต้องของรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดสุรินทร์ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันพุธที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘ แล้ว รายละเอียดตามหนังสือจังหวัดสุรินทร์ ด่วนที่สุด ที่ สร ๐๐๑๗.๒/ว ๒๑๕๕ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๘ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบ ดังนี้

๑. เห็นชอบอนุมัติให้แก้ไขรายละเอียดโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน กิจกรรมหลักการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดสุรินทร์อย่างครบวงจร กิจกรรมย่อยส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ ๑๑๖,๗๐๐ บาท (หนึ่งแสนหนึ่งหมื่นหกพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

/๒. เห็นชอบอนุมัติ...

๒. เห็นชอบอนุมัติให้ใช้งบประมาณเหลือจ่ายตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๔,๑๑๕,๓๒๙.๖๗ บาท (สี่ล้านหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นห้าพันสามร้อยยี่สิบเก้าบาทหกสิบเจ็ดสตางค์) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K)

๓. เห็นชอบคำสั่งคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดสุรินทร์ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี ๒๕๗๐ และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับรองรายงานการประชุมดังกล่าว

มติที่ประชุม ที่ประชุมไม่มีการแก้ไข และมีมติรับรองรายงานการประชุม ก.บ.จ. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันพุธที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมทราบ

๓.๑ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จังหวัดสุรินทร์

นายวีระพงษ์ สว่างสิริทิพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.จ. จังหวัดสุรินทร์ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๘ โครงการ ๑๒ กิจกรรมหลัก ๑๘ กิจกรรมย่อย งบประมาณรวม ๒๖๒,๔๕๑,๒๐๐ บาท (สองร้อยหกสิบสองล้านสี่แสนห้าหมื่นหนึ่งพันสองร้อยบาทถ้วน) โดยมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณและผลการใช้จ่ายงบประมาณ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘) ดังนี้

๑. มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณแล้ว จำนวน ๒๐๗,๖๘๓,๐๒๐.๓๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๑๓ คงเหลือ ๕๔,๗๖๘,๑๗๙.๖๗ บาท

๒. มีผลการใช้จ่ายงบประมาณแล้ว จำนวน ๒๔๘,๗๙๙,๔๙๘.๐๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๘๐ คงเหลือ ๑๓,๖๕๑,๗๐๑.๙๗ บาท

โดยจำแนกตามประเภทงบรายจ่าย ดังนี้

หน่วย : บาท

งบรายจ่าย (๑)	งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง (๒)	PO (๓)	เบิกจ่ายแล้ว (๔)	ร้อยละ การเบิกจ่ายงบประมาณ	รวม PO+เบิกจ่าย (๕)=(๓)+(๔)	ร้อยละ การใช้จ่ายงบประมาณ	คงเหลือ (๖)
- งบลงทุน	๒๑๑,๒๕๖,๐๐๐	๓๖,๓๐๕,๙๓๐.๒๐	๑๗๐,๑๔๘,๖๒๓.๗๔	**๘๐.๕๔**	๒๐๖,๔๕๔,๕๕๓.๙๔	**๙๗.๗๓**	๔,๘๐๑,๔๔๖.๐๖
- งบประจำ	๕๑,๑๙๕,๒๐๐	๔,๘๑๐,๕๔๗.๕๐	๓๗,๕๓๔,๓๙๖.๕๙	**๗๓.๓๒**	๔๒,๓๔๔,๙๔๔.๐๙	**๘๒.๗๑**	๘,๘๕๐,๒๕๕.๙๑
รวมทั้งสิ้น	**๒๖๒,๔๕๑,๒๐๐**	**๔๑,๑๑๖,๔๗๗.๗๐**	**๒๐๗,๖๘๓,๐๒๐.๓๓**	**๗๙.๑๓**	**๒๔๘,๗๙๙,๔๙๘.๐๓**	**๙๔.๘๐**	**๑๓,๖๕๑,๗๐๑.๙๗**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

/๓.๒ กระบวนการ...

๓.๒ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ของจังหวัดสุรินทร์ ที่ผ่านมา

นายวีระพงษ์ สว่างสิริทิพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.จ. สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และมติ ก.น.บ. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๗ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ได้เห็นชอบนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้แจ้งนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผน รวมทั้งปฏิทินการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ มาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยกำหนดให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดส่งแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ฉบับทบทวน ภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ดังนั้น เพื่อให้แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม และใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จังหวัดสุรินทร์จึงได้ดำเนินกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ดังนี้

๑. นายชำนาญ ชื่นตา ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ เป็นประธานการประชุมมอบนโยบายการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดฯ และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ และมีการประชุมเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดฯ และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ โดยใช้กลไกคณะอนุกรรมการกลุ่มภารกิจ (Cluster) จังหวัดสุรินทร์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านความมั่นคง ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ ห้องประชุมข้าวสารหอม ชั้น ๒ ศาลากลางจังหวัดสุรินทร์

๒. จังหวัดสุรินทร์ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดฯ ฉบับทบทวน ปี ๒๕๗๐ และได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดฯ เมื่อวันที่ ๒ - ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ โรงแรมสเปลนดิด โฮเทล แอท เขาใหญ่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และคณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดฯ ได้ดำเนินการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ เรียบร้อยแล้ว โดยผลการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ปรากฏตามเอกสารที่แนบในระเบียบวาระที่ ๔.๒

๓. ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันกับบุคคลเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยี่สิบปีตามมาตรา ๒๐ และแผนพัฒนาจังหวัดที่ ก.บ.จ. จัดทำ ดังนั้น จังหวัดสุรินทร์จึงได้จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันกับหัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ และนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ และมีการประชุมผ่านระบบออนไลน์ร่วมกับนายอำเภอทุกอำเภอ ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด หอการค้าจังหวัดสุรินทร์ สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ ผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะตามร่างแผนพัฒนาจังหวัด ฉบับทบทวนปี ๒๕๗๐ ก่อนจัดส่งให้ ก.บ.จ. พิจารณาและส่งให้ทีมบูรณาการกลางดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

/ระเบียบวาระที่ ๔...

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ พิจารณาโครงการที่เสนอขอใช้งบประมาณเหลือจ่ายตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

นายวีระพงษ์ สว่างสิริทิพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.จ. สำนักงานจังหวัดสุรินทร์ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แล้ว ผลปรากฏว่าขณะนี้มีเงินเหลือจ่าย จำนวน ๔,๙๒๙,๓๙๒.๒๖ บาท (สี่ล้านเก้าแสนสองหมื่นเก้าพันสามร้อยเก้าสิบสองบาทยี่สิบหกสตางค์) และได้ประสานส่วนราชการที่มีความประสงค์จะเสนอโครงการเพื่อขอใช้เงินเหลือจ่ายดังกล่าว จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณรวม ๔,๙๒๙,๑๐๐ บาท (สี่ล้านเก้าแสนสองหมื่นเก้าพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) ดังนี้

ลำดับที่	โครงการ / กิจกรรม	วงเงินเสนอขอ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
รวมทั้งสิ้น ๔ โครงการ		**๔,๙๒๙,๑๐๐**	
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน		**๙๖๑,๐๐๐**	
ผลผลิต/โครงการ : โครงการพัฒนาด้านเกษตร		**๙๖๑,๐๐๐**	
๑	**โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน**	**๖๔๑,๐๐๐**	
	กิจกรรมหลัก : กิจกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดสุรินทร์อย่างครบวงจร	๖๔๑,๐๐๐	
	กิจกรรมย่อย : ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์	๖๔๑,๐๐๐	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
๒	**โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร “หนองสนิทโมเดล”**	**๓๒๐,๐๐๐**	
	กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และงานวิจัยในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	๓๒๐,๐๐๐	
	กิจกรรมย่อย : สนับสนุนเทคโนโลยีระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบเคลื่อนที่	๓๒๐,๐๐๐	สำนักงานพลังงานจังหวัดสุรินทร์
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยววิถีสุรินทร์		**๕๐๐,๐๐๐**	
ผลผลิต : โครงการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและบริการ		**๕๐๐,๐๐๐**	
๓	**โครงการการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยววิถีสุรินทร์**	**๕๐๐,๐๐๐**	
	กิจกรรมหลัก : การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬากระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์	๕๐๐,๐๐๐	
	กิจกรรมย่อย : วิ่งมินิมาราธอนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวกระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์	๕๐๐,๐๐๐	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์
ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย		**๓,๔๖๘,๑๐๐**	
ผลผลิต : โครงการพัฒนาด้านสังคม		**๓,๔๖๘,๑๐๐**	
๔	**โครงการการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย**	**๓,๔๖๘,๑๐๐**	
	กิจกรรมหลัก : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๓,๔๖๘,๑๐๐	
	กิจกรรมย่อย : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๓,๔๖๘,๑๐๐	

/๑) รายการ ...

ลำดับที่	โครงการ / กิจกรรม	วงเงินเสนอขอ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๑) รายการ : ขุดลอกลำห้วยสำเริง บ้านบักจรัง หมู่ที่ ๒ ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๒,๔๒๕.๙๖ ลูกบาศก์เมตร	๔๙๘,๐๐๐	เทศบาลตำบลกาบเชิง
	๒) รายการ : ขุดลอกลำห้วยสำเริง บ้านบักจรัง หมู่ที่ ๑๖ ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๒,๓๖๐ ลูกบาศก์เมตร	๔๙๗,๐๐๐	เทศบาลตำบลกาบเชิง
	๓) รายการ : ขุดลอกลำห้วยสำเริง บ้านปราสาทเบง (จุดนานายชวน สนศรี) หมู่ที่ ๑๔ ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๒,๓๖๐ ลูกบาศก์เมตร	๔๙๗,๐๐๐	เทศบาลตำบลกาบเชิง
	๔) รายการ : ขุดลอกลำห้วยสำเริง บ้านปราสาทเบง (จุดนานายแบะ) หมู่ที่ ๑๔ ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๒,๓๖๐ ลูกบาศก์เมตร	๔๙๗,๐๐๐	เทศบาลตำบลกาบเชิง
	๕) รายการ : ขุดลอกหนองจรวย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านจรวย หมู่ที่ ๗ ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๕,๖๕๒ ลูกบาศก์เมตร	๔๙๔,๐๐๐	อ.บ.ต.ลำดวน
	๖) รายการ : ขุดลอกคลองรอบป่าโคกโครง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านโชกเหนือ หมู่ที่ ๑ ตำบลโชคเหนือ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๑,๘๖๒ ลูกบาศก์เมตร	๔๙๗,๔๐๐	อ.บ.ต.โชกเหนือ
	๗) รายการ : ขุดลอกคลองส่งน้ำรอบป่าโคกโครง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านตระแบก หมู่ที่ ๖ ตำบลโชคเหนือ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๑,๖๒๘ ลูกบาศก์เมตร	๔๘๗,๗๐๐	อ.บ.ต.โชกเหนือ

นางสาวสร้อยเพชร ตันติรัตนานนท์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ขอเสนอโครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน กิจกรรมหลัก : กิจกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดสุรินทร์อย่างครบวงจร กิจกรรมย่อย : ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ ๖๔๑,๐๐๐ บาท (หกแสนสี่หมื่นหนึ่งพันบาทถ้วน) ซึ่งเป็นการขยายผลการดำเนินกิจกรรมเดิม เพื่อเพิ่มเติมเป้าหมายโครงการหรือกิจกรรมเดิมให้บรรลุผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตข้าว พืชผักและพืชสมุนไพร จำนวน ๓ กลุ่มๆ ละ ๓๐ ราย รวม ๙๐ ราย จากพื้นที่ ๓ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอปราสาท และอำเภอสังขะ โดยเป็นการดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตผักหรือสมุนไพร และดำเนินกิจกรรมพัฒนาแปลงด้านการผลิตพืชผักในโรงเรือนตามระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตสินค้าเกษตร

นายชัชชน ทองสมบูรณ์ พลังงานจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานพลังงานจังหวัดสุรินทร์ขอเสนอโครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร “หนองสนิทโมเดล” กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม และงานวิจัยในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ กิจกรรมย่อย : สนับสนุนเทคโนโลยีระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบเคลื่อนที่ งบประมาณ ๓๒๐,๐๐๐ บาท (สามแสนสองหมื่นบาทถ้วน) โดยเป็นโครงการที่บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และเป็นโครงการที่ได้รับความเห็นชอบเกินกรอบวงเงิน (Y2) ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านโนนงิ้ว หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองสนิท อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงานทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำในด้านเกษตรกรรมของพื้นที่ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางด้านเกษตรกรรม เพื่อส่งเสริม/สนับสนุนระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบเคลื่อนที่ และส่งมอบให้กับกลุ่มเกษตรกร และ อปท. ในพื้นที่ เพื่อใช้งาน ดูแล และบำรุงรักษาระบบฯ ต่อไป

/นางสาววิชชุตา...

นางสาววิชชุตา รัชตโชติ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์ขอเสนอโครงการการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยววิถีสุรินทร์ กิจกรรมหลัก : การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬากระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมย่อย : วิ่งมินิมาราธอนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวกระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน) โดยเป็นโครงการที่บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และเป็นโครงการที่ได้รับความเห็นชอบเกินกรอบวงเงิน (Y2) ซึ่งเป็นค่าจ้างเหมาจัดกิจกรรมวิ่งมินิมาราธอนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวกระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์ (จำนวน ๑ ครั้ง) ณ หมู่บ้านช้าง บ้านตากลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)

นายสาคร คงสุข นายกเทศมนตรีตำบลกาบเชิง เทศบาลตำบลกาบเชิงขอเสนอโครงการการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย กิจกรรมหลัก : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมย่อย : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๔ รายการ งบประมาณรวม ๑,๙๘๙,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านเก้าแสนแปดหมื่นเก้าพันบาทถ้วน) ดังนี้

๑. รายการ : ขุดลอกลำห้วยสำเริง บ้านบักจรัง หมู่ที่ ๒ ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๒,๔๒๕.๙๖ ลูกบาศก์เมตร งบประมาณ ๔๙๘,๐๐๐ บาท (สี่แสนเก้าหมื่นแปดพันบาทถ้วน) เป็นงานขุดลอก ขนาดกว้าง ๒๒.๐๐ เมตร ยาว ๒๑๘.๐๐ เมตร ลึก ๓.๐๐ เมตร

๒. รายการ : ขุดลอกลำห้วยสำเริง บ้านบักจรัง หมู่ที่ ๑๖ ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๒,๓๖๐ ลูกบาศก์เมตร งบประมาณ ๔๙๗,๐๐๐ บาท (สี่แสนเก้าหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน) เป็นงานขุดลอก ขนาดกว้าง ๑๔.๐๐ เมตร ยาว ๕๑๕.๐๐ เมตร ลึก ๒.๐๐ เมตร

๓. รายการ : ขุดลอกลำห้วยสำเริง บ้านปราสาทเบง (จุดนานายชวน สนศรี) หมู่ที่ ๑๔ ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๒,๓๖๐ ลูกบาศก์เมตร งบประมาณ ๔๙๗,๐๐๐ บาท (สี่แสนเก้าหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน) เป็นงานขุดลอก ขนาดกว้าง ๑๔.๐๐ เมตร ยาว ๕๑๕.๐๐ เมตร ลึก ๒.๐๐ เมตร

๔. รายการ : ขุดลอกลำห้วยสำเริง บ้านปราสาทเบง (จุดนานายแบะ) หมู่ที่ ๑๔ ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๒,๓๖๐ ลูกบาศก์เมตร งบประมาณ ๔๙๗,๐๐๐ บาท (สี่แสนเก้าหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วนบาทถ้วน) เป็นงานขุดลอก ขนาดกว้าง ๑๔.๐๐ เมตร ยาว ๕๑๕.๐๐ เมตร ลึก ๒.๐๐ เมตร

โดยทั้ง ๔ รายการดังกล่าวข้างต้น เทศบาลตำบลกาบเชิงได้มีบันทึกความตกลง (MOU) ที่ยืนยันจะรับโอนสินทรัพย์ไปดูแลรักษาหลังจากเสร็จสิ้นโครงการด้วยแล้ว

นายเลิศศักดิ์ บรรลุสุข นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน องค์การบริหารส่วนตำบลลำดวนขอเสนอโครงการการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย กิจกรรมหลัก : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมย่อย : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายการ : ขุดลอกหนองจรวย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านจรวย หมู่ที่ ๗ ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๕,๖๕๒ ลูกบาศก์เมตร งบประมาณ ๔๙๔,๐๐๐ บาท (สี่แสนเก้าหมื่นสี่พันบาทถ้วน) เป็นงานขุดลอก ขนาดกว้าง ๒๐.๐๐ เมตร ยาว ๔๕.๐๐ เมตร ลึกจากระดับดินเดิมลึกเฉลี่ย ๒.๕๐ เมตร โดยองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวนได้มีบันทึกความตกลง (MOU) ที่ยืนยันจะรับโอนสินทรัพย์ไปดูแลรักษาหลังจากเสร็จสิ้นโครงการด้วยแล้ว

/นายบัณฑัต...

นายบัณฑัต จารัตน์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโชกเหนือ องค์การบริหารส่วนตำบลโชกเหนือขอเสนอโครงการการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย กิจกรรมหลัก : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมย่อย : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๒ รายการ งบประมาณรวม ๙๘๕,๑๐๐ บาท (เก้าแสนแปดหมื่นห้าพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) ดังนี้

๑. รายการ : ขุดลอกคลองรอบป่าโคกโครง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านโชกเหนือ หมู่ที่ ๑ ตำบลโชคเหนือ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๑,๘๖๒ ลูกบาศก์เมตร งบประมาณ ๔๙๗,๔๐๐ บาท (สี่แสนเก้าหมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยบาทถ้วน) เป็นงานขุดลอกขนาดกว้าง ๒๔.๐๐ เมตร ยาว ๒๐๖.๐๐ เมตร

๒. รายการ : ขุดลอกคลองส่งน้ำรอบป่าโคกโครง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านตระแบก หมู่ที่ ๖ ตำบลโชคเหนือ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๑,๖๒๘ ลูกบาศก์เมตร งบประมาณ ๔๘๗,๗๐๐ บาท (สี่แสนแปดหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) เป็นงานขุดลอกขนาดกว้าง ๒๔.๐๐ เมตร ยาว ๒๐๒.๐๐ เมตร

โดยทั้ง ๒ รายการดังกล่าวข้างต้น องค์การบริหารส่วนตำบลโชกเหนือได้มีบันทึกความตกลง (MOU) ที่ยืนยันจะรับโอนสินทรัพย์ไปดูแลรักษาหลังจากเสร็จสิ้นโครงการด้วยแล้ว

นายชำนาญ ชื่นตา ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ประธานกรรมการ ในส่วนของโครงการการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย กิจกรรมหลัก : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (จำนวน ๗ แห่ง) งบประมาณ ๓,๔๖๘,๑๐๐ บาท เป็นไปตามข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ สภาผู้แทนราษฎร ที่เสนอแนะให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดควรจัดลำดับความสำคัญของโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นอันดับต้นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงความซ้ำซ้อนของโครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ของบประมาณเองโดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเติมเต็มในส่วนที่ยังขาด ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง มีความพร้อมในเรื่องของบุคลากร เช่น ช่างเขียนแบบ ช่างคุมงาน มากกว่าหน่วยงานราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค

นายวีระพงษ์ สว่างสิริทิพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.จ. ความคิดเห็นและข้อเสนอของฝ่ายเลขานุการฯ มีดังต่อไปนี้

๑. ในส่วนของโครงการการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย กิจกรรมหลัก : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (จำนวน ๗ แห่ง) งบประมาณ ๓,๔๖๘,๑๐๐ บาท เป็นโครงการที่บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และเป็นโครงการที่ได้รับความเห็นชอบเกินกรอบวงเงิน (Y2) โดยขอเสนอเปลี่ยนแปลงหน่วยดำเนินการ <u>จากเดิม</u> โครงการชลประทานสุรินทร์ <u>เปลี่ยนเป็น</u> เทศบาลตำบลกาบเชิง องค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน และองค์การบริหารส่วนตำบลโชกเหนือ เนื่องจากเป็นแหล่งน้ำขนาดเล็ก อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบและเป็นภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นอำนาจของ ก.บ.จ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

/๒. โครงการ...

๒. โครงการดังกล่าว จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณรวม ๔,๙๒๙,๑๐๐ บาท (สี่ล้านเก้าแสนสองหมื่นเก้าพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) เป็นไปตามหลักเกณฑ์การปรับปรุงแผนปฏิบัติราชการประจำปี และการเปลี่ยนแปลงโครงการ ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง ซึ่งเป็นโครงการที่ได้รับความเห็นชอบในกรอบวงเงิน (Y1) เป็นโครงการที่ได้รับความเห็นชอบเกินกรอบวงเงิน (Y2) และเป็นการขยายผลการดำเนินกิจกรรมเดิมภายใต้โครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณเดียวกัน เพื่อเพิ่มเติมเป้าหมายโครงการหรือกิจกรรมเดิมให้บรรลุผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น เป็นอำนาจของ ก.บ.จ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้งบประมาณรายจ่ายการโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘ โดยโครงการดังกล่าวจะต้องโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณบางส่วนข้ามผลผลิต และข้ามโครงการ จึงต้องขออนุมัติจากสำนักงบประมาณ

จึงเรียนคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ ดังนี้

๑. อนุมัติโครงการที่เสนอขอใช้งบประมาณเหลือจ่ายตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณรวม ๔,๙๒๙,๑๐๐ บาท (สี่ล้านเก้าแสนสองหมื่นเก้าพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) โดยให้ขออนุมัติจากสำนักงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. เปลี่ยนแปลงหน่วยดำเนินการ <u>จากเดิม</u> โครงการชลประทานสุรินทร์ <u>เปลี่ยนเป็น</u> เทศบาลตำบลกาบเชิง องค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน และองค์การบริหารส่วนตำบลโชกเหนือ ตามโครงการการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย กิจกรรมหลัก : พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (จำนวน ๗ แห่ง) งบประมาณ ๓,๔๖๘,๑๐๐ บาท (สามล้านสี่แสนหกหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

๔.๒ พิจารณาแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวน และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

นายวีระพงษ์ สว่างสิริทิพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.จ. แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวน และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. ตามที่จังหวัดสุรินทร์ได้จัดประชุมปรึกษาหารือเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี ๒๕๗๐ ทำให้ได้แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ฉบับทบทวน ดังนี้

<u>เป้าหมายการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์</u>

“เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

<u>ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์</u>

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มขึ้น (GPP) ร้อยละ ๑

/ประเด็นการพัฒนา...

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย

๒. แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ โดยจังหวัดสุรินทร์ได้รับกรอบการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ โดยให้ตั้งคำขอไม่น้อยกว่า ๑.๕ เท่า แต่ไม่เกิน ๒ เท่า ตามกรอบงบประมาณ ดังนี้

หน่วย : บาท

จังหวัด	กรอบการจัดสรร	งบบริหาร	รวม
สุรินทร์	๒๙๑,๓๘๘,๗๙๙	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐๑,๓๘๘,๗๙๙

สรุปแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ดังนี้

ประเด็นการพัฒนา	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
๑. การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน	๓	๓๒๖,๘๐๘,๘๐๐
๒. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ	๒	๓๔๗,๓๙๘,๕๐๐
๓. การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน	๑	๕๒,๘๘๓,๙๐๐
๔. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	๑	๓๑,๕๓๔,๙๐๐
๕. การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย	๓	๗๗,๐๐๕,๔๐๐
งบบริหารจัดการของจังหวัด		๑๐,๐๐๐,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น ๑๐ โครงการ	**๑๐**	**๘๔๕,๖๓๑,๕๐๐**

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวน และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความถูกต้องของแผนฯ รวมทั้งรายละเอียดโครงการและวงเงินงบประมาณให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญของโครงการ ก่อนนำส่งให้ทีมบูรณาการกลางต่อไป

/๔.๓ พิจารณา...

๔.๓ พิจารณาแบบสรุปแผนงานโครงการที่จังหวัดสุรินทร์ขอรับการสนับสนุนจากกระทรวง/กรมฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

นายวีระพงษ์ สว่างสิริทิพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.จ. สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ก.น.บ. แจ้งว่า ในการจัดทำแบบสรุปแผนงานโครงการที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดขอรับการสนับสนุนจากกระทรวง/กรม เพื่อดำเนินการให้สอดคล้องตามความต้องการของแผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (แบบ จ.๓ : กรณีจังหวัด/ แบบ กจ.๓ : กรณีกลุ่มจังหวัด) ให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดเสนอแผนงานโครงการที่มีลำดับความสำคัญสูงและมีผลกระทบ (Impact) สูงต่อการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ ไม่จำกัดจำนวนแผนงานโครงการที่ขอเสนอพร้อมทั้งจัดเรียงลำดับความสำคัญ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ประมวลรวบรวม และประสานแจ้งกระทรวงเพื่อรับไปพิจารณาบรรจุในแผนปฏิบัติการของกระทรวง/กรมต่อไป สรุปแผนงานโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ที่จังหวัดสุรินทร์ขอรับการสนับสนุนจากกระทรวง/กรม เพื่อดำเนินการให้สอดคล้องตามความต้องการของแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

กระทรวง/กรม (ที่ขอรับการสนับสนุน)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
๑. กระทรวงมหาดไทย	**๑๓**	**๑๒,๒๗๒,๗๓๓,๔๐๐**
๑.๑ กรมโยธาธิการและผังเมือง	๓	๙,๙๐๓,๐๐๐,๐๐๐
๑.๒ กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐	๒,๓๖๙,๗๓๓,๔๐๐
๒. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	**๖**	**๓๒,๐๐๐,๐๐๐**
๒.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๖	๓๒,๐๐๐,๐๐๐
๓. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	**๓๔**	**๑,๔๑๖,๕๘๐,๐๐๐**
๓.๑ กรมชลประทาน	๓๔	๑,๔๑๖,๕๘๐,๐๐๐
๔. กระทรวงคมนาคม	**๑๔**	**๓๖๔,๖๐๐,๐๐๐**
๔.๑ กรมทางหลวงชนบท	๑๔	๓๖๔,๖๐๐,๐๐๐
๕. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	**๑**	**๕๐๐,๐๐๐**
๕.๑ กรมกิจการเด็กและเยาวชน	๑	๕๐๐,๐๐๐
๖. กระทรวงยุติธรรม	**๕**	**๒,๒๐๙,๑๐๐**
๖.๑ กรมราชทัณฑ์	๕	๒,๒๐๙,๑๐๐
๗. กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	**๒**	**๗๖๘,๓๗๐,๐๐๐**
๗.๑ กองทุนสิ่งแวดล้อม	๒	๒,๒๓๐,๐๐๐
๗.๒ กรมทรัพยากรน้ำ		๗๖๖,๑๔๐,๐๐๐
๘. กระทรวงแรงงาน	**๑**	**๔,๒๐๗,๒๐๐**
๘.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง	๑	๔,๒๐๗,๒๐๐
รวมทั้งสิ้น	**๗๖**	**๑๔,๘๖๑,๑๙๙,๗๐๐**

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติเห็นชอบแผนงานโครงการที่จังหวัดสุรินทร์ขอรับการสนับสนุนจากกระทรวง/กรมฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอแผนงานโครงการที่จังหวัดสุรินทร์ขอรับการสนับสนุนจากกระทรวง/กรมฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ เพิ่มเติมได้ พร้อมทั้งจัดเรียงลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการฯ ก่อนนำส่งให้กระทรวงมหาดไทยภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ต่อไป

/ระเบียบวาระที่ ๕ ...

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

ไม่มี

เลิกประชุม เวลา ๑๕.๓๐ น.

(ลงชื่อ) ผู้จดรายงานการประชุม

(นางสาวพัชรินทร์ บุญภา)

พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน

ในฐานะกรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.จ.

(ลงชื่อ) ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายวีระพงษ์ สว่างสิริทิพย์)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

ในฐานะกรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.จ.

ภาคผนวก ข.

ผลการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570)
ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
เป้าหมายการพัฒนา	เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีสุรินทร์ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	เมืองเกษตรสร้างมูลค่า พัฒนาเศรษฐกิจส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เหตุผลของการปรับเปลี่ยน

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทั้งด้านการเกษตร วัฒนธรรม และและมีจุดแข็งด้านการมีที่ตั้งติดชายแดน ซึ่งสามารถพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างรอบด้าน อย่างไรก็ตาม บริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในระดับประเทศและระดับโลก ส่งผลให้จังหวัดจำเป็นต้องทบทวนเป้าหมายการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาในระยะยาวของประเทศ ดังนั้น การปรับเปลี่ยนเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด จึงเป็นการสะท้อนถึงความยืดหยุ่นในการกำหนดนโยบาย พร้อมกับการยกระดับศักยภาพของจังหวัดให้สามารถแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยมีการวิเคราะห์เหตุผลสำคัญ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การขยายแนวทางการพัฒนาเกษตรกรรมจาก “เกษตรอินทรีย์” สู่ “เกษตรสร้างมูลค่า” โดยแนวคิด “เมืองเกษตรอินทรีย์” แม้จะเป็นแนวทางที่ดีในการส่งเสริมความปลอดภัยด้านอาหารและรักษาสิ่งแวดล้อม แต่ในทางปฏิบัติกลับมีข้อจำกัดในด้านต้นทุนการผลิต การรับรองมาตรฐาน และความต้องการของตลาดเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ดังนั้น การปรับเปลี่ยนสู่ “เมืองเกษตรสร้างมูลค่า” จึงเปิดกว้างกว่า โดยครอบคลุมทั้งการแปรรูปสินค้าเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่พัฒนาแบรนด์และบรรจุภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farming) เกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย และการส่งเสริมการตลาดออนไลน์และอีคอมเมิร์ซและการเข้าสู่ตลาดในลักษณะที่หลากหลายมากขึ้น

2. การขยายขอบเขตการพัฒนาเศรษฐกิจ จาก “เศรษฐกิจชายแดน” สู่ “การพัฒนาเศรษฐกิจ” โดยรวม ซึ่งการมุ่งเน้นไปยัง “ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน” เป็นการเน้นเฉพาะกลุ่มกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนกับประเทศกัมพูชา แม้มีความสำคัญ แต่ยังไม่ครอบคลุมกิจกรรมเศรษฐกิจอื่น ๆ ในระดับภูมิภาค ดังนั้น การใช้ถ้อยคำว่า “พัฒนาเศรษฐกิจ” ทำให้สามารถวางแผนแบบบูรณาการที่ครอบคลุมทั้งเศรษฐกิจฐานราก วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เศรษฐกิจดิจิทัล และการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการให้ครอบคลุมและยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น โดยแนวคิด “ท่องเที่ยววิถีสุรินทร์” เน้นไปที่การส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นถิ่น เช่น ช้าง ผ้าไหม วิถีอีสานใต้ ซึ่งแม้จะเป็นจุดเด่น แต่ยังไม่สามารถตอบสนองกับแนวโน้มการท่องเที่ยวสมัยใหม่ เช่น ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ หรือดิจิทัลทัวริซึม แนวทางใหม่ที่ใช้คำว่า “ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ” จึงเป็นการเปิดประตูให้กับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในมิติใหม่ พร้อมทั้งเสริมสร้างบริการที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาคทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น

4. เป้าหมายการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน แม้จะมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาของเป้าหมายในด้านอื่น แต่ประเด็น "ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี" ยังคงถูกรักษาไว้ในฐานะเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา ที่สะท้อนถึงความต่อเนื่องของวิสัยทัศน์ และการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางของนโยบาย และจะช่วยให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและบริการต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของประชาชน ทั้งในด้านรายได้ การศึกษา สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

<table>
<tr><th>หัวข้อ</th><th>แผนพัฒนาจังหวัด
(พ.ศ. 2566 – 2570)
ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569</th><th>แผนพัฒนาจังหวัด
(พ.ศ. 2566 – 2570)
ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570</th></tr>
<tr><td rowspan="2">ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา</td><td>1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มขึ้น (GPP) ร้อยละ 2
2. ดัชนีการพัฒนาคนได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน (HAI)</td><td>ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มขึ้น (GPP) ร้อยละ 2</td></tr>
<tr><td colspan="2">เหตุผลของการปรับเปลี่ยน
การปรับลดตัวชี้วัดมีเหตุผลสำคัญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตาม ประเมินผล และบริหารจัดการการพัฒนาในระดับจังหวัด โดยพิจารณาจากเหตุผลหลัก ดังนี้
1. ตัวชี้วัด GPP เป็นข้อมูลเชิงเศรษฐกิจที่มีความชัดเจน วัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถติดตามผลได้ในทุกปี ข้อมูลมีความต่อเนื่องและอ้างอิงได้จากแหล่งข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงสามารถใช้เป็นดัชนีสะท้อนประสิทธิภาพของการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับจังหวัดได้อย่างชัดเจน
2. การเพิ่มขึ้นของ GPP เป็นเป้าหมายที่สามารถบริหารจัดการและผลักดันได้โดยตรงจากนโยบายหรือมาตรการของจังหวัด เช่น การส่งเสริมการลงทุน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนภาคเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรมในระดับพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งต่างจาก HAI ซึ่งเป็นตัวชี้วัดเชิงองค์รวมประกอบด้วยหลายมิติ ที่บางส่วนอยู่นอกเหนืออำนาจการกำกับดูแลของจังหวัด เช่น ด้านสุขภาพ การศึกษา หรือรายได้ ซึ่งส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับนโยบายระดับชาติ
3. การคงเหลือตัวชี้วัดเพียงรายการเดียว จะช่วยลดความซ้ำซ้อนของตัวชี้วัด ลดภาระในการรวบรวมข้อมูล และเพิ่มความสะดวกในการสื่อสารผลการดำเนินงานต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้อย่างเข้าใจง่ายและตรงประเด็น
ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และสามารถติดตามผลลัพธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาให้คงเหลือเฉพาะ “ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1” ซึ่งจะสะท้อนระดับความสำเร็จของการพัฒนาจังหวัดได้อย่างชัดเจน</td></tr>
<tr><td colspan="3">ประเด็นการพัฒนาที่ 1</td></tr>
<tr><td rowspan="2">ประเด็นการพัฒนา</td><td>การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน</td><td>การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน</td></tr>
<tr><td colspan="2">เหตุผลของการปรับเปลี่ยน
เนื่องจากการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดสุรินทร์นั้น แม้จะเน้นความปลอดภัยและความยั่งยืน แต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องต้นทุนและปริมาณผลผลิต ดังนั้น การขยายประเด็นพัฒนาไปสู่เกษตรสร้างมูลค่าจึงเปิดโอกาสให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ มาปรับใช้ในการผลิต รวมทั้งการแปรรูปและการตลาดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์อย่างครบวงจร นอกจากนี้ การส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่ายังช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นและความหลากหลายในระบบการผลิต ทำให้เกษตรกรสามารถเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทและศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสสร้างรายได้จากช่องทางต่างๆ พร้อมทั้งเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์เกษตรผ่านการพัฒนาคุณภาพ การแปรรูป และการสร้างตราสินค้า ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้และความมั่นคงทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนประเด็นดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวทางและนโยบายของจังหวัดสุรินทร์ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเกษตรที่สร้างมูลค่าเพิ่มและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้จังหวัดสุรินทร์สามารถดึงดูดการลงทุนและส่งเสริมเศรษฐกิจ</td></tr>
</table>

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
	ฐานรากได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าจะช่วยพัฒนาระบบเกษตรแบบครบวงจรตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การตลาด และการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของจังหวัดในระยะยาว	
เป้าประสงค์	1. เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ 2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 3. เพื่อส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์ 4. เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์	1. เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่า 2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน 3. เพื่อเพิ่มรายได้การจำหน่ายสินค้าเกษตร
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน 1. ขยายขอบเขตการพัฒนาเกษตรให้ครอบคลุมและหลากหลายมากขึ้น การเปลี่ยนจาก “เพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์” เป็น “เพิ่มพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่า” ช่วยขยายแนวทางการผลิตให้ไม่จำกัดเฉพาะเกษตรอินทรีย์เท่านั้น แต่รวมถึงเกษตรกรรมรูปแบบอื่นที่สามารถเพิ่มมูลค่าได้ เช่น การเกษตรแปรรูป การเกษตรเชิงพาณิชย์ หรือการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อเพิ่มโอกาสและความหลากหลายให้แก่เกษตรกร 2. เพิ่มความยืดหยุ่นในเกณฑ์คุณภาพและมาตรฐานสินค้าการปรับเปลี่ยนจาก “ยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์” เป็น “ยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน” เปิดโอกาสให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ไม่เฉพาะเกษตรอินทรีย์เท่านั้น แต่รวมถึงเกษตรที่มีมาตรฐานอื่นๆ ที่ตลาดต้องการ ซึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันและความเหมาะสมกับตลาดที่หลากหลาย 3. เน้นเป้าหมายทางเศรษฐกิจและรายได้ที่ชัดเจนมากขึ้น การปรับเปลี่ยนจาก “ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์” และ “เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์” มาเป็น “เพิ่มรายได้การจำหน่ายสินค้าเกษตร” ช่วยให้เป้าหมายมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจโดยตรง คือการสร้างรายได้ที่มั่นคงและเพิ่มขึ้นให้กับเกษตรกร ผ่านช่องทางการตลาดและการแปรรูปในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งครอบคลุมทั้งเกษตรอินทรีย์และเกษตรสร้างมูลค่าอื่นๆ 4. เพื่อให้มีความสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่าอย่างครบวงจรและยั่งยืน ที่ครบวงจร ทั้งการผลิต การพัฒนาคุณภาพ และการตลาด โดยเน้นความยั่งยืนในระยะยาว และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรในทุกขั้นตอน เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด	
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. จำนวนพื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น จำนวน 4,000 ไร่ 2. จำนวนสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ 3. จำนวนผลิตภัณฑ์การแปรรูปด้านเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ 4. จำนวนช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น จำนวน 5 ช่องทาง	1. จำนวนพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น (5,000 ไร่) 2. จำนวนสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น (8 ผลิตภัณฑ์) 3. อัตราการขยายตัวของ GPP ของจังหวัดภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน 1. เนื่องจากการประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้ตัวชี้วัดเดิมที่เน้นเพียงจำนวนพื้นที่เกษตรอินทรีย์และจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน อาจไม่สามารถสะท้อนภาพรวมของผลกระทบทางเศรษฐกิจได้อย่างครบถ้วนและชัดเจน จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น การปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดที่ 1 จาก “จำนวนพื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น” เป็น “จำนวนพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น” นั้น เป็นการเปลี่ยนโฟกัสจากปริมาณพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่เพิ่มขึ้นไปสู่การพัฒนาพื้นที่เกษตรที่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้จริง โดยมีการตั้งเป้าหมายพื้นที่เพิ่มขึ้นจากเดิม 4,000 ไร่ เป็น 5,000 ไร่ เพื่อสนับสนุนให้พื้นที่เกษตรได้รับการพัฒนาในเชิงคุณภาพและสร้างผลตอบแทนที่สูงขึ้น 2. ตัวชี้วัดที่ 2 ได้มีการเปลี่ยนจาก “จำนวนสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น” เป็น “จำนวนสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น” โดยเพิ่มจำนวนผลิตภัณฑ์เป้าหมายจาก 5 เป็น 8 ผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและสามารถแข่งขันในตลาดได้มากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้และมูลค่าทางเศรษฐกิจของภาคเกษตร 3. ตัวชี้วัด “อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1” เพื่อเป็นตัวชี้วัดเชิงเศรษฐกิจที่สะท้อนภาพรวมของการพัฒนาและผลกระทบของภาคเกษตรในระดับจังหวัดอย่างชัดเจน ตัวชี้วัดนี้จะช่วยเชื่อมโยงผลการดำเนินงานในระดับพื้นที่กับเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างครบถ้วนและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ การปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายดังกล่าว จะช่วยให้การประเมินผลการดำเนินงานมีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับเป้าหมายในการสร้างมูลค่าและพัฒนาภาคเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น	
แนวทางการพัฒนา	1. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ผลการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์มาดำเนินการ 2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำและปัจจัยพื้นฐาน การผลิตของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 4. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต 5. ส่งเสริมการแปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรอินทรีย์ 6. การขนส่งและการบริหารจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์ 7. พัฒนาระบบการตลาดเกษตรอินทรีย์ 8. พัฒนาระบบการจัดทำแผนธุรกิจชุมชน	1. พัฒนาและเพิ่มศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และเชื่อมโยงเครือข่ายด้านเกษตรกร 2. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ผลการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์มาดำเนินการ 3. ส่งเสริมการใช้ ภูมิปัญญา เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 4. พัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน และโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตร 5. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าให้ได้มาตรฐาน (GAP) อินทรีย์ และอื่นๆ 6. ส่งเสริมการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรอินทรีย์และเกษตรสร้างมูลค่า เช่น พืชผัก หม่อนไหม โค ผลไม้ อื่นๆ 7. ส่งเสริมพัฒนาการขนส่งและการบริหารจัดการสินค้าเกษตร 8. พัฒนาระบบการจัดทำ แผนธุรกิจ และการตลาดสินค้าเกษตร 9. ส่งเสริมการทำ การเกษตร ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่ายคาร์บอนเครดิต 10. ขยายผลการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน การปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนามีเป้าหมายเพื่อให้การพัฒนาเกษตรกรรมมีความสอดคล้องกับบริบทและความต้องการในยุคปัจจุบันมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม การเพิ่มมูลค่าผลผลิต และการสร้างระบบที่ครบวงจรมากขึ้น ซึ่งสามารถสรุปเหตุผลหลัก ๆ ได้ดังนี้ 1. จากเดิมที่ให้ความสำคัญเฉพาะการพัฒนาเกษตรกรรายบุคคล แนวทางใหม่ได้ปรับให้ครอบคลุมถึงการพัฒนาศักยภาพของสถาบันเกษตรกร รวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ การแบ่งปันองค์ความรู้ และเสริมพลังการต่อรองทางการตลาด นำไปสู่การพัฒนาเกษตรกรอย่างเป็นระบบและแนวทางเดิมมุ่งเน้นการใช้ผลการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์ รวมถึงการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเป็นหลัก แต่การปรับปรุงได้เพิ่มมิติเรื่องความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับแนวโน้มโลกที่เน้นการเกษตรอย่างยั่งยืนและลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนและความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ 2. แนวทางเดิมให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำและปัจจัยพื้นฐานของเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร แต่แนวทางใหม่ได้ขยายความหมายให้ครอบคลุมถึงโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตรโดยรวม เพื่อสร้างความมั่นคงและความยืดหยุ่นในระบบการผลิต ซึ่งช่วยให้สามารถรองรับความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและตลาดได้ดียิ่งขึ้น 3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้รับการขยายให้รวมถึง “เกษตรสร้างมูลค่า” ซึ่งหมายถึงการพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและเพิ่มมูลค่าทางการตลาดมากขึ้น พร้อมกับการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการรวมกลุ่มนี้ช่วยขยายขอบเขตการพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งเกษตรอินทรีย์และเกษตรที่เน้นการสร้างมูลค่า เพื่อรองรับความต้องการของตลาดที่หลากหลาย 4. แนวทางการส่งเสริมการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มได้รับการขยายขอบเขตให้รวมถึงทั้งเกษตรอินทรีย์และเกษตรสร้างมูลค่า เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดและสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน 5. การขนส่งและการบริหารจัดการสินค้าเกษตรได้รับการเน้นย้ำและขยายขอบเขตให้ครอบคลุมสินค้าเกษตรโดยรวม ไม่จำกัดเฉพาะสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกระจายสินค้าและลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ 6. การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรได้รับการขยายให้ครอบคลุมสินค้าเกษตรทุกประเภท รวมถึงการสร้างเครือข่ายและระบบการจัดทำแผนธุรกิจที่เชื่อมโยงกลุ่มเกษตรกรและชุมชนอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเกษตรกรรม นอกจากนี้ แนวทางใหม่ยังได้เพิ่มมิติที่สำคัญสองประการ คือ การส่งเสริมการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับคาร์บอนเครดิต ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ใหม่จากการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเป็นการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับสากล และการขยายผลการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อยึดโยงแนวทางการพัฒนากับนโยบายและโครงการของภาครัฐที่มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น โดยการปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการยกระดับระบบเกษตรกรรมให้มีความครอบคลุม ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ รวมถึงการสร้างความยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน	

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 2		
ประเด็นการพัฒนา	2. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน	2. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ
เป้าประสงค์	เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุนด้านการค้าการลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน	เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุนด้านการค้าการลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน 1. การขยายขอบเขตจาก “เศรษฐกิจชายแดน” ไปสู่ “เศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ” เป็นการตอบสนองต่อบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก การค้าชายแดนแม้จะมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนหนึ่งของห่วงโซ่เศรษฐกิจทั้งหมด ในขณะที่การส่งเสริมศักยภาพในระดับประเทศและระหว่างประเทศจะช่วยเปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจและบริการสามารถเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน และสร้างความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจในระยะยาว 2. การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสะท้อนแนวคิดแบบบูรณาการและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น การเน้นเพียงเศรษฐกิจชายแดนอาจทำให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาในมิติอื่น ๆ ขณะที่การส่งเสริมศักยภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศเปิดโอกาสให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ ภายในประเทศ เสริมสร้างความสมดุลระหว่างเมืองหลัก เมืองรอง และพื้นที่ชายแดน ตลอดจนเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกผ่านความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และบริการในระดับทวิภาคีและพหุภาคี 3. การขยายกรอบประเด็นดังกล่าวยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) โดยเฉพาะในด้านการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเพิ่มมูลค่าและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนจังหวัดสุรินทร์ก้าวสู่เศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูงและมีความยั่งยืน ดังนั้น การปรับเปลี่ยนประเด็นการพัฒนาในครั้งนี้ไม่ใช่เพียงการเปลี่ยนถ้อยคำ แต่เป็นการยกระดับกรอบการทำงานให้สอดรับกับพลวัตของเศรษฐกิจสมัยใหม่มากยิ่งขึ้น โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความสามารถในการแข่งขัน และสามารถรองรับความท้าทายของโลกในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ	
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคนอกเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2 2. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.5 ในปี พ.ศ. 2569-2570	1. อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคนอกเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 2. อัตราการขยายตัว GPP ต่อหัวของประชากรต่อปีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.5
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน 1. การปรับลดอัตราการขยายตัวของ GPP ภาคนอกเกษตรจาก ร้อยละ 2 เหลือ ร้อยละ 1 เนื่องจากประเมินสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์ โดยคำนึงถึงข้อจำกัดด้านปัจจัยการผลิต การลงทุน และการฟื้นตัวของภาคบริการและอุตสาหกรรม หลังจากได้รับ	

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
	ผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบบริเวณชายแดนไทย–กัมพูชา ซึ่งส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงาน แรงจูงใจในการลงทุน และความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจของพื้นที่โดยรวม การตั้งเป้าหมายในระดับที่เป็นไปได้จะสามารถกำหนดนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจนอกภาคเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทจริงในพื้นที่ 2. การปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดจาก “มูลค่าการค้าชายแดน” ที่ตั้งเป้าหมายไว้ร้อยละ 2.5 ไปสู่ “อัตราการขยายตัวของ GPP ต่อหัวประชากร” ร้อยละ 1.5 เนื่องจากจังหวัดสุรินทร์พิจารณาแล้วเห็นว่า การปรับตัวชี้วัดเชิงมูลค่าการค้าไปสู่ตัวชี้วัดที่เน้น “คุณภาพชีวิตประชาชน” มากขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ความไม่มั่นคงบริเวณชายแดนไทย–กัมพูชาทำให้การค้าชายแดนมีความผันผวนสูง ขึ้นอยู่กับการเปิด–ปิดด่าน การควบคุมด้านความมั่นคงและมาตรการจากฝ่ายกัมพูชา ซึ่งเป็นปัจจัยที่จังหวัดไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น การใช้ GPP ต่อหัวจึงเป็นตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับบุคคลและครัวเรือนได้ดีกว่า อีกทั้งยังเป็นเป้าหมายที่สามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน	
แนวทางการพัฒนา	1. เสริมสร้างความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และการบริการกับประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียน 2. ส่งเสริมการพัฒนาการค้าชายแดนและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 3. ยกระดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การลงทุน และการบริการ	1. เสริมสร้างความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และการบริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2. ยกระดับพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมด้านการค้า การลงทุน บริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ 3. ยกระดับพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมช่องทางการค้าทั้งตลาดออฟไลน์ และตลาดออนไลน์ 4. ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไหมสุรินทร์สู่สากล 5. ยกระดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การลงทุน และการบริการ 6. จัดกิจกรรมแสดงสินค้าเชื่อมโยงการค้าทั้งในจังหวัด ต่างจังหวัด และต่างประเทศ 7. พัฒนาและสร้างแบรนด์สินค้าเพื่อยกระดับมูลค่าสินค้าให้มีความโดดเด่น 8. พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและสร้างโอกาสทางการตลาด เพื่อธุรกิจที่เข้มแข็งและยั่งยืน

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 3		
ประเด็นการพัฒนา	3. การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยววิถีสุรินทร์	3. การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน การปรับเปลี่ยนประเด็นการพัฒนาจาก “การท่องเที่ยววิถีสุรินทร์” เป็น “การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน” มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจน ครอบคลุม และสอดคล้องกับแนวทางยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับต่างๆ ของประเทศมากยิ่งขึ้น โดยคำว่า “ท่องเที่ยววิถีสุรินทร์” แม้จะมีเจตนาที่ดีในการสะท้อนอัตลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ แต่ยังไม่สามารถสื่อความหมายในเชิงนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติได้ชัดเจน และอาจตีความได้หลากหลายจนขาดทิศทางที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินงาน ในขณะที่ประเด็นการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการอย่างยั่งยืน มีขอบเขตที่กว้างกว่า ครอบคลุมทั้งการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบริการสนับสนุน เช่น ที่พัก ร้านอาหาร และระบบขนส่ง รวมถึงเน้นแนวทาง “ความยั่งยืน” ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวฯ จึงทำให้สามารถออกแบบโครงการ กิจกรรม และตัวชี้วัดที่ชัดเจน และใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น	
เป้าประสงค์	เพื่อพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวสร้างรายได้เพิ่มขึ้น	1. เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น 2. เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน การปรับเปลี่ยนเป้าประสงค์ เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การกำหนดเป้าหมายมีความชัดเจน จำแนกเป็นประเด็นย่อยที่สามารถวัดผลและกำหนดตัวชี้วัดที่สอดคล้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเป้าประสงค์เดิมเป็นข้อความรวมที่ไม่สามารถแยกวิเคราะห์ได้ว่าผลสำเร็จของการดำเนินงานควรวัดจากจำนวนผู้มาเยือน หรือรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่เป้าประสงค์ใหม่ได้แยกประเด็นออกเป็น 2 ด้านอย่างชัดเจน ได้แก่ การเพิ่ม "ปริมาณ" นักท่องเที่ยว และการเพิ่ม "มูลค่า" หรือรายได้จากการท่องเที่ยว ทำให้สามารถวางแผนพัฒนาและประเมินผลได้ในเชิงปริมาณและคุณภาพควบคู่กัน	
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 2. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5	คงเดิม

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
แนวทางการพัฒนา	1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และยกระดับการท่องเที่ยวเพื่อการโดยปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิม และเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวใหม่ 2. ส่งเสริมความร่วมมือและเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยว 3. พัฒนาการประชาสัมพันธ์การตลาดการท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ 4. ยกระดับผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวสู่ระดับสากล 5. พัฒนาบุคลากรและส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชน 6. ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	1. พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเดิม และเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวใหม่ 2. ส่งเสริมความร่วมมือและเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ 3. พัฒนาบุคลากรและส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชน 4. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบครบวงจร 5. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 6. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และธรรมชาติ 7. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม แพทย์แผนไทยและสมุนไพรพื้นบ้าน 8. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวชุมชน 9. ส่งเสริม พัฒนาการประชาสัมพันธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ 10. ยกระดับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและบริการสู่ระดับสากล
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน การปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่มีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แนวทางเดิมมุ่งเน้นในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การประชาสัมพันธ์และการยกระดับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสู่ระดับสากลยังไม่ครอบคลุมมิติของรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเฉพาะแนวโน้มใหม่ที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตชุมชน สุขภาพ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จึงได้ปรับขยายขอบเขตให้ครอบคลุมการท่องเที่ยวในมิติใหม่ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบครบวงจร การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม แพทย์แผนไทยและสมุนไพรพื้นบ้าน รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัดสุรินทร์ และสามารถต่อยอดจากฐานทรัพยากรและอัตลักษณ์ที่มีอยู่เดิม นอกจากนี้ การเพิ่มประเด็น “การท่องเที่ยวชุมชน” ที่แสดงถึงการกระจายรายได้สู่ชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และยกระดับเศรษฐกิจฐานราก แต่การคงแนวทางด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การตลาด และความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย เพียงแต่ปรับถ้อยคำให้ครอบคลุมมากขึ้น โดยเฉพาะการเชื่อมโยงในระดับนานาชาติ ซึ่งจะช่วยให้การท่องเที่ยวของจังหวัดสามารถแข่งขันได้ในระดับประเทศและภูมิภาค	

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 4		
ประเด็นการพัฒนา	4. การบริหารจัดการรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
เป้าประสงค์	1. เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่สีเขียว 2. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และเครือข่ายในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. เพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก	1. เพื่อรักษาและเพิ่มพื้นที่ป่าไม้พื้นที่สีเขียว 2. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชนและเครือข่ายในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. เพื่อรักษาคุณภาพน้ำและอากาศให้มีความสะอาดและปลอดภัย 4. เพื่อบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ 5. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. จำนวนป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น (3,000 ไร่ /ปี) 2. ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (ร้อย 80/ปี) 3. จำนวนชุมชน/หน่วยงานที่ใช้พลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้น (ร้อย 5/ปี)	1. จำนวนพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น 3,000 ไร่/ปี 2. ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๗๕/ปี 3. จำนวนหน่วยงาน/เอกชน/ชุมชน ได้รับความรู้ความเข้าใจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการลดก๊าซเรือนกระจก จำนวน 100 หน่วยงาน/ชุมชน 4. จำนวนหน่วยงาน/เอกชน/ชุมชน ได้รับความรู้ในการเข้าร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย(T –VER) จำนวน 25 หน่วยงาน/ชุมชน 5. จำนวนชุมชน/หน่วยงานที่ใช้พลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้น จำนวน 5 แห่ง/ปี 6. จำนวนสมาชิกอาสาสมัครด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น
แนวทางการพัฒนา	1. การส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน 2. การส่งเสริมการบริหารจัดการขยะ 3. การส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงานทางเลือก	1. การส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน 2. การส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 3. ส่งเสริมหน่วยงาน/เอกชน/ชุมชน ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในการลดก๊าซเรือนกระจก 4. ส่งเสริม เตรียมความพร้อมหน่วยงาน/เอกชน/ชุมชนเข้าร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T –VER)

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
		5. การส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงานทางเลือก 6. การส่งเสริมและรักษาคุณภาพน้ำและอากาศ
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน การปรับเปลี่ยนเป้าประสงค์/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและแนวโน้มสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ที่มีความซับซ้อนและท้าทายโดยเดิมมุ่งเน้นในเรื่องของการเพิ่มพื้นที่สีเขียว การส่งเสริมความร่วมมือ และการใช้พลังงานทางเลือก แต่ยังไม่เพียงพอที่จะรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน การปรับเปลี่ยนใหม่จึงขยายเป้าประสงค์ให้ครอบคลุมมิติที่สำคัญเพิ่มเติม ได้แก่ การรักษาคุณภาพน้ำและอากาศ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานต่อสุขภาวะของประชาชน และสภาพแวดล้อมโดยรวม อีกทั้งยังตอบสนองต่อแนวโน้มภัยคุกคามจากมลพิษและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อจังหวัด นอกจากนี้ การเพิ่มเป้าประสงค์ด้านการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ ยังสะท้อนถึงความตระหนักต่อปัญหาขยะมูลฝอยที่ทวีความรุนแรงขึ้น ในชุมชนเมืองและชนบท ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ส่วนเป้าประสงค์เดิมเรื่องพลังงานทางเลือกนั้น ได้มีการปรับถ้อยคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเน้นการพัฒนาและส่งเสริมพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางพลังงานสะอาดและการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับประเทศและนานาชาติ โดยรวมแล้ว การปรับเปลี่ยนในครั้งนี้ไม่เพียงแค่ขยายขอบเขตของเป้าประสงค์ให้ครอบคลุมปัญหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเท่านั้น แต่ยังช่วยให้การกำหนดตัวชี้วัดและแนวทางการดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจน เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิบัติราชการ และความต้องการของประชาชนในพื้นที่	
ประเด็นการพัฒนาที่ 5		
ประเด็นการพัฒนา	5. การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย	5. การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงปลอดภัย
เป้าประสงค์	1. เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี มีความสุข และสังคมร่มเย็น 2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	1. เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดีมีความสุขและสังคมร่มเย็น 2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน 3. เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ 4. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น จากเดิมจังหวัดมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีสุขภาวะที่ดีและส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเท่านั้น แต่เมื่อสถานการณ์ด้านสังคม โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องเพิ่มเติมเป้าประสงค์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการเข้าไปด้วย อีกทั้งยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในทุกช่วงวัย จึงได้เพิ่มเป้าหมายในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนสามารถปรับตัวและอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ	
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. ครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน (200 ครัวเรือน/ปี) 2. จำนวนคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต (250 คน/ปี) 3. จำนวนตำบลจัดการตนเองเพิ่มขึ้น (5 ตำบล) 4. จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน (2 ครั้ง/ปี)	1. ครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน 200 ครัวเรือน/ปี 2. เด็ก 0-6 ปี มีพัฒนาการที่สมวัยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 87 3. ประชากรในจังหวัดสุรินทร์มีการออกกำลังกายเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ของจำนวนประชากร 4. ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจากระบบ SURIN DRUG GIS ลดลง 500 คนต่อปี 5. อัตราการเกิดคดีต่อประชากรแสนคนลดลงร้อยละ 5 ของคดีปีก่อนหน้า กลุ่มคดีที่ 1. กลุ่มชีวิต ร่างกาย และเพศ กลุ่มคดีที่ 2. กลุ่มทรัพย์
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน เนื่องจากต้องการให้มีความรอบคลุมมากยิ่งขึ้น ให้สอดคล้องกับปัญหาเชิงโครงสร้าง ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัด เดิม ตัวชี้วัดของจังหวัดสุรินทร์เน้นไปที่การนับปริมาณ เช่น จำนวนครัวเรือนยากจนที่ได้รับการช่วยเหลือ จำนวนคนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา หรือจำนวนตำบลที่จัดการตนเองได้ แต่ยังไม่สามารถชี้วัดถึงผลกระทบเชิงคุณภาพ หรือการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในชีวิตของประชาชนได้อย่างชัดเจน การปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดใหม่ จึงเน้นที่คุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นหลัก เช่น ตัวชี้วัดด้านเด็ก 0-6 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 87 ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาในช่วงวัยเริ่มต้นซึ่งเป็นรากฐานของการเรียนรู้และการเติบโตของประชากรในอนาคต อีกทั้งยังมีการกำหนดเป้าหมายที่วัดผลได้ชัดเจน เช่น การเพิ่มสัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงสุขภาพกายและสุขภาวะของประชาชนโดยรวม นอกจากนี้ ยังมีการให้ความสำคัญกับมิติด้านสังคม เช่น การลดจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดผ่านระบบ SURIN DRUG GIS ลงปีละ 500 คน และการลดคดีอาชญากรรมต่อแสนประชากร ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาสังคมที่ปลอดภัย ลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมสังคมแห่งความร่วมมือ	

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
แนวทางการพัฒนา	1. การเสริมสร้างสุขภาวะชุมชน 2. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน 3. การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาทักษะอาชีพประชาชน 4. จัดการสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วมในทุกช่วงวัย 5. ยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน 6. การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน 7. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	1. ยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน 2. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. พัฒนาคนทุกช่วงวัยและสร้างการรับรู้เพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามด้านสุขภาพของประชาชน 4. พัฒนาและสร้างการรับรู้ให้ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย 5. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการ 6. ส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดสุรินทร์มีการออกกำลังกายและบันทึกข้อมูล 7. การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน 8. สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ 9. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครองคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน การปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพของประชาชน โดยยังคงยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน แต่เพิ่มความชัดเจนในเรื่อง "กลุ่มเป้าหมาย" และ "ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ" เพื่อให้สามารถวางแผนและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงจุดมากยิ่งขึ้น เดิมแนวทางการพัฒนาเน้นการส่งเสริมสุขภาวะโดยรวม และการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน แม้จะครอบคลุมประเด็นสำคัญ แต่ยังขาดความลึกในด้านการวิเคราะห์ปัญหาเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะในเรื่องของสุขภาพเฉพาะกลุ่ม, ปัญหายาเสพติด, พัฒนาการเด็กปฐมวัย และคุณภาพการศึกษา แนวทางใหม่จึงได้ปรับให้มีการเจาะจงเป้าหมายที่ชัดเจนมากขึ้น เช่น การพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยตรงผ่านการสร้างความร่วมมือกับครูและผู้ปกครอง, การส่งเสริมการออกกำลังกายที่สามารถวัดผลได้, และการจัดการกับปัจจัยเสี่ยงที่กระทบสุขภาพของประชาชนในทุกช่วงวัยอย่างเป็นระบบ	

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2569	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2570
	นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนาใหม่ยังให้ความสำคัญกับ "เศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน" ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเชื่อมโยงกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากจน ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาแบบยั่งยืนในระดับพื้นที่ อีกทั้งยังจัดการปัญหาสังคม เช่น ยาเสพติด และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ยังคงถูกรักษาไว้ในแนวทางใหม่ แต่เพิ่มเติมด้วยมุมมองการบูรณาการและการใช้ข้อมูล เช่น การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อควบคุมและติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ	